

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Raport
z realizacji „Programu ochrony środowiska
dla województwa świętokrzyskiego”

Kielce, grudzień 2013 r.

*Zespół opracowujący
Raport z realizacji
„Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska*

- *Edyta Marcinkowska,*
 - *Magdalena Pokora,*
 - *Anna Hynek,*
 - *Agnieszka Pożoga,*
 - *Michał Łubek,*
 - *Anna Lewicka,*
 - *Katarzyna Łątka,*
- oraz*
- *Władysław Doroz,*
 - *Jakub Garczarek,*
 - *Krzysztof Janakowski,*
 - *Jan Dzikuch,*
 - *Jacek Sikora,*
 - *Andrzej Pacocha.*

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
2. PRIORYTETY EKOLOGICZNE.....	5
3. REALIZACJA.....	7
3.1 Zasoby przyrodnicze	7
3.1.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych	7
3.1.2. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 w województwie świętokrzyskim....	9
3.2. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa.....	11
3.2.1. Wody powierzchniowe	12
3.2.2. Wody podziemne.....	15
3.2.3. Gospodarka wodno-ściekowa.....	18
3.3. Powietrze atmosferyczne	38
3.4. Odnawialne źródła energii	50
3.5. Hałas.....	57
3.5.1. Hałas komunikacyjny	57
3.5.2. Hałas przemysłowy	63
3.6. Pola elektromagnetyczne	63
3.7. Gospodarka odpadami.....	68
3.8. Kopaliny mineralne	68
3.9. Poważne awarie przemysłowe	73
3.10. Lasy	73
3.10.1. Struktura własności lasów	73
3.10.2. Struktura gatunkowa, wiekowa oraz siedliskowa drzewostanów	75
3.10.3. Funkcje lasu	76
3.10.4. Stan zdrowotny i sanitarny lasów	78
3.10.5. Zalesienia.....	80
3.11. Gleby	83
3.11.1. Typy gleb.....	83
3.11.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	83
3.11.3. Właściwości agrochemiczne gleb.....	85
3.11.4. Zanieczyszczenia gleb	87
3.11.5. Erozja gleb.....	88
3.11.6. Tereny zdegradowane i zdewastowane	88
3.11.7. Programy rolnośrodowiskowe.....	89
3.12. Edukacja ekologiczna.....	90
4. WSKAŹNIKI WDRAŻANIA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO”.....	100
5. ANALIZA ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA	101
6. PODSUMOWANIE	103
Spis wykresów, tablic, map i załączników:.....	106

1. WPROWADZENIE

„Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” został przyjęty Uchwałą Nr XII/211/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w dniu 12 października 2011 r. Uchwałą tą Zarząd Województwa Świętokrzyskiego został zobowiązany do sporządzania i przedkładania Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego, co dwa lata raportu z realizacji w/w „Programu...”.

„Program...” był drugą już aktualizacją tego sektorowego dokumentu, który zawiera strategię działań w perspektywie do roku 2019. Jego podstawowym założeniem jest uzyskanie stałej i zauważalnej poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego, dla których zostały zdefiniowane cele średniookresowe do 2019 r, kierunki działań na lata 2011-2015 oraz proponowane rodzaje działań. Bardzo ważnym elementem aktualizacji „Programu...” są zmiany w zakresie ustawodawstwa, dotyczącego ochrony środowiska, jakie zaszły w ostatnich latach. Ale najistotniejsze kwestie to lista przedsięwzięć priorytetowych w województwie świętokrzyskim na lata 2011-2015, która powstała na podstawie aktualnego stanu środowiska naturalnego i źródeł zagrożeń w poszczególnych komponentach środowiska. Na II połowę 2013 r. przypada pierwszy okres sprawozdawczy z realizacji tych zamierzeń.

Przy opracowaniu Raportu z realizacji „Programu...”, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska, który koordynuje podejmowane w województwie działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, posiłkował się danymi według stanu na 31 grudnia 2012 roku, pozyskanymi w wyniku prowadzonego monitoringu, poprzez ankietyzację wszystkich gmin, starostw, zakładów, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i instytucji zaangażowanych w jego realizację oraz danymi z:

- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział w Kielcach,
- Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego w Kielcach,
- Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Kielcach,
- Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Kielcach,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie i Krakowie,
- Świętokrzyskiego Centrum Innowacji i Transferu Technologii.

2. PRIORYTETY EKOLOGICZNE

Priorytety ekologiczne przedstawione w „Programie...” odzwierciedlają cele ochrony środowiska wynikające z ustawodawstwa Unii Europejskiej oraz krajowych dokumentów strategicznych. Zostały one zdefiniowane dla poszczególnych komponentów środowiska, które przedstawia poniższa tabela.

Obszar działania	Priorytety
Ochrona zasobów naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> - renaturalizacja ekosystemów poprzez opracowywanie i wdrażanie planów ochrony i planów zadań ochronnych - zwiększanie lesistości, - rekultywacja terenów poeksploatacyjnych, - racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin, - ochrona złóż obszarów perspektywicznych przed zabudową mieszkaniową, - czynna ochrona różnorodności biologicznej województwa przed organizmami genetycznie zmodyfikowanymi.
Jakość powietrza	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie programów ochrony powietrza, - przygotowania do wdrożenia dyrektywy IED przez zakłady przemysłowe (modernizacje istniejących technologii i wprowadzanie nowych, nowoczesnych urządzeń), - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, - prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie (rozwój sieci ciepłowniczych, termomodernizacje), - ograniczanie emisji ze środków transportu (modernizacja taboru, wykorzystanie paliw ekologicznych, remonty dróg).
Ochrona wód i gospodarka wodna	<ul style="list-style-type: none"> - kontynuacja realizacji KPOŚK na terenie województwa świętokrzyskiego, - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w utworzonych na terenie województwa aglomeracjach powyżej 2000 RLM (nie uwzględnionych w KPOŚK), - ustanawianie w mpzp obszarów ochronnych GZWP, - realizacja „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego”, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nie jest możliwe podłączenie do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków, - uporządkowanie gospodarki ściekami opadowymi poprzez budowę, rozbudowę i modernizację kanalizacji deszczowej oraz urządzeń podczyszczających, - odbudowa melioracji podstawowych i szczegółowych w celu przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi.
Gospodarka odpadami	<p>Odpady komunalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - edukacja ekologiczna społeczeństwa, - zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, - poprawa systemu odbierania odpadów, - objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych: - kontynuacja zamykania i rekultywacji składowisk odpadów komunalnych (składowiska odpadów komunalnych niespełniające wymagań miały zostać zamknięte do końca 2009 r.), - rozbudowa lub budowa Zakładów Zagospodarowania Odpadów (ZZO) - budowa instalacji do produkcji paliwa alternatywnego (w ramach ZZO), - tworzenie Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON).

Obszar działania	Priorytety
	<p>Odpady niebezpieczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych oraz wzrost masy tych odpadów poddawanych odzyskowi, w tym recyklingowi, - dostosowanie do wymagań ochrony środowiska spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych (rejon północny i południowy), - rozbudowa lub budowa zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, - opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz ich realizacja, - rekultywacja składowiska odpadów niebezpiecznych. <p>Odpady pozostałe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - selektywne zbieranie i odzysk odpadów wytwarzanych przez podmioty gospodarcze, - budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, - budowa instalacji do termicznego przekształcania komunalnych osadów ściekowych, - budowa instalacji do odzysku odpadów poubojowych z możliwością odzysku innych odpadów ulegających biodegradacji, - zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów przemysłowych, - przystosowanie cementowni, elektrociepłowni i ciepłowni do termicznego przekształcania odpadów (paliw alternatywnych).
Oddziaływanie hałasu	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja programu ochrony środowiska przed hałasem - dalszy monitoring klimatu akustycznego w województwie
Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	edukacja ekologiczna nt. rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól
Edukacja ekologiczna	prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, dotyczącej wszystkich elementów środowiska
Poważne awarie	<ul style="list-style-type: none"> - działania zapobiegające powstawaniu poważnych awarii w zakładach oraz w trakcie przewozu materiałów niebezpiecznych, - szybkie usuwanie skutków poważnych awarii

3. REALIZACJA

3.1 Zasoby przyrodnicze

3.1.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych

Województwo świętokrzyskie należy do najczystszych ekologicznie obszarów Polski. Łączna powierzchnia obszarów objętych ochroną prawną na terenie województwa wynosi 755 645,9 ha, co stanowi 64,5% powierzchni województwa (pierwsze miejsce w kraju). Dlatego celem zawartym w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” było zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej województwa.

Województwo posiada bardzo bogatą szatę roślinną, w szczególności rzadkie zbiorowiska roślinności stepowej, górskiej, bagiennej oraz jedyne w Polsce środkowej stanowisko słonorośli. Najcenniejsze zbiorowiska roślinne i ostoje zwierząt, a także elementy przyrody nieożywionej otoczone są ochroną rezerwatową lub chronione są jako pomniki przyrody. Obszary chronione nie są rozmieszczone równomiernie, z uwagi na różną budowę geologiczną, warunki klimatyczne i hydrologiczne oraz bogactwo szaty roślinnej i świata zwierzęcego. Najniższy stopień odnotowano we wschodniej i południowo-wschodniej części województwa, co jest spowodowane przede wszystkim intensywnym użytkowaniem rolniczym tego terenu.

W okresie od 2010 roku do grudnia 2012 r. ilościowy udział różnych form przyrody w województwie świętokrzyskim przedstawiał się następująco:

- Świętokrzyski Park Narodowy, ustanowiony w 1950 r. i obejmujący powierzchnię 7 626,4 ha, co stanowi ok. 0,7% powierzchni ogólnej województwa. Park położony jest w centralnej części województwa i swoim zasięgiem obejmuje pasmo Gór Świętokrzyskich – Łysogóry, wschodnią część Pasma Klonowskiego oraz część Pasma Pokrzywiańskiego. Jest to najcenniejszy pod względem przyrodniczym obszar poddany prawnej ochronie na terenie województwa, pełni także ważną rolę w krajowym i międzynarodowym systemie przyrodniczym;
- 9 parków krajobrazowych:
 - ✓ 8 parków krajobrazowych wchodzących w skład Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych: Suchedniowsko-Oblęgorski PK, Cisowsko-Orłowiński PK, Jeleniowski PK, Sieradowicki PK, Chęcińsko-Kielecki PK, Nadnidziański PK, Szaniecki PK, Kozubowski PK,
 - ✓ 1 park krajobrazowy wchodzący w skład Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego: Przedborski Park Krajobrazowy.
- 72 rezerwaty przyrody;
Największa ilość rezerwatów koncentruje się w rejonie Gór Świętokrzyskich i w Niece Nidziańskiej
- 21 obszarów chronionego krajobrazu;
Na obszarze województwa świętokrzyskiego znajduje się 21 obszarów chronionego krajobrazu. Są to: Konecko-Łopuszniański OChK, OChK Doliny Kamiennej, Podkielecki OChK, Włoszczowsko-Jędrzejowski OChK, Chmielnicko-Szydłowski OChK, Solecko-Pacanowski OChK, Miechowsko-Działoszycki OChK, Koszycko-Opatowiecki OChK, Jeleniowski-Staszowski OChK, Jeleniowski OChK, Sieradowicki OChK, Cisowsko-Orłowiński OChK, Suchedniowsko-Oblęgorski OChK, Chęcińsko-Kielecki OChK, Nadnidziański OChK, Szaniecki OChK, Kozubowski OChK, Przedborski OChK, Kielecki OChK, OChK Lasy Przysusko-Szydłowieckie i Świętokrzyski OChK.
- pozostałe formy ochrony przyrody to:
 - ✓ 681 pomników przyrody,
Największą ilość wśród pomników przyrody stanowią pojedyncze drzewa, skałki, grotty i jaskinie oraz grupy drzew.

- ✓ 11 zespołów przyrodniczo – krajobrazowych,
 - ✓ 13 stanowisk dokumentacyjnych;
 - ✓ 98 użytków ekologicznych;
- W 2011 roku zostały utworzone dwa użytki ekologiczne:

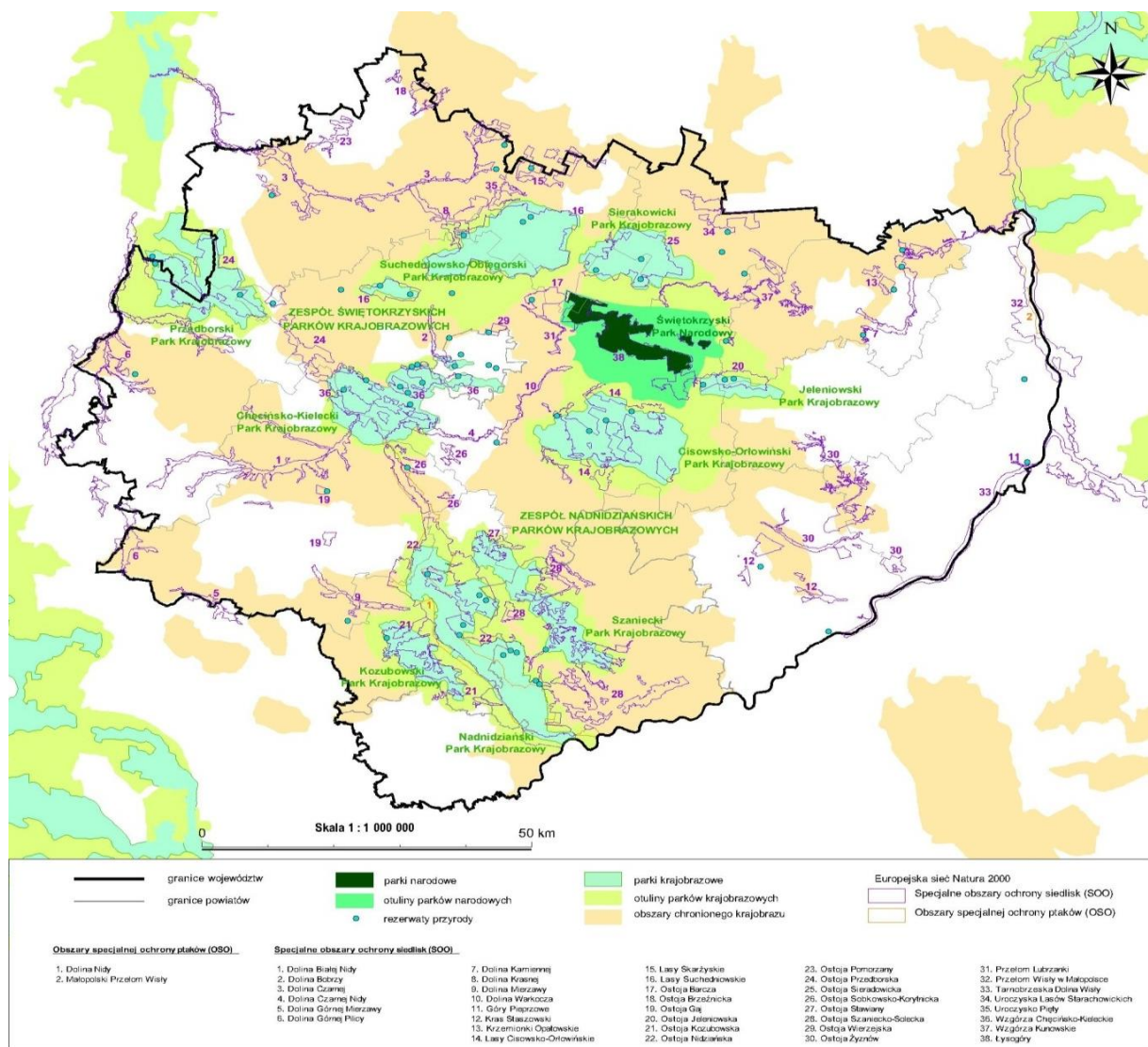
- "Kompleks leśny z oczkami wodnymi" o powierzchni 1,04 ha.

Obiekt położony jest na obszarze Szanieckiego Parku Krajobrazowego na terenie działki stanowiącej własność Skarbu Państwa, której zarządcą jest Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Pińczów. Celem ochrony jest zachowanie ekosystemów sześciu kilkunastu wód śródleśnych oczek wodnych wraz z otaczającymi je zbiorowiskami roślinności bagiennej.

- "Jezioro Pleban" o powierzchni 1,02 ha

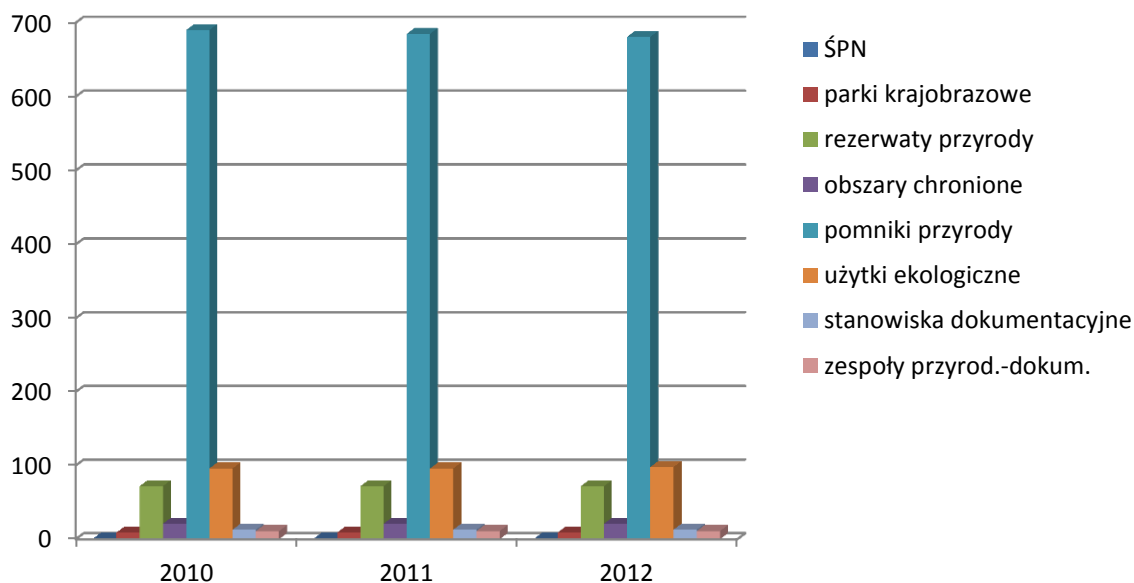
Obiekt położony jest na obszarze Szanieckiego Parku Krajobrazowego na terenie działki stanowiącej własność Skarbu Państwa, której zarządcą jest Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Pińczów. Celem ochrony jest zachowanie ekosystemów śródleśnego zbiornika wodnego wraz z otaczającymi go roślinami zbiorowisk szuwarowych, o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, mających duże znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej Szanieckiego Parku Krajobrazowego.

Mapa Nr 1. Obszary prawnie chronione w województwie świętokrzyskim

Niewielkie zmiany ilościowego udziału różnych form przyrody w naszym województwie w okresie od 2010 roku do grudnia 2012 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres Nr 1. Struktura ochrony przyrody w województwie świętokrzyskim

3.1.2. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 w województwie świętokrzyskim

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terytorium krajów członkowskich Unii Europejskiej. Celem utworzenia sieci jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Na terenie naszego województwa obszary Natura 2000 stanowią 13,7% ogólnej powierzchni naszego regionu.

W zdecydowanej większości obszary specjalnie chronione – OSO i SOO, wytypowane do ochrony w ramach systemu Natura 2000, pokrywają się z granicami terenów szczególnie chronionych wyznaczonych w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych – jak Świętokrzyski Park Narodowy, parki krajobrazowe czy obszary chronionego krajobrazu. Są to:

- 2 obszary specjalnej ochrony ptaków utworzone Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000:
 - Małopolski Przełom Wisły (kod obszaru PLB 140006), obejmujący obszar 6.972,77 ha, w tym:
 - a) 2 037,5 ha położonych w woj. Mazowieckim na terenie gmin: Chotcza (782,9 ha), Przyłęk (251,1 ha) i Solec nad Wisłą (1 003,5 ha),
 - b) 2 909,0 ha położone w woj. Lubelskim na terenie gmin: Anopol (473,6 ha), Józefów (571,8 ha), Łaziska (712,1 ha), Wilków (619,9), Kazimierz Dolny (63,9) i Janowiec (467,7 ha),
 - c) 2 026,3 ha położone w woj. Świętokrzyskim na terenie gmin Ożarów (343,9 ha) i Tarłów (1.682,4 ha);

- Dolina Nidy (kod obszaru PLB 260001), obejmująca obszar 19.956,08ha, na terenie gmin:

Busko-Zdrój (7,5 ha), Chęciny (12,6 ha), Nowy Korczyn (1.677,6 ha), Sobków (2 092,7 ha), Wiślica (4.336,3 ha), Imielno (1.779,9 ha), Opatowiec (124,0 ha), Kije (1 777,8 ha), Michałów (977,4 ha), Pińczów (4.984,0 ha), Złota (2.186,3 ha).

- 38 obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty - projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk, ujęte w Decyzji Wykonawczej Komisji Europejskiej z 16.11.2012 r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny - 2013/23/UE, zawarte w Załączniku Nr 1.

Aby zachować wysokie walory przyrodnicze naszego województwa w „Programie...” zostały zdefiniowane następujące kierunki działań:

- tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000,
- respektowanie zasad prowadzenia inwestycji na obszarach Natura 2000,
- opracowanie planów ochrony obszarów chronionych,
- utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków,
- ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej,
- wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu przestrzennym,
- realizacja programów rolnośrodowiskowych,
- renaturalizacja i poprawa stanu zniszczonych ekosystemów, zwłaszcza wodno-błotnych, rzecznych i leśnych oraz ich ochrona,
- prowadzenie szkoleń i edukacji ekologicznej w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej,
- adaptacja do zmian klimatycznych w ochronie przyrody i gospodarki leśnej,
- ograniczanie skutków antropopresji na tereny podlegające różnym formom ochrony przyrody,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów degradowanych wskutek działalności rolniczej,
- uwzględnianie usług ekosystemowych, jako warunku zrównoważonego rozwoju województwa,
- promowanie przyjaznej dla przyrody przedsiębiorczości (tzw. dobre praktyki) – pobudzanie rynku innowacyjności i usług.

W latach 2011-2012 na realizację 34 zadań związanych z ochroną przyrody na terenie województwa świętokrzyskiego wydatkowano kwotę **11,2 mln zł.** (Załącznik Nr 2). Przedsięwzięcia te finansowane były zarówno ze środków własnych jak również z funduszy pomocowych tj. RPOWŚ 2007-2013, POIiŚ, PO Ryby, NFOŚiGW, WFOŚiGW w Kielcach, budżet państwa, budżety powiatów oraz gmin. Beneficjentami środków w głównej mierze była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyski Park Narodowy.

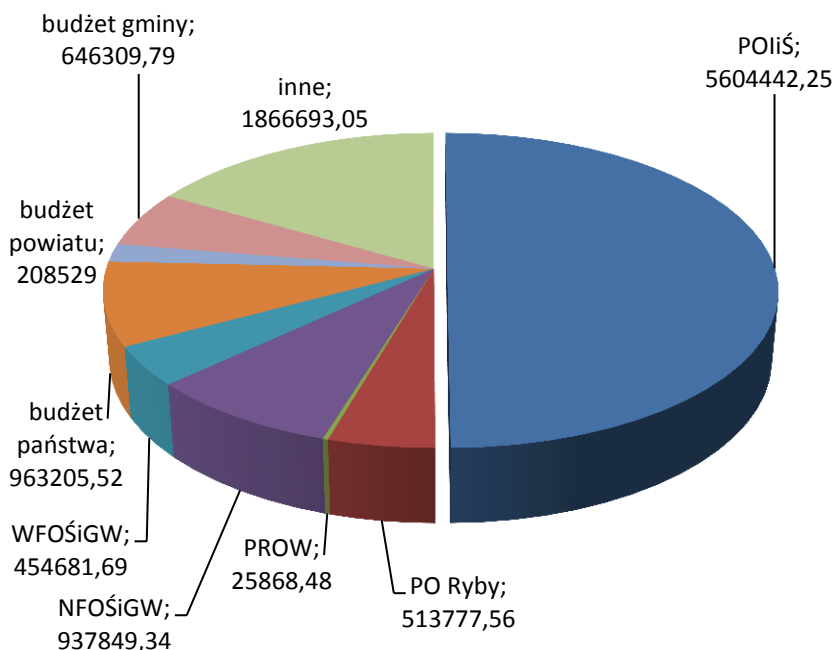
Do największych zadań z szeregu przedsięwzięć zrealizowanych i będących w realizacji w latach 2011-2012 należą:

- plan ochrony Świętokrzyskiego Parku Narodowego i Obszaru Natura 2000 Łysogóry na lata 2013-2033;
- kompleksowa ochrona ekosystemów ŚPN i Obszaru Natura 2000 Łysogóry przed negatywnymi skutkami antropopresji;
- czynna ochrona cisa pospolitego na wybranych obszarach Natura 2000;
- opracowanie projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: „Dolina Nidy”, „Ostoja Nidziańska”, „Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie”, „Dolina Bobrzy”,

„Ostoja Stawiany”, „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”, „Ostoja Kozubowska”, „Dolina Czarnej”, „Ostoja Przedborska”, „Ostoja Szaniecko-Solecka”;

- opracowanie projektów planów ochrony dla rezerwatów przyrody: „Owczary”, „Zachemie”, „Skorocice” oraz „Góra Miedzianka”;
- zagospodarowanie rezerwatu Karczówka w ramach tworzonej ścieżki edukacyjnej: geologiczno – kruszcowo - górniczej;
- działania związane z ochroną i zachowaniem pomnika przyrody Dęba „Bartka”;
- Budowa Ogrodu Botanicznego w Kielcach – projekt realizowany jest od 2005 roku, w okresie objętym Raportem Geopark Kielce na realizację zadania wydał 2 145 741,05 zł.

Wykres Nr 2. Struktura finansowania przyrody w latach 2011-2012.

3.2. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa

Głównym celem „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej było zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi województwa oraz zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą, a także osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych województwa świętokrzyskiego.

Ustalone w „Programie ...”, główne zagrożenia w gospodarce wodno-ściekowej to:

1. Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań z zakresu gospodarki ściekowej w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych i związane z tym zagrożenie niedotrzymania terminów realizacji zadań.
2. Odprowadzanie do wód i do ziemi nieoczyszczonych ścieków komunalnych w ilościach zagrażających jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
3. Negatywny wpływ zanieczyszczeń pochodzących ze spływów powierzchniowych głównie w wyniku działalności rolniczej.
4. Odprowadzanie do wód i do ziemi ścieków przemysłowych w tym ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego.
5. Zagrożenie powodziowe, głównie w wyniku wezbrań opadowych w okresach letnich.

6. Ograniczenia możliwości rozwoju terenów zielonych w obszarach miejskich, powodujące zmniejszenie zdolności retencyjnych podłoża i wzrost zagrożenia powodziowego.
7. Brak dostatecznej kontroli stanu funkcjonowania i obsługi bezodpływowych zbiorników na ścieki bytowe oraz oczyszczalni przydomowych.
8. Niewystarczająca ilość zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

3.2.1. Wody powierzchniowe

Zasoby wód powierzchniowych

Ramowa Dyrektywa Wodna określa wymóg osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla jednolitych części wód (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) oraz dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego dla sztucznych i silnie zmienionych części wód.

Województwo świętokrzyskie położone jest w lewostronnym dorzeczu Wisły, na pograniczu jej górnego i środkowego biegu. Znaczny obszar województwa świętokrzyskiego wynoszący około 60% powierzchni położony jest w zlewni rzek: Nidy - 3,6 tys. km², Kamiennej - 1,9 tys. km² i Pilicy - 1,6 tys. km². Pozostały teren województwa obejmują zlewnie rzek: Kanału Strumień, Czarnej Staszowskiej, Koprzywianki, Opatówki i częściowo Nidzicy, które stanowią w sumie 23,4% powierzchni zlewni II rzędu w obrębie województwa świętokrzyskiego. Województwo świętokrzyskie jest jednym z województw o stosunkowo niewielkich zasobach wód powierzchniowych. Odpływ roczny wód szacowany jest na około 1890 mln m³. Do największych sztucznych zbiorników wodnych, z których wiele pełni funkcję kąpielisk, w województwie świętokrzyskim należą:

- Chańcza na Czarnej Staszowskiej w gminie Raków, pełniący również funkcję przeciwpowodziową,
- Sielpia na Czarnej Koneckiej w gminie Końskie,
- Koprzywnica na Koprzywiance w gminie Koprzywnica,
- Rejów na Kamionce w gminie Skarżysko-Kamienna,
- Mostki na Żarnówce w gminie Suchedniów,
- Piachy w gminie Starachowice,
- zalew na Lubiance w Starachowicach,
- Radzanów w gminie Busko-Zdrój,
- na Kamionce w Suchedniowie,
- Bolmin w gminie Chęciny,
- Lipowica w gminie Chęciny,
- Cedzyna w gminie Górnio,
- zalew w Borowej Górze w gminie Zagnańsk,
- Ciekoty – Żeromszczyzna w gminie Masłów,
- Andrzejówka na Miławce w gminie Chmielnik,
- Sędziszów,
- Jezioro Golejowskie w gminie Staszów.

Wody powierzchniowe stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę przemysłu, do celów technologicznych i energetycznych.

Jakość wód powierzchniowych

Podstawą klasyfikacji i oceny stanu wód powierzchniowych za rok 2012 oraz weryfikacji ocen za lata 2010-2011 był projekt nowelizacji rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych i wytyczne opracowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Uwzględniono również dodatkowe wymagania dla obszarów chronionych zawarte w odrębnych przepisach.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) klasyfikuje się w pięciostopniowej skali:

- klasa I – stan bardzo dobry,
- klasa II – stan dobry,
- klasa III – stan umiarkowany,
- klasa IV – stan słaby,
- klasa V – stan zły.

Potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się w skali:

- klasy I-II – potencjał dobry i wyższy niż dobry,
- klasa III – potencjał umiarkowany,
- klasa IV – potencjał słaby,
- klasa V – potencjał zły.

Wytyczne GIOŚ wprowadzają procedurę dziedziczenia oceny, która polega na przeniesieniu wyników oceny elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych oraz chemicznych na kolejny rok, gdy nie były one objęte monitoringiem. W wyniku tego ocena za rok 2011 obejmuje dodatkowo ocenę punktów pomiarowych lub poszczególnych elementów badanych w roku 2010, a ocena za rok 2012 obejmuje wszystkie punkty i elementy badane w latach 2010 - 2012. O klasie poszczególnych wskaźników decydowały najbardziej aktualne wyniki badań z lat 2010 - 2012. Ponadto ocena w jednolitych częściach wód za rok 2012 zawiera po raz pierwszy wyniki wdrożonego monitoringu ichtiofauny. Badania i ocenę wykonał Instytut Rybactwa Śródlądowego na zlecenie GIOŚ.

Klasyfikację i ocenę jakości wód w latach 2010-2012 dokonano dla 50 jednolitych części wód, w tym 48 JCWP rzecznych i 2 JCWP na zbiornikach zaporowych. Dobry stan/potencjał ekologiczny wód oceniono w 14 JCWP - 28%, umiarkowany w 18 - 36%, słaby w 13 - 26% i zły w 5 - 10%. W dalszym ciągu nie stwierdzono bardzo dobrego stanu ekologicznego wód. Dobry stan chemiczny uzyskały wszystkie, tj. 28 JCWP, badane w tym zakresie.

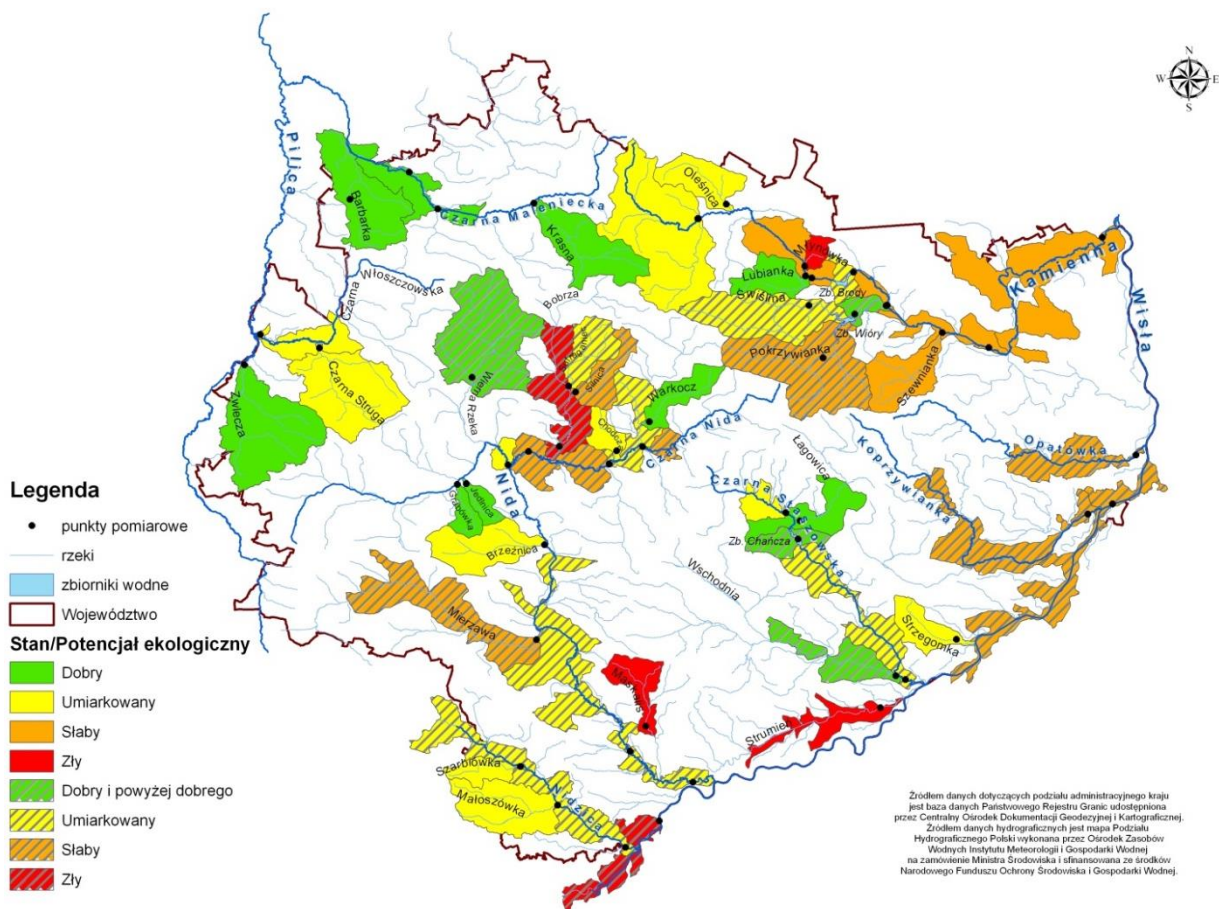
W ocenie ogólnej dobry stan wód wystąpił w 4 JCWP, a w 36 – zły stan wód. W 10 JCWP nie określono stanu wód z uwagi na brak oceny stanu chemicznego.

Wody o dobrym stanie jakości prowadziły rzeki: Wierna Rzeka (JCWP *Wierna Rzeka od ujścia do Kalisza*), Świślina (JCWP *Świślina od Pokrzywianki do ujścia*), Czarna Maleniecka (JCWP *Czarna Maleniecka od Zbiornika Sielpia do Plebanki*). Dobrym stanem wód charakteryzował się też Zbiornik Chańcza (JCWP *Zbiornik Chańcza na rzece Czarna*). Ponadto dobry stan/potencjał ekologiczny osiągnęły rzeki: Grabówka, Jedlnica (Rudka), Warkocz, Łagowica, Wschodnia, Lubianka, Barbarka, Krasna, Czarna Maleniecka i Zwleczka, w których z powodu braku badań elementów chemicznych nie dokonano ogólnej oceny stanu wód.

O jakości wód poniżej stanu dobrego lub poniżej potencjału dobrego decydowały głównie elementy biologiczne: fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe i ichtiofauna, a sporadycznie elementy fizykochemiczne, charakteryzujące substancje tlenowe (BZT₅, OWO), biogenne (azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosforany i fosfor ogólny) oraz zasolenie (przewodność, substancje rozpuszczone, chlorki, wapń, twardość ogólna) i zakwaszenie (zasadowość ogólna). Nie odnotowano przekroczeń norm wśród badanych wskaźników chemicznych. Ocena niespełnienia wymagań dla obszarów chronionych nie wpłynęła na pogorszenie klasyfikacji i oceny stanu wód.

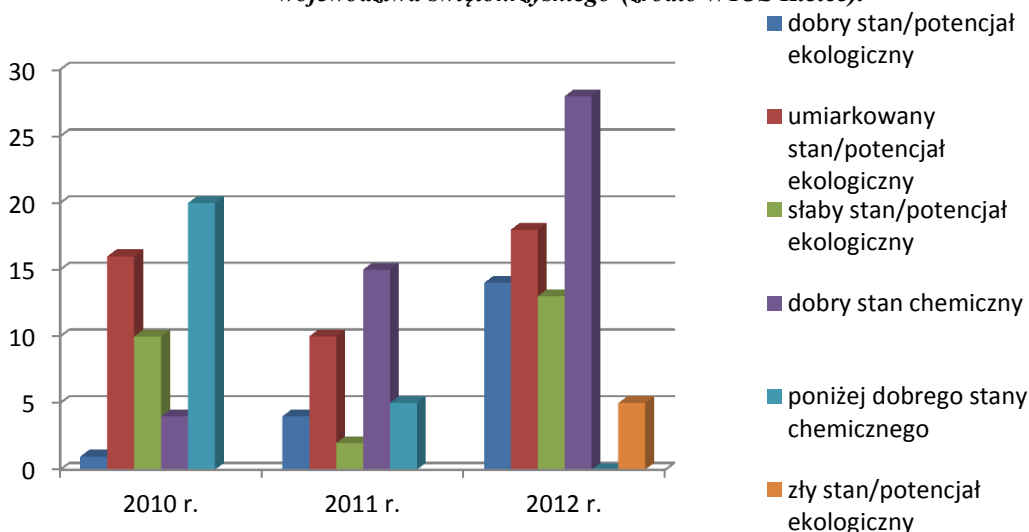
Zmniejszyła się liczba i procentowy udział stanowisk, w których stwierdzono dobry potencjał ekologiczny, jednocześnie wzrosła liczba stanowisk o słabym i złym stanie/potencjale ekologicznym JCWP. O jedną klasę pogorszyła się jakość wód w jednolitych częściach wód powierzchniowych w rzekach Kamiennej, Mierzawie, Czarnej Strudze. Nie poprawił się natomiast stan/potencjał ekologiczny JCWP.

Mapa Nr 2. Stan/potencjał ekologiczny rzek w jednolitych częściach wód powierzchniowych na terenie woj. świętokrzyskiego (źródło: WIOŚ Kielce)

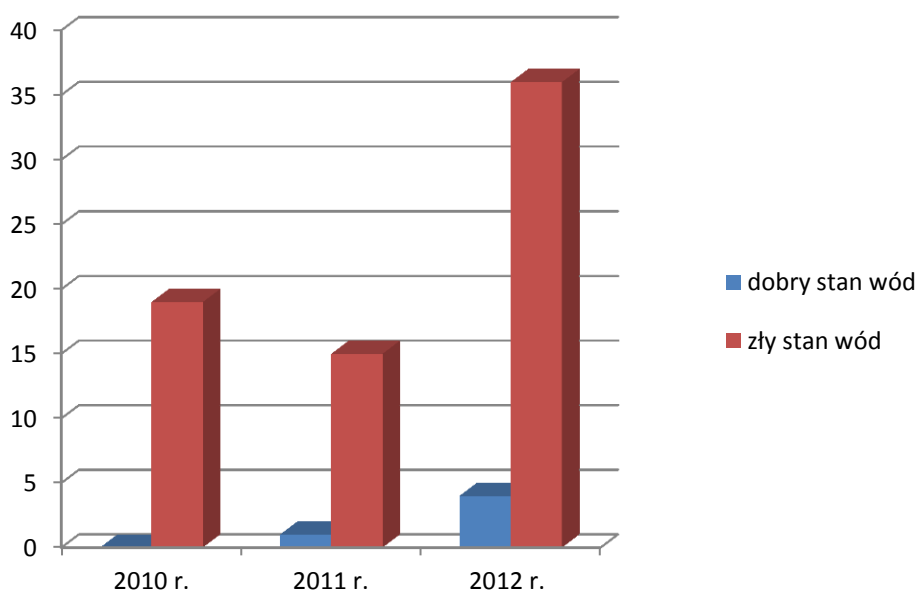

Bardziej stabilną sytuację odzwierciedlają wyniki oceny stanu chemicznego na przestrzeni lat 2011-2012. W ciągu dwóch lat polepszył się stan chemiczny w JCWP Szewniańska z poniżej stanu/potencjału dobrego na dobry. Pozostałe części objęte monitoringiem we wspomnianym okresie, w odniesieniu do kryteriów klasyfikacji zachowały stan niezmienny. Porównanie wynikowej oceny jakości wód na przestrzeni lat 2009-2011 przedstawiają poniższe wykresy:

Wykres Nr 3. Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego JCWP badanych w latach 2010-2012 na obszarze województwa świętokrzyskiego (źródło WIOŚ Kielce).

Wykres Nr 4. Ocena ogólna jakości wód powierzchniowych (źródło WIOŚ Kielce)

Natomiast jeśli chodzi o stan czystości zbiorników zaporowych na terenie województwa świętokrzyskiego, to w ramach zadań wynikających z realizacji wojewódzkiego programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2010-2012, w roku 2012 ocenę jakości wód wykonano w 2 JCWP. Zbiornik Chańcza na rzece Czarna oceniono jako dobry stan wód, z uwagi na dobry i powyżej dobrego potencjał ekologiczny, spełnione wymagania dla obszarów chronionych oraz dobry stan chemiczny oraz Zb. Brody Iłżeckie – zły stan wód, o czym przesądził umiarkowany potencjał ekologiczny.

Analiza wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego 28 jednolitych części wód badanych na obszarach chronionych wykazała, że wymogi zostały spełnione w 19 JCWP (68%), natomiast w 9 (32%) - niespełnione.

Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych będących przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych obejmuje ocenę występowania przyspieszonej eutrofizacji wywołanej czynnikami antropogenicznymi. W latach 2010–2012 badania pod tym kątem prowadzono w 3 JCWP. Wymagania jakości wód dla tych obszarów nie zostały spełnione. Natomiast ocenę obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykonano w oparciu o zasady obowiązujące w klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, w zakresie wskaźników do oceny eutrofizacji wód powierzchniowych dokonano w 46 JCWP z czego: w 16 (35%) - wymogi dla obszaru chronionego zostały spełnione, w pozostałych 30 (65%) - niespełnione.

Na ten pogarszający się stan wód powierzchniowych największy wpływ mają odprowadzanie do środowiska nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone ścieki komunalne, zanieczyszczenia obszarowe, pochodzące głównie z rolnictwa, zawierające związki azotu i fosforu. W mniejszym stopniu zanieczyszczenie wód powodują ścieki odprowadzane z zakładów przemysłowych.

3.2.2. Wody podziemne

Zasoby wód podziemnych

Na obszarze województwa świętokrzyskiego występują dość duże zasoby wód podziemnych, które zalegają nierównomiernie, obok terenów o korzystnych warunkach hydrogeologicznych znajdują się tereny uznawane za bezwodne (południowo-wschodnia

część województwa). Szacunkowe zasoby eksploatacyjne wód podziemnych województwa świętokrzyskiego wynoszą 532,7 hm³/rok tj. ok 60 tys. m³/h, co stanowi w przybliżeniu 3,1% zasobów krajowych.

Ze względu na konieczność zabezpieczenia zasobów pitnych dobrej jakości wyznaczono na terenie województwa świętokrzyskiego szesnaście Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), o powierzchni 4 510 km² i zasobach dyspozycyjnych 29 780 m³/h. Pozostałe poziomy użytkowe zajmują powierzchnię 5 222 km², a obszary bezwodne 3 940 km². Tereny zasobne w wodę znajdują się w zachodniej części województwa, jak również w okolicy Końskich, Iwanisk, oraz gmin: Ostrowiec Św., Bodzechów, Kunów, Brody, Mirzec, Ozarów, Ćmielów, Zawichost i Tarłów. Najtrudniejsze warunki hydrogeologiczne występują na obszarze Zapadliska Przedkarpackiego, w obrębie południowo-wschodniej części województwa.

Na uwagę zasługuje fakt, że w oparciu o występujące w regionie wody mineralne o właściwościach leczniczych (chlorkowe, siarczkowe i jodkowe) rozwinął się kompleks uzdrowiskowo-sanatoryjny Busko-Zdrój – Solec-Zdrój.

Jakość wód podziemnych

Podstawy do oceny jakości wód podziemnych w ujęciu formalno-prawnym reguluje Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych Dz. U. Nr 143, poz. 896. Zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- klasa I – wody o bardzo dobrej jakości:
 - wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane jedynie przez naturalne procesy zachodzące w warstwie wodonośnej i mieszczą się w tle hydrochemicznym,
 - wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka,
- klasa II – wody o dobrej jakości:
 - wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych,
 - wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo wpływ ten jest bardzo słaby,
- klasa III – wody zadawalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka,
- klasa IV – wody niezadawalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka,
- klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Klasyfikacja ze względu na stan chemiczny obejmuje, wg kryteriów opisanych w rozporządzeniu, podział na:

- dobry stan chemiczny wód podziemnych,
- słaby stan chemiczny wód podziemnych.

W roku 2011 stan chemiczny jednolitych części wód podziemnych na terenie województwa świętokrzyskiego kontrolowano w 22 punktach sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego, którym obejmuje się jednolite części wód podziemnych uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych. Takich JCWPd na terenie województwa wytypowano pięć numerów: 120 - 7 punktów, 122 - 4 punkty, 123 - 2 punkty, 124 - 1 punkt, 125 - 8 punktów.

Jakość wody w punktach monitoringu operacyjnego w roku 2011 kształtowała się następująco:

- w 3 punktach występowała woda II klasy (dobrej jakości) – 13,6%,
- w 12 punktach woda III klasy (zadowalającej jakości) – 54,5%,
- w 5 punktach woda IV klasy (niezadowalającej jakości) – 22,7%,
- w 2 punktach woda V klasy (złej jakości) – 9,1%.

Klasyfikacja jakości wód podziemnych w woj. świętokrzyskim za rok 2011 wskazuje na dobry stan chemiczny w 15 punktach (68% – klasa II, III). Pozostałe 7 punktów (32% – klasa IV i V) ma wody o słabym stanie chemicznym. O jakości zwykłych wód podziemnych zdecydowały głównie podwyższone zawartości żelaza, cynku, manganu, niklu, potasu, wapnia.

Natomiast jakość wody w punktach monitoringu diagnostycznego w roku 2012 kształtowała się następująco:

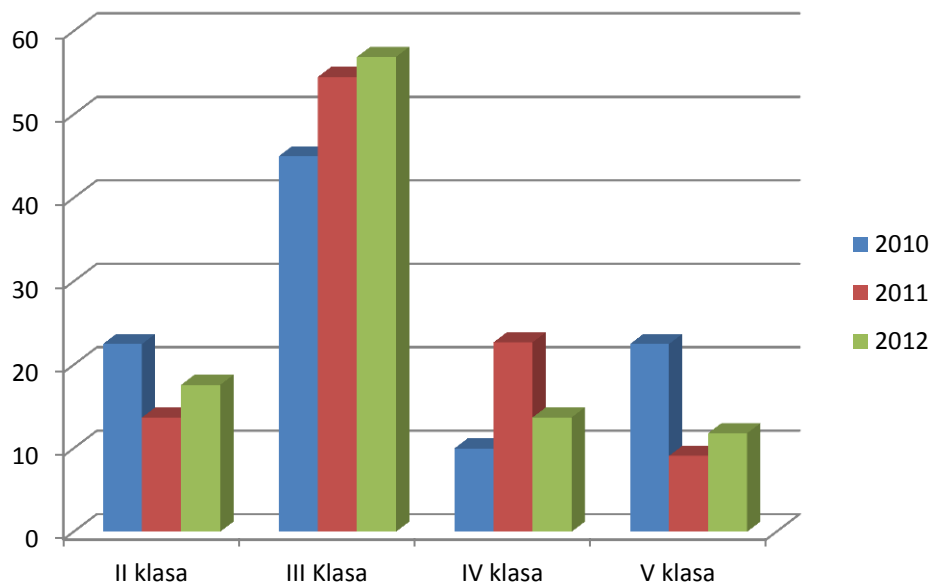
- w 9 punktach występowała woda II klasy (dobrej jakości) – 17,6 %,
- w 29 punktach woda III klasy (zadowalającej jakości) – 56,9 %,
- w 7 punktach woda IV klasy (niezadowalającej jakości) – 13,7 %,
- w 6 punktach woda V klasy (złej jakości) – 11,8%.

Klasyfikacja jakości wód podziemnych za 2012 rok wskazuje na dobry stan chemiczny w 38 punktach (74,5 % – klasa II, III). W pozostałych 13 punktach (25,5 % – klasa IV i V) wody charakteryzują się słabym stanem chemicznym.

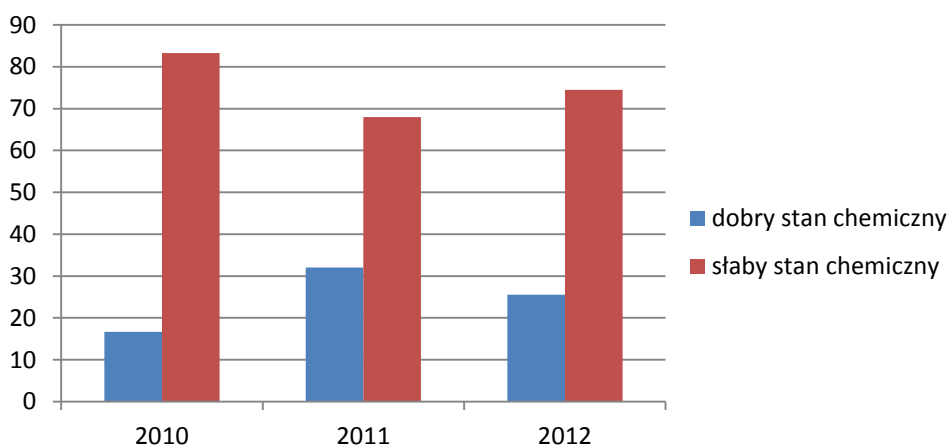
O jakości zwykłych wód podziemnych w ramach monitoringu zdecydowały głównie podwyższone zawartości żelaza, manganu, niklu, potasu, wapnia, cynku, azotanów, amoniaku, siarczanów, odczynu pH.

Nie stwierdzono obecności wód I klasy (bardzo dobrej jakości). Generalnie wody podziemne w województwie świętokrzyskim charakteryzują się dobrym stanem chemicznym – w 74,5% ppk stwierdzono klasy II-III.

Wykres Nr 5. Ocena jakości wód podziemnych w województwie świętokrzyskim

Wykres Nr 6. Stan chemiczny wód podziemnych w woj. świętokrzyskim w latach 2011 - 2012

Porównując wyniki ogólnej klasyfikacji jakości wód podziemnych w województwie świętokrzyskim na przestrzeni lat można stwierdzić, że stan wód klasy II, III i V utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast pogorszył się w IV klasie.

3.2.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Według danych GUS, w roku 2011, w województwie świętokrzyskim na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pobrano 1373,6 hm³ wody, co stanowi 12,3% poboru wód w kraju. Wody powierzchniowe pobierane są głównie do celów produkcyjnych, natomiast wody podziemne na cele eksploatacji sieci wodociągowej. Pobór wód powierzchniowych, który według statystyki znacznie przekracza pobór wód podziemnych, jest wynikiem wykorzystania tych wód do celów chłodzenia, co skutkuje wytwarzaniem ścieków przemysłowych w postaci umownie czystych wód chłodniczych.

Tabela Nr 1. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w woj. świętokrzyskim w latach 2010-2011

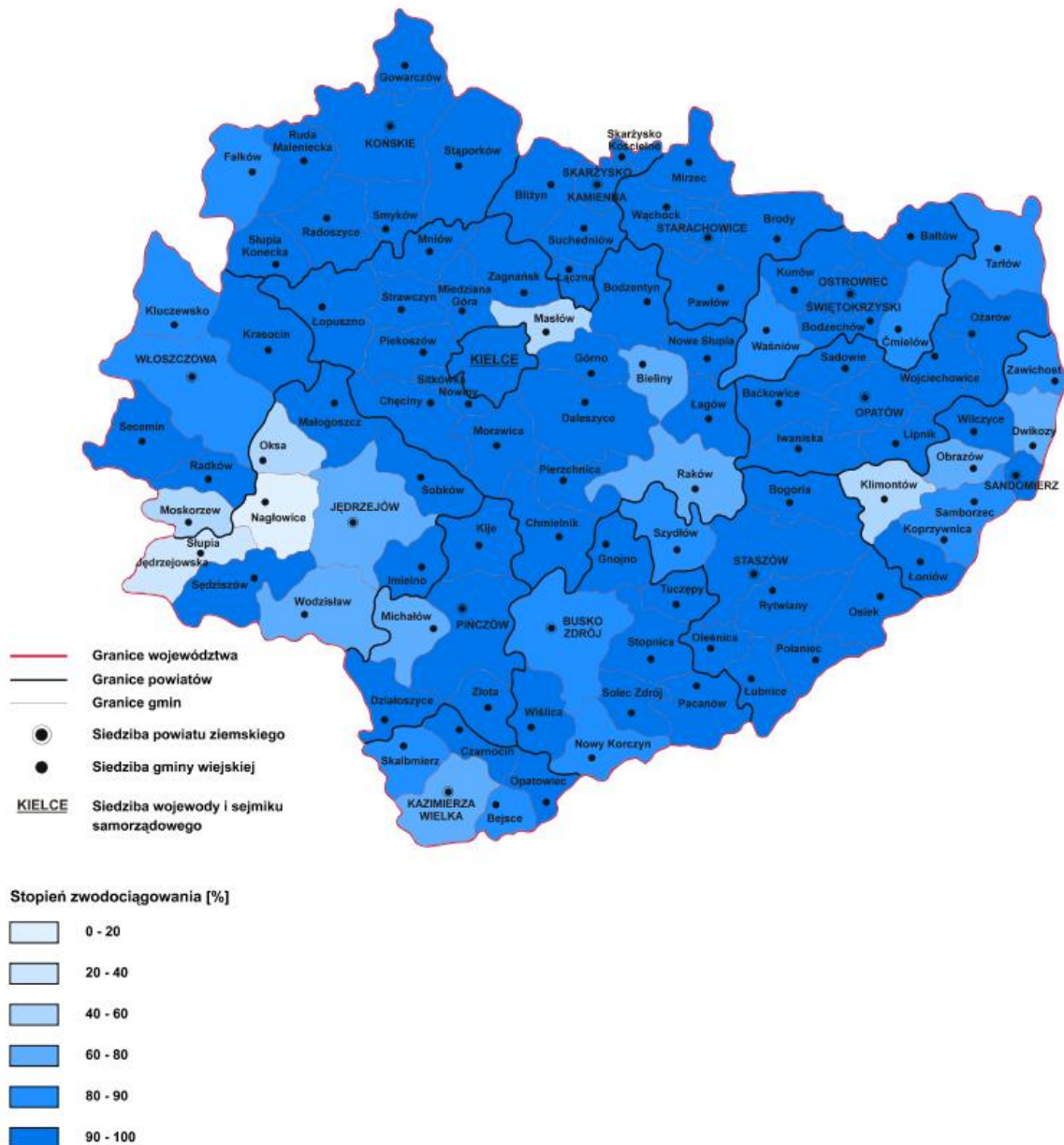
		ŚWIĘTOKRZYSKIE	
		2010	2011
Pobór wody w hm³ ogółem,		1403,5	1373,6
w tym			
wody powierzchniowe		1264,2	1234,0
w tym	produkcyjne z ujęć własnych	1263,5	1233,2
na cele:	eksploatacji sieci wodociągowej	0,7	0,8
do nawodnień: w rolnictwie, leśnictwie oraz uzupełniania stawów rybnych		75,0	75,0
wody podziemne		61,8	62,4
w tym	produkcyjne z ujęć własnych	6,6	6,5
na cele:	eksploatacji sieci wodociągowej	55,2	55,9

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie świętokrzyskim w roku 2011 było niższe o 27,2 hm³ w porównaniu do roku 2010. Pobór ten stanowił 12,3 % w skali kraju. Najwięcej wody w roku 2011 zużywał przemysł (91,2%), a znacznie mniej rolnictwo i leśnictwo (5,5%) oraz eksploatacja sieci wodociągowej (3,3%).

Większość gmin zaopatrywana jest w wodę dobrej jakości, odpowiadającą wszystkim normom sanitarnym, ujmowaną ze studni głębinowych. W 2011 roku nastąpił wzrost poboru

wody dla zaopatrzenia ludności w wodę w stosunku do roku 2010 - z 31 500 tys. m³ 34 095 tys. m³ (dane GUS), co niewątpliwie związane jest z rozbudową sieci wodociągowej. Obecnie na terenie województwa świętokrzyskiego mamy **13 173 km sieci wodociągowej**, co daje średnią 91,6% zwodociągowania województwa, Nadal największe zużycie wody na cele eksploatacji sieci wodociągowej miało miasto Kielce i powiaty: kielecki, starachowicki, ostrowiecki i skarżyski. Z danych przesłanych przez gminy wynika, że na terenie województwa świętokrzyskiego zwiększyła się ilość ujęć wody z 300 na koniec 2010r. do 302 w 2012r., a także stacji uzdatniania wody z 81 do 83. Zasoby eksploatacyjne ujęć są wystarczające i wynoszą 516 670,41[m³/d]. natomiast wydajność stacji uzdatniania wody wynosi 148 527,30 [m³/d]. Wykaz zwodociągowania gmin w województwie oraz ujęć i stacji uzdatniania wody zawierają Załączniki Nr 3 i 4.

Mapa Nr 3. Stopień zwodociągowania w województwie świętokrzyskim.

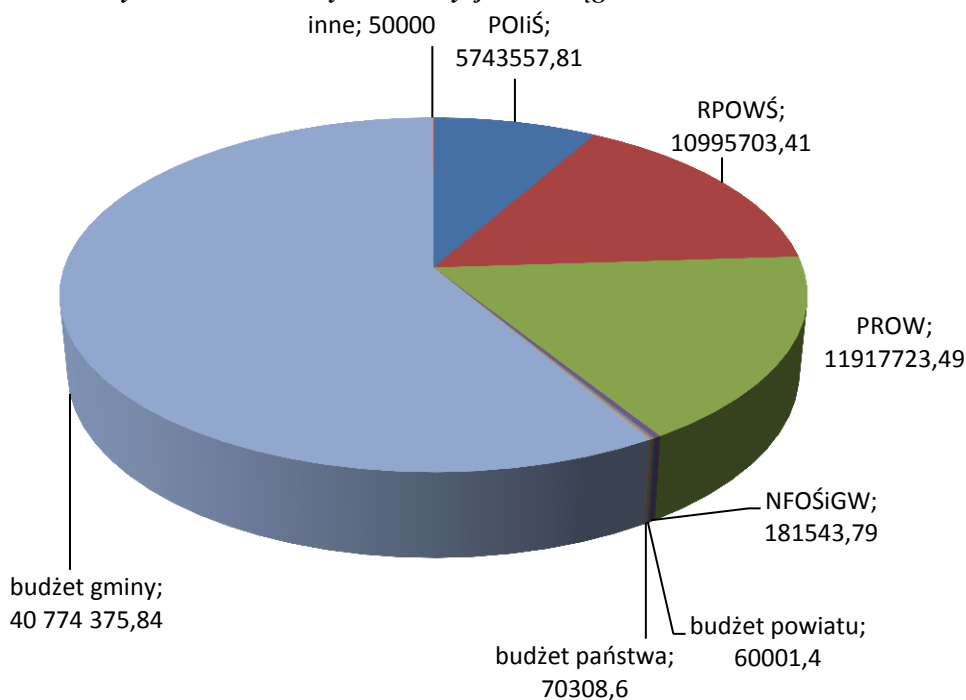

Założone w „Programie...” kierunki działań na lata 2011-2015 wykazały konieczność rozbudowy zbiorczych sieci wodociągowych, modernizację ujęć i budowę nowych oraz modernizację stacji uzdatniania wody, szczególnie w gminach o najniższym stopniu zwodociągowania

W latach 2011-2012 na terenie 71 gmin zrealizowano blisko 120 projektów, w ramach których wybudowano lub zmodernizowano.

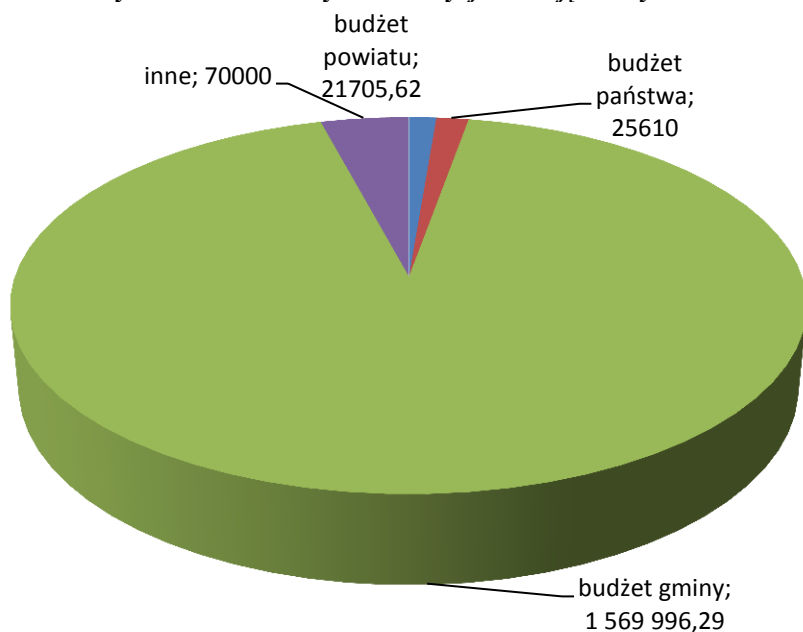
- blisko 590 km sieci wodociągowej, 1 401 szt. przyłączy, na ogólną kwotę 69,8 mln zł, wysokość dofinansowania wyniosła 29 mln zł, gdzie źródłem były takie fundusze jak: RPOWŚ 2007-2013, PROW 2007-2013, NFOŚiGW, POIiŚ, budżet państwa (Załącznik Nr 5).

Wykres Nr 7. Nakłady na inwestycje wodociągowe w latach 2011-2012.

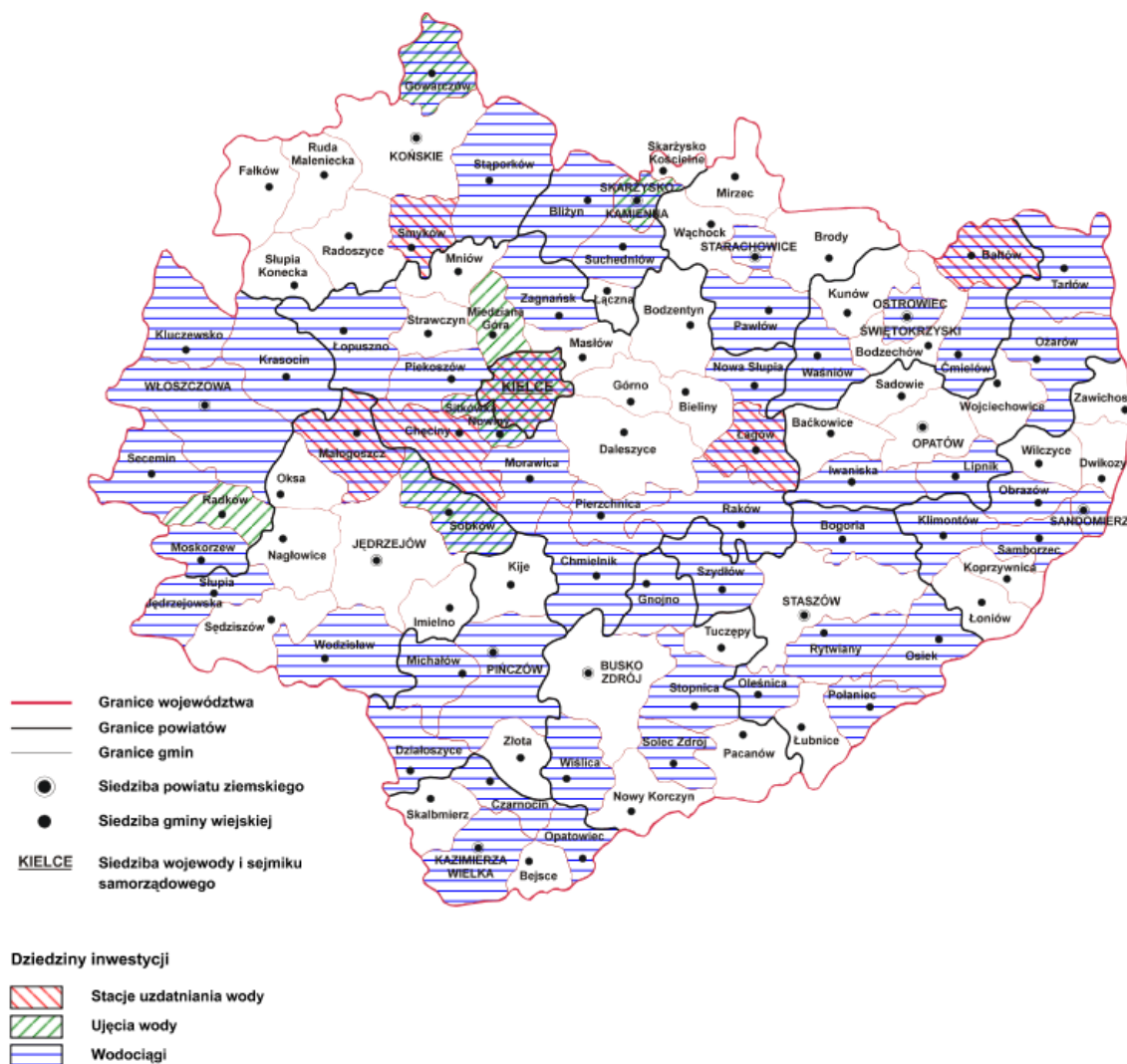

- 6 stacji uzdatniania wody, na kwotę blisko 2 mln zł, wysokość dofinansowania 673 tys. zł, gdzie źródłem dofinansowania były głównie fundusze RPOWŚ 2007-2013, PROW 2007-2013 (Załącznik Nr 6).
- 8 ujęć na ogólną kwotę 6 mln zł, wysokość dofinansowania 4,6 mln zł, gdzie głównym źródłem dofinansowania był również RPOWŚ 2007-2013, PROW 2007-2013 (Załącznik Nr 7).

Wykres Nr 8. Nakłady na inwestycje dot. ujęć wody w latach 2011-2012.

Mapa Nr 4. Realizacja inwestycji infrastruktury wodociągowej w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

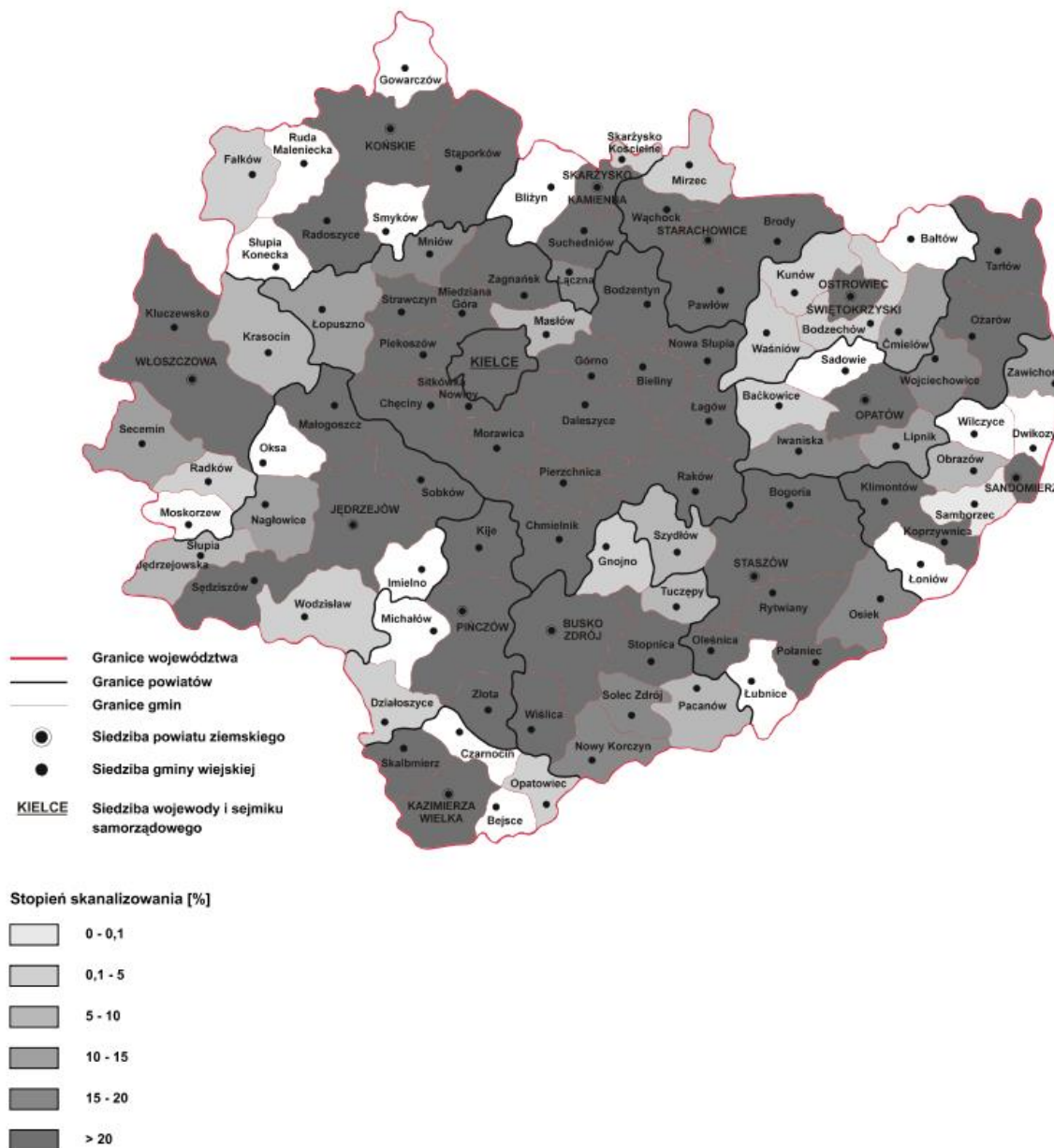
Zanieczyszczenie wód podziemnych i brak wyraźnej tendencji poprawy jakości wód powierzchniowych powodują, m.in. ciągle niedostatki lokalnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, bardzo wysoka dysproporcja pomiędzy siecią wodociągową a kanalizacyjną oraz nieszczelne szamba.

W stosunku do roku 2010 roku zwiększyła się ilość ścieków dopływających do oczyszczalni z 49 442 tys. m³ do 56 724 tys. m³. Dane zebrane przez Oddział Kształtowania Środowiska UMWS i ich analiza dotycząca wyposażenia gmin w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną wykazała, że nastąpił bardzo wyraźny przyrost długości sieci kanalizacyjnej, w latach 2011-2012 wybudowano 1 344 km. Nie jest to do końca miarodajna wielkość, z uwagi na fakt, że gminy wykazują dane dopiero po wykonaniu całego zadania i po podłączeniu się wszystkich odbiorców. Obecnie na terenie województwa świętokrzyskiego mamy **4 965 km sieci kanalizacji sanitarnej**, co stanowi ok. 34,3 % skanalizowania (Załącznik Nr 8). W dalszym ciągu istnieje znacząca rozbieżność pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, co stanowi wskaźnik potencjalnego zanieczyszczenia wód powstającymi ściekami komunalnymi. Wśród 102 gmin w województwie, w dalszym ciągu 10 nie posiada kanalizacji sanitarnej, tj. Imielno, Oksa, Bejsce, Słupia Konecka, Łubnice, Łoniów, Sadowie, Wilczyce, Bliżyn, Moskorzew. Natomiast najwyższym stopniem skanalizowania wyróżniają się głównie miasta: Kielce (94,4%), Starachowice (92,5%), Ostrowiec Świętokrzyski (92%), Sandomierz (87%), Skarżysko-Kamienna (84%) oraz gminy: Połaniec (98,5%), Sitkówka Nowiny (96%), Wąchock (82,5%) i Strawczyn (85%).

Wykres Nr 9. Porównanie realizacji sieci wodociągowych w latach 2011-2012

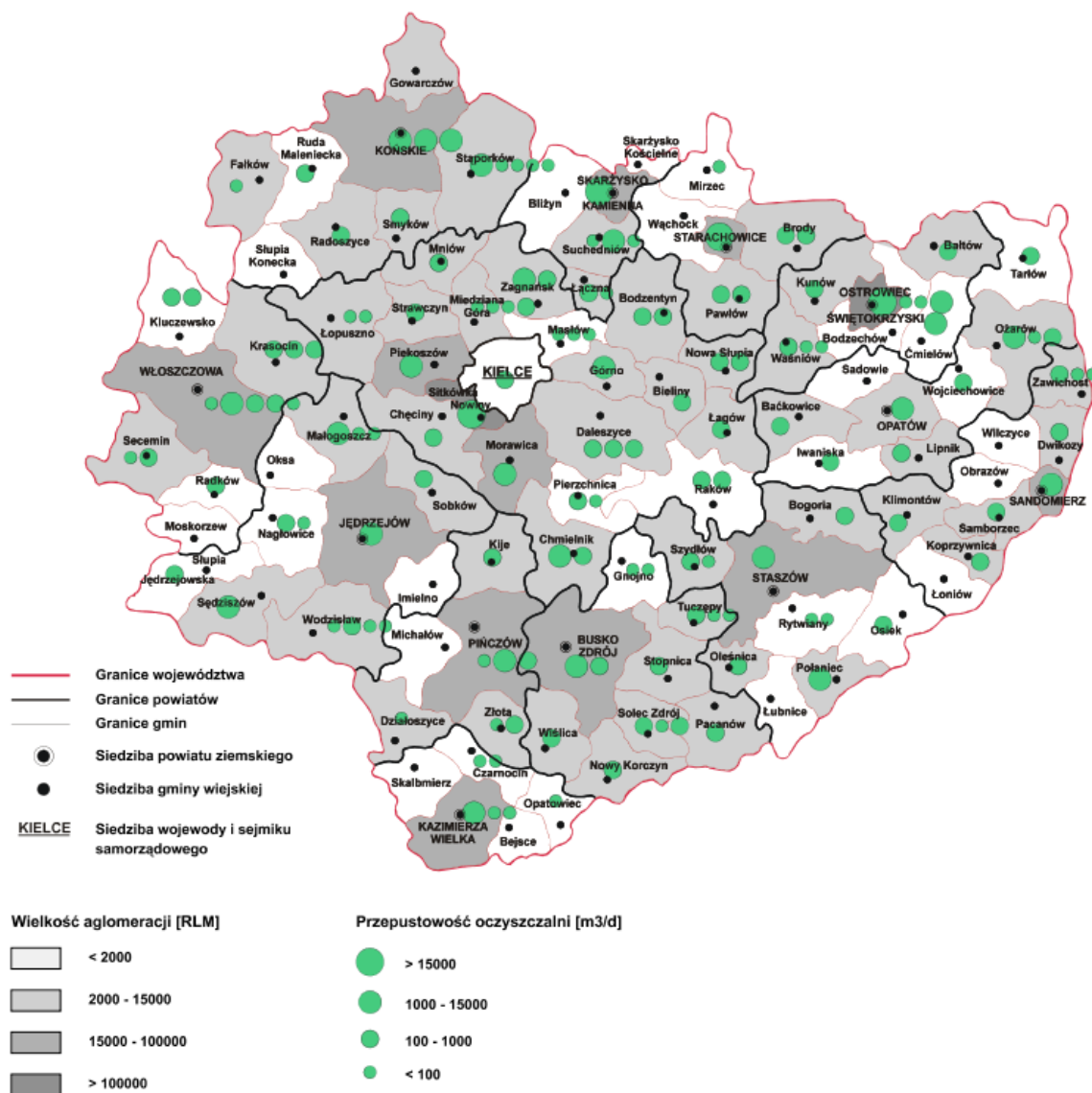

Mapa Nr 5. Stopień skanalizowania w województwie świętokrzyskim.

Na terenie naszego województwa zlokalizowanych jest 150 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości ok. 286 tys. m³/dobę, w tym 139 oczyszczalni komunalnych (Załącznik Nr 9). Największa oczyszczalnia, o przepustowości 51 000 m³/d, w miejscowości Sitkówka obsługuje gminę Sitkówka-Nowiny i miasto Kielce, a także część gminy Masłów. Oczyszczalnie o przepustowości powyżej 10 000 m³/d funkcjonują w największych miastach województwa (poza Kielcami) – Skarżysku-Kamiennej (24 000 m³/d), Starachowicach (24 000 m³/d) i Ostrowcu Świętokrzyskim (16 600 m³/d).

Mapa Nr 6. Oczyszczalnie ścieków na terenie województwa świętokrzyskiego.

Ilość ścieków oczyszczanych na oczyszczalniach ścieków w 2011 r. wynosiła według GUS 56,7 hm³, natomiast nieoczyszczonych było aż 19,8 hm³. Część nieoczyszczonych ścieków, wykazanych przez GUS, trafia na przydomowe oczyszczalnie ścieków, natomiast reszta gromadzona jest w zbiornikach bezodpływowych. Na terenie województwa świętokrzyskiego zewidencjonowano 90 771 zbiorników bezodpływowych. W porównaniu do lat ubiegłych zdecydowanie poprawiła się sytuacja w prowadzeniu przez gminy ewidencji. Jak wynika z ankiet, 60% gmin prowadzi ewidencję szamb i zbiorników bezodpływowych, a ewidencję kontroli częstotliwości ich opróżniania prowadzi 56%. Jednak w większości przypadków zbiorniki te opróżniane są 1-2 razy na rok, stąd tak duża ilość ścieków trafia do środowiska bez oczyszczania. Analizując stopień sanitacji województwa należy wziąć pod uwagę strukturę osadniczą w naszym regionie. Ze względu na znaczne rozproszenie gospodarstw domowych koncepcje sanitacji miejscowości w wielu gminach zmirzają w kierunku wyposażenia gospodarstw w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Z tego też powodu, w 2013 roku z inicjatywy Departamentu została przeprowadzona aktualizacja „Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020r.”. Na koniec 2012 roku takich urządzeń na terenie gmin naszego województwa było 3 613 szt. (Załącznik Nr 10).

Mapa Nr 7. Gminy wyposażone w przydomowe oczyszczalnie ścieków

Gminy, które utworzyły aglomeracje powyżej 2000 RLM (Równoważnej Liczby Mieszkańców) i są ujęte w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w terminie do końca 2015 r. powinny osiągnąć blisko 100% poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego). Jak wynika z ocenianych przez Komisję Europejską projektów unijnych, poziom ten powinien wynosić nie mniej niż 95% RLM, a w przypadku dużych aglomeracji nawet 98% RLM. W województwie świętokrzyskim tylko 38 na 74 aglomeracji ma szansę zrealizować zadania zawarte w KPOŚK, natomiast 5 aglomeracji powyżej 15 000 RLM jest poważnie zagrożonych, tj. aglomeracje Bodzentyn, Piekoszków, Jędrzejów, Ostrowiec Świętokrzyski, Staszów.

W aglomeracjach, wyszczególnionych w KPOŚK na terenie województwa świętokrzyskiego obecnie mieszka 925 622 mieszkańców, co stanowi około 72 % ludności województwa. Dzięki prowadzonym inwestycjom w zakresie nie tylko zbiorczych systemów kanalizacyjnych, ale również przydomowych oczyszczalni ścieków, wzrasta odsetek ludności korzystających z kanalizacji, a tym samym maleje liczba mieszkańców nie objętych żadnym z systemów odprowadzania ścieków.

Tabela Nr 2 - Struktura podziału mieszkańców aglomeracji województwa świętokrzyskiego wg systemu odprowadzania ścieków.

	Rok	Mieszkańcy aglomeracji	Mieszkańcy korzystający z systemu kanalizacyjnego	Mieszkańcy obsługiwani przez tabor asenizacyjny	Mieszkańcy korzystający z systemów indywidualnych	Mieszkańcy nie objęci systemem odprowadzania ścieków
Liczbowo	2011	943 211	677 702	225 065	5 489	34 955
Procentowo			71,8 %	23,8 %	0,6 %	3,7 %
Liczbowo	2012	925 622	695 926	187 711	4 356	37 629
Procentowo			75,1 %	20,2 %	0,5%	4,0 %

Długość sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracjach w województwie świętokrzyskim w 2011 r. wynosiła 4 011 km, z czego 3 210 km to sieć grawitacyjna, natomiast w 2012 r. odpowiednio 4 556 km i 3 588 km. W stosunku do końca 2010 roku spadła liczba aglomeracji nie posiadającej systemów kanalizacji sanitarnej z 7 na 3. Są to: Bliżyn, Działoszyce, Łonów. Z roku na rok wzrasta ilość nowej sieci kanalizacyjnej. W 2011 r. wybudowano 779 km, z czego 563 km sieci grawitacyjnej, a w 2012 r. oddano do eksploatacji 565 km sieci, w tym 440 km sieci grawitacyjnej. W wyniku wybudowania kanalizacji, do systemu podłączonych zostało 51 466 mieszkańców. Ponadto w okresie 2011-2012 zmodernizowano 29 km sieci. Jak wynika z analizy przeprowadzonej w 2012 r. osiągnięcie efektu ekologicznego, mierzonego wykonaniem sieci kanalizacyjnych, do końca 2015 r. na poziomie powyżej 95% deklaruje 29 aglomeracji, 80% - 94% - 35 aglomeracji, powyżej 50% - 7 aglomeracji, a pozostałe 3 są zagrożone w realizacji KPOŚK (Bliżyn, Samborzec, Radków).

Tabela Nr 3 - Ilość ścieków w aglomeracjach województwa Świętokrzyskiego wg systemu odprowadzania ścieków.

Jednostka	Rok	Ścieki powstające w aglomeracjach	Ścieki odprowadzane systemem kanalizacyjnym	Ścieki odbierane przez tabor asenizacyjny	Ścieki oczyszczane systemami indywidualnymi	Ścieki nieczyszczone
tys. m ³ /rok	2011	47 822	42 006	2 246	186	3 257
%			87,8	4,7	0,4	6,8
tys. m ³ /rok	2012	43 464	38 232	2 209	157	2 734
%			88,00	5,0	0,3	6,3

W 69 aglomeracjach z KPOŚK działają obecnie 77 oczyszczalni ścieków, z których 8 nie spełnia norm jakości według *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego*. Z liczby tej, 4 to aglomeracje powyżej 15 000 RLM. Z wymienionej liczby 77 oczyszczalni ścieków w aglomeracjach, 10 jest z podwyższonym usuwaniem biogenów, a 3 stawowe. Ponadto 3 aglomeracje powyżej 2 000 RLM nie posiadają jeszcze oczyszczalni ścieków, są to: Bliżyn, Działoszyce, Łonów. W aglomeracjach Pawłów i Łopuszno istnieje potrzeba wybudowania nowych oczyszczalni. Spośród wielu inwestycji z zakresu uporządkowania gospodarki ściekowej, zrealizowanych w latach 2011-2012, należy przede wszystkim wymienić oddane do eksploatacji nowo wybudowane oczyszczalnie ścieków m.in. w: Wojtyniowie (gm. Bliżyn), Dwikozach, Skarbce (gm. Bałtów), Mieździerzy (gm. Smyków), Fałkowie i Lipniku, natomiast poza aglomeracją wybudowano 2 oczyszczalnie ścieków w: Gackach (gm. Szydłów) i Skrzelczycach (gm. Pierzchnica).

Jak wynika ze sprawozdania z realizacji KPOŚK za 2012 rok, do budowy planowanych jest

5 nowych obiektów, w tym 3 w aglomeracjach nie posiadających jeszcze oczyszczalni, 7 oczyszczalni wymaga rozbudowy, 14 rozbudowy i modernizacji, 3 samej modernizacji, a 12 modernizacji części osadowej. W ramach realizacji dyrektywy zgodnie z art. 5.4, bardziej efektywne będzie zwiększenie wymogów nałożonych na duże oczyszczalnie ścieków i uzyskanie efektu ekologicznego w oparciu o te obiekty. W celu umożliwienia realizacji tego założenia, standardy emisji w oczyszczalniach o wielkości z przedziału 15 000- 100 000 RLM ustalono na poziomie bardziej restrykcyjnym od wymogów zawartych w dyrektywie 91/271/EWG. Cele dyrektywy zostaną osiągnięte w przypadku redukcji minimum 75% azotu i fosforu ogólnego, co będzie zrealizowane gdy:

- w grupie oczyszczalni ścieków o wielkości 2 000 – 15 000 RLM, co do zasady stosowane będzie konwencjonalne biologiczne oczyszczanie ścieków,
- w grupie oczyszczalni o wielkości powyżej 15 000 RLM stosowane będzie pogłębione usuwanie azotu i fosforu ogólnego.

Tym samym rozpoczęto proces wdrażania dyrektywy 91/271/EWG, w oparciu o oczyszczalnie powyżej 15 000 RLM, w których sumaryczny wynik redukcji miał skutkować ogólnym zmniejszeniem ładunku zarówno azotu jak i fosforu zawartego w ściekach komunalnych o 75% (we wszystkich oczyszczalniach na obszarach dorzeczy). Przyczyny opóźnień w realizacji leżą głównie po stronie trudności aplikacyjnych z programów pomocowych, wynikających z niespójności prawa polskiego i unijnego. Od 2003 r. do końca 2012 r. wdrażanie dyrektywy 91/271/EWG odbywa się na podstawie jej art. 5.4. W opinii Komisji Europejskiej Polska błędnie zinterpretowała zapisy Traktatu Akcesyjnego w zakresie wdrażania art. 5.4, co spowodowało niewłaściwe wdrażanie przepisów dyrektywy. Na tej podstawie Minister Środowiska zaproponował szereg zmian prawnych w celu prawidłowego jej wdrażania, stosując art. 5.2 zgodnie z zapisami Traktatu Akcesyjnego. W związku z powyższym Departament w porozumieniu z gminami przeprowadził analizę techniczną i finansową w kierunku przeprowadzenia koniecznych zmian. W konsekwencji zweryfikowano granice 19 aglomeracji i 2 aglomeracje zlikwidowano.

Tabela Nr 4 – Aglomeracje zlikwidowane w latach 2011-2012

Lp.	Nazwa aglomeracji	RLM aglomeracji	Uchwała
1	Złota	3 800	Uchwała Nr XII/210/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 12 października 2011r. w sprawie likwidacji aglomeracji Złota
2	Opatowiec	2 311	Uchwała Nr VIII/132/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2011r. w sprawie likwidacji aglomeracji Opatowiec

Tabela Nr 5 – Zmiana granic aglomeracji w latach 2011-2012

Lp.	Nazwa aglomeracji	RLM przed zmianą	RLM po zmianie	Uchwała
1	Skarżysko - Kamienna	91 500	59 146	Uchwała Nr XVI/304/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 stycznia 2012r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Skarżysko-Kamienna
2	Jędrzejów	48 272	33 999	Uchwała Nr XIV/264/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Jędrzejów
3	Końskie	35 670	38 684	Uchwała Nr XV/283/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Końskie
4	Działoszyce	5 980	2 330	Uchwała Nr XVI/301/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 stycznia 2012r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Działoszyce
5	Piekoszów	30 868	14 863	Uchwała Nr XV/285/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Piekoszów
6	Pińczów	20864	17 232	Uchwała Nr XIII/233/2011 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 14 listopada 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Pińczów
7	Łągów	18 441	3 243	Uchwała Nr IX/147/2011 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 czerwca 2011r. dotycząca wyznaczenia aglomeracji Łągów
8	Włoszczowa	18 110	12 274	Uchwała Nr XIV/263/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Włoszczowa
9	Opatów	13450	7 619	Uchwała Nr XVI/303/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 stycznia 2012r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Opatów
10	Pawłów	13070	10 143	Uchwała Nr XV/286/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Pawłów
11	Chęciny	12914	6 519	Uchwała Nr XV/284/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Chęciny
12	Mniów	10 617	4 740	Uchwała Nr XV/289/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Mniów
13	Dwikozy	5 573	3 100	Uchwała Nr XIV/265/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Dwikozy
14	Gowarczów	4 917	2 096	Uchwała Nr XVI/300/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 stycznia 2012r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gowarczów
15	Wodzisław	4 041	3 729	Uchwała Nr XV/287/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Wodzisław
16	Koprzywnica	7 380	5 480	Uchwała Nr XV/288/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Koprzywnica
17	Nowy Korczyn	3 439	2 461	Uchwała Nr XVI/302/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 stycznia 2012r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Nowy Korczyn
18	Olesnica	3 573	3 081	Uchwała Nr XXII/387/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 6 sierpnia 2012r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Olesnica
19	Morawica	20 935	15 500	Uchwała Nr XXVI/478/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Morawica

W procesie oczyszczania ścieków na oczyszczalniach, na terenie aglomeracji, powstało w 2011r. 16,8 tys. ton suchej masy osadów ściekowych, natomiast w 2012 r. 14,6 tys. ton. Sposób zagospodarowania osadów zmienia się i coraz więcej tych odpadów poddawanych jest przekształceniu termicznemu.

Tabela Nr 6 - Sposób zagospodarowania osadów ściekowych w województwie świętokrzyskim.

Jednostka	Rok	Stosowane w rolnictwie	Stosowane do rekultywacji terenów	Przekształcane termicznie	Składowane na składowiskach odpadów	Magazynowane czasowo na terenie oczyszczalni	Stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	Przeznaczone na inne cele
Mg/rok	2011	1381	2263	2620	1296	2705	1929	4654
%		8,1	13,4	15,5	22,9	7,6	11,4	27,6
Mg/rok	2012	1566	916	2448	1794	1276	2021	4854
%		10,7	6,3	16,7	12,3	8,7	13,8	33,2

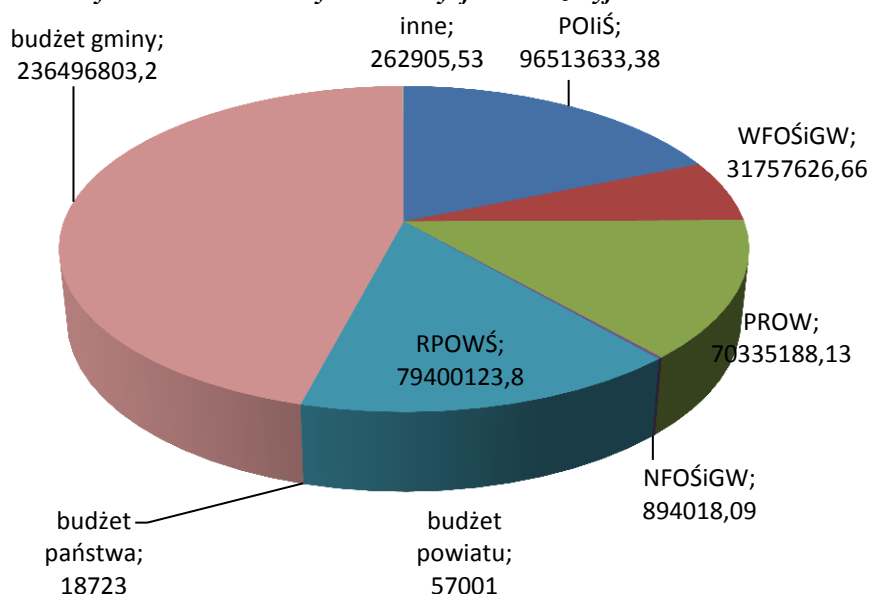
W zakresie gospodarki ściekowej zdefiniowano w „Programie...” następujące kierunki działań:

1. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych.
2. Budowa nowych i rozbudowa istniejących sieci zbiorczej kanalizacji sanitarnej.
3. Budowa kanalizacji sanitarnych wokół zbiorników wodnych, w tym szczególnie kąpielisk.
4. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie uwarunkowania techniczne lub ekonomiczne wskazują na nieefektywność rozwiązań w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków.
5. Budowa nowych i rozbudowa istniejących sieci zbiorczej kanalizacji deszczowej.

W latach 2011-2012 w celu wykonania powyższych wytycznych gminy zrealizowały 186 projektów, w wyniku których wybudowano lub zmodernizowano:

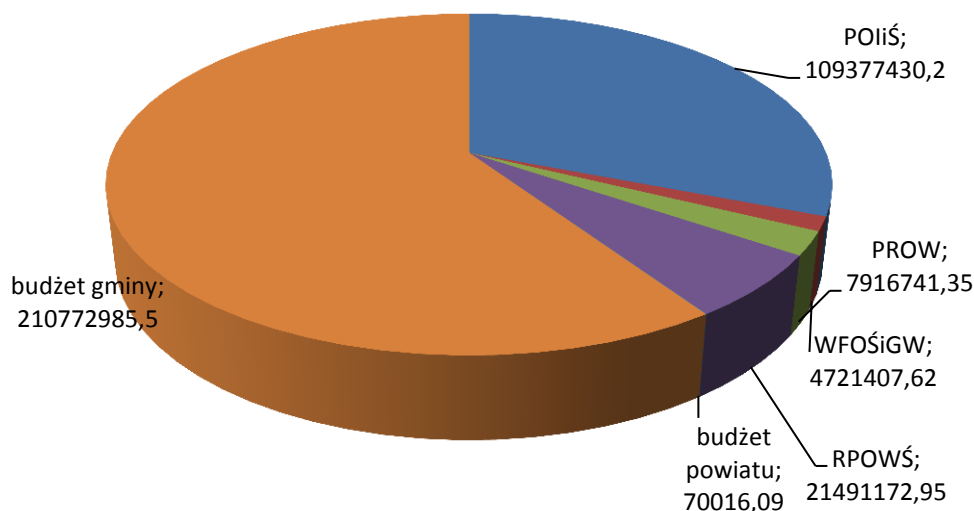
- 1 253,07 km sieci kanalizacyjnej i 7 578 szt. przyłączy na ogólną kwotę 515,8 mln zł, wysokość dofinansowania wyniosła 279,3 mln zł, z Narodowego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, RPOWŚ 2007-2013, PROW 2007-2013, POIiŚ (Załącznik Nr 11).
-

Wykres Nr 10. Nakłady na inwestycje kanalizacyjne w latach 2011-2012.

- 26 oczyszczalni ścieków o ogólnej przepustowości 64,8 tys. m³/d. Koszt tych inwestycji wyniósł 354,3 mln zł, przy 143,5 mln zł dofinansowania z takich źródeł jak: WFOŚiGW w Kielcach, RPOWŚ 2007-2013, PROW 2007-2013, POIiŚ, budżet państwa, powiatów (Załącznik Nr 12).

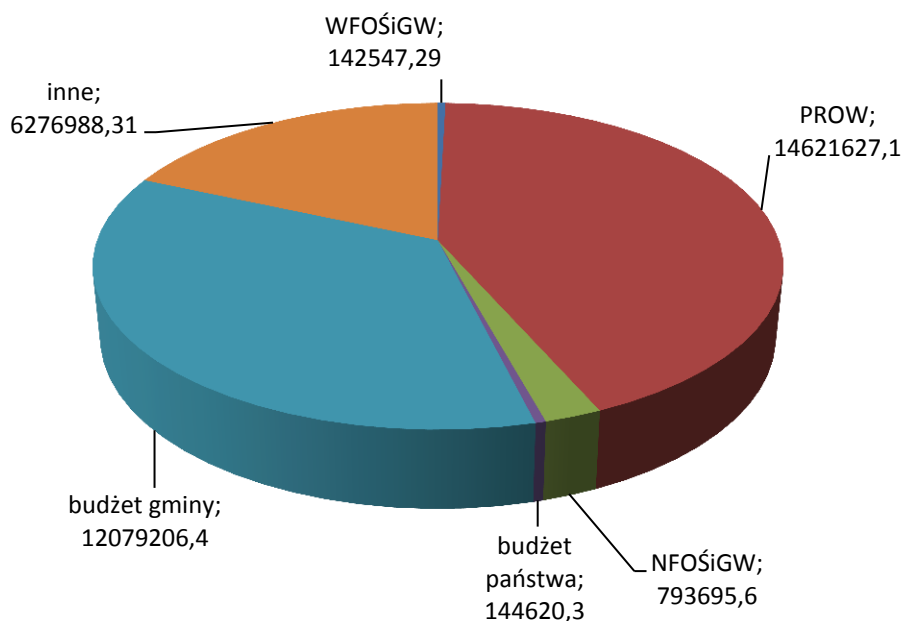
Wykres Nr 11. Nakłady na inwestycje dot. oczyszczalni ścieków w latach 2011-2012.

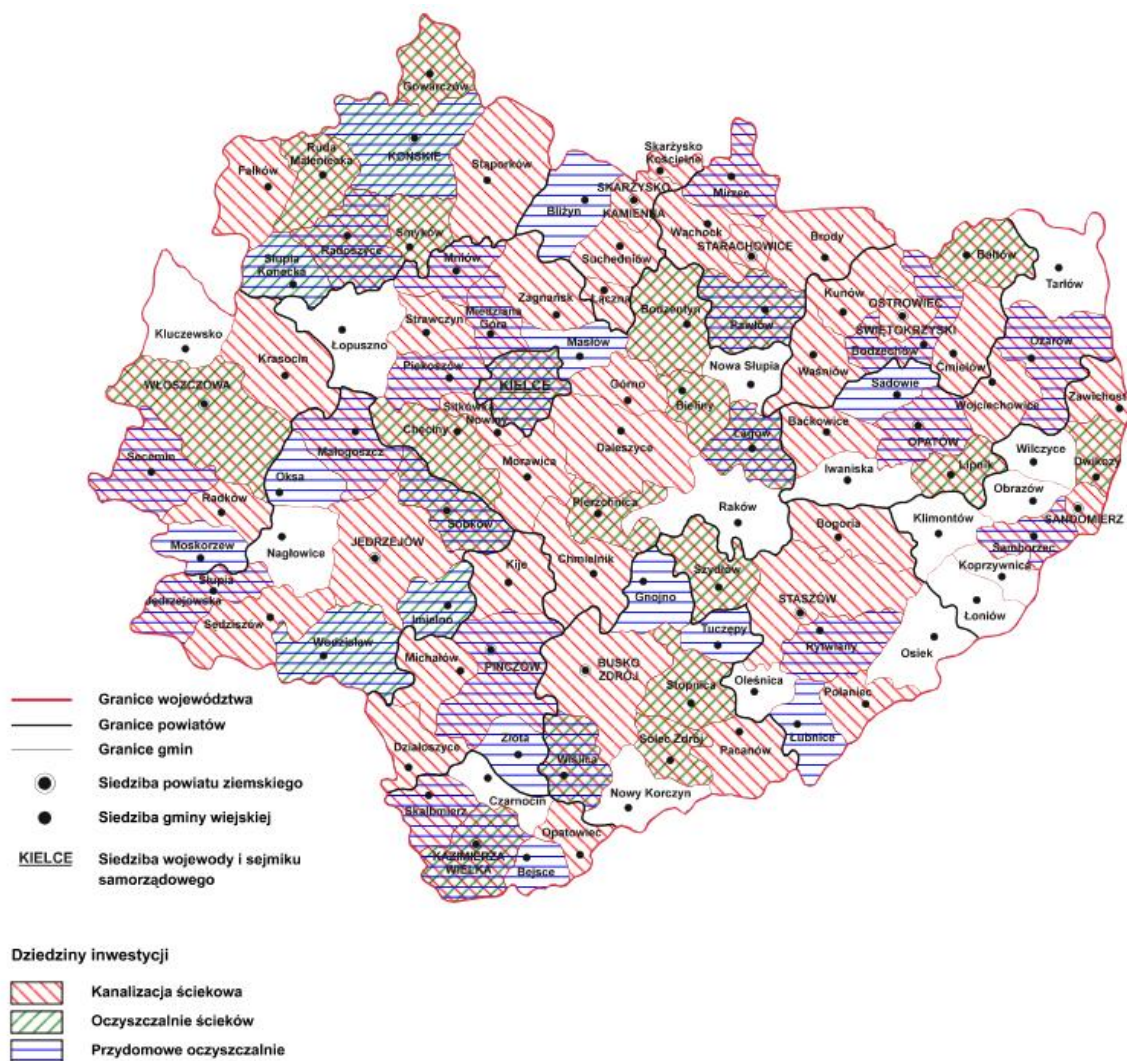
Biorąc pod uwagę przedstawione dane należy wyszczególnić zakres rzeczowy zrealizowany na terenach aglomeracji powyżej 2000 RLM, w ramach KPOŚK, gdzie wybudowano 1344 km sieci kanalizacyjnej i zmodernizowano 29 km sieci, wybudowano 6 oczyszczalni ścieków, zmodernizowano 5 obiektów oraz rozbudowano i zmodernizowano 12 oczyszczalni.

- 2 973 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków o ogólnej przepustowości ponad 1 598,55 m³/d. Koszt tych inwestycji wyniósł 34 mln zł, przy blisko 22 mln zł dofinansowania z takich źródeł jak PROW 2007-2013, WFOŚiGW w Kielcach NFOŚiGW, budżet powiatów i państwa oraz osoby prywatne (Załącznik Nr 13).

Wykres Nr 12. Nakłady na inwestycje dot. przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2011-2012.

Mapa Nr 8. Realizacja infrastruktury ściekowej na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2012.

3.2.4 Powodzie

W obliczu niekorzystnych zjawisk naturalnych zachodzących w ostatnich latach obecna infrastruktura przeciwpowodziowa nie zapewnia pełnej ochrony, zwłaszcza dla gmin nadwiślańskich. Problemem jest także jakość urządzeń, w tym niedoskonały stan techniczny wałów przeciwpowodziowych, jak również brak odpowiedniej drożności urządzeń melioracyjnych – rzek i rowów. Sieć hydrograficzną województwa świętokrzyskiego (wg danych Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Kielcach) tworzy 2 540 km rzek i kanałów, w tym 1 310 km (51,6%) rzek uregulowanych oraz ok. 650 km tzw. innych cieków.

Na infrastrukturę związaną z regulacją stosunków wodnych i ochroną przeciwpowodziową na terenie województwa składa się:

- 347,338 km wałów przeciwpowodziowych tworzących obszary chronione o łącznej powierzchni 50 080 ha,
- 2 876 szt. budowli hydrotechnicznych, w tym 37 śluz wałowych,
- 12 sztucznych zbiorników wodnych o łącznej pojemności użytkowej (pojemności pomiędzy minimalnym a normalnym poziomem piętrzenia) 5 760 dam³,
- 8 stacji pomp odwadniających,
- 2 magazyny przeciwpowodziowe wojewódzkie (w Grotnikach Dużych i Kępie Chwałowskiej),

- 14 magazynów przeciwpowodziowych przywałowych.

Najdłuższe łącznie odcinki wałów przeciwpowodziowych obejmują dolinę Wisły (143,523 km), a następnie dolinę Nidy (61,601 km), Kamiennej (31,872 km), Koprzywianki (29,000 km), Kanału Strumień (23,570 km). W dolinach pozostałych obwałowanych rzek, długości wałów nie przekraczają 10 km.

Na terenie województwa znajdują się trzy duże zbiorniki retencyjne o łącznej pojemności maksymalnej (przy maksymalnym poziomie piętrzenia) około 67 mln m³. Są to zbiorniki:

- Chańcza na Czarnej Staszowskiej w gminach Raków, Szydłów i Staszów,
- Wióry na Świślinie w gminie Pawłów,
- Brody Iłżeckie na Kamiennej w gminie Brody.

Na terenie województwa występują także urządzenia małej retencji wodnej w postaci sztucznych zbiorników wodnych (Załącznik Nr 14), stawów rybnych oraz budowli piętrzących na ciekach i rowach. Naturalnymi zbiornikami magazynującymi wody są również jeziora. Na obszarze województwa występują tylko dwa jeziora: Trzos (pow. 3,85 ha i pojemność ok. 100 tys. m³), które jest położone w miejscowości Żabiec, gmina Pacanów i Pleban na wschód od Szarbkowa gmina Pińczów.

Innym czynnikiem, niewątpliwie o dużym znaczeniu dla bezpieczeństwa powodziowego, jest nadmierne zakrzaczenia dolin rzek, utrudniające skuteczną ochronę ludności i mienia. Brak prowadzenia zabiegów udraźniania dolin i koryt rzek w wielu przypadkach wynikają z ograniczeń, jakie stwarzają regulacje prawne związane z ochroną w ramach obszarów Natura 2000. Dotyczy to obszarów chronionych w dolinie Wisły, a także w dolinach Kamiennej, Nidy, Białej Nidy, Czarnej Nidy, Czarnej Koneckiej, Pilicy oraz mniejszych rzek, takich jak: Bobrza, Warkocz, Krasna. Na pogarszanie stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych wpływa w dużym stopniu działalność zwierząt (w tym gatunków objętych ochroną), takich jak: bobry, lisy, normice, której bezpośrednim efektem jest osłabianie kohezji (spójności) gruntów i naruszanie stateczności wałów oraz skarp koryt rzecznych. W niektórych przypadkach działalność szkodników (głównie bobrów) powoduje także zmniejszenie drożności koryt rzecznych przez powstające w wyniku ich działalności zatory. Jak wynika z danych za 2011 r. i 2012 r., przekazanych przez SZMiUW w Kielcach, ilość uszkodzeń wałów w wyniku działalności dzików, lisów oraz bobrów wynosi 8,38 km i 165 m³, a ogólny koszt napraw 5433,6 tys. zł.

Odrębnym zagadnieniem są wody opadowe. Gminy województwa świętokrzyskiego dysponują systemem kanalizacji deszczowej w bardzo niewielkim stopniu, chociaż wzrost długości sieci kanalizacji deszczowej w stosunku do 2010 roku jest znaczny. Niestety z uwagi na prowadzone liczne inwestycje drogowe brak jest pełnej statystyki, co do ilości sieci kanalizacji deszczowej. Badania ankietowe dotyczyły tylko gmin i terenów miejskich z wyłączeniem dróg krajowych. Najlepsza sytuacja jest w miastach powiatowych: Kielce (218,5 km), Końskie (42,59 km), Ostrowiec Św. (56,38 km), Sandomierz (55,5 km), Skarżysko-Kamienna (62,8 km), Starachowice (27,2 km), Staszów (36,5 km), Busko-Zdrój (26,17 km), Jędrzejów (16,6 km), Nowa Słupia (30,3 km) Połaniec (26,6 km), Opatów (11 km). W innych miastach długość sieci nie przekracza 10 km. Miasta takie jak: Bodzentyn, Małogoszcz, Działoszyce, Koprzywnica i Zawichost nie wykazują posiadania kanalizacji deszczowej (Załącznik Nr 15). Natomiast infrastruktura deszczowa funkcjonuje również na terenach wiejskich, głównie w powiecie kieleckim (Miedziana Góra, Chęciny), a także w powiatach: koneckim (Stąporków), buskim (Solec Zdrój), ostrowieckim (Kunów), skarżyskim (Suchedniów), staszowskim (Osiek) i sandomierskim (Klimontów). W większości gmin wiejskich, w których funkcjonują sieci kanalizacji deszczowej, ich długości nie przekraczają 2 km. Ponadto w kilku miastach funkcjonują oczyszczalnie ścieków deszczowych, głównie w Kielcach w liczbie 24 i Ostrowcu Świętokrzyskim – 21, w Skarżysku Kamiennej i Starachowicach - po 6, w Połańcu – 5, w Busku-Zdroju – 3,

w Końskich – 2 oraz po jednej oczyszczalni we Włoszczowie, Sędziszowie, Dwikożach, Kunowie, Wąchocku, Bliżynie i Ćmielowie.

Brak dostatecznej infrastruktury deszczowej jest jedną z wielu przyczyn podtopień, jakie występują w czasie letnich opadów na terenie województwa świętokrzyskiego, które należy do pięciu najbardziej narażonych na niebezpieczeństwo terenów wezbrań opadowych w okresie od czerwca do sierpnia.

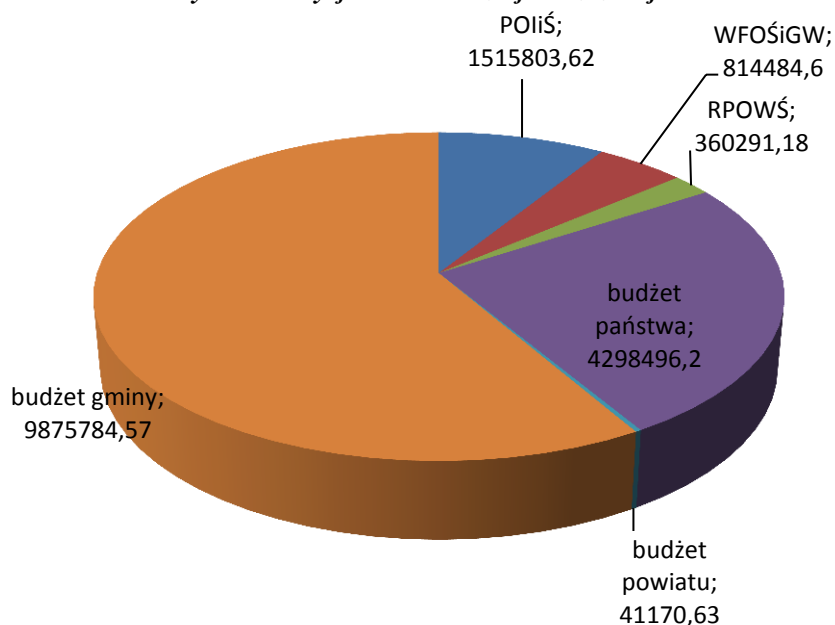
W latach 2011-2012 na terenie województwa świętokrzyskiego nie było powodzi, miały miejsce jedynie nawalne deszcze w wyniku których podtopione zostały tereny 27 gmin. W 2011r. podtopione zostały 23 gminy: Mirzec, Klimontów, Łoniów, Gnojno, Dwikozy, Osiek, Wilczyce, Staszów, Obrazów, Busko-Zdrój, Tuczępy, Ćmielów, Chmielnik, Koprzywnica, Kunów, Połaniec, Pacanów, Stopnica, Rytwiany, Oleśnica, Samborzec, Sandomierz i Tarłów, natomiast w 2012 r. 4 gminy: Brody, Jędrzejów, Pawłów oraz Sobków.

W wyniku nawalnych deszczy zostało uszkodzone 1,52 km sieci kanalizacyjnej w gminie Sandomierz i oczyszczalnia ścieków w gminie Tarłów.

W latach 2011-2012 w zakresie oczyszczania wód deszczowych zostało zrealizowane:

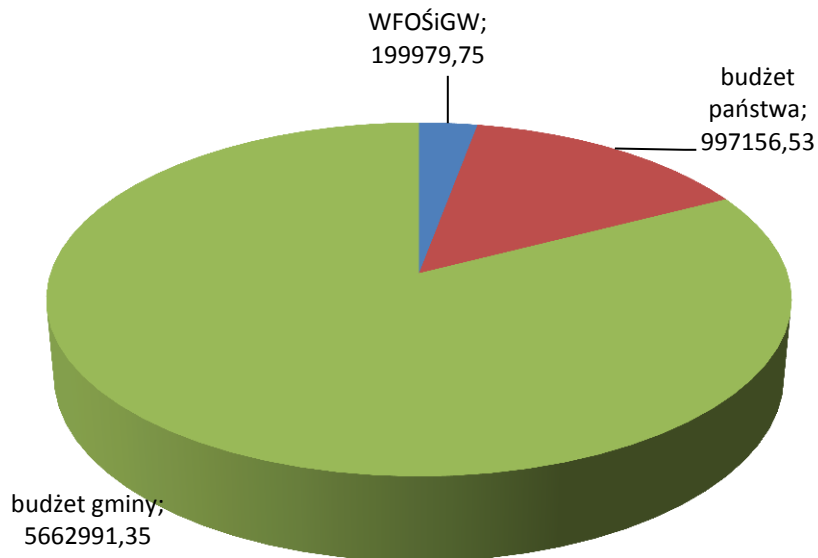
- 16,24 km sieci kanalizacji deszczowej na ogólną kwotę 16,9 mln zł, wysokość dofinansowania 7 mln zł, z budżetu państwa. POIiŚ, RPOW 2007-2013 i WFOŚiGW w Kielcach (Załącznik Nr 16).

Wykres Nr 13. Nakłady na inwestycje dot. kanalizacji deszczowej w latach 2011-2012.

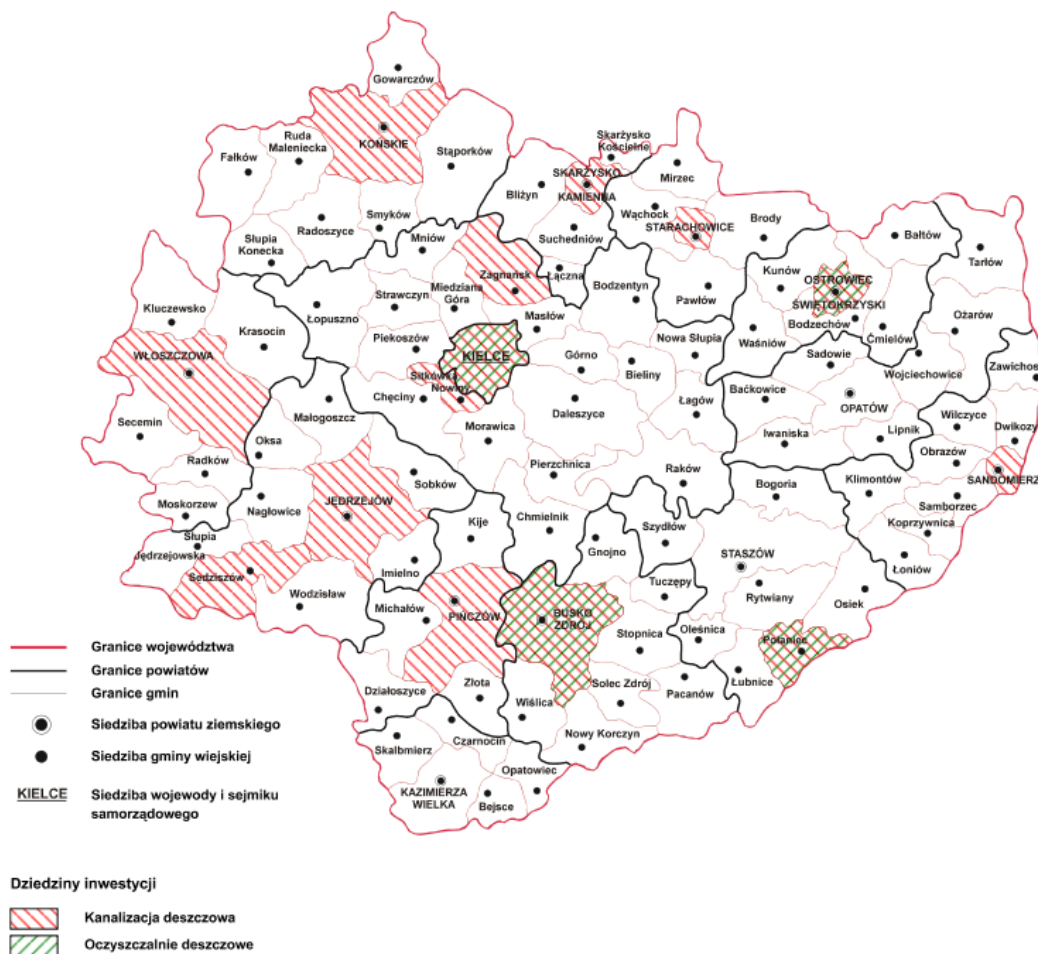

- 5 oczyszczalni wód deszczowych o ogólnej przepustowości 400,00 m³/d, Koszt tych inwestycji wyniósł 6,8 mln zł, przy 1,2 mln zł dofinansowania z WFOŚiGW w Kielcach oraz budżetu państwa (Załącznik Nr 17).

Wykres Nr 14. Nakłady na inwestycje dot. oczyszczalni deszczowych w latach 2011-2012.

Mapa Nr 9. Gminy, które realizowały inwestycje w zakresie kanalizacji deszczowej i oczyszczalni ścieków w latach 2011-2012

Założone w „Programie ...” kierunki działań na lata 2011-2015 dotyczące wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Powodziowej na terenie województwa świętokrzyskiego oraz realizacji „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego”, były realizowane poprzez: rozbudowę i modernizację wałów przeciwpowodziowych, budowę i modernizację zbiorników retencyjnych, wyznaczenie obszarów zalewowych, bieżące utrzymywanie właściwego stanu technicznego urządzeń ochrony przeciwpowodziowej, głównie obwałowań obszarów zalewowych i zbiorników retencyjnych, stacji pomp, a także utrzymywanie właściwego stanu urządzeń melioracji podstawowej i szczegółowej, w tym udrażnianie koryt rzek.

W zakresie ochrony przeciwpowodziowej działania na terenie województwa świętokrzyskiego realizowane są głównie przez Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach, także przy współdziałaniu gmin, których dotyczą dane inwestycje. W gminach: Chęciny, Kielce, Raków, Tarłów, Bałtów, Ćmielów, Kunów, Pińczów, Koprzywnica, Łoniów, Samborzec, Sandomierz, Skarżysko Kamienna, Brody, Starachowice, Osiek, Połaniec – w ramach ochrony przeciwpowodziowej prowadzono 29 zadań inwestycyjnych i planistycznych na ogólną kwotę 58,9 mln zł, wysokość dofinansowania wynosiła 37,9 mln zł (Załącznik Nr 18). Zadania te były finansowane głównie w ramach „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” oraz PROW 2007-2013. Najwięcej zadań zrealizowano w gminie Połaniec, która również była beneficjentem takich inwestycji, jak:

- Naprawa korony i skarp lewego wału rzeki Czarnej Staszowskiej w km 3+793 - 3+989 (196 mb) w m. Połaniec gm. Połaniec
- Odbudowa rzeki Kinety w gminach Łubnice i Połaniec
- Odbudowa zniszczonej przez powódź przepompowni wraz ze zbiornikiem wyrównawczym w m. Rybitwy gm. Połaniec
- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe doliny Kanał Strumień na terenie gmin Połaniec i Łubnice, II etap
- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe doliny kanału Strumień w km 0+000-12+980 zad. 1 - etap II w gm. Połaniec
- Zabezpieczenie wyrw w brzegach rzeki Czarnej Staszowskiej w m. Winnica i Łąg, Połaniec.

Prace remontowe tj: udroźnienie koryt rzek, rozbudowa, udroźnienie czy też remont wału wykonano łącznie na odcinku 15,93 km. Ponadto wybudowano 1 przepompownię wód deszczowych w miejscowości Łęg na cieku od Okrągłej, gm. Połaniec.

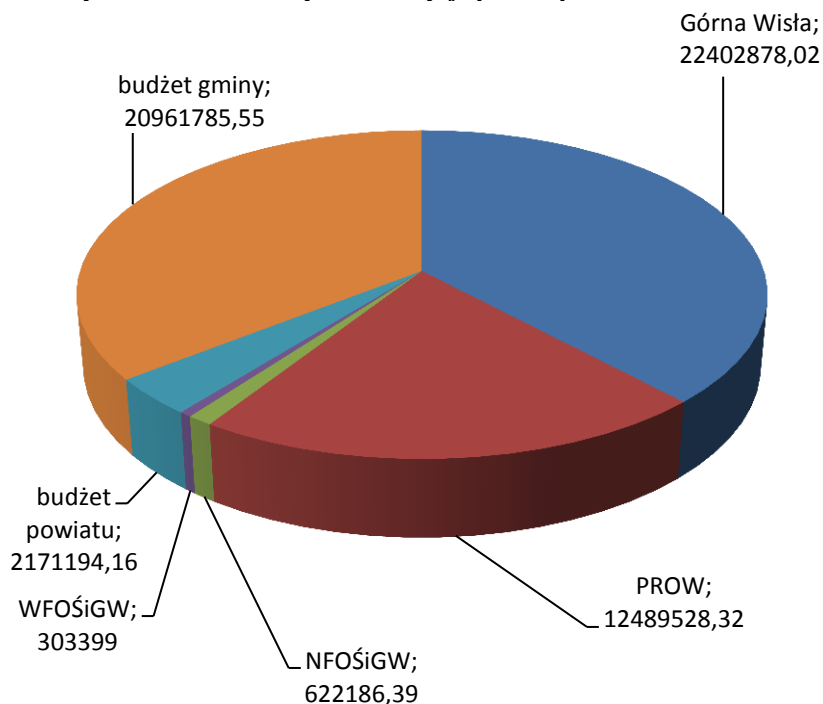
W ramach „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” SZMiUW w Kielcach zmodernizował 16,93 km wałów przeciwpowodziowych. Całkowity koszt tej inwestycji wyniósł 41 mln zł.

W latach 2011-2012 Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie na kwotę 2,3 mln zł realizował 8 zadań, w ramach których wykonano m.in. konserwację urządzeń wodnych, regulację rzek, a także zadania nieinwestycyjne takie, jak np.: opracowanie dokumentacji na potrzeby projektu „Zrównoważony rozwój gospodarczy rzeki Nidy w związku z obszarami Natura 2000”. Główne działania podjęte w tym zakresie to:

- koncepcja działań dla realizacji projektu, która w kolejnych etapach zostanie poddana ocenie środowiskowej,
- inwentaryzacja abiotycznych elementów środowiska zlewni rzeki Nidy,
- opracowanie kompletu kart informacyjnych dla planowanych w projekcie przedsięwzięć wraz z zakresem decyzji środowiskowych z RDOŚ w Kielcach.

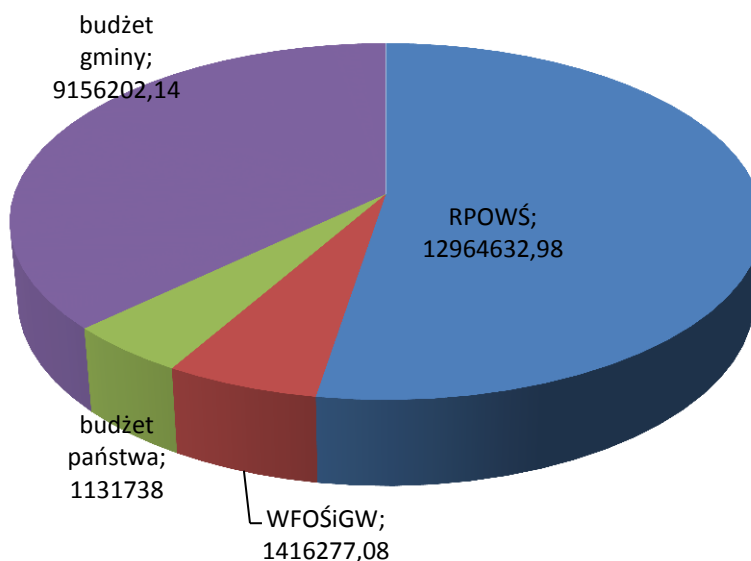
Natomiast przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie realizowanych zostało 9 zadań na kwotę 1,2 mln zł.

Wykres Nr 15. Nakłady na inwestycje przeciwpowodziowe w latach 2011-2012.

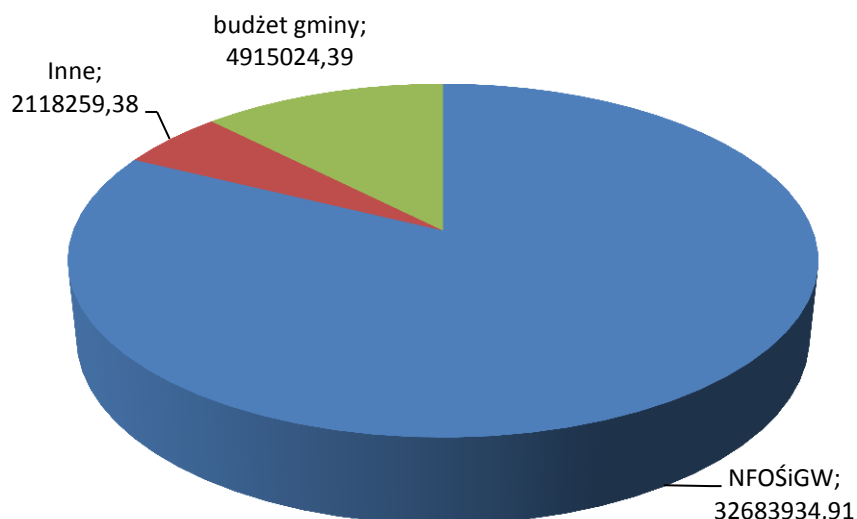
W ramach „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego”, w latach 2011-2012 wykonano 7 z 174 planowanych do realizacji zbiorników, co stanowi 4 %. Powierzchnia zalewu wykonanych zbiorników wynosi 42,49 ha, a pojemność 1,375 mln m³. Wykonanie nowych zbiorników spowodowało zwiększenie retencjonowanej wody z 15,456 mln m³ do 15,606 mln m³. W latach 2011-2012 zrealizowano również inny zbiornik wodny nie ujęty w/w programie, a znacząco zwiększający retencję tj.: zbiornik przeciwpożarowy Baszowice gm. Nowa Słupia o pojemności 7,1 tys. m³ i powierzchni 0,47 ha. Reasumując w latach 2011-2012 wykonano zbiorniki retencyjne o łącznej powierzchni 42,49 ha i pojemności 1,375 mln m³. Zadania dotyczące zbiorników wodnych były finansowane z budżetu państwa, RPOWŚ 2007-2013, gminy i WFOŚiGW w Kielcach. Realizowane były na terenie gmin: Kielce, Morawica, Końskie, Baćkowice, Bliżyn, Skarżysko Kamienna, Bogoria. Wartość zadań wynosiła 24, 6 mln zł, a wartość dofinansowania 15,5 mln zł. (Załącznik Nr 19).

Wykres Nr 16. Nakłady na inwestycje dot. zbiorników wodnych w latach 2011-2012.

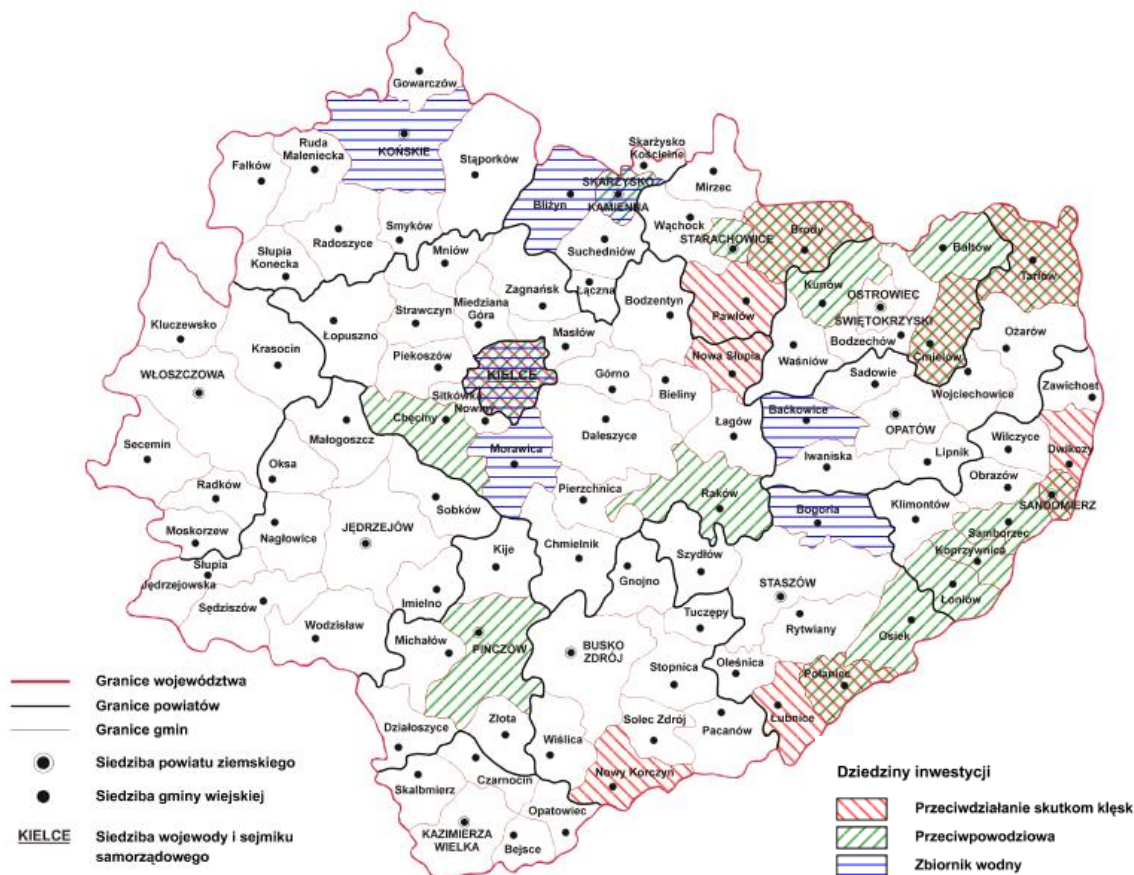

W latach 2011-2012 na terenie województwa świętokrzyskiego były realizowane zadania w dziedzinie przeciwdziałania skutkom klęsk, po powodzi jaka miała miejsce w 2010 r. Inwestycje te były finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Solidarności Unii Europejskiej i realizowane były na terenie gmin: Nowy Korczyn, Dwikozy, Łubnice, Połaniec i miasto Sandomierz. Zadania te dotyczyły głównie odbudowy zniszczonej infrastruktury technicznej, wałów przeciwpowodziowych, czy udrożniania koryt rzek (Załącznik Nr 20). Wartość zadań wyniosła 39,7 mln zł, a dofinansowania 34,8 mln zł.

Wykres Nr 17. Nakłady na inwestycje dot. przeciwdziałaniem skutków powodzi w latach 2011-2012.

Mapa Nr 10. Realizacja inwestycji infrastruktury przeciwpowodziowej na terenie województwa świętokrzyskiego.

3.3. Powietrze atmosferyczne

Poprawa jakości powietrza celem spełnienia standardów jakości powietrza - to cel działań wyznaczony w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” do roku 2019. Zadania przewidziane w nim do realizacji wpływają na poprawę jakości powietrza w województwie, nie mniej jednak, aby osiągnąć zakładany cel, pozostaje jeszcze wiele do zrobienia.

Do sporządzania ocen, na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach, w okresach pięcioletnich oraz ocen rocznych, zobowiązany jest wojewódzki inspektorat ochrony środowiska. Celem rocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym dokonanie ich klasyfikacji w oparciu o przyjęte kryteria.

Do oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref wykorzystano dostępne metody, oparte o:

- pomiary wysokiej jakości na stałych stacjach monitoringu prowadzone z zastosowaniem mierników automatycznych,
- pomiary manualne na stałych stacjach monitoringu prowadzone codziennie,
- pomiary manualne na stałych stacjach monitoringu prowadzone w trybie cyklicznym, traktowane jako „mniej intensywne” metody oceny,
- pomiary w stałych punktach znajdujących się w innych strefach (sąsiednich województwach), o ile reprezentatywność obszarowa takich stacji na to pozwalała,
- obiektywne metody szacowania: analogia do stężeń zmierzonych na wskazanych stacjach pomiarowych stanowiących poziom odniesienia z uwagi na podobne uwarunkowania; analogia do stężeń zmierzonych na danym obszarze w innym okresie,
- wyniki modelowania stężeń ozonu troposferycznego wykonanego na zlecenie GIOŚ na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2012.

Obiektywne metody szacowania stosowano w przypadkach, gdy nie były wykonywane pomiary w strefie, lecz równocześnie dysponowano dostatecznym rozpoznaniem źródeł emisji, zagospodarowania przestrzennego i innych uwarunkowań decydujących o zanieczyszczeniu powietrza w powiązaniu z możliwością analizy wyników pomiarów z innych stref.

Podstawę do rocznej oceny jakości powietrza stanowią: poziomy dopuszczalne, docelowe oraz poziomy celów długoterminowych. Oceny dokonuje się dla:

- kryterium ochrony zdrowia - w zakresie: benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM10, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, ozonu i pyłu zawieszonego PM2,5
- kryterium ochrony roślin - w zakresie: tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu.

Celem rocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym dokonanie ich klasyfikacji w oparciu o przyjęte kryteria. Klasyfikacja ta jest podstawą do podjęcia decyzji o potrzebie zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie, poprzez opracowanie programów ochrony powietrza lub planów działań krótkoterminowych.

W rocznych ocenach poziomów substancji w powietrzu, do określenia klas poszczególnych stref stosuje się następujące symbole:

- klasa A (D1) - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych
- klasa B - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji
- klasa C (D2) - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony - poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy

celów długoterminowych, co klasyfikuje strefę do opracowania programu ochrony powietrza.

Z oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za rok 2011 i 2012, dokonywanej przez WIOŚ w Kielcach wynika, że wartości stężeń niektórych zanieczyszczeń spadają, jednak ciągle przekraczane są ich normy.

Tabela Nr 7. Wielkości normatywne dla pyłu PM10 i wartości zmierzone (źródło: WIOŚ Kielce)

miasto	kod stacji	stężenie średnioroczne PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	
		2011	2012
Kielce, ul. Jagiellońska	SkKielJagielWios	43,5	41
Kielce, ul. Kusocińskiego	SkKielKusoc	40	39,7
wartość dopuszczalna		40	40
miasto	kod stacji	liczba przekroczeń stężeń 24-godzinnych PM10	
		2011	2012
Busko-Zdrój, ul. Rokosza	SkBuskoWios2	76	45
Kielce, ul. Jagiellońska	SkKielJagielWios	103	75
Kielce, ul. Kusocińskiego	SkKielKusoc	93	70
Ożarów, Osiedle Wzgórze	SkOzarowOsWz	43	< 35
Starachowice, ul. Złota	SkStaracZlota2	< 35	53
dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku		35	35

Tabela Nr 8. Wielkości normatywne dla pyłu PM2,5 i wartości zmierzone (źródło: WIOŚ Kielce)

miasto	kod stacji	stężenie średnioroczne PM2,5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	
		2011	2012
Busko-Zdrój, ul. Rokosza	SkBuskoWios2	28,9	26,1
Kielce, ul. Jagiellońska	SkKielJagielWios	34,9	29,9
Starachowice, ul. Złota	SkStaracZlota2	brak pomiarów	28,3
wartość dopuszczalna		25	25
wartość dopuszczalna powiększona o margines tolerancji		28	27

Tabela Nr 9. Wielkości normatywne dla B(a)P i wartości zmierzone (źródło: WIOŚ Kielce)

miasto	kod stacji	stężenie średnioroczne B(a)p [ng/m^3]	
		2011	2012
Busko-Zdrój, ul. Rokosza	SkBuskoWios2	5,8	6
Kielce, ul. Jagiellońska	SkKielJagielWios	5,9	6,5
Kielce, ul. Kusocińskiego	SkKielKusoc	6,6	6
Starachowice, ul. Złota	SkStaracZlota2	< 1	8,4
poziom docelowy		1	1

Klasyfikacja stref za 2012 rok sporządzona przez WIOŚ w Kielcach, według kryterium ochrony zdrowia, nie zmieniła się względem roku 2011. Do klasy C zaliczono miasto Kielce oraz strefę świętokrzyską z powodu przekroczeń poziomów dopuszczalnych, określonych dla pyłu zawieszzonego PM10 (wartość w Kielcach wyniosła 41, przy poziomie dopuszczalnym $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$), poziomu dopuszczalnego i docelowego pyłu PM2,5 (wartość w Kielcach wyniosła 29,9, w Busku-Zdroju 26,1, w Starachowicach 28,3, przy poziomie dopuszczalnym $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu (wartość w Kielcach wyniosła 6,5, w Busku-Zdroju 6, w Starachowicach 8,4, przy poziomie dopuszczalnym $1 \text{ng}/\text{m}^3$).

Podobnie jak w 2011 roku cały obszar województwa (strefa miasto Kielce i strefa świętokrzyska), za przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu otrzymały klasę D2 - przekroczenie poziomu docelowego $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (8 razy w Kielcach i 24 razy w strefie świętokrzyskiej). Klasa D2 skutkuje podjęciem długoterminowych działań naprawczych, będących celem programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego.

Tabela Nr 10. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenach rocznych w celu ochrony zdrowia

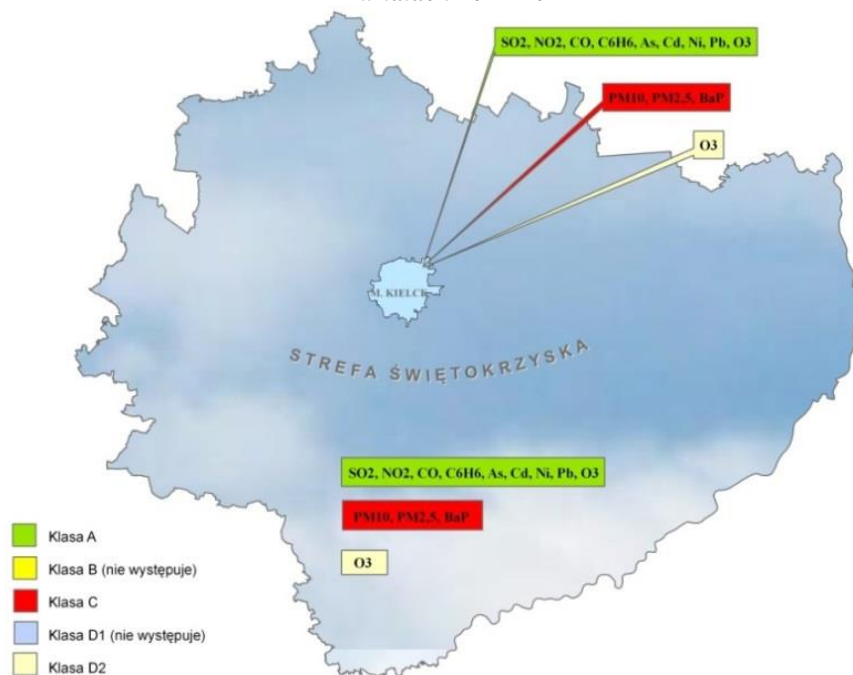
Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
			SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	O ₃ *	O ₃ **
miasto Kielce	PL2601	2011	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A	D2
strefa świętokrzyska	PL2602		A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A	D2
miasto Kielce	PL2601	2012	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A	D2
strefa świętokrzyska	PL2602		A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A	D2

*wg poziomu docelowego

** wg poziomu celu długoterminowego

Dla pozostałych ocenianych substancji, z uwagi na nieprzekraczanie poziomu dopuszczalnego i docelowego, w latach 2011 i 2012, obie strefy uzyskały klasę A.

Mapa Nr 11. Wyniki klasyfikacji stref województwie świętokrzyskim ze względu na ochronę zdrowia ludzi w latach 2011-2012

Ocena jakości powietrza, według kryterium ochrony roślin, wykonana została dla strefy świętokrzyskiej, czyli dla terenów, dla których kryterium to ma zastosowanie. Z oceny wyłączone są miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz aglomeracje, stąd brak klasyfikacji dla miasta Kielce.

W wyniku oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony roślin, strefę świętokrzyską, pod względem dotrzymania wartości normatywnych dla NO_x i SO₂, zakwalifikowano do klasy A. Natomiast w przypadku ozonu, w roku 2011 strefę świętokrzyską określono jako A, z uwagi na dotrzymanie poziomu docelowego oraz D2, ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego. A w roku 2012, strefę świętokrzyską określono jako C, z uwagi na przekroczenie poziomu docelowego oraz D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego.

Tabela Nr 11. Wynikowe klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenach rocznych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
			NO _x	SO ₂	O ₃ *	O ₃ **
miasto Kielce	PL2601	2011	nie klasyfikowano			
strefa świętokrzyska	PL2602		A	A	A	D2
miasto Kielce	PL2601	2012	nie klasyfikowano			
strefa świętokrzyska	PL2602		A	A	C	D2

*wg poziomu docelowego

** wg poziomu celu długoterminowego

Mapa Nr 12. Wyniki klasyfikacji stref w woj. świętokrzyskim ze względu na ochronę roślin w roku 2011

Mapa Nr 13. Wyniki klasyfikacji stref w woj. świętokrzyskim ze względu na ochronę roślin w roku 2012

Badania monitoringowe jakości powietrza i określana na ich podstawie klasyfikacja stref wskazują na brak znaczącego postępu w zakresie poprawy jakości powietrza pod kątem pyłów drobnych (PM10 i PM2,5) oraz WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, w tym benzo(a)piren) w nich zawartych. Główną przyczyną takiego stanu jest niewątpliwie wpływ tzw. niskiej emisji pochodzącej z palenisk domowych w wyniku spalania złej jakości węgla oraz śmieci.

Nie mniej istotnym problemem jest emisja liniowa. Główne źródło emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych stanowi ruch komunikacyjny na drogach krajowych, wojewódzkich i miejskich, odpowiedzialny za powstawanie emisji pyłu PM10 i PM2,5 w wyniku:

- spalania paliw w silnikach,
- ścierania jezdni, opon i hamulców,
- unoszenia drobin pyłu w wyniku wzniesienia go z powierzchni na skutek ruchu pojazdów (emisja wtórna).

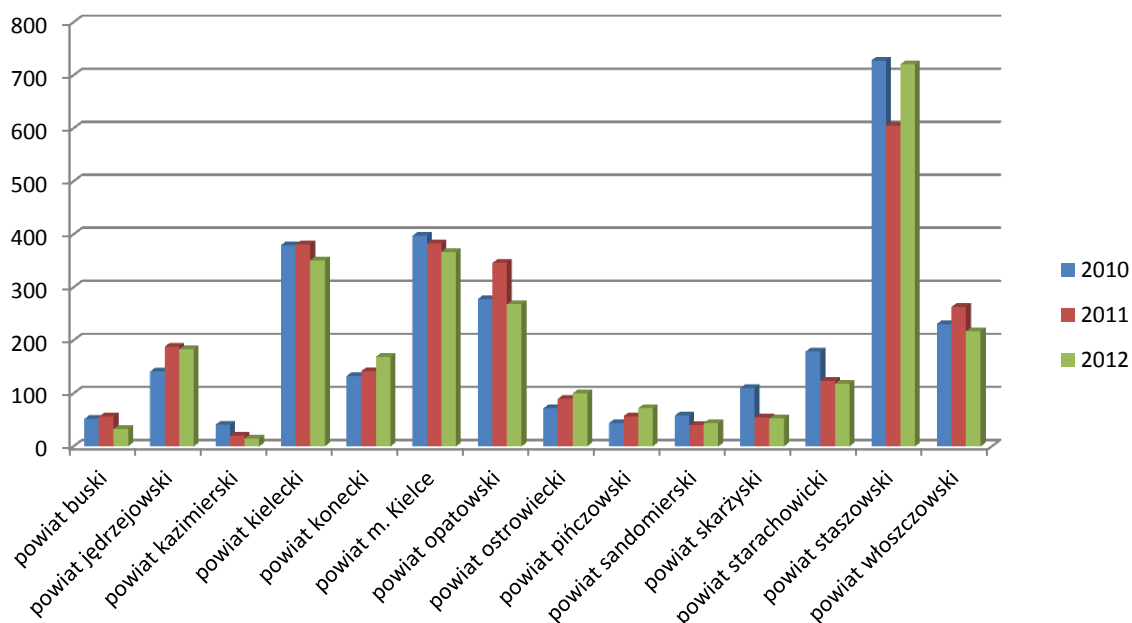
Na ogólny bilans emisji zanieczyszczeń powietrza znaczący wpływ mają punktowe źródła zanieczyszczeń, czyli zakłady przemysłowe. Według danych GUS, emisja zanieczyszczeń pyłowych w naszym województwie, z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska, sukcesywnie spada. W 2011 roku wartość wynosiła 2,75 tys. Mg, a w 2012 - 2,71 tys. Mg. W latach 2009 i 2010 wynosiła odpowiednio 3,22 tys. Mg i 2,84 tys. Mg. Ilość zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń od 2007 roku utrzymuje się na stałym poziomie 99,8%.

Emisja gazów z zakładów szczególnie uciążliwych ulega wahaniom. I tak w roku 2011 osiągnęła wartość 87,77 tys. Mg (bez CO₂), a w roku następnym wynosiła 77,85 tys. Mg. W poprzednich dwóch latach wartości emisji gazów wynosiły: 79,52 tys. Mg i 78,08 tys. Mg. Największa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza nadal pochodzi z powiatu staszowskiego, gdzie zlokalizowany jest piąty co do wielkości w Polsce, a największy w tej części kraju wytwórca energii elektrycznej – Elektrownia Połaniec S.A. Grupa GDF SUEZ Energia Polska. Powiatem wyróżniającym się pod względem wielkości emisji niezorganizowanej jest powiat opatowski. Spowodowane to jest koncentracją na tym terenie przedsiębiorstw zajmujących się wydobywaniem kopaliny do produkcji kruszywa. Najmniejsza emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych jest w powiecie kazimierskim.

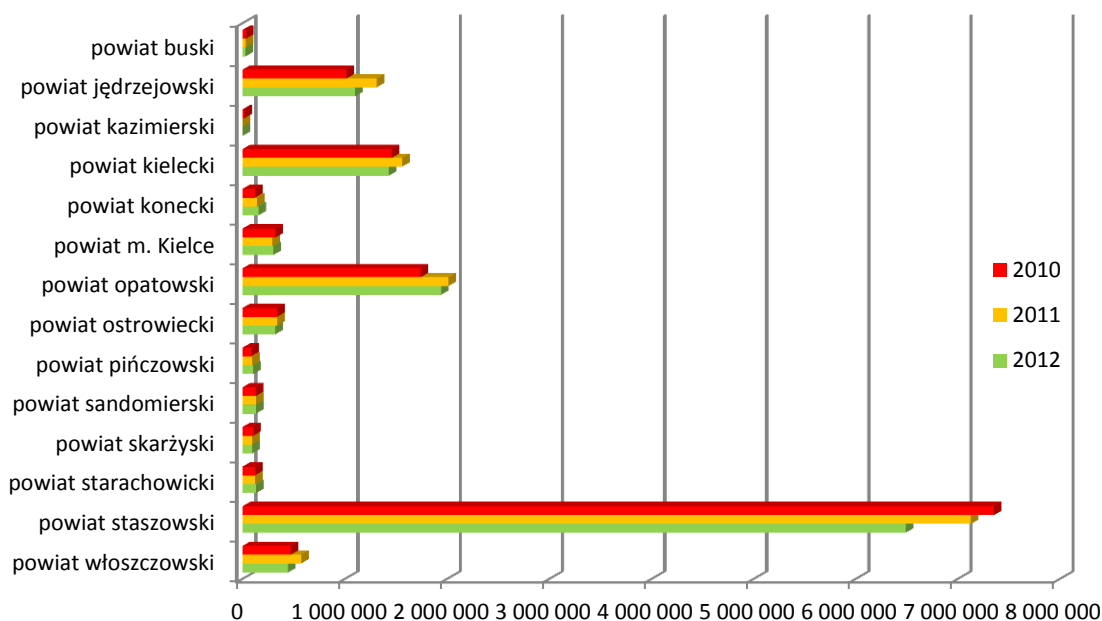
Tabela Nr 12. Wielkość emisji pyłowych i gazowych, z zakładów szczególnie uciążliwych, w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012

Jednostka terytorialna	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (Mg)									
	pyłowych						gazowych			
	ogółem		niezorganizowana		w tym ze spalania paliw		ogółem		w tym dwutlenek węgla	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
województwo świętokrzyskie	2 749	2 711	92	111	1 591	1 690	13 857 730	12 692 797	13 769 959	12 614 952
powiat buski	56	33	0	0	52	31	33 553	30 865	32 636	30 207
powiat jędrzejowski	188	183	0	0	31	19	1 313 874	1 102 858	1 306 455	1 096 851
powiat kazimierski	20	15	0	0	19	15	4 620	2 532	4 554	2 508
powiat kielecki	381	351	0	0	48	50	1 560 246	1 433 490	1 533 953	1 408 084
powiat konecki	142	169	0	0	93	101	139 426	157 221	138 675	156 318
powiat m. Kielce	383	367	2	2	373	360	291 726	301 306	287 953	299 143
powiat opatowski	346	268	88	87	12	10	2 017 396	1 943 729	2 012 742	1 938 352
powiat ostrowiecki	90	100	0	21	60	76	338 864	318 773	337 615	317 422
powiat pińczowski	57	72	0	0	37	45	97 928	102 643	97 493	102 267
powiat sandomierski	40	44	0	0	23	24	132 096	130 412	131 639	129 936
powiat skarżyski	55	53	1	0	54	52	97 501	96 017	96 983	95 518
powiat starachowicki	123	118	0	0	74	85	126 448	134 037	125 453	133 016
powiat staszowski	605	721	0	0	599	714	7 130 940	6 492 047	7 106 673	6 470 496
powiat włoszczowski	263	217	1	1	116	108	573 112	446 867	557 135	434 834

Wykres Nr 18. Emisja pyłów, z zakładów szczególnie uciążliwych, w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego (Mg)

Wykres Nr 19. Emisja gazów, z zakładów szczególnie uciążliwych, w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego (Mg)

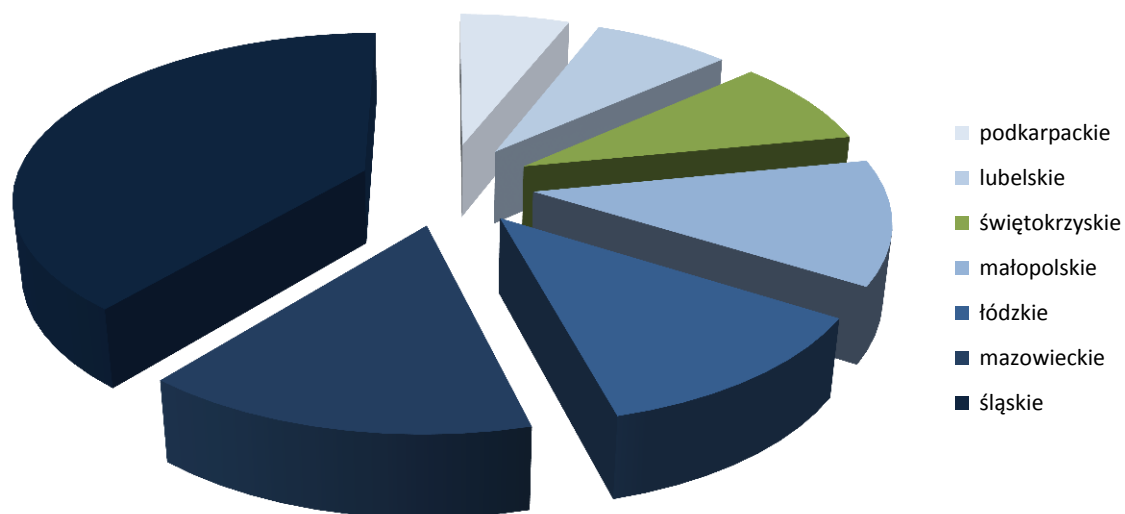
Na podstawie danych GUS, przedstawionych w tabeli Nr 17, dotyczących wielkości emisji w Polsce widać, że w 2011 i 2012 roku województwo świętokrzyskie zajmowało bardzo dobre dziesiąte miejsce pod względem wielkości emisji pyłów (w poprzednim okresie raportowania za lata 2009-2010 - miejsce 9). Natomiast jeśli chodzi o wielkość emisji gazów, w 2012 roku nasze województwo „awansowało” na szóste, w porównaniu do lat 2009-2011 (siódme), pomimo dużego spadku wielkości zanieczyszczeń w roku poprzednim.

Tabela Nr 13. Wielkość emisji pyłowych i gazowych w Polsce, z zakładów szczególnie uciążliwych, w 2011 i 2012 roku

województwo	Emisja w Polsce (Mg)			
	pyły		gazy	
	2011	2012	2011	2012
dolnośląskie	4 105	4 008	15 942 227	16 039 578
kujawsko-pomorskie	4 073	3 886	7 033 523	8 456 423
lubelskie	2 439	2 098	5 578 811	5 325 389
lubuskie	1 261	1 162	2 089 620	2 054 163
łódzkie	3 925	3 451	39 937 712	40 843 590
małopolskie	3 910	3 929	10 974 586	10 581 600
mazowieckie	4 893	4 616	28 580 921	27 841 946
opolskie	2 463	2 137	13 966 727	12 593 052
podkarpackie	1 954	1 698	3 701 683	3 360 437
podlaskie	977	919	1 646 078	1 480 002
pomorskie	2 778	2 777	6 908 834	6 901 786
śląskie	12 734	10 564	43 373 049	40 845 924
świętokrzyskie	2 749	2 711	13 857 730	12 692 797
warmińsko-mazurskie	1 176	1 184	1 391 183	1 514 191
wielkopolskie	5 187	4 642	16 702 195	16 746 326
zachodniopomorskie	2 882	2 599	9 243 136	9 236 536

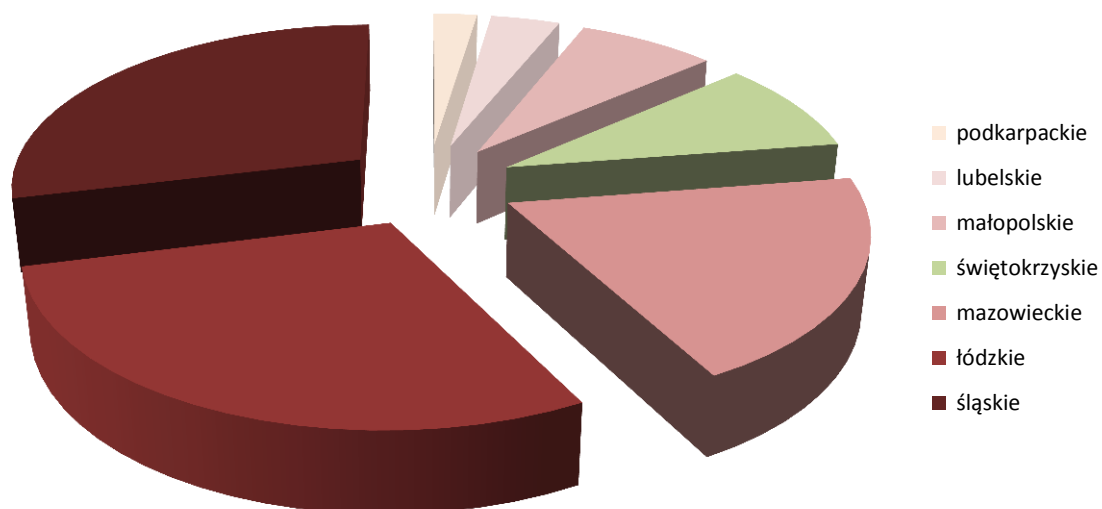
Pod względem wielkości emisji pyłów, w latach 2011 i 2012, świętokrzyskie zajmowało trzecie miejsce wśród regionów graniczących z województwem - mniejszą emisję miały województwa: podkarpackie i lubelskie.

Wykres Nr 20. Emisja pyłów, z zakładów szczególnie uciążliwych, na tle województw w Polsce (Mg)

Podobnie jak w roku 2011, wg danych z GUS za 2012 rok, więcej zanieczyszczeń gazowych emitują trzy ościenne województwa (śląskie, łódzkie, mazowieckie), natomiast mniej tych zanieczyszczeń pochodzi z województw: małopolskiego, lubelskiego i podkarpackiego.

Wykres Nr 21. Emisja gazów, z zakładów szczególnie uciążliwych, na tle województw w Polsce (Mg)

Brak wyraźnej poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz ocena jakości powietrza, jaką każdego roku dokonuje Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, stały się podstawą do opracowania Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego. Konieczne są bowiem działania, zmierzające do obniżenia poziomu stężenia substancji, które szkodzą nie tylko środowisku, ale także naszemu zdrowiu.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska, dla stref, w których poziom odpowiednio przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom docelowy (strefy klasy C), sejmik województwa, po zasięgnięciu opinii właściwych

starostów, burmistrzów i prezydentów miast, obowiązany jest określić, w drodze uchwały, program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu.

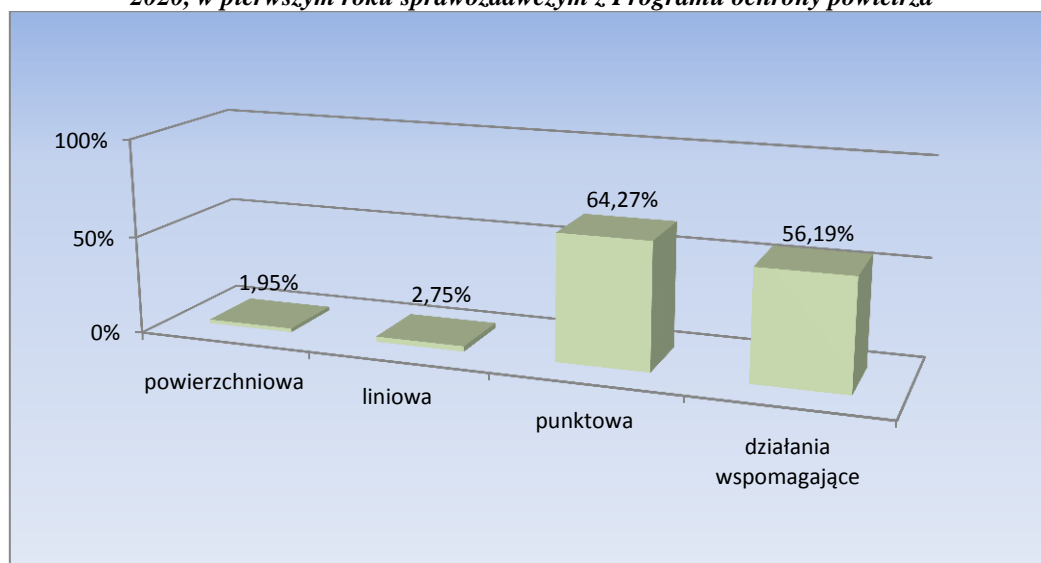
W roku 2011 Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwalił „Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego” składający się z:

- Części A - strefa miasto Kielce - ze względu na przekroczenia pyłu PM10, pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu
- Części B - strefa świętokrzyska - ze względu na przekroczenia pyłu PM10 i benzo(a)pirenu
- Części C - strefa świętokrzyska - ze względu na przekroczenia ozonu.

Natomiast w roku 2012 Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwalił „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego – strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia pyłu PM2,5”, dla którego obowiązek sprawozdawczy rozpoczyna się w 2014 roku (za 2013 rok).

Po weryfikacji sprawozdań z realizacji Programu ochrony powietrza, które napłynęły z gmin i starostw za 2012 rok wynika, że procent wykorzystania planowanych środków finansowych na realizację zadań, wynikających z Programu ochrony powietrza, jest zadowalający jedynie w inwestycjach dotyczących emisji punktowej i działaniach wspomagających. W najbardziej newralgicznych obszarach, czyli ograniczeniu emisji powierzchniowej i emisji liniowej, wykorzystanie planowanych środków było na poziomie 1,95 i 2,75%.

Wykres Nr 22. Procentowy udział wykorzystania środków finansowych, spośród planowanych na lata 2012-2020, w pierwszym roku sprawozdawczym z Programu ochrony powietrza

Wykorzystanie środków finansowych w pierwszym roku realizacji Programu ochrony powietrza, w porównaniu do szacowanych na lata 2012-2020, kształtuje się następująco:

- ograniczenie emisji powierzchniowej, w tym opracowanie i realizacja programów ograniczenia niskiej emisji (PONE) - 10,71 mln zł - z planowanych 549,07 mln zł (jedynie trzy z sześciu gmin wywiązały się z obowiązku opracowania PONE, poddano termomodernizacji 57 495 m² budynków, zlikwidowano 86 źródeł niskiej emisji),
- ograniczenie emisji liniowej - 142,89 mln zł - z planowanych 5,2 mld zł (w tym: budowa nowych odcinków dróg: 21,32 km, długość utwardzonych ulic i dróg: 171,91 km, remonty nawierzchni: 237,27 km, czyszczenie dróg na mokro: 231,98 km),
- ograniczenie emisji punktowej - 2,5 mln zł - z planowanych 3,89 mln zł,

- działania wspomagające - 899 tys. - z planowanych 1,6 mln zł (w tym: edukacja ekologiczna w zakresie ochrony powietrza, kontrola gospodarstw domowych, kontrola stacji diagnostycznych, kontrola podmiotów).

Aby osiągnąć cel, jakim jest osiągnięcie wartości dopuszczalnych substancji w powietrzu, należy zintensyfikować działania, zwłaszcza w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej i liniowej. W przeciwnym wypadku istnieje groźba niedotrzymania standardów jakości powietrza, a co za tym idzie, kar finansowych, jakie Unia Europejska może nałożyć na państwo członkowskie (w tym wypadku Polskę), jeśli określone i przyjęte, również w prawie polskim, standardy jakości powietrza nie zostaną osiągnięte i dotrzymane. W wyniku niewdrożenia przez Polskę przepisów wspólnotowych, tzn. między innymi nie doprowadzenia jakości powietrza we wszystkich strefach do wymaganych standardów, Komisja Europejska może wszcząć postępowanie przeciwko Polsce w sprawie o naruszenie przepisów wspólnotowych i w konsekwencji nałożyć na Polskę bardzo wysokie kary finansowe. Ewentualne kary płacone przez Polskę jako kraj, który nie dotrzymuje standardów jakości powietrza będą obciążały całe społeczeństwo, a w momencie ich nałożenia będą płacone tak długo jak długo problem nie zostanie rozwiązany. Koszty na działania naprawcze będą musiały być wcześniej czy później poniesione, dlatego wykonanie działań wskazanych w Programie ochrony powietrza, mających na celu poprawę jakości powietrza, będzie skutkowało zaoszczędzeniem olbrzymich kwot związanych z karami.

Zadania wskazane do realizacji w Programie ochrony środowiska są spójne z inwestycjami wynikającymi z Programów ochrony powietrza. Aktualizując w roku 2011 „Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, skupiono się m.in. na działaniach w dużych zakładach, tych szczególnie uciążliwych, z których emisja zanieczyszczeń jest największa. Wskazano, że największe znaczenie dla jakości powietrza będą miały inwestycje w zakresie:

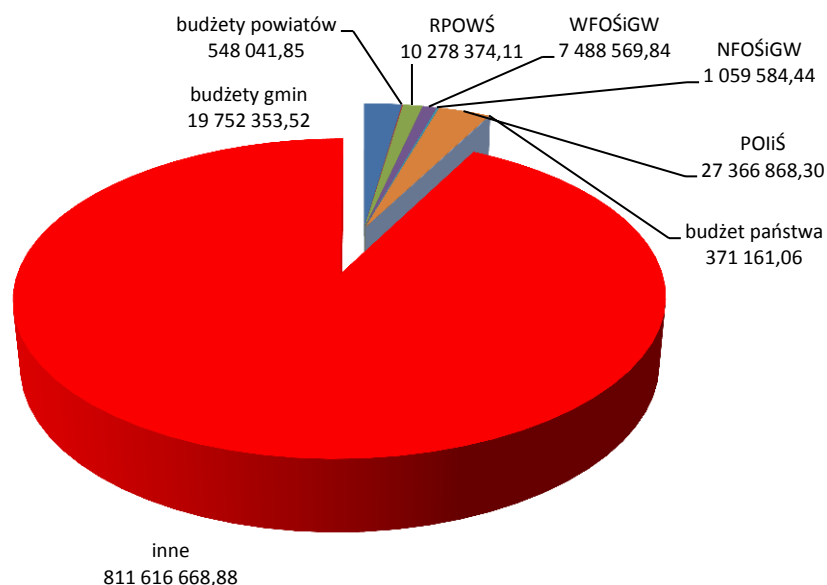
- wykonania instalacji redukcji NO_x oraz instalacji redukcji SO₂ na terenie zakładu Lafarge Cement S.A. Cementownia Małogoszcz,
- zakupu i montażu filtra odpylającego gazy odlotowe odprowadzane z pieca - Centrum Wypału Wapna Częstocice Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.,
- przebudowy sieci ciepłowniczych: MEC Sp. z o. o. w Ostrowcu Świętokrzyskim, PEC Sp. z o.o. w Sandomierzu, KSM w Kielcach, SFW Energia Sp. z o.o. w Suchedniowie, ZEC w Końskich,
- zwiększenia wykorzystania biomasy do produkcji energii cieplnej i elektrycznej oraz budowa bloku parowo-gazowego BPG113 - PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Kielce,
- montażu instalacji odpylających kotły: EC miasta Skarżysko-Kamienna Sp. z o.o. na terenie kotłowni zlokalizowanej w Starachowicach, KSM Kielce, SFW Energia Sp. z o.o. w Suchedniowie,
- modernizacji urządzeń energetycznych, kotłowni: PEC Sp. z o.o. w Sandomierzu, MPEC Sp. z o.o. w Kielcach, SFW Energia Sp. z o.o. w Suchedniowie, ZEC w Końskich, ZEC w Staszowie Sp. z o.o.,
- montażu instalacji do redukcji emisji pyłów do atmosfery, instalacji centralnych systemów odkurzania wydziałów produkcji hydratu, wapna mielonego, mączek wapiennych, instalacji bezpyłowych rękawowych urządzeń załadunkowych na załadunkach produktów luzem oraz zesypów kruszyw na składy otwarte redukujących pylenie, instalacji lokalnych kotłów gazowych c.o. w miejsce istniejącej kotłowni miałowej - Truskawica S.A. Zakłady Przemysłu Wapienniczego,
- budowy bloku energetycznego o mocy 190 MW zasilanego biomasą - Elektrownia Połaniec S.A. Grupa GDF SUEZ Energia Polska.

Z wymienionych inwestycji całkowicie zrealizowano te, dotyczące montażu instalacji odpylających, modernizacji urządzeń energetycznych i kotłowni w zakładach energetycznych oraz w większości dokonano zaplanowanej przebudowy sieci ciepłowniczych. Pod koniec 2012 roku uruchomiono Zielony Blok w elektrowni w Połańcu, a w Zakładach Przemysłu Wapienniczego dokonano zakupu i montażu rękawowych, teleskopowych urządzeń do rozładunku drobnych kruszyw na składy otwarte, redukujących pylenie. Ponadto, w trakcie realizacji jest zadanie „Instalacja 3 lokalnych kotłowni gazowych oraz 1 olejowej i wyłączenie istniejącej centralnej kotłowni na miał węglowy”.

W latach 2011-2012 na zadania z zakresu ochrony powietrza w województwie świętokrzyskim, w tym termomodernizację, zostały przeznaczone nakłady finansowe w wysokości blisko 1 mld zł, z następujących źródeł: budżet państwa, gmin i powiatów, RPOWŚ 2007-2013, PROW 2007-2013, Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, Europejski Obszar Gospodarczy oraz Norweski Mechanizm Finansowy, POIiŚ, środki zakładów i przedsiębiorstw.

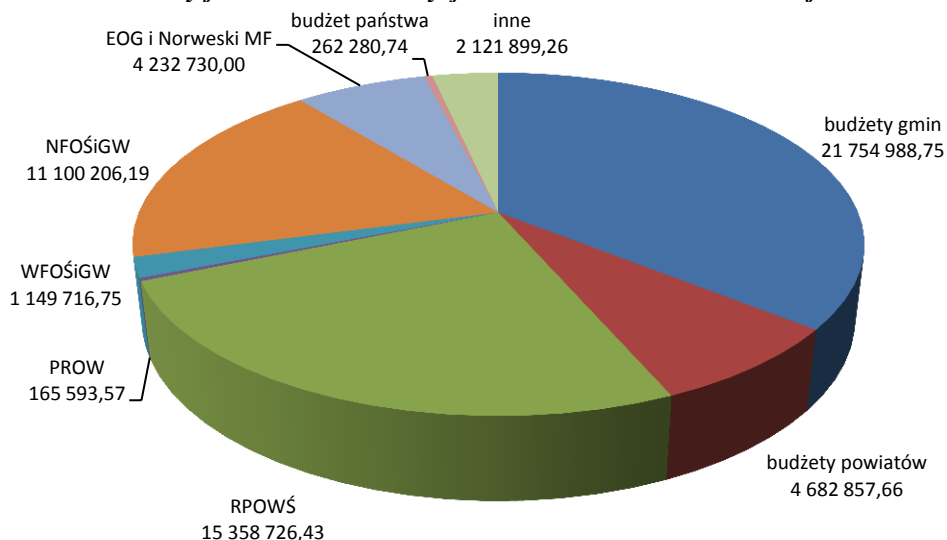
W zakresie samej tylko ochrony powietrza zrealizowano 71 zadań, przy udziale środków prywatnych, w tym przedsiębiorstw oraz budżetów gmin i powiatów, na kwotę 878,5 mln zł z czego dofinansowanie w formie dotacji lub pożyczki wyniosło 858,7 mln zł. Wykaz tych zadań znajduje się w Załączniku Nr 21.

Wykres nr 23. Nakłady finansowe na inwestycje w ochronie powietrza w latach 2011-2012

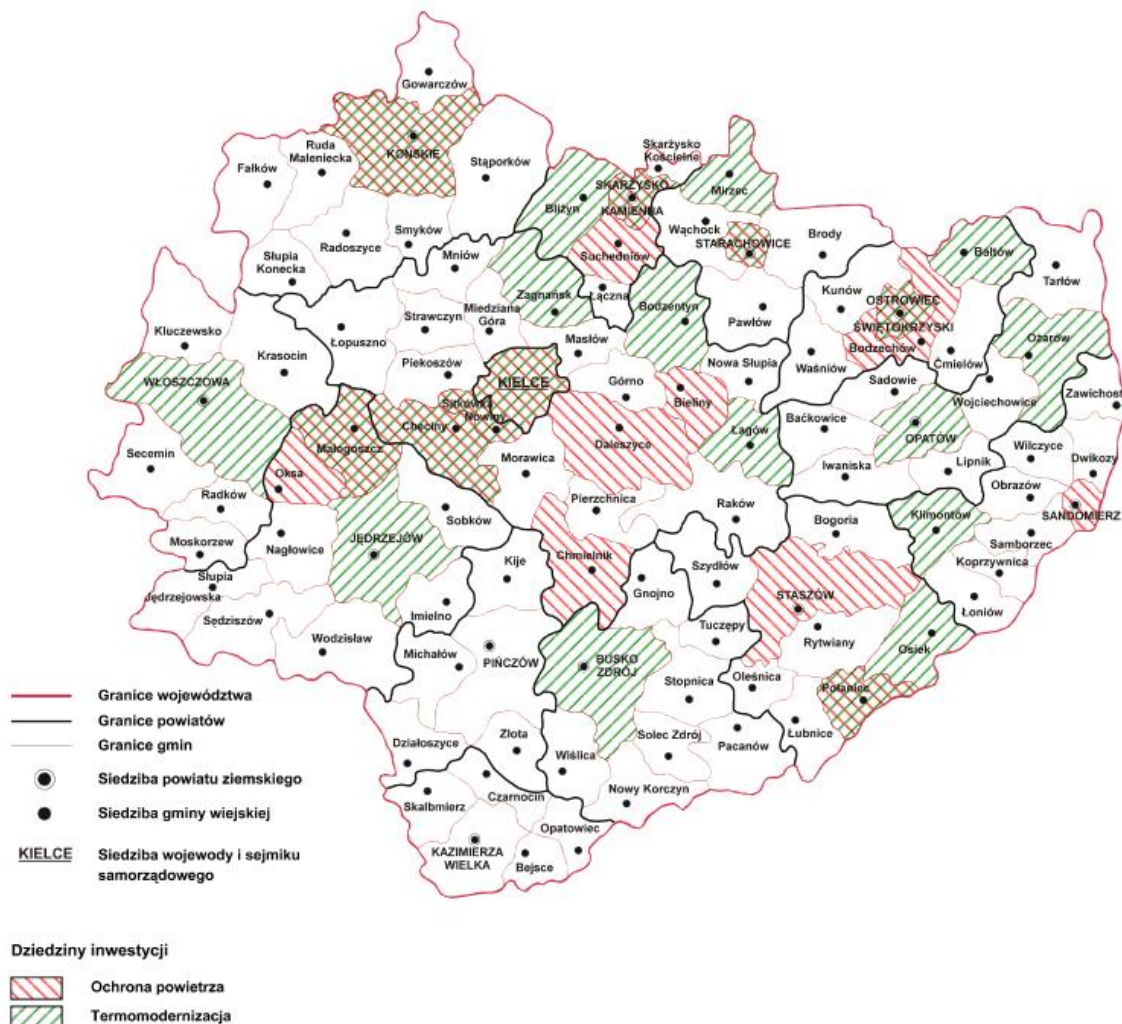

W zakresie termomodernizacji zrealizowanych zostało 36 inwestycji, z udziałem środków prywatnych, w tym przedsiębiorstw oraz budżetów gmin i powiatów, na łączną kwotę 60,8 mln zł, z czego dofinansowanie w formie dotacji lub pożyczki wyniosło 39 mln zł. Wykaz zadań z zakresu termomodernizacji znajduje się w Załączniku Nr 22.

Wykres nr 24. Nakłady finansowe na inwestycje w dziedzinie termomodernizacji w latach 2011-2012

Mapa Nr 14 – Lokalizacja inwestycji w zakresie ochrony powietrza i termomodernizacji w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012

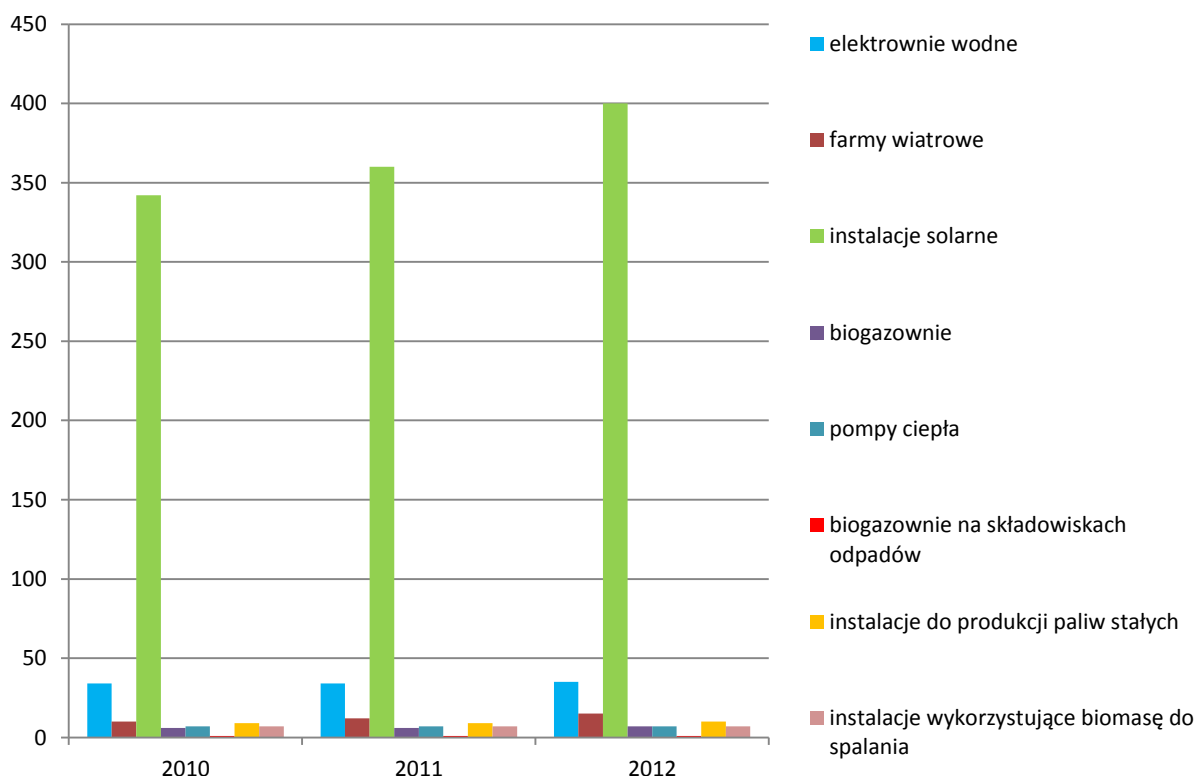
3.4. Odnawialne źródła energii

Jednym z celów średniookresowych Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego jest *Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie województwa*. Ważnym elementem polityki ekologicznej państwa jest wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz uzyskanie (w skali kraju) 10% w 2014 roku, a 15% w 2020 roku udziału energii, pochodzącej z tych źródeł, w bilansie energii pierwotnej.

Według danych GUS, produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w województwie świętokrzyskim w 2012 roku wyniosła ok. 1265,7 GWh, co stanowi 15,3% całkowitej produkcji energii elektrycznej w województwie. Tak wysoki procent udziału OZE w produkcji elektrycznej został wykazany w momencie uruchomienia instalacji współspalania w Elektrowni Połaniec. Fakt ten mówi nam o tym, że województwo świętokrzyskie na koniec 2012 roku spełnia wymogi stawiane na 2020 rok.

Wykorzystanie energetyki odnawialnej w województwie

Wykres Nr 25. Ilość instalacji OZE na terenie województwa w latach 2010-2012

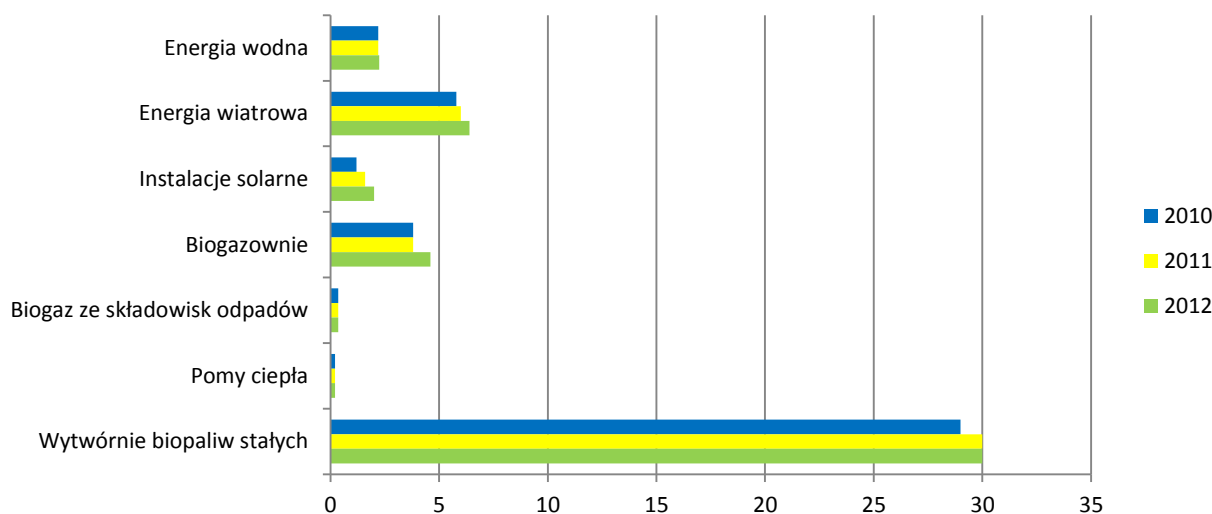

Na terenie województwa na koniec 2012 roku działały następujące instalacje OZE:

- 35 elektrowni wodnych o sumarycznej mocy 2,24 MW,
- 15 farm wiatrowych o sumarycznej mocy 6,4 MW,
- około 400 instalacji solarnych o łącznej mocy 2 MW,
- 6 biogazowni, których łączna moc wynosi 4,6 MW,
- 7 instalacji gruntowych pomp ciepła o łącznej mocy ok. 0,21 MW,
- jedna instalacja do produkcji energii elektrycznej z gazu wysypiskowego (składowisko odpadów w Promniku) o mocy 0,36 MW,
- 7 (dużych) instalacji wykorzystujących biomasę do wytwarzania energii, o łącznej mocy 27 MW (nie uwzględniono współspalania w Elektrowni Połaniec oraz EC Kielce),
- 10 instalacji wytwarzających biopaliwa stałe z biomasy, o łącznej wydajności ok. 30 tys. Mg/rok.

W województwie świętokrzyskim nie ma zakładu produkującego biopaliwa płynne.

Wykres Nr 26. Wielkość produkcji energii w poszczególnych źródłach energii odnawialnej w województwie świętokrzyskim (MW)

Przy rozpatrywaniu możliwości wykorzystania energii odnawialnej wzięto pod uwagę następujące rodzaje odnawialnych źródeł energii: wiatr, słońce, wodę, biomasę (uprawa wierzby, słoma, drewno) oraz biogaz (oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, hodowla trzody chlewnej, bydła oraz drobiu).

Poniżej przedstawiono analizę określającą potencjał poszczególnych rodzajów źródeł energii odnawialnej wraz z podaniem przykładów planowanych na terenie województwa świętokrzyskiego inwestycji.

Energia wiatru

Prędkość wiatru, czyli przemieszczania się mas powietrza, zawiera w sobie ogromny ładunek energii, który praktycznie jest niewyczerpalny. Z 1 km² powierzchni ziemi, nawet przy mało sprzyjających warunkach wietrznych (roczna średnia prędkość 4-5 m/s), można uzyskać średnią moc około 250-750 kW i odpowiednio – średnią roczną produkcję energii od 500 MWh do 1 600 MWh. Elektrownia o mocy 1 MW potrzebuje ok. 1 ha powierzchni ziemi. Województwo świętokrzyskie jest uważane za średnio zasobne w wiatr. Ocenia się, że średnioroczna prędkość wiatru w północno-wschodniej części województwa wynosi ok. 10 m/s (strefa korzystna), a na pozostałym obszarze ok. 5 m/s (strefa mało korzystna). Zakładając, że w strefie korzystnej średnia prędkość wiatru wynosi 10 m/s, a w strefie mało korzystnej średnia prędkość wiatru wynosi 5 m/s - obliczona jednostkowa moc i możliwa do uzyskania teoretyczna jednostkowa ilość energii elektrycznej wynosi:

- strefa korzystna: jednostkowa moc 625 W/m², teoretyczna jednostkowa ilość energii elektrycznej 5 475 kWh/m²/rok, przy pracy turbiny 8 760 h/rok,
- strefa mało korzystna: jednostkowa moc 78 W/m², teoretyczna jednostkowa ilość energii elektrycznej 683 kWh/m²/rok, przy pracy turbiny 8 760 h/rok.

Energia wiatrowa może zostać wykorzystana głównie w północnej i północno - wschodniej części województwa w powiatach: koneckim, skarżyskim, starachowickim, ostrowieckim, opatowskim, sandomierskim oraz w północno-wschodnich częściach powiatów kieleckiego i staszowskiego.

Dla przykładu, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu zamierza wybudować wiatrak przy ujęciu wody w gminie Dwikozy. Natomiast po 2015 roku, w gminie Smyków ma powstać elektrownia wiatrowa w miejscowości Miedzierza.

Energia słoneczna

W województwie świętokrzyskim generalnie istnieją potencjalnie dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego. Roczna gęstość promieniowania słonecznego na terenie całego województwa świętokrzyskiego na płaszczyznę poziomą wynosi ok. 985 kWh/m², natomiast średnie usłonecznienie wynosi 1 600 godzin na rok.

Uwzględniając trendy europejskie oraz uwarunkowania województwa świętokrzyskiego (na obszarze całego województwa możliwe na takim samym poziomie), duże szanse rozwoju ma energetyka oparta o źródła wykorzystujące energię słoneczną, głównie do celów grzewczych (niska efektywności kosztowa w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej), ale również i do celów produkcji energii elektrycznej.

Energia słoneczna wykorzystywana jest w głównej mierze przez indywidualnych inwestorów. Natomiast coraz częściej w tego rodzaju źródła inwestują samorządy lokalne (np. budowa kolektorów słonecznych w celach grzewczych oraz przygotowania ciepłej wody przez powiat buski, powiat pińczowski, gminy: Sobków, Czarnocin, Pińczów, Koprzywnica, Bliżyn i Połaniec czy oświetlenie uliczne z wykorzystaniem ogniw fotowoltaicznych w gminie Kije).

Energia geotermalna

Do zasadniczych cech zasobów geotermalnych decydujących o atrakcyjności ich wykorzystania w kraju zaliczyć można:

- odnawialność,
- niezależność od zmiennych warunków klimatycznych i pogodowych,
- możliwość budowy instalacji osiągających znaczne moce cieplne (do kilkudziesięciu MWt z jednego otworu).

Ze względu na stosunkowo niskie temperatury wód termalnych występujących na terenie województwa świętokrzyskiego wykorzystanie ich do celów grzewczych wymaga zastosowania pomp ciepła, a także współpracy z kotłowniami konwencjonalnymi dla dogrzewania wody sieciowej przy niskich temperaturach zewnętrznych. Natomiast wody te mogą być wykorzystane bezpośrednio w ogrodnictwie, rekreacji, lecznictwie i hodowli.

Rozwój energetyki geotermalnej, np. próby wykorzystania wód termalnych w celach publicznych, tj. ogrzewanie basenów będą realizowane w Kazimierzy Wielkiej i Busku-Zdroju.

Biogaz

Biogaz powstaje w procesie fermentacji odpadów organicznych. Wykorzystywany do celów energetycznych powstaje w wyniku fermentacji:

- odpadów organicznych na składowiskach odpadów,
- odpadów zwierzęcych w gospodarstwach rolnych,
- osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków,
- biomasy z polowych upraw celowych oraz z zagospodarowania ugorów i odłogów.

Proces fermentacji można prowadzić również w wyspecjalizowanych instalacjach, np.: zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów.

Biogaz składowiskowy

W warunkach optymalnych z jednej tony odpadów komunalnych może powstać około 400-500 m³ gazu składowiskowego. Jednak w rzeczywistości nie wszystkie odpady organiczne ulegają pełnemu rozkładowi, a przebieg fermentacji zależy od szeregu czynników. Dlatego też przyjmuje się, że z jednej tony odpadów można pozyskać maksymalnie do 200 m³ gazu składowiskowego.

Biogazownie rolnicze

W gospodarstwach hodowlanych powstają znaczne ilości produktów ubocznych, które mogą być wykorzystane do produkcji biogazu. Z 1 m³ płynnych odchodów można uzyskać

średnio 20 m³ biogazu, a z 1 m³ obornika - 30 m³ biogazu, o wartości energetycznej ok. 23 MJ/m³. W praktyce instalacje do pozyskania biogazu mają szanse powstać tylko w dużych gospodarstwach hodowlanych.

Celem przygotowanego przez Ministerstwo Gospodarki we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Programu Innowacyjna Energetyka - Rolnictwo Energetyczne, jest utworzenie do 2020 roku średnio jednej biogazowni rolniczej w każdej gminie, wykorzystującej biomasę pochodzenia rolniczego. Możliwość rozwoju biogazowni istnieje w większości gmin województwa świętokrzyskiego. Przewiduje się użyteczne wykorzystanie szerokiej gamy biomasy, zawartej w różnego rodzaju odpadach przemysłowych i komunalnych, także spoza produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Biogaz z oczyszczalni ścieków

Standardowo, z 1m³ osadu (4-5% suchej masy) można uzyskać 10-20 m³ biogazu o zawartości ok. 60% metanu. Do bezpośredniej produkcji biogazu najlepiej dostosowane są oczyszczalnie biologiczne, które mają zastosowanie we wszystkich oczyszczalniach ścieków komunalnych oraz w części oczyszczalni przemysłowych. Ze względów ekonomicznych, pozyskanie biogazu do celów energetycznych, jest uzasadnione tylko na większych oczyszczalniach ścieków (przyjmujących średnio ponad 8 000-10 000 m³/dobę ścieków).

Biomasa

Z 1 ha użytków rolnych zbiera się rocznie ok. 10 ton biomasy, co stanowi równowartość ok. 5 ton węgla kamiennego. Podczas jej spalania wydzielają się niewielkie ilości związków siarki i azotu. Przyjmuje się, że ilość CO₂ powstałego przy spalaniu biomasy jest równa ilości CO₂, którą rośliny pochłaniają podczas swojego wzrostu, w związku z czym jego ilość w atmosferze nie zwiększa się. Zawartość popiołów przy spalaniu wynosi ok. 1% spalanej masy, podczas gdy przy spalaniu gorszych gatunków węgla sięga nawet 20%. Obecnie w Polsce wykorzystywana w przemyśle energetycznym biomasa pochodzi z dwóch gałęzi gospodarki: rolnictwa i leśnictwa. Głównym źródłem biomasy są odpady drzewne i słoma. Część odpadów drzewnych wykorzystuje się w miejscu ich powstawania (przemysł drzewny), głównie do produkcji ciepła lub pary użytkowanej w procesach technologicznych.

Różnorodność materiału wyjściowego i konieczność dostosowania technologii oraz mocy powoduje, iż biopaliwa wykorzystywane są w różnej formie, np.: drewno w postaci:

- kawałkowej, rozdrobnionej - zrębki, ścinki, wióry, trociny, pył drzewny
- skompaktowanej - brykiety, pellety.

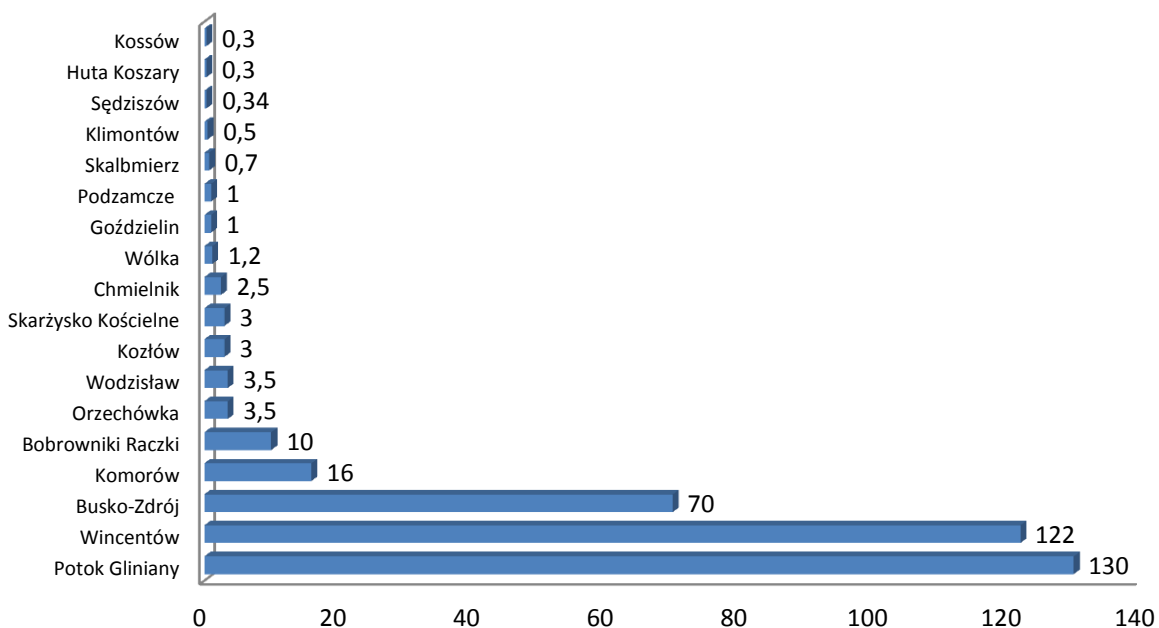
Słoma i pozostałe biopaliwa z roślin niezdrewniałych są wykorzystywane w postaci:

- sprasowanych kostek i balotów,
- siczki,
- brykietów,
- pelletów.

Obecnie potencjał biomasy związany jest z wykorzystaniem nadwyżek słomy oraz odpadów drzewnych, dlatego też wykorzystanie ich skoncentrowane jest na obszarach intensywnej produkcji rolnej i drzewnej. Jednak rozwój energetycznego wykorzystania biomasy może powodować wyczerpanie się potencjału biomasy odpadowej, a wówczas przewiduje się intensywny rozwój upraw szybko rosnących roślin na cele energetyczne (zakładanie plantacji roślin energetycznych – uprawy szybkorosnących drzew i traw).

W województwie świętokrzyskim na koniec 2012 roku prowadzono produkcję wierzby i innych roślin energetycznych na powierzchni ok. 383,49 ha. Natomiast rośliny oleiste mogą być uprawiane na powierzchni ok. 40 tys. ha.

Wykres Nr 27. Lokalizacja upraw roślin energetycznych w woj. świętokrzyskim (w ha)

Potencjał energetyczny biomasy można podzielić na trzy grupy:

- plantacje roślin uprawnych z przeznaczeniem na cele energetyczne (np. kukurydza, rzepak, ziemniaki, wierzba krzewiasta, itp.),
- organiczne pozostałości i odpady, w tym pozostałości roślin uprawnych,
- odpady z przetwórstwa rolno-spożywczego.

Rolniczy charakter województwa wskazuje, że wykorzystanie biomasy typu słoma i uprawa, np.: traw energetycznych, może być na podobnym poziomie w obrębie całego województwa.

Potencjalne szanse restrukturyzacji świętokrzyskiego rolnictwa stwarza inicjatywa produkcji energii z biomasy. Program wykorzystania biomasy do celów energetycznych jest realizowany przez Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii. Natomiast projekt pn.: „Tworzenie i rozwój sieci współpracy służącej transferowi know-how poprzez promocję i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie Odnawialnych Źródeł Energii – OZE Świętokrzyskie”, ma na celu transfer wiedzy poprzez upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie odnawialnych źródeł energii w regionie świętokrzyskim. Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii uczestniczy również w projekcie pn.: „Biomasa świętokrzyska – klaster producentów biomasy dla potrzeb energetyki w województwie świętokrzyskim”. Celem Klastra jest wdrożenie w województwie świętokrzyskim systemu produkcji energii cieplnej opartego na odnawialnych źródłach energii. Funkcjonowanie Klastra przyczynić się ma do:

- wykorzystania biomasy drewnianej do produkcji energii cieplnej i elektrycznej w regionie świętokrzyskim,
- pobudzenia aktywności gospodarczej zwłaszcza w tych powiatach i gminach, w których istnieje duży areal gruntów rolnych, ugorów, obszarów zalesionych i odpadów drewna.

W ostatnim czasie nastąpił wzrost wykorzystania biomasy na cele energetyczne w procesach współspalania biomasy w dużych kotłach energetycznych. Problem przy współspalaniu może stanowić ograniczona dostępność paliwa. Ponadto należy podkreślić, że ze względów ekologicznych, biomasa nie powinna być transportowana na dalekie odległości.

Energia spadku wód

Rozwój energetyki wodnej (wytwarzanie energii elektrycznej pochodzącej z przetwarzania energii zawartej w przepływającej rzece czy zbiorniku wodnym), pomimo istniejących tradycji, będzie miał mniejsze znaczenie ze względu na niezbyt korzystne warunki. Mimo wszystko przewiduje się podejmowanie działań mających na celu zwiększenie mocy zainstalowanej w małych elektrowniach wodnych, jak chociażby poprzez budowę małej elektrowni wodnej na zbiorniku Chańcza przez RZGW Kraków. Prawdopodobnie nastąpi także wzrost zainstalowanej mocy poprzez modernizację i rozbudowę istniejących małych elektrowni wodnych.

Głównym ograniczeniem w rozwoju OZE w zakresie energetyki wiatrowej i wodnej są wymagania wynikające z regulacji prawnych dotyczących obszarów wyznaczonych w ramach sieci Natura 2000. Dotyczy to zwłaszcza wpływu energetyki wiatrowej na siedliska i szlaki migracji ptaków chronionych obszarami wyznaczonymi wg Dyrektywy Ptasiej: PLB 260001 Dolina Nidy i PLB 140006 Małopolski Przełom Wisły. Istotne znaczenie mają też ograniczenia dla budowy elektrowni wodnych ze względu na środowisko bytowania wędrownych ryb dwuśrodowiskowych.

W 2010 roku w Elektrowni Połaniec S.A. Grupa GDF SUEZ Polska Energia rozpoczęła budowę 190 MW bloku zasilanego biomasą. Uruchomienie tej instalacji nastąpiło w końcu 2012 roku (produkcja energii cieplnej i elektrycznej w skojarzeniu). Szacuje się, że rocznie na cele energetyczne wykorzystywane jest ok. 1 mln Mg słomy oraz innej biomasy.

Powstawanie na terenie województwa bloków energetycznych zasilanych biomasą stwarza możliwość rozwoju dużych plantacji roślin energetycznych, np. wierzby krzewiastej, często wykorzystywanej w procesie produkcji „zielonej” energii elektrycznej. Na terenie gminy Piekoszów założono 30 ha plantację wierzby energetycznej wykorzystywanej właśnie jako biopaliwo odnawialne. Spółka „Elektrociepłownia Bartos” Sp. z o.o. w Piekoszowie zrealizowała w 2012 roku inwestycję związaną z budową biogazowni, która wykorzystuje do produkcji energii m.in. odpady poubojowe wytwarzane w zakładzie rzeźniczo-wędliniarskim z Piekoszowa oraz innych ubojniach. Inwestycja ma moc elektryczną ok. 0,8 MW. Głównymi substratami do produkcji biogazu są odpady poubojowe, gnojowica świńska i kiszonka kukurydzy.

W tartaku „Olczyk” w gminie Krasocin, wybudowano blok kogeneracyjny w nowoczesnej technologii ORC (cykl organiczny Rankina). Zastosowano jeden kocioł na olej termalny o mocy cieplnej 10 MW opalany odpadami drzewnymi. Nowy blok pracuje jako jednostka podstawowa tartaku, co zapewnia możliwie największą produkcję „zielonej” energii elektrycznej.

W ramach realizacji projektu pn.: „Rozbudowa i modernizacja Oczyszczalni Ścieków „Sitkówka” dla miasta Kielce” w oczyszczalni powstała Stacja Termicznej Utylizacji Osadów Ściekowych (STUOŚ). Jest to pierwsza tego typu instalacja na terenie województwa świętokrzyskiego i jedna z niewielu w naszym kraju. Jej maksymalna przepustowość wynosi ok. 91 Mg odpadów na dobę. Zastosowana technologia spalania fluidalnego daje możliwość termicznego unieszkodliwiania zarówno osadów ściekowych, jak również pozostałych odpadów procesowych powstających w trakcie oczyszczania ścieków.

W pierwszej połowie 2011 roku gmina Piekoszów zrealizowała zadanie pn.: „Budowa kotłowni wodnej niskotemperaturowej opalanej biomasą – ziarnem owsa w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Piekoszowie”. Kotłownia powstała dzięki pozyskanym środkom z RPOWŚ na lata 2007-2013 w ramach Działania 4.2 „Rozwój systemów lokalnej infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej”.

W latach 2011-2019 budowę instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii do produkcji energii cieplnej i elektrycznej zaplanowały na swoim terenie gminy: Busko-Zdrój, Gnojno, Pacanów, Sobków, Czarnocin, Kielce, Piekoszów, Smyków, Tarłów, Kije, Pińczów, Dwikozy, Koprzywnica, Bliżyn, Bogoria i Połaniec.

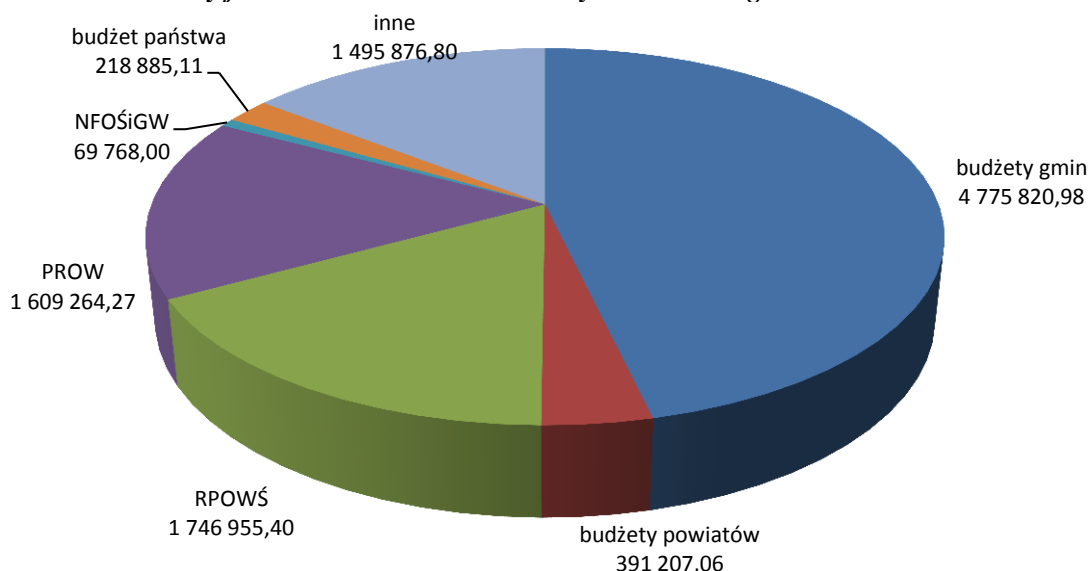
Największą inwestycją z zakresu OZE jaką w roku 2012 rozpoczęto w województwie świętokrzyskim jest Program Inwestycyjno-Naukowy Rządów, w ramach którego powstają na terenie Gminy Tuczępy:

- bioelektrownia o mocy 9,6 MW,
- farma wiatrowa o mocy 18 MW,
- 4 farmy fotowoltaiczne o łącznej mocy 12 MW,
- mikroelektrownia wodna o mocy około 10kW.

W zakresie odnawialnych źródeł energii, zrealizowano w latach 2011-2012 czternaście inwestycji na kwotę 10,3 mln zł, przy udziale środków prywatnych przedsiębiorców oraz budżetów gmin i powiatów (Załącznik Nr 23). Dofinansowanie, w formie dotacji lub pożyczki, wyniosło 3,6 mln zł. Zadania w zakresie OZE finansowane były z następujących źródeł:

- budżety gmin,
- budżety powiatów,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2007-2013,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- budżet państwa,
- inne (w tym środki przedsiębiorstw i prywatne).

Wykres Nr 28. Nakłady finansowe w zakresie odnawialnych źródeł energii w latach 2011-2012

Mapa Nr 15. Lokalizacja inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012

3.5. Hałas

Hałas stanowi najpowszechniejszą uciążliwość, z jaką spotykają się ludzie mieszkający w aglomeracjach miejskich, ale coraz częściej także na wsi. Dlatego głównym celem zdefiniowanym w „Programie...” w tym zakresie jest zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu. Szkodliwość/uciążliwość hałasu zależy od szeregu parametrów charakteryzujących hałas m.in., od jego natężenia, częstotliwości i długotrwałości działania, jak i od indywidualnych cech odbiorcy hałasu (m.in. stanu zdrowia, wieku). W zależności od źródła hałasu rozróżnia się dwie podstawowe kategorie hałasu, tj. hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) i hałas przemysłowy.

Badania niezbędne do wykonywania ocen klimatu akustycznego w województwie, biorąc pod uwagę obszary priorytetowe wskazane w ustawie Prawo ochrony środowiska, w tym natężenie ruchu drogowego i kolejowego oraz kontrolę źródeł przemysłowych, wykonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach.

3.5.1. Hałas komunikacyjny

Hałas drogowy

Za degradację stanu środowiska z punktu widzenia uciążliwości hałasu odpowiedzialny jest w ponad 80% ruch samochodowy. Największy wpływ na klimat akustyczny

województwa ma 8 dróg krajowych nr 7, 9, 42, 73, 74, 77, 78, 79 oraz 36 dróg wojewódzkich. Na podstawie Głównego Pomiaru Ruchu (GPR) wykonanego w 2010 r. określono odcinki dróg, po których przejeżdża ponad 3 mln pojazdów rocznie i dla których istnieje obowiązek wykonania map akustycznych.

Mapa 16. Szkic lokalizacji odcinków dróg krajowych z terenu woj. świętokrzyskiego, dla których opracowano mapy akustyczne

Tabela 14. Wykaz odcinków dróg krajowych z terenu woj. świętokrzyskiego, dla których opracowano mapy akustyczne

ID_OD	L.p.	Numer drogi		Opis odcinka			
		krajowy	E	Pikietaż		Długość [km]	Nazwa odcinka
				początkowy [km]	końcowy [km]		
SK_8_0912_7	84	7 7b	E77	506+701 0+000	513+243 1+056	7,598	GR.WOJ.-SKARZYSKO KAM.
SK_8_0913_7b	85	7b	E77	1+056	1+876	0,820	SKARZYSKO KAM./PRZEJŚCIE/
SK_8_0914_7	86	7	E77	515+055	520+627	5,572	SKARZYSKO KAM.- SUCHEDNIÓW
SK_8_0915_7	87	7	E77	520+627	531+800	11,200	SUCHEDNIÓW-WYSTĘPA
SK_8_0916_S7e	88	S7e	E77	0+000	6+513	6,513	WYSTĘPA-WIŚNIÓWKA
SK_8_0917_S7e	89	S7e S7	E77	6+513 539+200	7+400 545+424	7,145	KIELCE/OBWODNICA A/
SK_8_0918_S7	90	S7	E77	545+424	561+135	15,711	KIELCE/OBWODNICA B/
SK_8_0919_7	91	7 7c	E77	561+135 0+000	581+700 1+200	21,738	CHĘCINY/WĘZEL/- PODCHOJNY
SK_8_0920_7c	92	7c	E77	1+200	2+732	1,500	JĘDRZEJÓW /OBWODNICA A/
SK_8_0921_7c	93	7c	E77	2+732	5+796	3,064	JĘDRZEJÓW /OBWODNICA B/
SK_8_0922_7	94	7	E77	586+886	603+659	16,773	ŁĄCZYN - GR.WOJ.
SK_8_0923_9	95	9	E371	55+735	64+390	8,665	RUDNIK-OSTROWIEC ŚW (Boksycka)
SK_8_0924_9	96	9	E371	69+188	69+713	0,525	OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE B - ul. 3 Maja/
SK_8_0925_9	97	9	E371	69+713	70+765	1,052	OSTROWIEC ŚW. /PRZEJŚCIE C - ul. Sandomierska/
SK_8_0926_9	98	9	E371	85+641	86+061	0,420	OPATÓW/PRZEJŚCIE/
SK_8_0927_9	99	9	E371	86+061	97+141	11,080	OPATÓW-LIPNIK
SK_8_0928_9	100	9	E371	119+537	126+720	7,183	ŁONIÓW-GR.WOJ.
SK_8_0929_42	101	42	-	213+369	213+604	0,235	KOŃSKIE /PRZEJŚCIE1/
SK_8_0930_42	102	42	-	213+604	218+059	4,455	KOŃSKIE /PRZEJŚCIE2/
SK_8_0931_42	103	42	-	248+850	264+034	15,150	SKARZYSKO KAM.- STARACHOWICE
SK_8_0932_42	104	42	-	264+034	270+366	6,332	STARACHOWICE /PRZEJŚCIE/
SK_8_0933_73c	105	73c	-	0+000	3+038	3,038	WIŚNIÓWKA-KIELCE
SK_8_0934_73	106	73	-	18+011	23+174	5,163	KIELCE-MORAWICA
SK_8_0935_73	107	73	-	23+174	23+771	0,597	MORAWICA /PRZEJŚCIE/
SK_8_0936_73	108	73	-	23+771	42+077	18,306	MORAWICA-CHMIELNIK
SK_8_0937_73	109	73	-	42+077	57+760	15,683	CHMIELNIK-BUSKO ZDRÓJ
SK_8_0938_73	110	73	-	84+871	92+191	7,320	SŁUPIA-GR.WOJ.
SK_8_0939_74	111	74	-	38+054	45+352	7,298	DROGA 42-DROGA 728
SK_8_0940_74	112	74	-	45+352	68+087	22,735	DROGA 728-ĆMIŃSK
SK_8_0941_74	113	74	-	68+087	76+974	8,887	ĆMIŃSK-KIELCE
SK_8_0942_74	114	74	-	85+610	90+998	5,388	KIELCE-RADLIN
SK_8_0943_74	115	74	-	90+998	98+999	8,001	RADLIN-WOLA JACHOWA
SK_8_0944_74	117	74	-	142+468	142+604	0,136	OPATÓW/PRZEJŚCIE/
SK_8_0945_74	118	74	-	173+850	174+912	1,062	MARUSZÓW-GR.WOJ.
SK_8_0946_77	119	77	-	16+273	18+786	2,513	SANDOMIERZ /PRZEJŚCIE A/
SK_8_0947_77	120	77	-	18+786	20+686	1,900	SANDOMIERZ /PRZEJŚCIE B/
SK_8_0948_77	121	77	-	20+686	22+898	2,212	SANDOMIERZ /PRZEJŚCIE C/
SK_8_0949_77	122	77	-	22+898	23+972	1,074	SANDOMIERZ-GR.WOJ.
SK_8_0950_78	123	78	-	182+120	197+197	15,077	NAGŁOWICE-JĘDRZEJÓW

Tabela 15. Wykaz odcinków dróg wojewódzkich z terenu woj. świętokrzyskiego objętych obowiązkiem wykonania map akustycznych

NR drogi	Pikietaż		Długość [km]	Nazwa odcinka	Powiat
	Pocz.	Końc.			
723	0	0,9	0,9	Sandomierz - dk 77 (gr. Woj.) – pow.	sandomierski
755	0	1,2	1,2	Ostrowiec św. /przejście/	ostrowiecki
766	24,8	28	3,2	Pińczów /przejście/	pińczowski
757	34,8	36,4	1,6	Staszów /przejście/	staszowski
764	3,8	14,6	10,8	Kielce – Daleszyce	kielecki
777	0	1,7	1,7	Sandomierz /przejście/	sandomierski
754	0	6,1	6,1	Ostrowiec św /przejście/	ostrowiecki
744	38,7	42,1	3,5	Starachowice /przejście/	starachowicki
762	9,8	13,9	4,1	Kielce - węzeł drogowy w Chęcinach	kielecki

Mapy akustyczne dla w/w odcinków dróg krajowych i wojewódzkich zostały opracowane w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych w mapach akustycznych oraz ich układu i prezentacji (Dz. U. Nr 187, poz. 1340) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826). Wejście w życie rozporządzenia z dnia 1 października 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109) wprowadziło zmiany w zakresie długookresowych średnich, dopuszczalnych poziomów dźwięku dla dróg i linii kolejowych, podwyższając je o 5 - 10 dB. Zmiany spowodowały, że przedłożone mapy akustyczne nie odzwierciedlają aktualnego stanu formalno-prawnego.

Zgodnie z art. 119 ustawy Prawo ochrony środowiska sejmik województwa powinien określić w drodze uchwały program ochrony środowiska przed hałasem w terminie 1 roku od dnia przedstawienia map akustycznych. Celem programu jest wskazanie działań naprawczych mających za zadanie ograniczenie poziomu hałasu do wartości dopuszczalnych dla obszarów stanowiących otoczenie odcinków dróg, w obrębie których zdiagnozowano w mapie akustycznej przekroczenie takich wartości. W obecnej sytuacji obszary objęte przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu oraz zakres działań naprawczych będą znacznie większe, niż gdyby zostały określone w oparciu o aktualne normy. Opracowanie programu ochrony środowiska przed hałasem na podstawie niezaktualizowanych map jest zatem niezasadne.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska został ustawowo zobowiązany do dokonywania oceny stanu akustycznego środowiska na terenach nie objętych obowiązkiem opracowywania map akustycznych. W 2012 roku WIOŚ w Kielcach w ramach wojewódzkiego programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2010- 2012 wykonał pomiary monitoringowe hałasu drogowego na terenie miast: Opatów, Pińczów oraz Połaniec. Monitoring hałasu obejmował pomiary długookresowego poziomu dźwięku L_{DWN} i L_N oraz pomiary równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia i nocy (L_{AeqD} ; L_{AeqN}).

Zakres pomiarów obejmował:

- ✓ 9 punktów do określenia wartości wskaźników L_{AeqD} oraz L_{AeqN} :
 - Opatów–3 punkty,
 - Pińczów–3 punkty,
 - Połaniec–3 punkty.
- ✓ 1 punkt do określenia wartości wskaźnika długookresowego L_{DWN} oraz L_N w m. Opatów.

Pomiary hałasu drogowego, których wyniki wykorzystane zostały do określenia wartości wskaźników LAeqD oraz LAeqN przeprowadzone zostały raz w roku – w ciągu 1 doby w każdym z 9 punktów, a w przypadku badań w celu określenia wartości wskaźników długookresowych (LDWN, LN)-czas pomiarów wynosił 2 doby w dni powszednie oraz 1 dobę podczas weekendu, w 1 punkcie pomiarowym. Podczas wykonywania pomiarów hałasu rejestrowane były również warunki atmosferyczne, a także wartości parametrów ruchu. Wyniki pomiarów hałasu drogowego przeprowadzonych w 2012 r. na terenie województwa świętokrzyskiego zostały porównane do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, które obowiązywały w okresie realizacji badań (czerwiec-wrzesień 2012), jak również do tych, które obowiązują obecnie. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostało zmienione w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu dla dróg i linii kolejowych Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012r. (Dz.U.2012.1109), które weszło w życie 23 października 2012 r. Nowelizacja powyższego rozporządzenia podwyższyła poziomy dopuszczalne od 3-10 dB dla hałasu drogowego. Tym samym w 3 punktach – w porze dziennej (Połaniec) oraz w 1 punkcie – w porze nocnej (Pińczów) poziomy hałasu mieściły się w zakresie nowych norm dopuszczalnych. W pozostałych punktach pomiary wykazały przekroczenia.

Tabela 16. Wyniki pomiarów i ocena hałasu drogowego w roku 2012

Miejsce badań	Data pomiaru	Wskaźnik poziomu dźwięku	Wynik [dB]	Norma obowiązująca do 22.10.12 r	Przekroczenie	Norma obowiązująca od 23.10.12 r.	Przekroczenie
OPATÓW							
Pkt.1 – referencyjny* ul. Sienkiewicza tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	21-22.06.12	L _{DWN}	73,0	60	13	65	8,0
	23-24.06.12 24-25.09.12	L _N	66,1	50	16,1	56	10,1
Pkt.2 – referencyjny* ul. Kościuszki tereny mieszkaniowo-usługowe	27-28.06.12	L _{AeqD}	68,3	60	8,3	65	3,3
		L _{AeqN}	64,6	50	14,6	56	8,6
Pkt.3 – referencyjny* ul. 1 Maja tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	2-3.07.12	L _{AeqD}	67,3	55	12,3	61	6,3
		L _{AeqN}	64,0	-	-	-	-
Pkt.4 – ul. Sienkiewicza tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	25-26.09.12	L _{AeqD}	66,5**	60	5,5	65	1,5
		L _{AeqN}	65,1**	50	15,1	56	9,1
PIŃCZÓW							
Pkt.1 – referencyjny* ul. Piłsudskiego tereny zabudowy	29-30.08.12	L _{AeqD}	64,4	55	9,4	61	3,4

związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży		L _{AeqN}	59,3	-	-	-	-
Pkt.2 – ul. Piłsudskiego tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	30-31.08.12	L _{AeqD}	62,5**	55	7,5	61	1,5
		L _{AeqN}	54,8**	-	-	-	-
Pkt.3 – referencyjny* ul. Batalionów Chłopskich tereny mieszkaniowej jednorodzinnej	17-18.09.12	L _{AeqD}	64,9	55	9,9	61	3,9
		L _{AeqN}	59,3	50	9,3	56	3,3
POLANIEC							
Pkt.1 – referencyjny* ul. Uniwersału Połanieckiego tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	4-5.07.12	L _{AeqD}	64,9	60	4,9	65	-
		L _{AeqN}	61	50	11,0	56	5,0
Pkt.2 – ul. Uniwersału Połanieckiego tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	5-6.07.12	L _{AeqD}	62,1**	60	2,1	65	-
		L _{AeqN}	58,8**	50	8,8	56	2,8
Pkt.3 – referencyjny* ul. Wyzwolenia tereny mieszkaniowo-usługowe	10-11.07.12	L _{AeqD}	61,0	60	1,0	65	-
		L _{AeqN}	59,3	50	9,3	56	3,3

* Punkt referencyjny – w ramach badań monitoringowych hałasu, jest to punkt w stałej odległości od źródła, w którym badania służą głównie do monitorowania zmian parametrów źródeł hałasu

** Wartość równoważnego poziomu dźwięku po korekcie z uwagi na lokalizację punktu pomiarowego przy elewacji budynku

Źródło: http://kielce.pios.gov.pl/monit/halas/monit_halas_drog_2012.pdf

Hałas kolejowy

Hałas kolejowy jest znacznie mniej uciążliwy niż drogowy, gdyż jest on związany z pojedynczymi zdarzeniami (przejazd pociągu). Największe obciążenie ruchu kolejowego w województwie występuje na liniach kolejowych: nr 04 (Centralna Magistrała Kolejowa relacji Grodzisk Mazowiecki - Zawiercie), nr 08 (relacji Warszawa-Kraków), nr 25 (relacji Łódź Kaliska-Dębica), nr 61 (relacji Kielce - Fosowskie) i nr 64 (relacji Kozłów-Koniecpol).

W wyniku wykonanych pomiarów w mieście Kielce przez Miejski Zarząd Dróg oraz przeprowadzonych analiz stwierdzono, że zasięg ponadnormatywnego oddziaływania hałasu kolejowego wynosi maksymalnie do 70 m od torów.

Na terenie województwa świętokrzyskiego nie występują linie kolejowe, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie. W związku z powyższym nie są one zaliczane do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Hałas lotniczy

Istniejące w województwie świętokrzyskim lotnisko w Masłowie k/Kielc ma charakter lokalny i obciążone jest małym ruchem. Dotychczasowa działalność lotniska nie wymagała prowadzenia badań hałasu.

3.5.2. Hałas przemysłowy

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach prowadzi coroczne kontrole w zakresie ochrony przed hałasem emitowanym do środowiska przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także niektóre procesy technologiczne, jak i instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasu przemysłowego zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne, itp.), a także urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych. Skala zagrożeń hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża, a zasięg jego oddziaływania ma zwykle charakter lokalny. Dominującymi źródłami hałasu były kopalnie surowców mineralnych oraz przedsiębiorstwa wielobranżowe, a także centra handlowe i usługowe.

Określone w „Programie ...” kierunki działań na lata 2011-2015 zakładały :

1. Rozszerzanie monitoringu hałasu w środowisku, szczególnie na terenach będących pod wpływem oddziaływania określonej kategorii dróg, linii kolejowych i lotnisk oraz terenów wskazanych w powiatowych programach ochrony środowiska
2. Realizację inwestycji zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny
3. Dalsze ograniczanie emisji hałasu pochodzącego z sektora gospodarczego, m.in. poprzez kontrole przestrzegania dopuszczalnej emisji hałasu, wprowadzanie urządzeń ograniczających emisję hałasu
4. Przestrzeganie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów: stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania
5. Edukację ekologiczną.

Prócz inwestycji drogowych, wykonywanych na szeroką skalę w analizowanym okresie, opisanych w rozdziale Powietrze atmosferyczne, edukacji ekologicznej realizowanej również przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, realizowane były zadania, głównie w 2011 roku. Dwie firmy Centrum Wypału Wapna Częstocice Sp. z o.o. oraz GDF SUEZ Energia Polska S.A. wykonały osłony od hałasu odsiewacza kamienia oraz od hałasu wentylatora wyciągowego, a także montaż osłon dźwiękochłonnych na urządzeniach pompy i szrotkotrzymaczy generatora. Koszt tych zadań wyniósł 386 500 zł.

3.6. Pola elektromagnetyczne

Kolejnym średniookresowym celem do 2019 roku, określonym w „Programie ...”, jest minimalizacja oddziaływania pól elektromagnetycznych na zdrowie człowieka i środowisko. Sztucznymi źródłami pól elektromagnetycznych (PEM) są systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, przemysłowe i domowe. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne są urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości 0,1 - 300 MHz i mikrofal od 300 MHz do 300 GHz.

Najbardziej niebezpiecznymi urządzeniami wytwarzającymi pola elektromagnetyczne są te związane z przesyłem radiowym danych i głosu (nadajniki GSM, stacje radiowe i telewizyjne) oraz linie wysokiego napięcia. Są one największym źródłem pól elektromagnetycznych, a więc mogą mieć duży wpływ na środowisko i zdrowie ludności. Natomiast najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych są

stacje bazowe telefonii komórkowych. Według wyszukiwarki stacji bazowych telefonii komórkowej GSM i UMTS (btsearch.pl) na terenie województwa świętokrzyskiego zlokalizowanych jest 701 takich stacji bazowych.

Poniżej przedstawiono najbardziej charakterystyczne źródła pól elektromagnetycznych w województwie świętokrzyskim:

- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV, 220 kV, 400 kV, których szkodliwy wpływ rozciąga się odpowiednio od 12 do 37 m od osi linii w obie strony,
- stacje elektroenergetyczne 400/220/110/ kV (Kielce) i stacje 220/110 kV, 110/15 kV, których uciążliwość na ogół zamyka się w granicach obiektu,
- Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze na Świętym Krzyżu oraz pojedyncze nadajniki radiowe i telewizyjne zlokalizowane w Kielcach,
- bazowe stacje telefonii komórkowej równomiernie rozmieszczone na obszarze całego województwa na specjalnie wykonanych masztach, jak również umieszczone na kominach, budynkach użyteczności publicznej i wysokich budynkach mieszkalnych,
- urządzenia radiolokacyjne radiolatarni trasowej UOR w Sudole k. Jędrzejowa,
- radiolatarnia lotniskowa na lotnisku w Masłowie k. Kielc,
- stacje bazowe sieci łączności radiotelefonicznej,
- cywilne stacje radiowe CB o mocy do 10 W,
- radiostacje amatorskie kat. 1 i 2,0 o mocach od 15-759 W,
- szereg urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne, pracujących w przemyśle, ośrodkach medycznych, wojsku, policji, straży pożarnej.

Obowiązek wykonywania pomiarów pól elektromagnetycznych (PEM) na terenie poszczególnych województw w 135 ppk w ciągu 3 lat pomiarowych po 45 w każdym roku został nałożony na wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, które określiło również zakres i sposób prowadzenia badań poziomów PEM weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 roku.

W latach 2011 - 2012 WIOŚ w Kielcach przeprowadził monitoringowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w 90 punktach pomiarowych znajdujących się w dostępnych dla ludności miejscach, na terenie województwa świętokrzyskiego:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. - 15 punktów;
- pozostałych miastach - 15 punktów;
- terenach wiejskich - 15 punktów.

W żadnym z punktów pomiarowych objętych badaniami poziomu PEM nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej, wynoszącej 7 V/m dla badanych częstotliwości, a tym samym nie wyznaczono jakichkolwiek terenów do zamieszczenia w rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku.

Pomiarami w roku 2011 rozpoczęto drugi trzyletni cykl pomiarowy obejmujący lata 2011 – 2013. W tabelach 17 i 18 zestawiono wyniki pomiarów odpowiednio za lata 2011 i 2012.

Tabela 17. Wyniki pomiarów monitoringowych poziomów PEM w środowisku w 2011 r. (źródło: WIOŚ w Kielcach)

Lp	Miejscowość	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM	Niepewność pomiarów	Średnia arytm. z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa
				V/m	± V/m	V/m
centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców pow. 50 tys.						
1	Kielce	Park miejski (obok popiersia S. Żeromskiego)	N 50°52'05,64" E 020°37'27,66"	0,626	0,114	0,313
2	Kielce	os. Podkarczówka ul. Krzemionkowa 1 (obok Zespołu Szkół im. H. Sienkiewicza)	N 50°51'04,68" E 020°35'08,40"	0,011	0,002	
3	Kielce	ul. Wapiennikowa 6 (parking przy ulicy)	N 50°51'10,14" E 020°37'32,16"	0,453	0,071	
4	Kielce	Os. Herby ul. Helenówek 2 (skwer na rogu z ul. Skrzeltewską)	N 50°53'24,18" E 020°37'04,92"	0,460	0,074	
5	Kielce	ul. Żniwna (pętla autobusowa)	N 50°52'42,12" E 020°39'25,98"	1,236	0,256	
6	Starachowice	Os. Trzech Krzyży, ul. Podgórze 63 (skrzyżowanie z ul. Bieszczadzką)	N 51°02'07,62" E 021°04'27,90"	0,006	0,001	
7	Starachowice	Wierzbnik, ul. Rynek (naprzeciw posesji nr 32 i 33)	N 51°02'27,96" E 021°05'02,10"	0,004	0,001	
8	Starachowice	Plac targowy Manhattan ul. Armii Krajowej 19	N 51°02'57,12" E 021°04'53,64"	0,365	0,057	
9	Starachowice	Os. Las ul. Iglasta 5	N 51°03'30,12" E 021°04'43,20"	0,083	0,013	
10	Starachowice	Park Miejski (wejście do parku od ul. Radomskiej)	N 51°03'09,36" E 021°03'53,46"	0,283	0,044	
11	Ostrowiec Świętokrzyski	Ludwików ul. Śliska 16 (obok bloku i placu zabaw)	N 50°55'29,22" E 021°23'36,18"	0,001	0,000	
12	Ostrowiec Świętokrzyski	Denków Rynek Denkowski	N 50°55'50,82" E 021°25'16,62"	0,197	0,031	
13	Ostrowiec Świętokrzyski	Henryków ul. Grabowiecka	N 50°57'27,06" E 021°22'06,42"	0,221	0,035	
14	Ostrowiec Świętokrzyski	Kolonia Robotnicza ul. Kolonia Robotnicza (obok przystanku MPK)	N 50°57'24,24" E 021°22'25,08"	0,007	0,001	
15	Ostrowiec Świętokrzyski	Park Miejski Al. 3-go Maja (alejka przed skateparkiem)	N 50°56'12,84" E 021°22'59,82"	0,747	0,136	
miasta o liczbie mieszkańców poniżej 50 tys.						
1	Jędrzejów	ul. Głowackiego (parking przy sklepie "Wafelek")	N 50°38'16,62" E 020°18'19,62"	0,146	0,023	0,186
2	Staszów	Plac przed kościołem p.w. Św. Ducha	N 50°33'54,96" E 021°10'05,10"	0,053	0,008	
3	Połaniec	Pl. Uniwersatu Połanieckiego (obok fontanny)	N 50°25'57,48" E 021°16'51,84"	0,043	0,007	
4	Skarżysko-Kamienna	Al. Niepodległości (przy pomniku „Odzyskania Niepodległości")	N 51°06'41,58" E 020°52'07,50"	0,260	0,041	
5	Kunów	Skrzyżowanie ul. Słowackiego i Langiewicza (obok budynku 5a)	N 50°57'48,72" E 021°16'56,52"	0,032	0,005	
6	Pińczów	ul. 1 Maja 17 (na skwerze przed blokiem)	N 50°31'21,42" E 020°31'15,60"	0,143	0,022	
7	Suchedniów	ul. Mickiewicza 2 (parking przy bloku)	N 51°02'50,76" E 020°49'56,10"	0,158	0,025	
8	Stąporków	ul. Piłsudskiego 103 (przed Domem Kultury)	N 51°08'14,88" E 020°34'15,72"	0,663	0,120	
9	Daleszyce	ul. Sienkiewicza 11B (parking przy Gimnazjum)	N 50°48'08,64" E 020°48'04,50"	0,004	0,001	
10	Opatów	ul. Sienkiewicza 46 (przed posesją)	N 50°47'55,20" E 021°26'02,22"	0,019	0,003	
11	Sędziszów	ul. Dworcowa (przed Dworcem PKP)	N 50°33'52,50" E 020°03'11,64"	0,005	0,003	
12	Włoszczowa	Plac Wolności	N 50°51'08,04" E 019°58'02,34"	0,021	0,003	
13	Busko-Zdrój	Skrzyżowanie ul. Staszica i Prusa	N 50°28'30,18"	0,013	0,002	

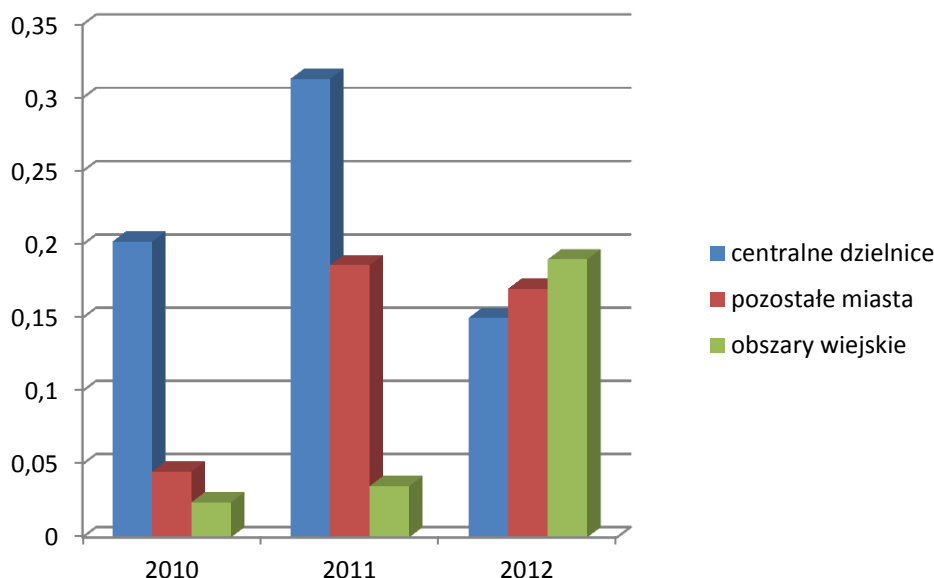
		(przy parkingu sklepu Lidl)	E 020°43'06,48"			
14	Sandomierz	ul. Szkolna (obok boiska II LO)	N 50°41'01,98" E 021°44'35,76"	1,051	0,204	
15	Zawichost	Rynek Duży	N 50°48'26,70" E 021°51'07,20"	0,178	0,028	
tereny wiejskie						
1	Kozłów (gm. Małogoszcz)	Plac obok kościoła p.w. Narodzenia NMP	N 50°49'34,14" E 020°09'38,88"	0,002	0,000	0,035
2	Imielno	ul. Kościelna 3 (przy szkole podstawowej)	N 50°35'04,44" E 020°26'38,52"	0,021	0,003	
3	Piekoszów	ul. Częstochowska (parking przed kościołem p.w. Narodzenia NMP)	N 50°52'51,42" E 020°27'57,18"	0,221	0,035	
4	Morawica	ul. Szkolna 6 (obok pływalni „Koral”)	N 50°44'39,12" E 020°37'05,10"	0,010	0,001	
5	Zagnańsk	ul. Turystyczna 65A (parking przy ulicy)	N 50°58'47,40" E 020°39'50,10"	0,004	0,001	
6	Cedzyna	Cedzyna 86 (skrzyżowanie z DK 74)	N 50°52'5,58" E 020°43'14,88"	0,008	0,001	
7	Nowa Słupia	Parking przed wejściem do Puszczy Jodłowej	N 50°51'38,82" E 021°04'41,88"	0,008	0,001	
8	Oksa	Plac M. Reja	N 50°43'39,06" E 020°06'10,74"	0,000	0,000	
9	Dobromierz	ul. Jeżowiec 2 (przy kapliczce, obok szkoły)	N 51°00'10,44" E 019°53'42,18"	0,002	0,000	
10	Nowy Korczyn	Plac 1-go Maja 18	N 50°17'57,66" E 020°48'35,22"	0,001	0,000	
11	Czarnocin	Obok kościoła i przedszkola	N 50°20'27,96" E 020°31'06,84"	0,021	0,003	
12	Gnojno	Plac na terenie SP im. M. Konopnickiej	N 50°36'14,22" E 020°50'27,66"	0,017	0,003	
13	Tarłów	Przy drodze nr 79, skwer pomiędzy Urzędem Gminy, Zespołem Szkół i kościołem	N 51°00'05,30" E 021°42'55,80"	0,110	0,017	
14	Secemin	Pl. Wolności 14 (skwer przy trasie 786)	N 50°46'08,10" E 019°50'11,82"	0,040	0,006	
15	Radoszyce	Rynek (obok zegara słonecznego)	N 51°04'24,24" E 020°15'36,48"	0,057	0,009	

Tabela 18. Wyniki pomiarów monitoringowych poziomów PEM w środowisku w 2012 r. (źródło: WIOŚ w Kielcach)

Lp.	Miejscowość	Położenie punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM	Niepewność pomiarów	Średnia arytm. z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa
				V/m	± V/m	V/m
centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców pow. 50 tys.						
1	Kielce	Os. Ślichowice ul. K. Wielkiego 79	N 50°53'04,9" E 20°35'19,3"	0,10	0,02	0,15
2	Kielce	Os. Uroczysko ul. Struga 1	N 50°53'40,6" E 20°38'54,0"	0,10	0,02	
3	Kielce	ul. Sienkiewicza 28 (róg z ul. Dużą)	N 50°52'13,5" E 20°37'49,7"	0,47	0,10	
4	Kielce	Os. Barwinek ul. Barwinek 5	N 50°51'00,3" E 20°37'59,5"	0,10	0,02	
5	Kielce	Os. Białogon ul. Górników Staszicowskich 22A	N 50°51'04,4" E 20°33'13,8"	0,10	0,02	
6	Ostrowiec Świętokrzyski	Park Częstocice ul. Świętokrzyska (park)	N 50°55'38,9" E 21°21'43,4"	0,10	0,02	
7	Ostrowiec Świętokrzyski	Os. Złota Jesień ul. Polna 11B	N 50°56'35,4" E 21°23'47,1"	0,10	0,02	
8	Ostrowiec Świętokrzyski	Os. Rosochy 85	N 50°56'50,2" E 21°24'42,2"	0,10	0,02	
9	Ostrowiec Świętokrzyski	Os. Sienkiewiczowskie ul. Trzeciaków/Wyspiańskiego	N 50°57'04,5" E 21°22'35,4"	0,10	0,02	
10	Ostrowiec Świętokrzyski	Gutwin ul. Akacyjowa 9A	N 50°57'51,7" E 21°23'51,1"	0,20	0,04	
11	Starachowice	Os. Żeromskiego ul. Armii Krajowej	N 51° 02'39,3" E 21°05'10,8"	0,10	0,02	
12	Starachowice	Os. Wierzbowe	N 51°02'29,4"	0,10	0,02	

		ul. Wierzbowa 82	E 21°04'14,5"			
13	Starachowice	Os. Majówka ul. Lipowa	N 51° 03'02,4" E 21°04'51,5"	0,40	0,09	
14	Starachowice	Os. Stadion ul. Piłsudskiego	N 51°02'54,1" E 21°04'17,4"	0,10	0,02	
15	Starachowice	Os. Młynówka ul. Górna 50A	N 51°02'32,8" E 21°05'40,6"	0,10	0,02	
miasta o liczbie mieszkańców poniżej 50 tys.						
1	Osiek	ul. Rynek (obok fontanny)	N 50°31'11,1" E 21°26'34,3"	0,10	0,02	0,17
2	Małogoszcz	pl. T. Kościuszki 27	N 50°48'44,4" E 20°15'55,0"	0,10	0,02	
3	Kazimierza Wielka	ul. Armii Krajowej 7	N 50°15'50,0" E 20°29'19,9"	0,31	0,07	
4	Busko Zdrój	ul. Mickiewicza/1 Maja	N 50°27'39,8" E 20°43'12,7"	0,10	0,02	
5	Końskie	pl. T. Kościuszki (w parku)	N 51°11'27,2" E 20°24'31,0"	0,10	0,02	0,17
6	Jędrzejów	ul. Reymonta 1 (obok szkoły)	N 50°39'02,1" E 20°17'12,8"	0,10	0,02	
7	Chęciny	pl. S. Żeromskiego („Mały Rynek”)	N 50°48'05,9" E 20°27'48,3"	0,38	0,08	
8	Włoszczowa	ul. Wiśniowa 19 (obok domu kultury)	N 50°50'58,8" E 19°58'36,8"	0,27	0,06	
9	Skarżysko - Kamienna	ul. Sokola 30	N 51°07'16,9" E 20°52'31,1"	0,26	0,06	
10	Opatów	ul. Kilińskiego (skwer obok parkingu)	N 50°48'10,7" E 21°25'20,2"	0,10	0,02	
11	Bodzentyn	ul. Kościelna (przy bramie kościoła)	N 50°56'30,7" E 20°57'15,0"	0,10	0,02	
12	Zawichost	ul. Sandomierska (k/kościola)	N 50°48'17,9" E 21°51'36,4"	0,10	0,02	
13	Ćmielów	ul. Rynek	N 50°53'31,9" E 21°30'37,8"	0,32	0,07	
14	Działoszyce	pl. Partyzantów 2 (obok rzeźby)	N 50°21'52,8" E 20°21'08,7"	0,10	0,02	
15	Staszów	ul. Konstytucji 3-go Maja 6	N 50°33'29,7" E 21°10'44,1"	0,10	0,02	
tereny wiejskie						
1	Iwaniska	ul. Rynek	N 50°43'54,1" E 21°16'38,3"	0,10	0,02	0,19
2	Słupia Jędrzejowska	plac obok remizy OSP	N 50°36'10,1" E 19°58'15,8"	0,10	0,02	
3	Mirzec	przed bramą kościoła p.w. Św. Leonarda	N 51°08'11,2" E 21°03'25,0"	0,10	0,02	
4	Podszkodzie	przy drodze nr 751 (obok szkoły)	N 50°53'50,6" E 21°19'11,0"	0,10	0,02	
5	Święty Krzyż	obok klasztoru oo. Oblatów	N 50°51'32,2" E 21°03'10,3"	1,46	0,32	
6	Piotrkowice (gm. Chmielnik)	plac przed Sanktuarium M.B. Loretańskiej	N 50°40'12,6" E 20°39'49,0"	0,10	0,02	
7	Bałtów	Bałtów 55	N 51°00'54,2" E 21°32'18,2"	0,10	0,02	
8	Kielczyna	przy drodze nr 757 (obok cmentarza)	N 50°40'04,7" E 21°14'36,6"	0,10	0,02	
9	Mąchocice Kapitulne	Mąchocice Kapitulne176	N 50°53'48,1" E 20°46'57,5"	0,10	0,02	
10	Pacanów	ul. Kościelna 24	N 50°24'06,9" E 21°02'30,5"	0,10	0,02	
11	Gowarczów	Pl. XX-lecia (obok UG)	N 51°16'41,9" E 20°26'21,7"	0,10	0,02	
12	Mniów	ul. Gajowa 13 (obok kościoła)	N 51°00'45,0" E 20°29'15,8"	0,10	0,02	
13	Słupia Konecka	Słupia 1 (obok biblioteki)	N 51°00'49,0" E 20°08'57,8"	0,10	0,02	
14	Stawiany	plac przed budynkiem biblioteki publicznej	N 50°35'45,9" E 20°36'18,4"	0,10	0,02	
15	Kranów/ Daleszyce	Kranów 11A	N 50°48'03,0" E 20°46'23,1"	0,10	0,02	

Wykres Nr 29. Wartości poziomów PEM w latach 2008-2010.

Wykazany powyżej wzrost natężenia PEM na obszarach wiejskich wynika głównie z emisji w wysokości 1,46 V/m na Świętym Krzyżu, gdzie emitorem jest Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze. W następnych latach można spodziewać się spadku natężeń pól elektromagnetycznych wokół nadajników radiowo-telewizyjnych, z uwagi na rozpoczęty w 2013 roku proces przekształcania tradycyjnej techniki nadawania analogowego na system przekazu cyfrowego, który skutkuje m.in. ograniczeniem mocy.

3.7. Gospodarka odpadami

Cele, kierunki działań, a także zadania dotyczące tego komponentu środowiska, zawarte w „Programie ...” zostały uszczegółowione w aktualizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2012-2018”, który został uchwalony przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą Nr XXI/360/12 w dniu 28 czerwca 2012 r. Zgodnie z ustawą o odpadach zarząd województwa opracowuje raport z realizacji planu co 3 lata. W związku z powyższym szczegółowe dane dotyczące tej dziedziny środowiska zawierać będzie raport sporządzony na koniec 2014 roku.

3.8. Kopaliny mineralne

W obecnym okresie sprawozdawczym dynamika wzrostu w sektorze kopaliny mineralnych, zarówno pod względem ilości dokumentowanych złóż, jak i wielkości wydobycia kopaliny, była wyjątkowa. Z pewnością wynikała ona z rozwoju budownictwa w tym okresie, zwłaszcza intensywnej budowy autostrad. Jest również uwarunkowana bogatą bazą zasobową oraz położeniem województwa, jako najbardziej wysuniętego na północ jednego z trzech okręgów eksploatacji surowców skalnych dla potrzeb przemysłu wapienniczego, cementowego i produkcji kruszyw łamanych.

Największe zmiany zaobserwowano w wydobyciu kopaliny, które w 2011 r. na terenie województwa wyniosło ponad 57,6 mln ton i było największe w historii górnictwa świętokrzyskiego (tab. 1, rys. 1, 2). W porównaniu do roku 2010 było ono większe o 15,5 mln ton (36,9 %), a w odniesieniu do roku 2009 było większe o 23,0 mln ton (66,5 %). W 2012 r. zaznaczył się natomiast spadek ogólnego wydobycia kopaliny do niespełna 45,4 mln ton (21,3%). Nadal ilość wydobytych kopaliny była jednak większa od ich wydobycia w 2010 r. o prawie 3,3 mln ton (7,8 %).

O skali wydobycia kopalin na terenie województwa decyduje wydobycie skał węglanowych, które na przestrzeni wielu lat stanowiło 81 – 84 % ogólnego wydobycia kopalin, a w 2011 r. stanowiło aż 85,3 %. W tym roku wynosiło ono prawie 49,2 mln ton i w porównaniu do roku 2010 było większe o 13,9 mln ton (39,6%). Z kolei w 2012 r. spadło do 38,1 mln ton (22,4 %). W tej grupie kopalin największy wzrost wydobycia nastąpił w obrębie wapieni i dolomitów do produkcji kruszyw łamanych dla drogownictwa i budownictwa, które w 2011 r. wyniosło prawie 26,3 mln ton. i było większe od wydobycia w 2010 r. o 9,4 mln ton (55,9 %). W 2012 r. zmalało natomiast do 19,9 mln ton (24 %), choć nadal było większe o ponad 3,0 mln ton (17,9 %) w odniesieniu do wydobycia tych kopalin w 2010 r. Przewiduje się, że w następnych latach wydobycie skał węglanowych do produkcji kruszyw łamanych będzie systematycznie malało.

Trend wzrostu wydobycia kopalin w 2011 r. oraz spadku w 2012 r., choć w mniejszym zakresie, odnosi się również do wapieni i margli eksploatowanych dla potrzeb przemysłu wapienniczego i cementowego, a także do wydobycia piasków, piaskowców i surowców do prac inżynierskich (tab. 1, rys. 3, 4, 8). Wskazuje on jednoznacznie na silne powiązania z rozwojem budownictwa ogólnego i budowy dróg w Polsce, w których to dziedzinach obserwuje się podobne tendencje w ostatnich latach.

Wydobycie pozostałych kopalin na terenie województwa, choć ważne ze względu na ich unikatowy charakter (siarki, gipsów), a także surowców ilastych do ceramiki budowlanej, z reguły nie jest tak duże jak innych kopalin. W 2012 r. nie odnotowano jednak spadku ich wydobycia, jak w przypadku skał węglanowych. Obserwuje się natomiast systematyczny wzrost ich wydobycia, które w 2012 r. wyniosło: 1,05 mln ton gipsów, 0,68 mln ton siarki oraz 0,67 mln ton surowców ilastych. W stosunku do 2010 r. wydobycie tych kopalin było większe o 11,8 % gipsów, 30,9 % siarki oraz 20,1 % surowców ilastych (tab. 1, rys. 5, 6, 7). Należy zakładać utrzymanie się tej tendencji w następnych latach.

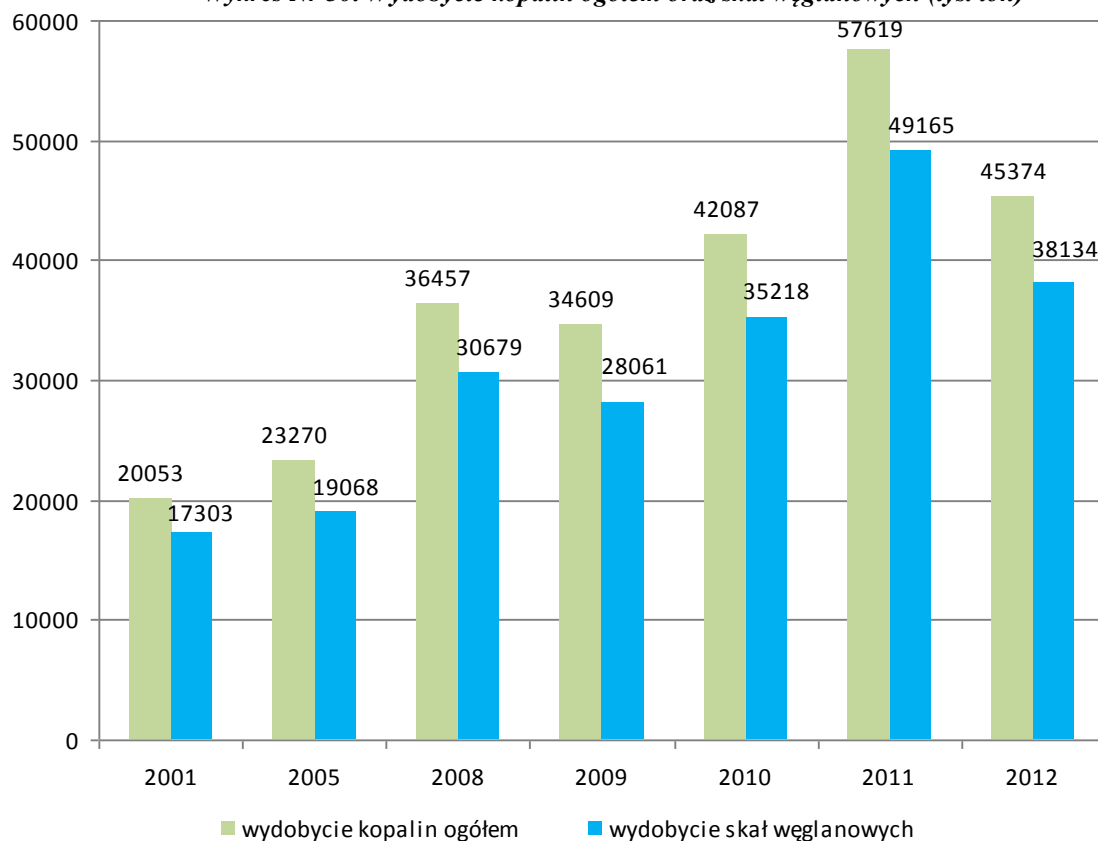
Zwiększone zapotrzebowanie na surowce mineralne zaznaczyło się również ilością udokumentowanych złóż kopalin. Na koniec 2012 r. na terenie województwa było udokumentowanych 488 złóż kopalin. W odniesieniu do stanu z 2010 r. przybyły więc 42 nowe złoża kopalin (tab. 1). Największy przyrost miał miejsce w 2011 r. (33), kiedy to zatwierdzone zostały dokumentacje geologiczne 36 nowych złóż kopalin i wybilansowano 3 złoża. W 2012 r. zatwierdzono już tylko 16 dokumentacji złóż i wybilansowano 7 złóż kopalin. Najwięcej w tym okresie przybyło złóż piasków (29) i wapieni (8) oraz ilów (5). Z reguły były to jednak złoża małe, o niezbyt dużej ilości zasobów, lub wydzielone nowymi dokumentacjami ze złóż istniejących.

Dotychczas nie udało się natomiast udokumentować na terenie województwa złóż gazu łupkowego. Na obszarze koncesyjnym „Nida” wykonane zostały 2 otwory, których wiercenie zakończono na głębokościach 1005 m i 1000 m w utworach jurajskich (nieperspektywicznych dla złóż gazu łupkowego). Z dalszych prac wycofał się także inwestor, który prowadził badania na obszarze „Lipsko”, obejmującym północno-wschodnie krańce województwa. Badania na obszarze „Kraśnik”, po wykonaniu prac sejsmicznych, wykonywane są już poza terenem województwa. Prowadzone są natomiast badania na obszarach koncesyjnych „Starachowice” i „Ostrowiec Świętokrzyski” przez firmę Canadian Oil Poland z siedzibą w Warszawie. Aktualne koncesje dla tej firmy nie przewidują wykonywania otworów, a badania polegają na wykonaniu prac analitycznych oraz badań sejsmicznych (bez stosowania materiałów wybuchowych).

Na 488 udokumentowanych złóż kopalin stałych z końcem 2012 r. koncesjami na wydobywanie kopalin objętych było łącznie 159 złóż. W latach 2011 – 2012 Marszałek Województwa Świętokrzyskiego udzielił 15 nowych koncesji, wygasił 4 koncesje w związku z zakończeniem eksploatacji, cofnął 1 koncesję, a 3 koncesje przekazał do starostów. Z kolei starostowie udzieliли łącznie 10 nowych koncesji, 3 koncesje przejęli od Marszałka Województwa, a wygasili 9 koncesji. W odniesieniu do 2010 r. przybyło więc 11 nowych

złóż objętych koncesjami na wydobywanie kopalin, przy czym w roku 2011 przybyły 2 koncesje, a w roku 2012 przybyło 9 koncesji. Dostyc liczne w tym okresie były również zmiany obowiązujących już koncesji, mające na celu poszerzenie zakresu eksploatacji złóż. Obecnie na koniec 2012 r. na podstawie koncesji Marszałka Województwa eksploatowanych jest 100 złóż kopalin stałych, na podstawie koncesji starostów 56 złóż, a na podstawie koncesji Ministra Środowiska 3 złoża kopalin stałych. Ponadto w województwie eksploatowane jest także 6 złóż wód leczniczych, dla których Marszałek Województwa jest organem koncesyjnym oraz 1 złożo ropy naftowej objęte koncesją Ministra Środowiska. Łącznie na terenie województwa koncesjami objętych jest 166 złóż kopalin, przy czym fizycznie eksploatowanych jest około 130 złóż. W pozostałych przypadkach nie podjęto jeszcze eksploatacji, bądź ją wstrzymano lub zaniechano.

Wykres Nr 30. Wydobywanie kopalin ogółem oraz skał węglanowych (tys. ton)

Stan zasobów wszystkich udokumentowanych złóż kopalin stałych na terenie województwa na koniec 2012 r. wynosił ponad 9,3 mld ton i był większy o prawie 94,3 mln ton w porównaniu do stanu z 2010 r. Przyrost zasobów, pomimo ich wydobycia, wynikał głównie z udokumentowania nowych złóż kopalin (42), a także z dostyc liczego poszerzania złóż dodatkami do dokumentacji geologicznych (19). Największy przyrost miał miejsce w obrębie zasobów skał węglanowych (73,3%), piasków (10,6%) oraz ilów (4,5%). Różny jest także stopień zagospodarowania zasobów w poszczególnych grupach kopalin. Na koniec 2012 r. stan zasobów w złożach objętych koncesjami wynosił 3,5 mld ton, tj. 37,7 % ogólnej ilości zasobów kopalin w województwie. Najwięcej zasobów zagospodarowanych znajduje się w grupie skał węglanowych, w ilości ponad 3,2 mld ton, co stanowi 42,2 % zasobów tych kopalin. Najmniejszy stopień zagospodarowania ma miejsce natomiast w obrębie piasków, gdzie udział zasobów zagospodarowanych wynosi tylko 9 % ogólnej liczby ich zasobów. Dane te wskazują, że rezerwy zasobów kopalin na terenie województwa są jeszcze znaczne (5,8 mld ton). Znajdują się one w 329 złożach nie objętych koncesjami. Należy jednak mieć na uwadze, że ze względu na niekorzystną lokalizację, inne przeznaczenie terenu złóż oraz wymogi ochrony środowiska, część z udokumentowanych złóż nie zostanie poddana

zagospodarowaniu. Ilość złóż, jak i zasobów możliwych do zagospodarowania, może więc być znacznie mniejsza niż wynika to z przedstawionych wyżej informacji.

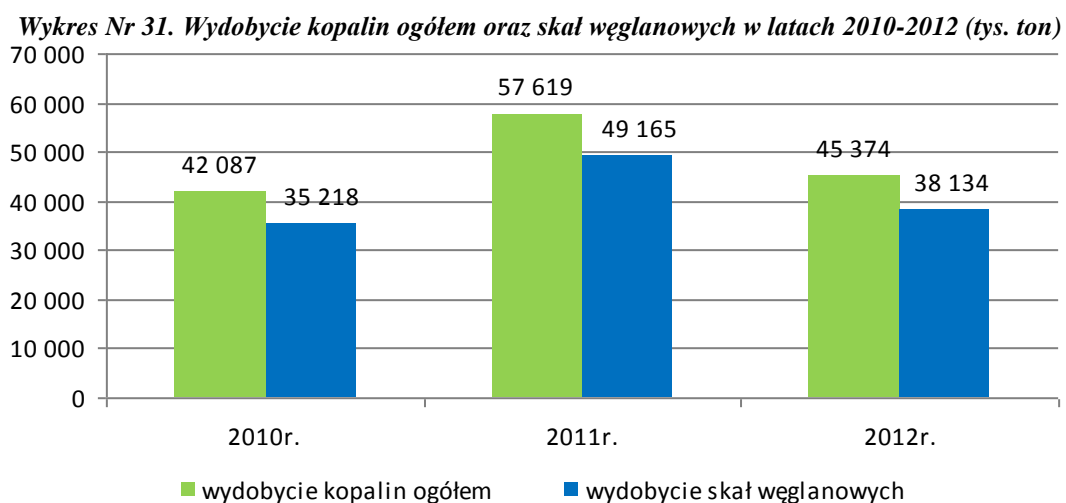

Tabela 19. Zestawienie ilości złóż, zasobów geologicznych bilansowych i wydobycia kopalin stałych w woj. świętokrzyskim w latach 2010-2012

RODZAJ KOPALINY	ILOŚĆ ZŁÓŻ			ZASOBY w tys. ton			WYDOBYCIE w tys. ton		
	2010r.	2011r.	2012r.	2010r.	2011r.	2012r.	2010r.	2011r.	2012r.
WAPIENIE, MARGLE, ZLEPIEŃCE, WAPIENIE, DOŁOMITY -w tym dla:	141 (+5)	149 (+5)	149 (+5)	7 570 734	7 582 743	7 644 026	35 218	49 165	38 134
przemysłu wapienniczego	39	39	41	3 502 712	3 539 268	3 408 191	11 381	14 748	11 050
przemysłu cementowego	8 (+5)	8 (+5)	8 (+5)	2 146 190	2 034 681	2 211 569	6 986	8 148	7 213
kamienie drogowe, budowlane	94	102	100	1 921 832	2 008 794	2 024 266	16 851	26 269	19 871
PIASKOWCE, PIASKOWCE KWARCYTOWE - w tym:	36 (+1)	35 (+1)	35 (+1)	207 848	214 345	212 314	2 267	2 756	2 046
kamienie drogowe, budowlane	32 (+1)	31 (+1)	31 (+1)	203 410	209 907	207 876	2 267	2 756	2 046
kwarcyty ogniotrwałe	4	4	4	4 438	4 438	4 438	-	-	-
GIPSY	8	8	8	171 848	174 050	173 046	931	1 034	1 049
SIARKA	6	6	6	86 203	84 061	82 931	517	657	677
ZIEMIA KRZEMIONKOWA	3	3	3	1 256	1 256	1 256	-	-	-
KALCYT	1 (+3)	1 (+3)	1 (+3)	287	287	287	-	-	-
BARYT	1	1	1	110	110	110	-	-	-
KRZEMIENIE	2	2	2	28	28	28	-	-	-
TORFY	1 (+1)	1 (+1)	1 (+1)	188	188	188	-	-	-
IŁY I GLINY w tym:	68 (+1)	72 (+1)	73 (+1)	512 211	520 050	520 003	557	596	669
iły bentonitowe	2	2	2	417	417	417	-	-	-
gliny kamionkowe	7	7	7	51 731	51 718	51 705	18	24	13
surowce do farb mineralnych	1	1	1	578	578	578	-	-	-
surowce ilaste do cementu	1 (+1)	1 (+1)	1 (+1)	8 773	8 773	8 773	-	-	-
surowce ceramiki budowlanej	57	61	62	450 712	458 564	458 530	539	572	656
PIASKI - w tym:	179 (+3)	200 (+2)	208 (+2)	652 639	654 275	663 291	2 554	3 331	2 726
budowlane	166 (+2)	187 (+1)	194 (+1)	618 736	622 008	629 852	2 498	3 268	2 643
do cegły wapienno-piaskowej	5	5	6	10 796	9 894	11 089	55	56	60
do betonów komórkowych	4	4	4	7 612	7 148	7 125	1	7	23
formierskie	2 (+1)	2 (+1)	2 (+1)	8 353	8 353	8 353	-	-	-
szklarskie	2	2	2	6 872	6 872	6 872	-	-	-
SUROWCE DO PRAC INŻYNIERSKICH	0(+2)	1(+2)	1(+2)	3 864	3 874	3 731	43	80	74
RAZEM	446 (+16)	479 (+15)	488 (+15)	9 206 945	9 235 267	9 301 211	42 087	57 619	45 374

3.9. Poważne awarie przemysłowe

Ograniczanie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska to cel, jaki został założony w „Programie ...”. Aby zrealizować ten cel określono kierunki działań na lata 2011-2015:

1. Uaktualnianie systemów operacyjno-ratowniczych dla terenów otaczających zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii;
2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych, w tym transportu materiałów niebezpiecznych;
3. Optymalizacja wyznaczenia miejsc bezpiecznego parkowania samochodów przewożących materiały niebezpieczne;
4. Doposażenie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno – chemiczno - ekologicznego.

Podstawowym aktem prawnym w zakresie poważnych awarii jest ustawa Prawo ochrony środowiska, z której wynika, że w razie wystąpienia w/w zdarzenia, wojewoda poprzez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, podejmuje działania niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków. Ponadto wojewoda o podjętych działaniach informuje marszałka województwa.

WIOŚ w Kielcach realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez:

- kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii,
- badanie przyczyn wystąpienia awarii oraz sposobów likwidacji skutków awarii,
- prowadzenie szkoleń i instruktażu.

W województwie świętokrzyskim znajduje się 12 zakładów, które zgodnie z obowiązującym prawem mogą być sprawcami poważnych awarii. Wśród nich 7 zakładów zakwalifikowano do zakładów o dużym ryzyku (ZDR), a 5 do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii.

Na podstawie danych uzyskanych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach ustalono, że w latach 2011-2012 nie było zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie przemysłowe. Odnotowano jednak 2 zdarzenia w 2012 roku, związanych z uwolnieniem do środowiska substancji niebezpiecznych. Były to: wyciek ropopochodnych w Ostojowie oraz uwolnienie z instalacji do uzdatniania wody w Busko Zdrój chloru. Zdarzenia te nie zostały zaliczone do poważnych awarii, a ich skutki zostały usunięte.

Ponadto w badanym okresie WIOŚ w Kielcach przeprowadził w 2011 roku 12, a w 2012 r. 2 kontrole w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom oraz odpowiednio 9 i 1 w zakresie nadzoru z tytułu ustawy o substancjach chemicznych. Jedynie w ZZR i ZDR w 2011 r. wydano 5 zarządzeń pokontrolnych, jednak dotyczyły one innych nieprawidłowości, nie związanych z naruszeniami przepisów o poważnych awariach. Wszystkie zalecenia zostały wykonane.

3.10. Lasy

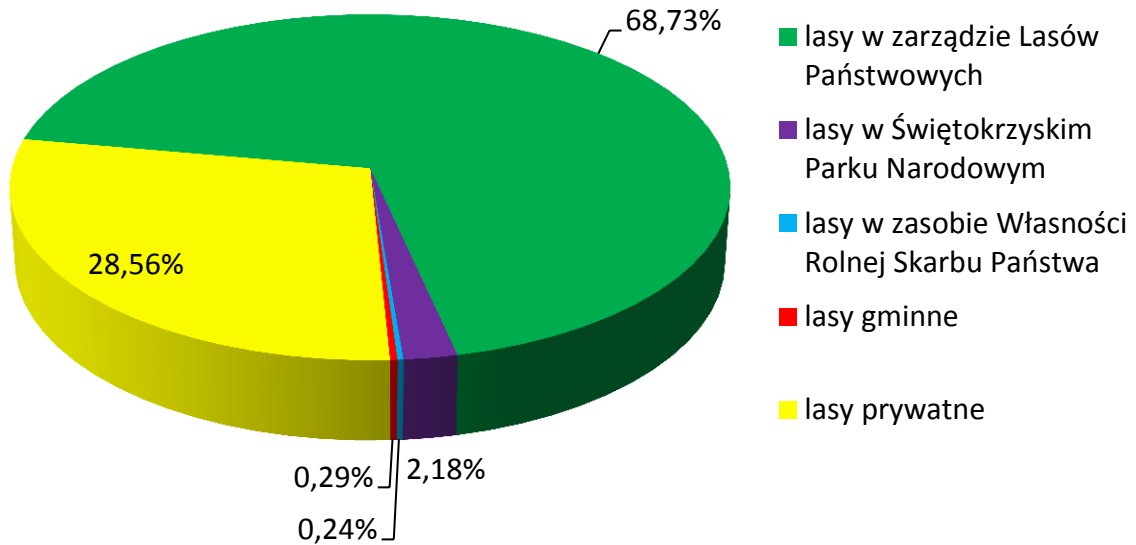
W „Programie ochrony środowiska dla województwa Świętokrzyskiego”, jako cel zapisano racjonalne użytkowanie zasobów leśnych poprzez kształtowanie właściwej struktury lasów (gatunkowej i wiekowej) i ich wykorzystania gospodarczego w sposób zapewniający zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego. Lasy odgrywają znaczącą rolę w strukturze przyrodniczej województwa. Są bowiem najważniejszym ogniwem łączącym główne komponenty środowiska, tworząc węzły i korytarze ekologiczne o wybitnych walorach przyrodniczych umożliwiające migracje oraz rozprzestrzenianie się gatunków.

3.10.1. Struktura własności lasów

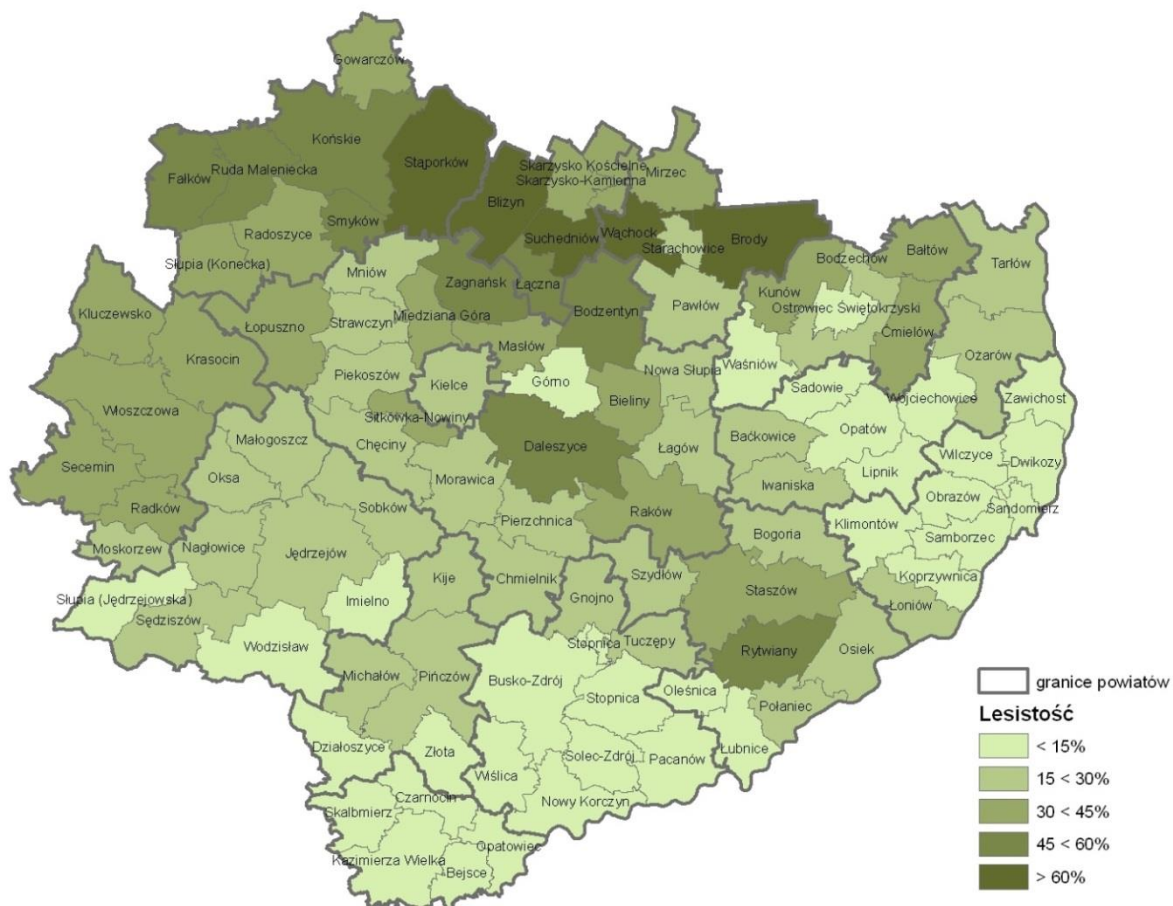
Według danych GUS, w 2012r. lasy w województwie świętokrzyskim zajmowały 28 % ogólnej powierzchni województwa, co stawia nasz region na 10 pozycji w kraju. Lesistość

województwa jest nieznacznie niższa od przeciętnej lesistości kraju wynoszącej w 2012 r. 29,3%, a w roku 2011 29,2%. Taki stan powoduje, że znacznie odbiega ona od średniej europejskiej, która wynosi 32,2% (bez Rosji). Największym kompleksem leśnym w regionie jest Puszcza Świętokrzyska oraz lasy w rejonie Końskich, Staszowa, Włoszczowy, Starachowic i Ostrowca Świętokrzyskiego. W latach 2011-2012 na jednego mieszkańca województwa świętokrzyskiego przypadało około 0,26 ha lasów.

Wykres Nr 32. Struktura własności lasów w województwie świętokrzyskim w 2012r.

Mapa Nr 17. Lesistość gmin województwa świętokrzyskiego w 2012r.

3.10.2. Struktura gatunkowa, wiekowa oraz siedliskowa drzewostanów

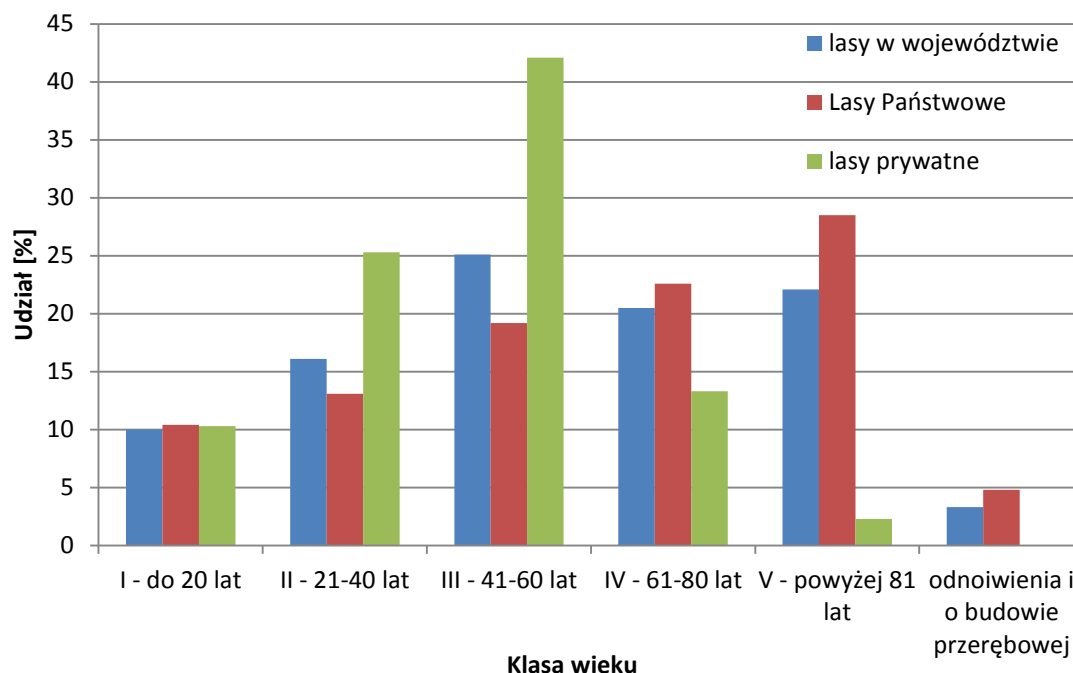
„Program ...” przyjmował kierunki działań zakładające m.in. dalszą przebudowę (tam gdzie jest to wskazane) drzewostanów jednogatunkowych na mieszane w oparciu o prace odnowieniowe i pielęgnacyjne, zwiększenie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych i zwiększanie udziału starszych klas wieku w strukturze wiekowej drzewostanów w lasach prywatnych.

W 2012 roku, według danych GUS, głównym gatunkiem panującym w lasach państwowych regionu świętokrzyskiego była sosna zajmująca 65,8% powierzchni leśnej, drugie miejsce stanowiła jodła z udziałem 11,6%, dąb zajmował 7%, buk – 4,6%, brzoza – 3,5%, olcha – 3%, a pozostała powierzchnia przypadła na świerk, grab, osikę i topolę.

W lasach nadzorowanych przez Lasy Państwowe, w 2012 roku dominowały drzewostany starszych klas wieku (powyżej 40 lat). Największą powierzchnię, tj. 28,5% zajmowały drzewostany w klasie wieku V i wyższej (powyżej 81 lat), klasa IV (61-80 lat) i III (41-60) stanowiły odpowiednio 22,6% i 19,2%. Struktura siedliskowa lasów jest bardzo urozmaicona. Przeważają siedliska lasowe, które zajmują 58,2% powierzchni leśnej, pozostałą część stanowią siedliska borowe. Zasobność drewna na 1 ha powierzchni zalesionej w lasach państwowych wynosiła 256 m³.

W innej sytuacji znajdowały się lasy prywatne. W lasach tej kategorii własności, gatunkiem panującym była również sosna 67,2%, ale występowała ona na zdecydowanie słabszych siedliskach, głównie boru świeżego. Drugie miejsce stanowiła brzoza - 8,8%, następnie olcha - 7,5%, dąb – 6,3%, jodła - 3% i osika - 2%. Inaczej przedstawiała się również struktura wiekowa lasów prywatnych, drzewostany do 60 lat zajmowały aż 77,3% ogólnej powierzchni. Zasobność drewna na 1 ha powierzchni zalesionej w lasach niepaństwowych wynosiła 211 m³ i była wzrosła od 2009 o 11 m³.

Wykres Nr 33. Struktura wiekowa drzewostanów w województwie świętokrzyskim w 2012r.

3.10.3. Funkcje lasu

Jednymi z kierunków działań przyjętymi w „Programie ...” były: realizacja gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzania lasów i uproszczone plany urządzania lasów, w tym ich aktualizacja oraz użytkowanie zasobów leśnych, tj. pozyskania użytków niedrzewnych, świadczenia przez las funkcji ochronnych i socjalnych z zachowaniem dotychczasowych zasad uwzględniających zasadę trwałości lasów oraz aktualny stan drzewostanów.

W województwie świętokrzyskim lasy odgrywają znaczącą rolę w strukturze przyrodniczej regionu. Są one najważniejszym ogniwem łączącym główne komponenty środowiska przyrodniczego oraz stanowią najcenniejszy i najliczniej reprezentowany składnik wszystkich form ochrony przyrody i krajobrazu. Ponadto obszary leśne spełniają różnorodne funkcje:

- funkcje ekologiczne (ochronne), wyrażające się m.in. korzystnym wpływem lasów na kształtowanie klimatu globalnego i lokalnego, regulację obiegu wody w przyrodzie, przeciwdziałanie powodziom, lawinom i osuwiskom, ochronę gleb przed erozją i krajobrazu przed stepowaniem;
- funkcje produkcyjne (gospodarcze), polegające głównie na zdolności do odnawialnej produkcji biomasy, w tym przede wszystkim drewna i użytków ubocznych;
- funkcje społeczne, które m.in. kształtują korzystne warunki zdrowotne i rekreacyjne dla społeczeństwa i wzbogacają rynek pracy.

Gospodarowanie w lasach wykonuje się na podstawie zatwierdzonego planu urządzania lasu (Lasy Państwowe), uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (las prywatne). Posiadanie dokumentacji urzędzeniowej, szczególnie w przypadku lasów prywatnych, zapobiega niekontrolowanemu pozyskiwaniu drewna oraz zobowiązuje właścicieli do zachowania trwałości i ciągłości lasów. W roku 2012 wszystkie nadleśnictwa z terenu województwa posiadały plany urządzania lasów lub były w trakcie ich opracowywania. Natomiast tylko 65,5% powierzchni lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa posiadało dokumentację urzędzeniową. W 2010 roku odsetek ten wynosił 60%.

Tabela Nr 20. Rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu wykonanych w Lasach Państwowych na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2011-2012.

Rok/zadanie	2011	2012
Odnowienia sztuczne	1 281 ha	1 319 ha
Odnowienia naturalne	212 ha	221 ha
Zalesienia	10,7 ha	12,4 ha
Poprawki i uzupełnienia	117 ha	149 ha
Pielęgnowanie lasu	9 443 ha	9 401 ha
w tym:		
pielęgnowanie upraw	6 149 ha	6 305 ha
czyszczenia	3 294 ha	3 096 ha
Trzebieże	13 684 ha	13 697 ha
Melioracje agrotechniczne	1 546 ha	1 359 ha

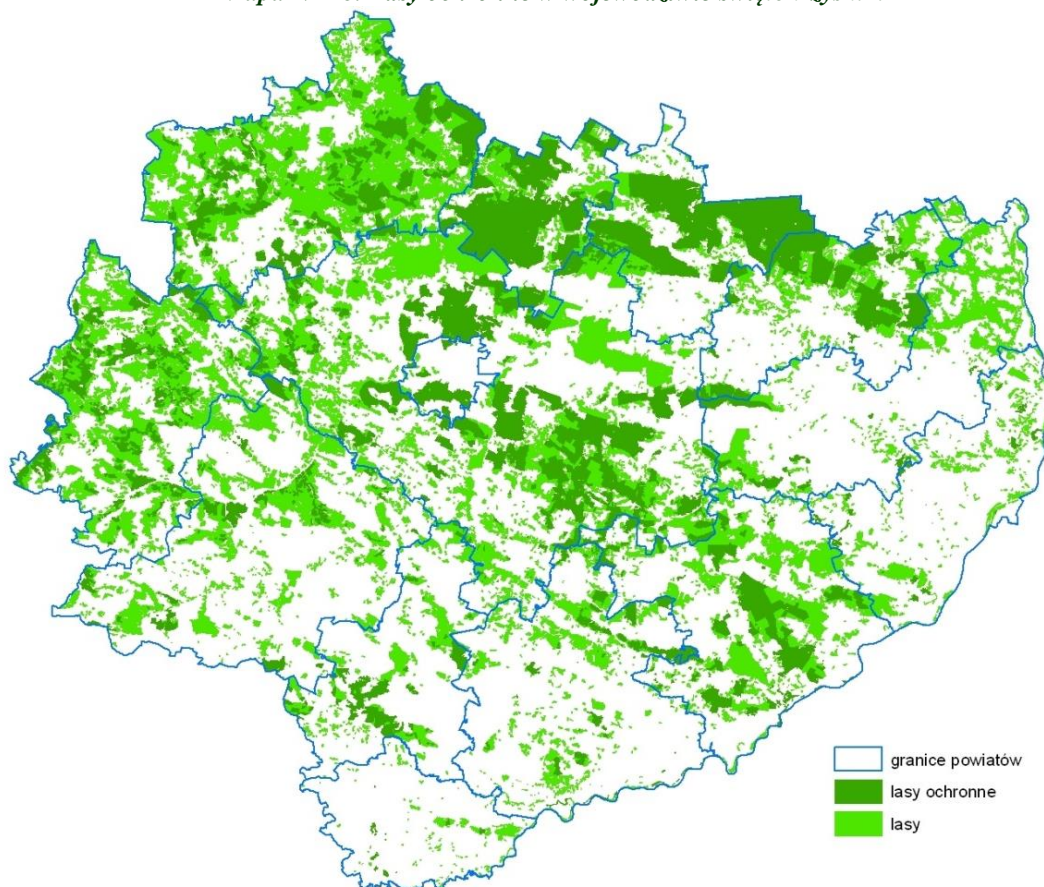
Dokumentacja urzędniowa określa też wielkości użytków (ilość drewna) jakie można pozyskać z lasu. Zgodnie z danymi GUS w latach 2011-2012 ze świętokrzyskich lasów pozyskano odpowiednio 1 194,9 tys. m³ i 1 213,8 tys. m³ drewna, tym odpowiednio 1 150,5 tys. m³ i 1 170,4 tys. m³ grubizny.

W 2012 roku, lasy ochronne w województwie świętokrzyskim zajmowały powierzchnię 148 670,6 ha, co stanowiło 46,1% powierzchni leśnej i było ich o 0,7% mniej niż w roku 2010. Znaczna część lasów ochronnych to lasy pozostające w zarządzie Lasów Państwowych – 147 679 ha, pozostałe to lasy prywatne – 879 ha oraz gminne – 112,6 ha. Wśród lasów ochronnych największą powierzchnię zajmowały lasy wodochronne – 53%, znaczny udział posiadały też lasy podmiejskie – 22,6 %.

Powierzchnia lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych (GUS 2012):

- lasy wodochronne – 85 724 ha,
- podmiejskie – 33 354 ha,
- uszkodzone działalnością przemysłu – 11 333 ha,
- glebochronne – 11 262 ha,
- uzdrowiskowe – 1 034 ha.

Mapa Nr 18. Lasy ochronne w województwie świętokrzyskim

3.10.4. Stan zdrowotny i sanitarny lasów

Jednym z kierunków działań przyjętym do realizacji w „Programie ...” był - kształtowanie trwałych i biologicznie odpornych lasów.

Generalnie stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów można uznać za dobry.

W latach 2011-2012 zagrożenie trwałości lasu od owadów i grzybów było umiarkowane, z wyjątkiem obszarów o gradacyjnym występowaniu chrabąszczy. W 2011 powierzchnia lasów zagrożonych od chrabąszczy wynosiła 14 000 ha, w roku 2012 – 2 000 ha. Ponadto występowało zagrożenie od takich owadów jak: smolik znaczony – 484,6 ha, szeliniak sosnowiec – 1147ha, zmrózka sosnowa – 4 ha i przyplaszczek granatek – 2,15 ha. W przypadku szkodliwych patogenów grzybowych znaczenie miała osutka sosny, która zagrażała lasom na powierzchni odpowiednio 2011 r. – 1920 ha, 2012 r. – 430 ha

W latach 2011 – 2012 występowały też szkody od czynników abiotycznych. Wiosenne przymrozki w 2012 r. uszkodziły 19, 4 ha lasów natomiast wahania wód gruntowych były przyczyną szkód na pow. ok. 10 ha. Duże szkody w drzewostanie spowodowały letnie wichury i gradobicia występujące w na terenie województwa. Największe straty wystąpiły na terenie nadleśnictw Daleszyce, Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Suchedniów, Jędrzejów i Kielce oraz na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Stan uszkodzenia lasów w województwie świętokrzyskim oceniany jest w ramach Krajowego Monitoringu Środowiska. Obserwacjami objęte są lasy różnych form własności oraz podlegające różnym formom ochrony. Obserwacje prowadzone na Stałych Powierzchniach Obserwacyjnych (SPO) wykonywane są w drzewostanach w wieku powyżej 20 lat. Na SPO przeprowadza się ocenę stanu zdrowotnego drzew w oparciu o szereg cech morfologicznych korony. Szczególną uwagę przywiązuje się do stopnia defoliacji (pozbawienia drzew liści i igieł) oraz stopnia odbarwienia aparatu asymilacyjnego. Na powierzchniach wybierane są drzewa próbne wszystkich gatunków drzewiastych.

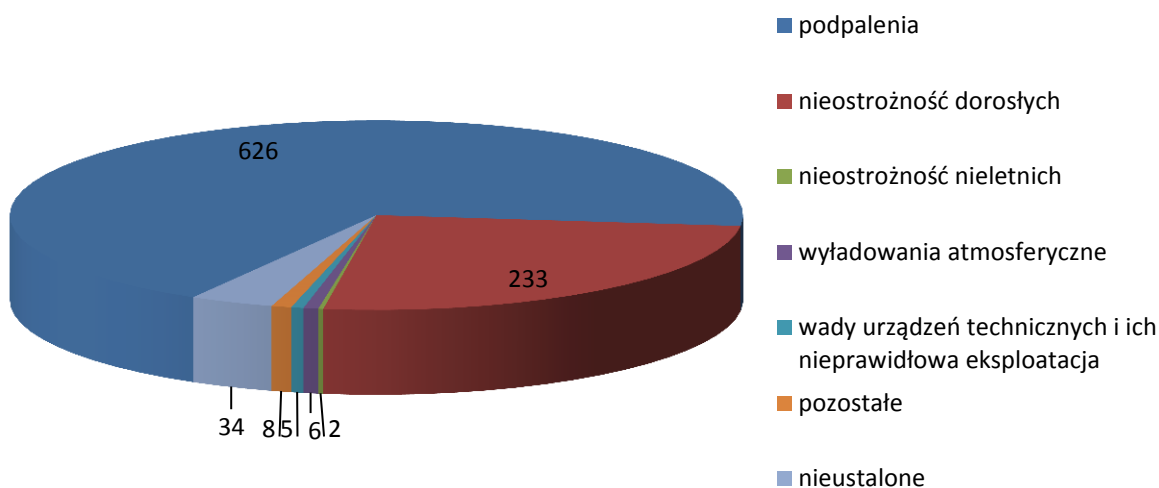
Tabela Nr 21. Stan uszkodzenia lasów województwa świętokrzyskiego na podstawie udziału procentowego drzew w klasach defoliacji.

Klasa defoliacji	Gatunki iglaste	Gatunki liściaste	Wszystkie gatunki
	2011	2011	2011
0 (do 10% defoliacji) bez uszkodzeń	16,8%	26,00%	19,24%
2 - 4 (powyżej 25% defoliacji i drzewa martwe) uszkodzone	19,69%	14,00%	18,18%
średnia	21,28%	18,49%	20,54%

Źródło - Instytut Badania Leśnictwa – Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2011 r.

Poza zagrożeniami, które związane są z zanieczyszczeniem środowiska, poważne szkody w lasach wyrządzają powstające pożary. Głównymi przyczynami pożarów leśnych są podpalenia oraz ludzka nieostrożność. W województwie świętokrzyskim w 2011 roku wybuchły 766 pożary w wyniku których uszkodzonych zostało 315,66 ha lasów, a w 2012 roku - 914 pożarów, które objęły 825,26 ha lasów.

Wykres Nr 34. Przyczyny pożarów lasu w województwie świętokrzyskim w 2012 r.

Ochrona przeciwpożarowa w lasach na terenie województwa świętokrzyskiego oparta jest na sprawnym i skutecznym systemie, dzięki któremu możliwe jest szybkie wykrywanie pożarów oraz prowadzenie skutecznej akcji gaśniczej. Prowadzony jest skutecznie działający monitoring pozwalający natychmiast wykryć miejsce pożaru i zaalarmować odpowiednie służby. Całość tego systemu oparta jest na:

- punktach alarmowo - dyspozycyjnych działających we wszystkich nadleśnictwach,
- obserwacji naziemnej (dostrzegalnie przeciwpożarowe),
- badaniu wilgotności ściółki, określaniu wilgotności powietrza i stopnia zagrożenia pożarowego w lasach,
- działaniu sieci łączności radiotelefonicznej,
- sieci dróg pożarowych i dojazdowych,
- odpowiednim sprzęcie do gaszenia pożarów lasu,
- odpowiednim przygotowaniu terenów leśnych na wypadek wybuchu pożaru (np. pasy przeciwpożarowe).

W okresie wzmożonego zagrożenia pożarowego, na terenie województwa świętokrzyskiego działa leśna baza lotnicza na terenie Aeroklubu Kieleckiego w Masłowie. Stacjonujące tam samoloty typu Dromader włączane są, w wymagających tego przypadkach, do akcji gaśniczej.

Ich zadaniem jest dokonywanie zrzutu wody na ogniska pożaru. Z racji pełniejszego oglądu sytuacji z powietrza, piloci pomagają też w koordynacji akcji gaśniczej.

3.10.5. Zalesienia

Ważnym elementem Polityki Leśnej Państwa i jednym z kierunków działań zawartych w „Programie...” jest dążenie do dalszego zwiększania udziału lasów w przestrzeni przyrodniczej poprzez zalesianie nieefektywnych (nieprzydatnych rolnictwu) gruntów rolnych.

Zalesienia są główną formą zagospodarowania gruntów niskiej jakości, których rolnicze użytkowanie jest ekonomicznie nieuzasadnione, zwiększającą tym samym rentowność całej gospodarki wiejskiej. Tworzenie gospodarstw rolno-leśnych sprzyja nowej dwuzawodowości ich właścicieli i zmniejsza ryzyko nie utrzymania tych gospodarstw. Zalesienia korzystnie wpływają na strukturę użytkowania ziemi i warunki produkcji biologicznej oraz są integrowane z wdrażaniem rolnictwa ekologicznego.

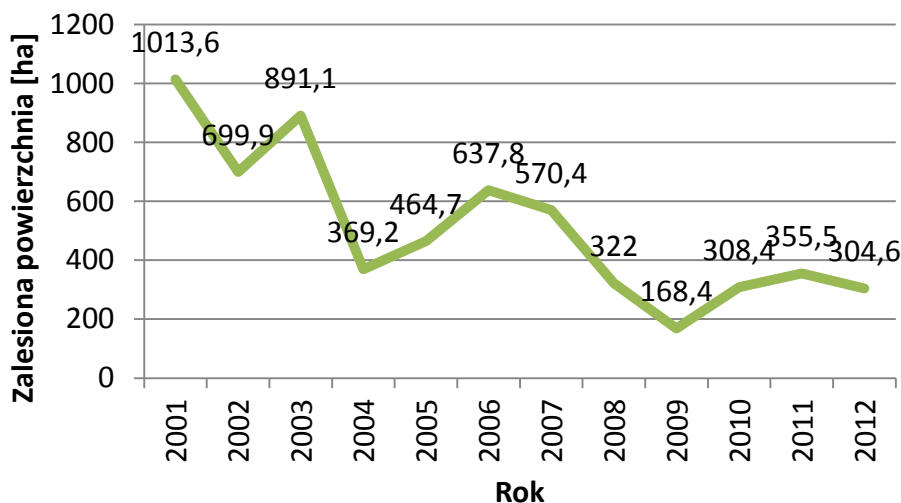
Realizacja przyjętych kierunków zwiększania lesistości w województwie świętokrzyskim oparta została na założeniach „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”, który przyjęty został przez Radę Ministrów w 1995 roku, a następnie zaktualizowany w maju 2003 roku. Opracowany przez Ministerstwo Środowiska wspólnie z Instytutem Badawczym Leśnictwa program zakłada zalesienie do roku 2020 w województwie świętokrzyskim – 55,7 tys. ha gruntów, w tym gruntów państwowych 1,6 tys. ha i niepaństwowych 54,1 tys. ha.

Z obszaru województwa wydzielono 11 gmin o wysokich preferencjach zwiększania lesistości oraz 32 gminy preferowane do zalesień. Waloryzację gmin pod względem potrzeb zalesieniowych ustalono w/g kryteriów takich jak: udział gleb najłagodniejszych, przydatność do rolnictwa, rzeźba terenu, ochrona wód podziemnych, zagrożenia erozją wodną, niska lesistość, deficyt wody, obszar chroniony, zlewnia chroniona, obszar rekreacyjny, zagrożenia warunków życia ludności itp. Za szczególnie preferowane w zwiększaniu lesistości uznano następujące gminy: Włoszczowa, Pawłów, Busko-Zdrój, Kazimierza Wielka, Chęciny, Kluczewsko, Secemin, Krasocin, Działoszyce, Osiek i Opatów.

Przewidywany roczny rozmiar prac zalesieniowych na poziomie ok. 2,7 tys. ha nigdy nie został osiągnięty. Faktyczny rozmiar zalesień zależy jest od ilości gruntów przeznaczonych na ten cel oraz wielkości środków finansowych pozyskanych z różnych źródeł, m.in. ze środków: Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Funduszu Leśnego oraz Budżetu Województwa.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2011 roku zalesiono 355,5 ha, a w 2012 roku 304,6 ha gruntów. Rozmiar zalesień porównywalny jest z latami ubiegłymi.

Wykres Nr 35. Dynamika prac zalesieniowych w województwie świętokrzyskim

Większość prac zalesieniowych w województwie wykonywanych jest w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne”, ze środków PROW 2007-2013, realizowanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Działanie to obejmuje następujące formy pomocy:

- 1) wsparcie na zalesienie, które pokrywa koszty założenia uprawy oraz jeśli jest to uzasadnione - ochrony przed zwierzyną poprzez grodzenie uprawy;
- 2) premię pielęgnacyjną za utrzymanie nowej uprawy leśnej oraz za ochronę indywidualną sadzonek drzew przed zwierzyną;
- 3) premię zalesieniową, stanowiącą ekwiwalent za wyłączenie gruntu z upraw rolnych.

Tabela Nr 22. Wnioski złożone do ARiMR w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” wg powiatów w latach 2011-2012.

Rok	2011		2012	
	Liczba wniosków	Powierzchnia gruntów (ha)	Liczba wniosków	Powierzchnia gruntów (ha)
Buski	31	87,9	33	46,37
Jędrzejowski	37	40,13	48	54,97
Kazimierski	7	7,76	10	9,53
Kielecki	19	36,88	14	24,86
Miasto Kielce	-	-	-	-
Konecki	10	9,03	27	29,97
Opatowski	13	12,02	7	7,81
Ostrowiecki	7	8,99	5	5,64
Pińczowski	15	13,68	12	10,27
Sandomierski	7	6,66	9	12,31
Skarżyski	0	0,00	0	0,00
Starachowicki	0	0,00	1	0,98
Staszowski	64	67,40	47	67,52
Włoszczowski	55	55,10	47	43,10

Tabela Nr 23. Środki finansowe wypłacone w ramach zadania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” w latach 2011-2012.

Rok	2011		2012	
	Wysokość środków (zł)	Powierzchnia gruntów (ha)	Wysokość środków (zł)	Powierzchnia gruntów (ha)
Wsparcie na zalesienie	1 510 726,80	286,82	1 927 089,40	320,61
Premia pielęgnacyjna	1 218 143,81	1 242,17	1 399 026,63	1 423,10
Premia zalesieniowa	1 525 361,93	1 033,01	1 845 566,73	1 308,71

3.10.6. Łowiectwo

Ważnym elementem gospodarki, nierozzerwanie związanym z lasami jest łowiectwo. Obszar województwa świętokrzyskiego podzielony jest na 210 obwodów łowieckich, w tym:

- 109 obwodów polnych wydzierżawionych Kołom Łowieckim przez starostów,
- 35 obwodów leśnych wydzierżawionych Kołom Łowieckim przez dyrektorów Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych,
- 6 obwodów wyłączonych z wydzierżawienia przez Ministra Środowiska na Ośrodki Hodowli Zwierzyny Łownej.

Obwody łowieckie z terenu województwa świętokrzyskiego wydzierżawia 117 kół łowieckich zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim. Gospodarka łowiecka we wszystkich obwodach prowadzona jest w oparciu o roczne plany łowieckie oraz wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

Analiza stanu zwierzyny łownej wskazuje na utrzymywanie się na podobnym poziomie lub niewielkim wzroście populacji większości gatunków. Zwiększanie się liczebności spowodowane jest poprawiającymi się warunkami bytowania i rozrodu zwierzyny oraz efektem starań myśliwych. Urozmaicona baza pokarmowa oraz uprawa roślin wysokobiałkowych (kukurydza, pszenica), przyczyniają się do szybszego dojrzewania młodych osobników, a co za tym idzie, do wcześniejszego uczestnictwa w rozrodzie i zwiększenia wielkości przyrostu. Jedynie w przypadku kuropatwy nastąpił znaczący spadek (19%) liczebności tego gatunku.

Tabela Nr 24. Stan, pozyskanie w drodze odstrzału oraz ubytki zwierzyny łownej w obwodach łowieckich na terenie województwa świętokrzyskiego w roku gospodarczym 2011/2012.

Gatunek	Liczebność	Pozyskanie	Ubytki
Łosie	188 szt.	-	3 szt.
Daniele	131 szt.	14 szt.	1 szt.
Jelenie	2,6 tys. szt.	403 szt.	69 szt.
Sarny	18,3 tys. szt.	2 585 szt.	548 szt.
Dziki	4,8 tys. szt.	1 916 szt.	41 szt.
Lisy	6,6 tys. szt.	4 118 szt.	-
Zające	33,6 tys. szt.	1 643 szt.	-
Bazanty	31 tys. szt.	7 932 szt.	-
Kuropatwy	24,3 tys. szt.	327 szt.	-

Dużym problemem jest ochrona lasu przed szkodami powodowanymi przez zwierzynę łowną. Największe szkody występowały na terenie nadleśnictw: Kielce, Daleszyce i Ruda Maleniecka. W latach 2011-2012 w Lasach Państwowych na terenie województwa zwierzęta spowodowały szkody na powierzchni odpowiednio 307 ha i 414 ha. W celu zabezpieczania upraw i młodników przed szkodami wykonywane są zadania polegające m.in. na grodzeniu upraw oraz chemicznym i fizycznym zabezpieczeniu sadzonek przed zgryzieniem.

Na terenie lasów w województwie świętokrzyskim realizowane były również działania edukacyjne na rzecz zrównoważonego rozwoju, które omówione zostały w rozdziale Edukacja ekologiczna.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu realizuje projekt „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” dofinansowany w 85% przez Unię Europejską ze Środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W ramach tego projektu, z nadleśnictw znajdujących się w obszarze kompetencyjnym Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu leżących w obszarze administracyjnym województwa świętokrzyskiego:

- w 2011 roku wybudowano 16 obiektów w tym: 7 zbiorników i 9 urządzeń piętrzących za łączną kwotę 484 939,83 zł.
- w 2012 roku ukończono budowę 33 obiektów, w tym 4 zbiorników i 29 urządzeń piętrzących za łączną kwotę 2 386 220,00 zł.

3.11. Gleby

3.11.1. Typy gleb

Obszar województwa świętokrzyskiego położony jest w zasięgu kilku makroregionów, co wpływa na silne zróżnicowanie warunków glebowych. Takie regiony, jak Wyżyna Kielecka, Niecka Nidziańska, Wyżyna Przedborska, czy Nizina Nadwiślańska różnią się zasadniczo budową geologiczną, rzeźbą terenu, stosunkami wodnymi oraz warunkami klimatycznymi. Skały macierzyste, z których powstają gleby są również silnie zróżnicowane, co powoduje dużą zmienność glebową, która zaznacza się w typologii, rodzajach i gatunkach gleb oraz ich lokalizacji przestrzennej. W związku z tym na terenie województwa występują różnorodne typy gleb. Na południu i wschodzie przeważają gleby żyzne - brunatne i wytworzone z lessów czarnoziemy, oraz rędziny. W części północnej mniej urodzajne, głównie bielcowe i pseudobielcowe, rdzawe, płowe, rzadziej brunatne. W zachodniej i północnej gleby glejowe, w rejonie Gór Świętokrzyskich przeważają gleby inicjalne. W dolinach wszystkich większych rzek województwa (Wisły, Nidy, Kamiennej) występują ponadto żyzne mady rzeczne.

3.11.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Użytki rolne na terenie województwa świętokrzyskiego stanowią 51% powierzchni geodezyjnej województwa. Pod względem podziału na klasy bonitacyjne ich procentowy udział przedstawia się następująco:

- Klasa I - 2,5% użytków rolnych,
- Klasa II - 8,1% użytków,
- Klasa III - 20,9% użytków,
- Klasa IV - 32,5% użytków,
- Klasa V - 22,0% użytków,
- Klasa VI - 13,6% użytków.

Pozostałe 0,4% stanowią grunty nieobjęte klasyfikacją gleboznawczą.

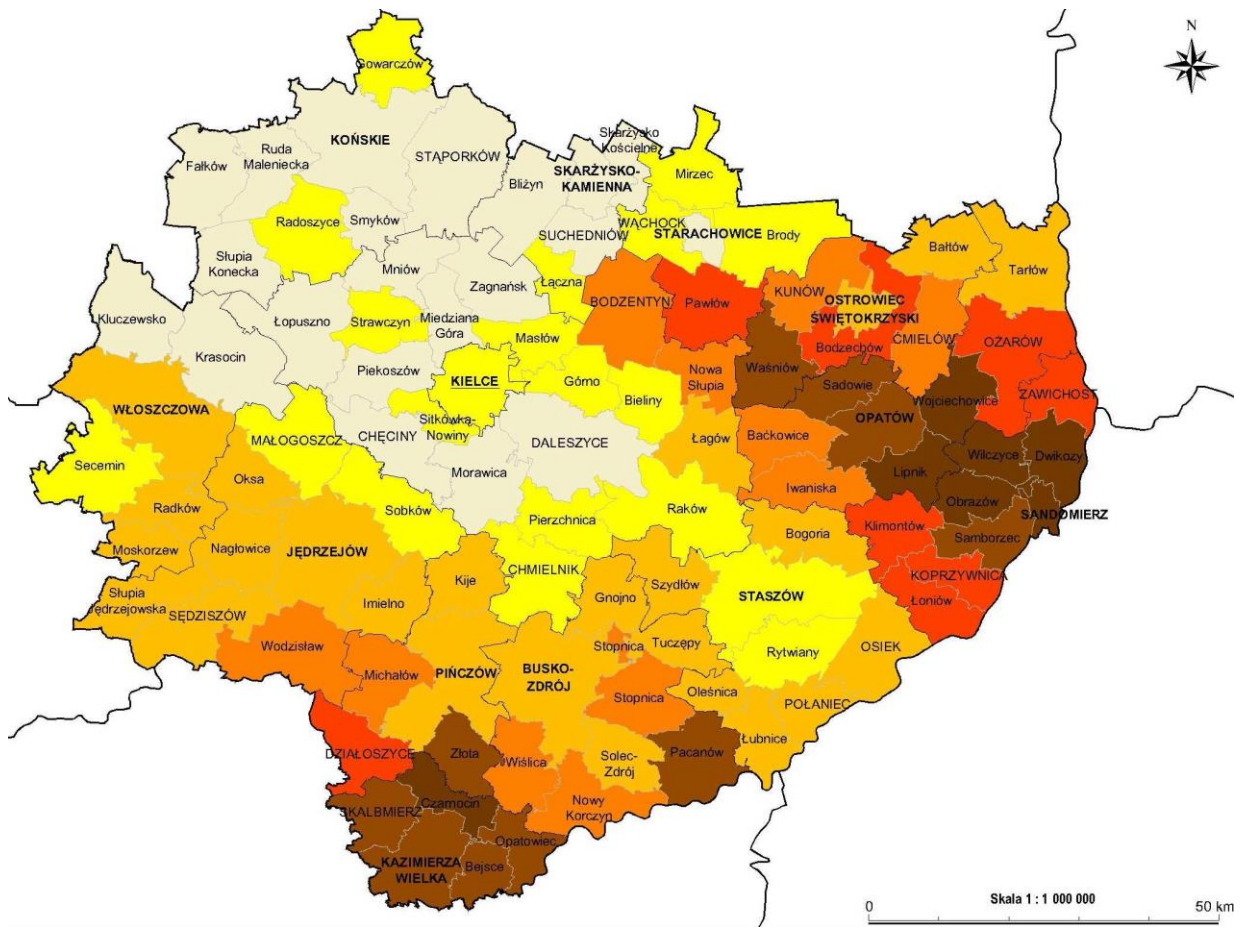
Gleby najwyższych klas bonitacyjnych (I-III) występują głównie w jego południowej i wschodniej części, najliczniej w powiatach kazimierskim, sandomierskim i opatowskim. Gleby średniej klasy (IV) dominują przede wszystkim w środkowej części województwa. Natomiast gleby klas najniższych (V-VI) występują powszechnie w części północnej i zachodniej, zwłaszcza w powiatach skarżyskim, koneckim i włoszczowskim. Średni wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w 120-punktowej skali wynosi dla województwa świętokrzyskiego 69,3 pkt, natomiast dla kraju 66,6 pkt. W podziale na powiaty najwyższy wskaźnik charakteryzuje powiaty położone w sąsiedztwie doliny Wisły – kazimierski (77,1 pkt), sandomierski (75,0 pkt) i opatowski (69,1 pkt), najniższy natomiast występuje w powiatach środkowej i północnej części województwa – koneckim (32,1 pkt), skarżyskim (34,4 pkt) i kieleckim (39,7 pkt).

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach wynosi 550, 6 tys. ha. Trwałe użytki zielone posiadają powierzchnię 138,5 tys. ha. Pod względem jakości gleb województwo świętokrzyskie plasuje się powyżej średniej krajowej i pomimo wyraźnej polaryzacji przestrzennej umożliwia produkcję płodów rolnych o wysokiej jakości.

W województwie świętokrzyskim 176 358 ha zajmują obszary rolnicze o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). Stanowi to 34,3 procent obszarów objętych jednolitą płatnością obszarową. Z tej powierzchni 0,3% to obszary położone na terenach o specyficznych utrudnieniach (górskie i podgórskie). Tereny ONW charakteryzują się dużym udziałem ugorów i odłogów, dużym rozdrobnieniem gospodarstw oraz kilkukrotnie większym udziałem ludności związanej z rolnictwem (tania siła robocza). Na terenie naszego województwa, 1/3 obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania stanowią użytki zielone. Rozwój hodowli bydła mięsnego lub owiec na tych obszarach miałby korzystny

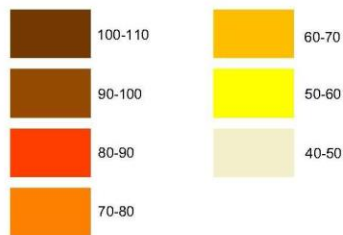
wpływ na zapewnienie ciągłości rolniczego użytkowania gleb, na zachowanie walorów krajobrazowych i promocję rolnictwa przyjaznego środowisku.

Mapa Nr 19. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w województwie świętokrzyskim.

- granice województw
- granice powiatów i miasta na prawach powiatu
- granice gmin
- KIELCE** miasto wojewódzkie
- STASZÓW** miasta powiatowe
- CHECINY gminy miejskie i miejsko-wiejskie
- Nagłowice gminy wiejskie

Zakres wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (w skali 120 punktowej)

3.11.3. Właściwości agrochemiczne gleb

Przeprowadzane przez Okręgową Stację Chemiczną – Rolniczą w Kielcach w poszczególnych latach badania (zwykle 5-letnie) wykazują utrzymywanie się stanu zakwaszenia gleb i zasobności w składniki pokarmowe na zbliżonym poziomie do wyników z poprzednich okresów badań.

Zakwaszenie gleb.

Odczyn pH gleby zależy od rodzaju skały macierzystej, zwięzłości gleby oraz przeprowadzanych zabiegów agrotechnicznych. Reguluje on pobieranie składników pokarmowych z gleby. Odczyn kwaśny ogranicza pobieranie przyswajalnych składników z gleby a równocześnie zwiększa dostępność metali ciężkich i pierwiastków szkodliwych.

Z badań wynika, że na terenie województwa świętokrzyskiego przeważają gleby zakwaszone (44%), w tym o odczynie bardzo kwaśnym 20%, kwaśnym 24%, lekko kwaśnym 20%, obojętnym 17% i zasadowym 19%.

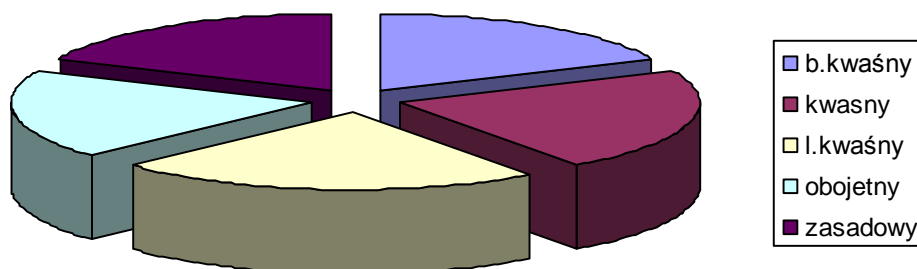
Największy udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych (pH do 5,5) występuje na terenach, gdzie przeważają gleby bardzo lekkie i lekkie (bielicowe). Najwięcej gleb zakwaszonych jest w powiatach skarżyskim – 85%, koneckim – 77% i włoszczowskim 70%. Najmniej w powiatach: sandomierskim – 25% oraz kazimierskim i pińczowskim – po 20%. W odniesieniu do potrzeb wapnowania wynikającego z zakwaszenia gleb, wapnowania koniecznego wymaga 26%, potrzebnego 12%, wskazanego 11%, a ograniczonego i zbędnego 51% gleb.

Wapnowanie jest jednym z głównych zabiegów agrotechnicznych, które mają wpływ na żyzność gleby i jej zdolności produkcyjne. Jest również najbardziej efektywnym sposobem ograniczenia istniejących i potencjalnych skutków zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi.

Kwasowość - odczyn pH gleb w województwie świętokrzyskim:

- Bardzo kwaśny - 18%,
- Kwaśny - 22%,
- Lekko kwaśny - 23%,
- Obojętny - 19%,
- Zasadowy - 18%.

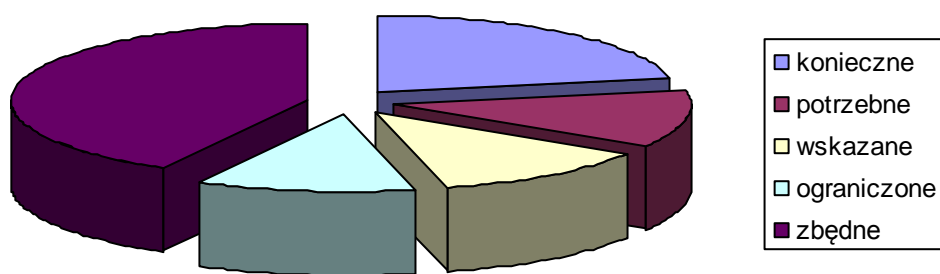
Wykres Nr 36. Kwasowość gleb w województwie świętokrzyskim

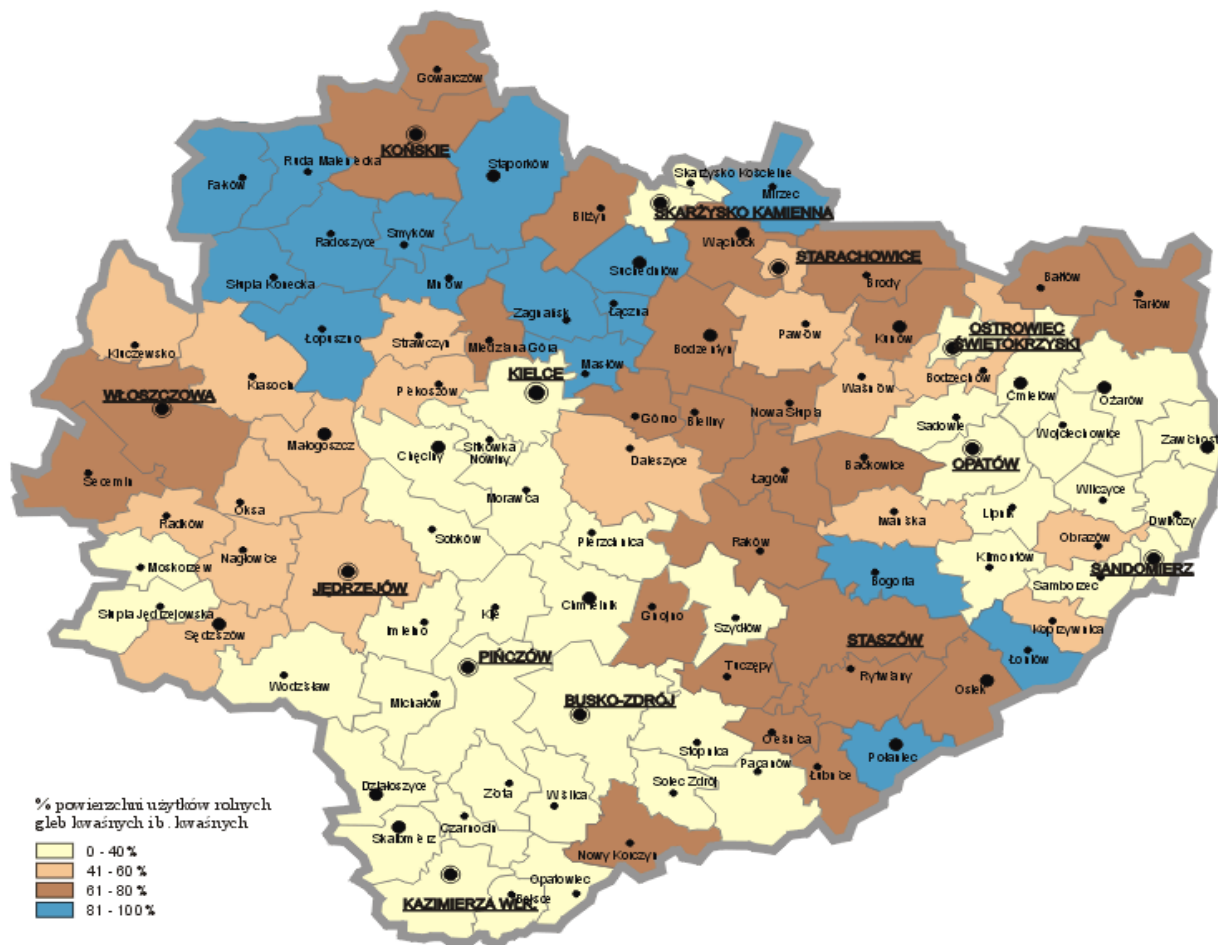
Potrzeby wapnowania:

- Konieczne - 22%,
- Potrzebne - 12%,
- Wskazane - 12%,
- Ograniczone - 12%,
- Zbędne - 42%.*

Wykres Nr 37. Potrzeby wapnowania gleb.

Mapa Nr 20. Zakwaszenie gleb w województwie świętokrzyskim

Zawartość przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu.

Stan zasobności gleb w przyswajalne makroelementy jest w znacznym stopniu związany ze składem geochemicznym gleby, a równocześnie jest wskaźnikiem poziomu produkcji roślinnej, między innymi poziomu nawożenia. Znajomość zawartości tych składników w glebie jest podstawą do prowadzenia zrównoważonego i racjonalnego nawożenia, zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej, uwzględniającego jego optymalizację ekonomiczną i ekologiczną. Bardzo niską zawartość fosforu wykazuje 56% badanych gleb. Najbardziej ubogie w fosfor są gleby w powiatach: staszowskim – 83%, starachowickim – 76% i koneckim – 65%.

Podobnie bardzo niska i niska zawartość potasu występuje w 59% badanych gleb, przy czym najbardziej ubogie w potas są gleby w powiatach skarżyskim i starachowickim – po 72%

i koneckim – 68%. Inaczej przedstawia się zasobność gleb w magnez, gdyż aż 72% badanych użytków rolnych wykazuje korzystną zawartość a tylko 26% zawartość bardzo niska i niską.

Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Kielcach na podstawie przebadanych w okresie od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2012 roku 8655 reprezentatywnych próbek gleby określiła zawartość fosforu (P), potasu (K) oraz magnezu (Mg) w glebach w poszczególnych powiatach. Poniżej średnie wyniki zawartości poszczególnych makroelementów.

Tabela Nr 25. Zawartość mikroelementów w glebie

Ocena	Zawartość w glebach w %		
	fosforu	potasu	magnezu
Bardzo niska	22	16	5
Niska	26	28	14
Średnia	18	28	22
Wysoka	11	12	19
Bardzo wysoka	23	16	40

3.11.4. Zanieczyszczenia gleb

Stopień zanieczyszczenia gleb i roślin pierwiastkami metali ciężkich i siarką zależy od wielu czynników, między innymi usytuowania od źródeł emisji tych zanieczyszczeń. Występowanie metali ciężkich i siarki w glebach jest wypadkową naturalnych właściwości gleb oraz czynników zewnętrznych - klimatycznych, biologicznych oraz związanych z działalnością człowieka. Jednym z głównych czynników glebowych decydujących o ruchliwości metali ciężkich jest odczyn gleby. Prawie wszystkie metale są bardziej ruchliwe i łatwiej pobierane przez rośliny z gleb kwaśnych, a zatem wapnowanie gleb obniża zdecydowanie ich wchłanianie przez rośliny.

Bardzo istotne w aspekcie badań środowiska jest chemiczne zanieczyszczenie gleby, w szczególności zanieczyszczenie metalami ciężkimi i siarką. Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zanieczyszczeń gleb metalami ciężkimi zawarte w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359z 2002 roku) oraz załączniki do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2002 roku w sprawie dopuszczalnych stężeń metali ciężkich, zanieczyszczających gleby w gospodarstwach rolnictwa ekologicznego (Dz. U. Nr 37, poz. 344) wskazują, że w województwie świętokrzyskim sytuacja w tym zakresie - na tle całego kraju jest - korzystna. Pod względem zawartości metali ciężkich w odniesieniu do standardów jakości gleb użytkowanych rolniczo stwierdzić należy, że tylko w kilku przypadkach zanotowano przekroczenie (zanieczyszczenie) w glebach powiatu kieleckiego (gmina Miedziana Góra) pierwiastka ołowiu i miedzi oraz w glebach powiatu buskiego (gmina Nowy Korczyn) pierwiastka cynku. Ponadto jak stwierdzono, zanieczyszczenia mają charakter punktowy a nie przestrzenny. Przeprowadzone także przez Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Kielcach badania wzdłuż tras komunikacyjnych wykazały, że zawartość oznaczonych metali ciężkich jest przeważnie naturalna. Sporadycznie przekroczenia wartości dopuszczalnych ołowiu i cynku odnotowano wzdłuż dróg w Kielcach i w okolicach miasta. Badania gleb prowadzone w rejonie obszarów o dużej koncentracji przemysłu wykazały, że przekroczenia dopuszczalnych stężeń metali ciężkich występowały sporadycznie i dotyczyły: ołowiu (Starachowice, Grzybów, Kielce) oraz cynku (Skarżysko – Kamienna). Na podstawie badań gleb wokół wybranych składowisk odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego stwierdzono, że stężenia oznaczonych metali ciężkich były w normie, co oznacza ich naturalną zawartość w glebie. Można zatem wnioskować, że gleby (użytkowane rolniczo) wokół badanych składowisk odpadów, nie są zanieczyszczone metalami ciężkimi. Na tej podstawie można stwierdzić, że gleby w województwie świętokrzyskim odpowiadają warunkom do podejmowania upraw rolnych metodami ekologicznymi produkcji zdrowej żywności.

3.11.5. Erozja gleb

Ważnym czynnikiem degradującym glebę jest proces erozji, polegający na zmywaniu, złobieniu lub zwiewaniu jej wierzchniej warstwy. Podatność gleb na erozję zależy od ich właściwości fizycznych, rzeźby terenu, ilości i nasilenia opadów atmosferycznych oraz struktury użytków. Rozróżnia się trzy rodzaje erozji: wodną powierzchniową, wietrzną i wąwozową.

Na erozję wodną powierzchniową narażone są przede wszystkim gleby lessowe i pyłowe, położone na stokach. Bardzo silna erozja występuje szczególnie na stokach o nachyleniu przekraczającym 15 stopni. Powoduje ona nie tylko zniszczenie całego profilu gleby, ale także inicjuje rozcięcie powierzchni terenu. Ogółem, na obszarze województwa świętokrzyskiego około 38% powierzchni użytków rolnych położonych jest na stokach o nachyleniu powyżej 3 stopni, a więc zagrożonych jest przez erozję potencjalną. Na erozję wodną powierzchniową narażone są grunty orne położone w dolinie Wisły oraz w gminach Sadowie, Opatów, Iwaniska i Baćkowie w powiecie opatowskim oraz gminy Obrazów, Klimontów, Sandomierz i Dwikozy położone w powiecie sandomierskim.

Erozji wietrznej ulegają przede wszystkim gleby piaszczyste, na powierzchniach pozbawionych szaty roślinnej. W naszych warunkach najsilniej jej podlegają piaski luźne i słabo gliniaste. Na erozję wietrzną narażone są przede wszystkim grunty znajdujące się w powiatach sandomierskim, kieleckim, częściowo w staszowskim i opatowskim. Ponadto erozji wietrznej podlega około 60% powierzchni ornej w gminach, gdzie jest bardzo niska lesistość, a jednocześnie gleby są tam podatne na wywiewanie. Gleby te występują głównie w gminach położonych na Wyżynie Sandomierskiej, Pogórzu Szydłowskim, w Górach Świętokrzyskich i Przedgórzu Iłżeckim.

Erozja wąwozowa występuje głównie na terenach podgórskich i wyżynnych, na obszarach lessowych, szczególnie silnie urzeźbionych. Znaczne rozmiary erozji wąwozowej można spotkać w powiecie sandomierskim i pińczowskim. Największe obszary rozczłonkowane przez erozję wąwozową występują w gminach Dwikozy, Obrazów, Klimontów, Samborzec, Zawichost, Lipnik, Sandomierz, Bogoria, Ćmielów, Opatów i Ożarów. Ta część województwa świętokrzyskiego jest bardzo silnie zdegradowana przez erozję wąwozową.

Zagrożenie dla województwa świętokrzyskiego przez erozję jest bardzo poważne, bowiem występują wszystkie jej rodzaje. Zachodzi więc konieczność stosowania zarówno profilaktycznych zabiegów przeciwoerozyjnych, jak i bezpośrednich sposobów zmagania się z tym groźnym dla rolnictwa zjawiskiem przyrodniczym. Między innymi celowi temu mają służyć działania zawarte w pakietach rolno – środowiskowych (ochrona gleb i wód – wsiewki poplonowe i międzyplony ścierniskowe na obszarach zagrożonych erozją), służące zmniejszeniu skali tego zjawiska.

3.11.6. Tereny zdegradowane i zdewastowane

W województwie świętokrzyskim ponad 3000 ha gruntów wymaga rekultywacji. Znaczna część gruntów powstała w wyniku działalności związanej z górnictwem i kopalnictwem surowców, a największe obszary gruntów zdegradowanych powstały w wyniku wieloletniej, odkrywkowej eksploatacji złóż siarki w Piasecznie w gminie Łoniów.

Decyzją Starosty Sandomierskiego, zn. G.N. I.7437 -26/04/05 zobowiązano Kopalnię Siarki „Machów” w Tarnobrzegu do wykonania projektu technicznego oraz wodnego kierunku rekultywacji o charakterze rekreacyjnym 210 ha zdewastowanych gruntów. Ustalony decyzją termin zakończenia, przypadający na koniec maja 2010 roku nie został dotrzymany. Po katastrofie, jaka miała miejsce w maju 2011 r., gdzie w wyniku niekontrolowanego usunięcia mas ziemnych zginął jeden z pracowników Spółki, wszelkie prace rekultywacyjne zostały wstrzymane do czasu opracowania dokumentacji technicznej niezbędnych prac rekultywacyjnych. Obecnie na terenach wyrobiska prowadzona jest wycinka drzew, pompowanie wód, zabiegi pielęgnacyjne poza strefą zagrożenia, natomiast przewidywany termin zakończenia prac rekultywacyjnych określono na 2015 rok. W zbiorniku "Piaseczno"

utrzymywana jest rzędna wody na poziomie 138 m n.p.m., nadmiar wody jest pompowany i odprowadzany kanałem do Wisły. Prace rekultywacyjne finansowane są w całości ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Nakłady poniesione na ten cel w latach 2011-2012 wynoszą 7,9 mln zł.

3.11.7. Programy rolnośrodowiskowe

W roku 2012 rolnicy z województwa świętokrzyskiego złożyli 7 994 wnioski o płatność z tytułu działań rolnośrodowiskowych na ogólną sumę 41 206 752 zł. Dla porównania w roku 2011 złożono 23 271 takich wniosków na sumę 114 500 000 zł. Najwięcej wniosków złożyli rolnicy w powiecie opatowskim i buskim, a najmniej w skarżyskim i starachowickim.

Tabela Nr 26. Liczba złożonych wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych w województwie świętokrzyskim w roku 2012

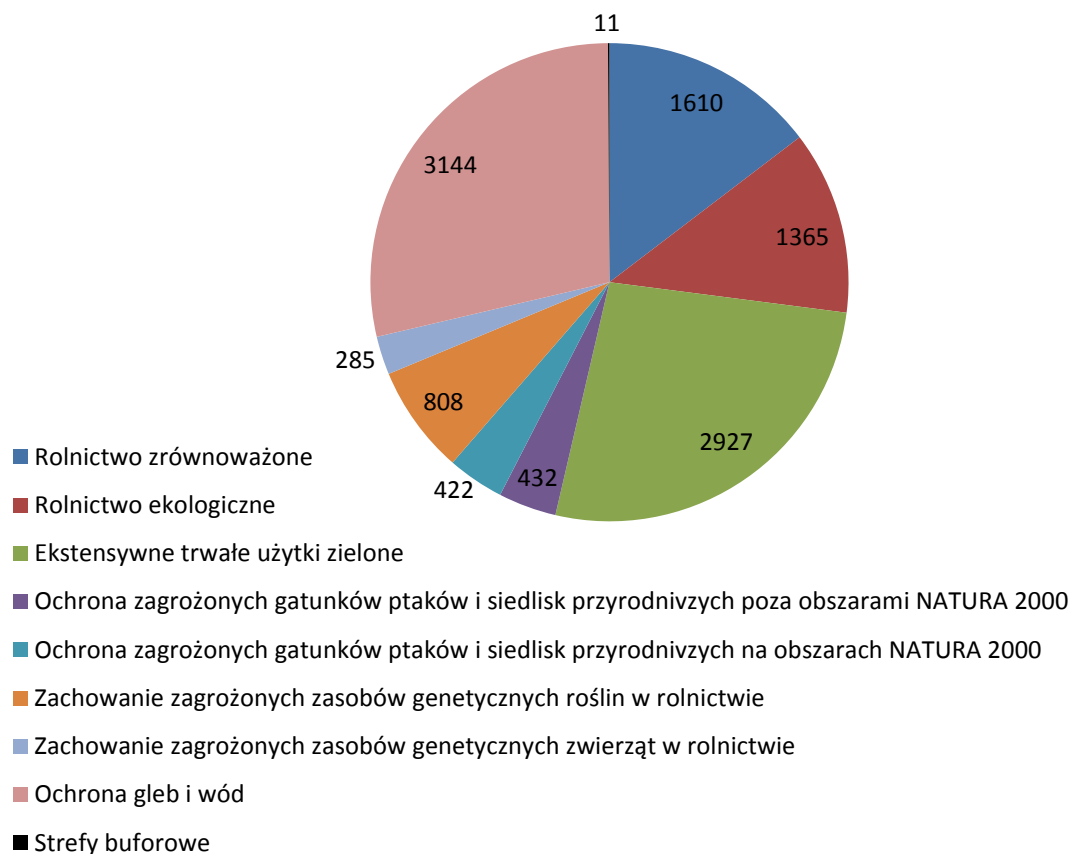
Biuro Powiatowe ARiMR	Łączna liczba złożonych wniosków o przyznanie płatności w 2012	Łączna kwota wnioskowana w BP [PLN]	Łączna liczba realizowanych pakietów w ramach złożonych wniosków								
			Pakiet								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Busko Zdrój	1 411	5 021 184	146	129	886	173	116	89	12	158	2
Jędrzejów	591	2 447 615	56	55	207	44	24	19	10	285	2
Kazimierza W.	416	2 061 086	96	14	175	33	58	19	6	289	0
Kielce	759	4 267 728	109	156	311	36	25	48	21	354	1
Końskie	477	3 247 179	105	151	353	13	12	26	7	174	1
Opatów	1 463	9 918 712	724	115	67	2	2	285	170	818	1
Ostrowiec Św.	440	2 468 480	65	86	16	1	2	33	11	262	1
Pińczów	939	3 900 756	55	207	495	85	151	130	9	206	1
Sandomierz	529	2 525 916	181	59	71	6	8	100	20	330	0
Skarżysko K.	48	102 172	0	7	35	2	0	4	1	10	0
Starachowice	172	822 251	6	114	13	1	0	14	4	36	1
Staszów	555	2 672 641	55	200	220	16	4	29	8	180	0
Włoszczowa	194	1 751 031	12	72	78	20	20	12	6	42	1
Razem świętokrzyskie	7 994	41 206 752	1 610	1 365	2 927	432	422	808	285	3 144	11

Numeracja Pakietów z tabeli:

1. Rolnictwo zrównoważone.
2. Rolnictwo ekologiczne.
3. Ekstensywne trwale użytki zielone.
4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami NATURA 2000.
5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach NATURA 2000.
6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie.
7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie.
8. Ochrona gleb i wód.
9. Strefy buforowe.

Największą popularnością wśród rolników cieszyły się pakiety: ochrona gleb i wód (28,6%), ekstensywne użytki zielone (26,6%), rolnictwo zrównoważone (14,6%), i rolnictwo ekologiczne (12,4%), a najmniejszą pakiet: strefy buforowe. W województwie świętokrzyskim, średnio jedno gospodarstwo uczestniczące w programie rolnośrodowiskowym wnioskowało o przyznanie kwoty 5 155,00 zł, przy czym najczęściej w powiecie: włoszczowskim (9 026,00 zł), koneckim (6 808,00 zł), najmniej w powiecie skarżyskim (2 129,00 zł).

Wykres nr 38. *Udział poszczególnych pakietów rolnośrodowiskowych w województwie świętokrzyskim w roku 2012*

3.12. Edukacja ekologiczna

Właściwa i skuteczna ochrona środowiska naturalnego uzależniona jest od poziomu wiedzy społeczeństwa, a także od preferowanych stylów życia, podlegających ciągłym zmianom, kształtowanym dzięki szeroko rozumianej edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Edukacja ekologiczna ma na celu przede wszystkim podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku.

Edukacja ekologiczna to także kształtowanie odpowiedniej postawy wobec środowiska przyrodniczego, propagowanie zasad właściwego gospodarowania zasobami przyrody oraz aktywizacja członków lokalnej społeczności do działań na rzecz ochrony środowiska.

Zawarte w „Programie ...” cele i działania tj.

- wspieranie merytoryczne i finansowe działań z zakresu edukacji ekologicznej prowadzonej w szkołach, parkach krajobrazowych i ŚPN oraz promowanie aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży,
- współdziałanie z mediami w zakresie upowszechniania edukacji ekologicznej wśród społeczeństwa,
- wsparcie finansowe projektów z zakresu edukacji ekologicznej, zwłaszcza o zasięgu ponadgminnym, realizowanych przez pozarządowe organizacje ekologiczne,
- współpraca władz lokalnych ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego, zakładami pracy i pozarządowymi organizacjami w celu wykorzystania różnorodnych form edukacji ekologicznej,
- informowanie mieszkańców województwa o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony,

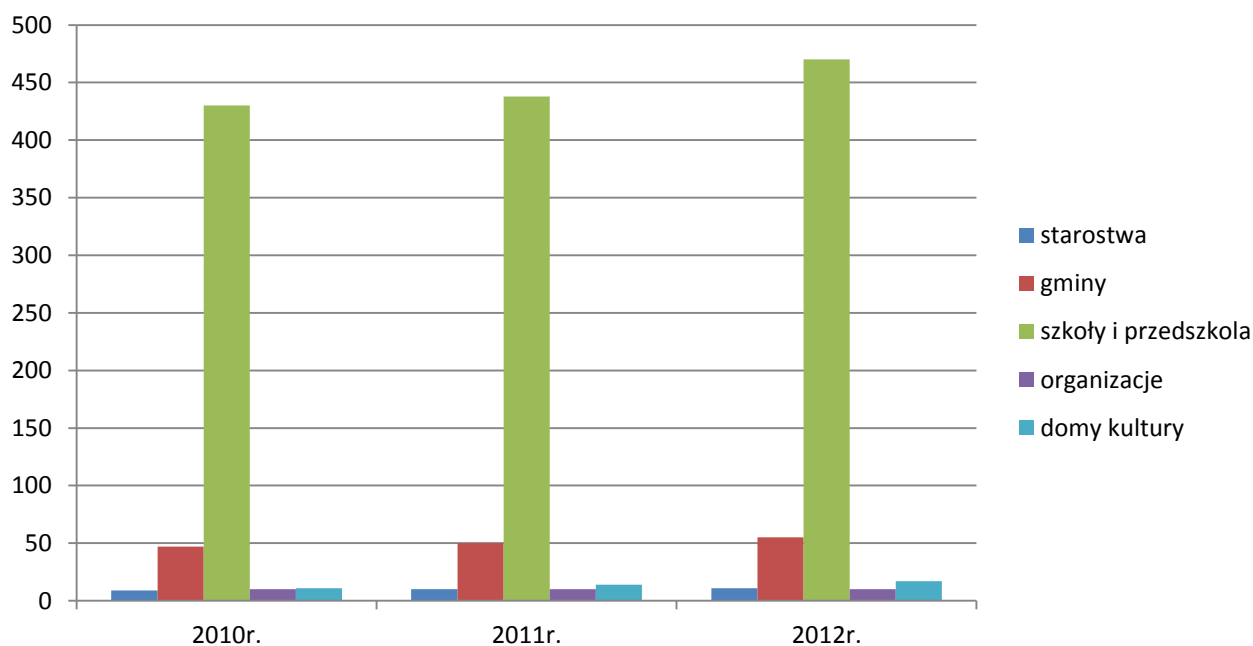
Wspieranie inicjatyw szkoleniowych obejmujących zagadnienia środowiskowe, organizowanych przez pracodawców, instytucje publiczne i organizacje społeczne,

zainspirowały placówki dydaktyczne i kulturalne, organizacje pozarządowe, samorządy, szkoły wszystkich szczebli i przedszkola do stosowania różnorodnych form edukacji, które w znacznym stopniu przyczyniły się do wzrostu świadomości ekologicznej oraz poszerzenia wiedzy z zakresu ochrony środowiska w województwie.

Szkoły wszystkich szczebli z roku na rok organizują coraz więcej różnego rodzaju konkursów, akcji, quizów, prelekcji, rajdów, festynów, happeningów i sympozja ekologiczne (wzrost o 9% w stosunku do roku 2010) co przedstawia wykres nr . Młodzież szkolna coraz liczniej bierze udział w wielu ogólnopolskich konkursach ekologicznych i olimpiadach tj. Olimpiada Wiedzy Ekologicznej, Olimpiada Biologiczna, Ogólnopolski Konkurs Literacki „Przyroda moja miłość” oraz ogólnodostępnych akcjach jak: „Światowy Dzień Ziemi”, „Światowy Dzień Wody”, „Światowy Dzień Ochrony Środowiska”, „Sprzątanie Świata”.

Analiza opracowań wydawanych co roku przez Urząd marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego pt. „Edukacja ekologiczna w województwie świętokrzyskim” skłoniła do stwierdzenia, że coraz bardziej wzrasta zainteresowanie edukacją ekologiczną wśród samorządów lokalnych, które włączają się aktywnie w działania mające na celu kształtowanie postaw proekologicznych. Działania te, to nie tylko lokalne konkursy dla młodzieży szkolnej, ale przede wszystkim kampanie związane z wdrażaniem selektywnej zbiórki odpadów, recyklingu oraz szeroko pojętą gospodarką odpadami.

Wykres Nr 39. Instytucje realizujące edukację ekologiczną w latach 2010 – 2012

W ramach obchodów Światowego Dnia Ziemi pod hasłem „Las całkiem blisko nas”, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska w 2011r. wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Jędrzejowie zorganizował wiosenną akcję sadzenia lasu. W akcji, która odbyła się na terenie Wspólnoty Gruntowo-Leśnej w Małogoszczu uczestniczył starosta Jędrzejowski, burmistrz Miasta i Gminy Małogoszcz oraz młodzież szkół gimnazjalnych. W 2012r odbyła się akcja pn. „Wspólnie posadźmy las – walcząc z globalnym ociepleniem”, która została zorganizowana na terenie Nadleśnictwa Daleszyce, w okolicach Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego. W sadzeniu lasu uczestniczyła młodzież i dzieci z Kieleckich szkół, przedstawiciele Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach oraz Nadleśnictwa Daleszyce.

Cyklicznie, od kilku lat z okazji obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska organizowane są przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego Konferencje Środowiskowe dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego, ekologicznych

organizacji pozarządowych i firm związanych z branżą ochrony środowiska.. Elementem obchodów jest także Wojewódzki konkurs plastyczny skierowany do dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa świętokrzyskiego. Ideą realizacji tego konkursu jest podnoszenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży, rozpowszechnianie akcji mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego oraz rozwijanie wśród uczniów zainteresowań problematyką ochrony środowiska. W 2011r. zorganizowana konferencja pn. „Obowiązki przedsiębiorców w świetle obowiązujących i planowanych przepisów prawnych z zakresu ochrony środowiska” przybliżyła uczestnikom nowe regulacje prawne w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska. W 2012r. po raz pierwszy wspólnie z Targami Kielce S.A. zorganizowana została, podczas Targów Ekologicznych, Komunalnych, Surowców Wtórnych, Utylizacji i Recyklingu – EKOTECH w Kielcach, konferencja pt. „KPOŚK – aktualizacja, konsekwencje, finansowanie. Osady ściekowe – problem czy szansa dla zielonej gospodarki”. Konferencja ta skierowana była do przedsiębiorców, zarządców dróg, zakładów komunalnych i spółek w zakresie pogłębiania wiedzy na temat właściwego gospodarowania osadami ściekowymi. Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska zorganizował również konferencję pt.: „Zmiany w ustawie Prawo ochrony środowiska w zakresie dyrektywy CAFE. Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych”. Tematyka konferencji obejmowała zagadnienia dotyczące szeroko rozumianej ochrony powietrza: od najnowszych zmian w prawie, poprzez programy ochrony powietrza, kary za nierealizowanie zadań wynikających z programów do dobrych praktyk w realizacji programów. Kolejną konferencją o podobnej tematyce było „Wdrożenie w instytucjach samorządowych normy 50001 i zarządzania energią”. Celem konferencji było podniesienie świadomości władz samorządowych odnośnie roli inwestycji zwiększających efektywność wykorzystywania energii w budowaniu nowoczesnej polityki energetycznej samorządu terytorialnego. Konferencja była pierwszym krokiem w akcji wdrażania Normy 50001 w jednostkach samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego i adresowana była do przedsiębiorstw komunalnych i ciepłowniczych, spółdzielni mieszkaniowych oraz zarządców nieruchomości.

Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, przy współorganizacji Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu oraz Muzeum Wsi Kieleckiej, na terenie Parku Etnograficznego w Tokarni organizuje wojewódzkie obchody święta myśliwych pn. „Hubertus Świętokrzyski”. Impreza ta z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością o czym świadczy zwiększająca się liczba uczestników. W 2012r. na „hubertusa” przybyło ponad 5 500 osób: myśliwych, leśników, zaproszonych gości i sympatyków myślistwa. Podczas obchodów odbywają się pokazy sokolnicze, koncert muzyki myśliwskiej, polowanie w sygnałach łowieckich, prezentacja psów myśliwskich oraz liczne konkursy dla dzieci i młodzieży

Kolejną akcją przeprowadzoną po raz pierwszy w 2012 roku przez Departament była publiczna kampania edukacyjna w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami w postaci zużytych baterii i akumulatorów, która miała na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z powyższymi odpadami oraz wspomagająca osiągnięcie wysokiego poziomu selektywnego zbierania odpadów.

Publiczna kampania edukacyjna prowadzona była poprzez: emisję audycji, reportaży, sond ulicznych i spotów informacyjnych w lokalnych rozgłoszeniach radiowych o zasięgu obejmującym całe województwo świętokrzyskie.

Emitowane spoty, audycje, reportaże oraz rozmowy reklamowe zawierały informację o:

- możliwym wpływie substancji stosowanych w bateriach i akumulatorach na środowisko i zdrowie ludzi,
- zaleceniu prowadzenia selektywnego zbierania,
- dostępnych systemach zbierania i recyklingu,
- roli w przyczynianiu się do recyklingu zużytych baterii i akumulatorów,

- znaczeniu symboli chemicznych występujących na bateriach i akumulatorach (rtęci, kadmu i ołowiu).

Departament realizując zapisy wynikające z „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego” opracował i przekazał do wszystkich szkół podstawowych na terenie naszego województwa ulotki edukacyjno-promocyjne w zakresie m.in.: korzystania z transportu publicznego, wykorzystania ogrzewania proekologicznego, poszanowania energii, uświadamiania zagrożeń dla zdrowia, jakie niesie ze sobą spalanie odpadów w piecach domowych.

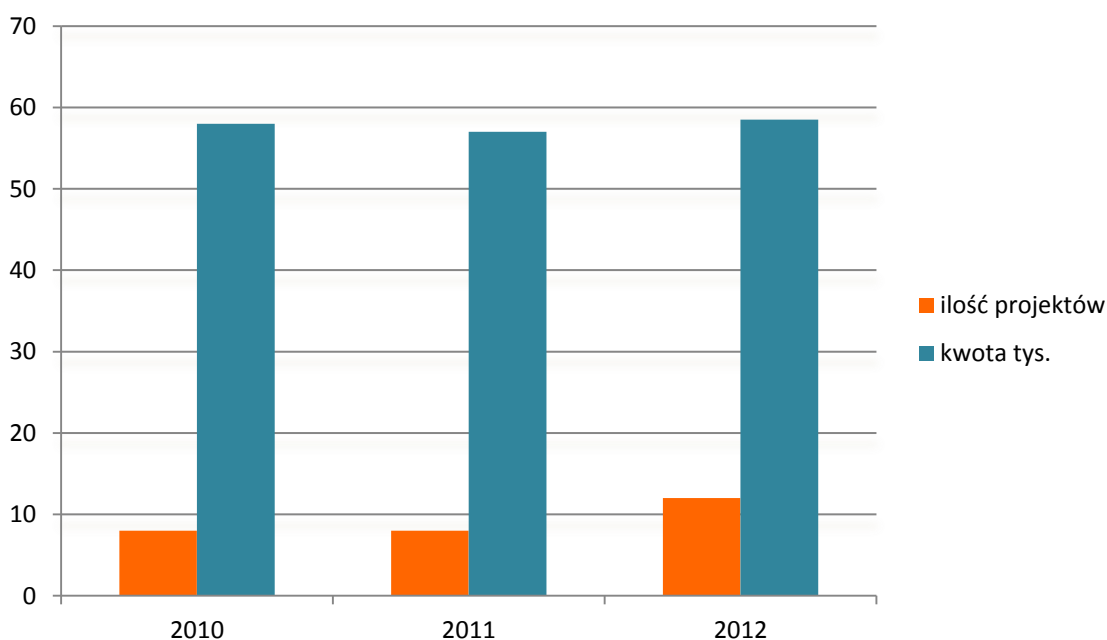
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego prowadzi również współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, która polegała na przyznawaniu dotacji w ramach *otwartego konkursu ofert na wsparcie zadań publicznych Województwa Świętokrzyskiego z zakresu działań na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego*.

W zakres konkursu wchodziły dwa zadania:

1. *Organizowanie konkursów, olimpiad, festiwali, konferencji i seminariów popularyzujących zagadnienia dotyczące ochrony środowiska i przyrody.*
2. *Opracowanie i wydawanie niskonakładowych, niekomercyjnych materiałów wydawniczych związanych z ochroną środowiska.*

Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie realizacji zadań z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego w latach 2011-2012 wynosiła ogółem 116 387,00 zł. Z roku na rok zwiększa się ilość projektów nadsyłanych przez organizacje, co przedstawia poniższy wykres. Organizacje, które ubiegały się o dotacje to m. in.: Liga Ochrony Przyrody w Kielcach, Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody w Kielcach, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Boria, Lemierze, Podgórze, Wiktoryn, Wycinka, Ulów w gm. Ćmielów, Stowarzyszenie M.O.S.T. „Możesz Obrąć Swoją Tor” w Kielcach, Stowarzyszenie Ziemi Świętokrzyskiej, Stowarzyszenie „PADRE” w Chęcinach, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami oraz Ośrodek Pomocy Dzikim Zwierzętom Ptasi Azyl w Ostrowie.

Wykres Nr 40. Projekty w ramach otwartego konkursu ofert na wsparcie zadań publicznych Województwa Świętokrzyskiego z zakresu działań na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Dużą rolę w szerzeniu wiedzy ekologicznej na terenie województwa świętokrzyskiego odgrywają: Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach, Świętokrzyski Park Narodowy, nadleśnictwa, Zarząd Okręgowy Ligi Ochrony Przyrody

w Kielcach, Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Działania w zakresie edukacji ekologicznej realizowane przez Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach (ZSiNPK) obejmują m. in. organizację corocznych konkursów ekologicznych dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z całego województwa „Ekologia, my i region w którym Żyjemy”. Uczniowie młodszych klas szkół podstawowych biorą corocznie udział w organizowanym konkursie plastycznym „Poznajemy przyrodę naszych parków krajobrazowych”. ZSiNPK organizuje również corocznie konkurs dla wychowanków placówek szkolno-wychowawczych pn. „Świat wokół nas”. Ponadto dla dzieci w wieku 5-6 lat z placówek oświatowych z terenu całego województwa organizowany jest konkurs plastyczny „Eko-ludek”. Poza organizacją konkursów działalność edukacyjna ZSiNPK obejmuje także prowadzenie warsztatów przyrodniczych dla dzieci i młodzieży na terenie własnych sal dydaktycznych oraz na terenie placówek oświatowych. Najbardziej atrakcyjną formą zajęć edukacyjnych są zajęcia organizowane na terenie parków w formie rajdów i wycieczek po ścieżkach dydaktycznych oraz miejscach cennych przyrodniczo, historycznie i krajobrazowo. Działania edukacyjne prowadzone są również poprzez wydawanie i rozpowszechnianie informatorów: „Świętokrzyskie Parki Krajobrazowe”, „Nadnidziańskie Parki Krajobrazowe”, ścieżek dydaktycznych, czy kalendarzy edukacyjnych zawierających fotografie oraz informacje o wartościach przyrodniczych, kulturowych, historycznych i krajobrazowych parków – materiały te rozpowszechniane są wśród uczestników różnych imprez ekologicznych. Ponadto do działań edukacyjnych prowadzonych przez ZSiNPK zaliczyć można także prezentowanie na terenie szkół, bibliotek, muzeów, a także podczas imprez turystycznych trzech wystaw ruchomych: „Parki Krajobrazowe Gór Świętokrzyskich”, „Parki Krajobrazowe Poniądzia”, „Przyroda nieożywiona Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych”. Pracownicy Zespołu pełnili również merytoryczną opiekę nad realizacją praktyk dla studentów wyższych uczelni oraz młodzieży szkół średnich i pomaturalnych. Z praktyk studenckich korzystali studenci kierunku „Ochrona Środowiska” Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz studenci z innych uczelni o profilu przyrodniczym, spoza naszego regionu.

Kolejnym liderem w naszym województwie jest Świętokrzyski Park Narodowy (ŚPN), który jako działanie priorytetowe wyznaczył sobie edukację dzieci i młodzieży mieszkającej w otulinie ŚPN. Podstawową formą edukacji jest prowadzenie zajęć dydaktycznych w terenie, tj. na szlakach turystycznych wyznaczonych w obrębie Parku oraz ośrodkach edukacyjnych zarządzanych przez ŚPN. Jako przykłady wymienić można zajęcia edukacyjne: „Co to jest Świętokrzyski Park Narodowy?”, „Mieszkam w otulinie ŚPN – poznaję krajobraz mojej miejscowości” czy „Drzewo mój przyjaciel – jakie drzewo taki cień” które prowadzone są w Ogrodzie Dendrologicznym „Podzamcze Bodzentyńskie”. Pracownicy Parku Narodowego prowadzą także zajęcia na szlakach turystycznych oraz 5 ścieżkach edukacyjnych wyznaczonych na terenie ŚPN.

Działania edukacyjne (zwłaszcza z wykorzystaniem ścieżek przyrodniczych) prowadzone są także przez Nadleśnictwa. W latach 2011-2012 realizowane były następujące przedsięwzięcia:

- lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem w których uczestniczyło 23 137 osób,
- lekcje w salach edukacji leśnej z których skorzystało 4 273 uczestników,
- spotkania z leśnikami w szkołach w których uczestniczyło 12 252 uczniów,
- konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.) w których udział wzięło 11 920 osób,
- wystawy edukacyjne które obejrzało 1 258 osób.

Szereg imprez mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej organizuje Liga Ochrony Przyrody. Jako przykład wymienić można coroczne konkursy: „Przyroda moja miłość”, „Przyroda na szkłe malowana”, „Z przyrodą na ty” organizowane dla szkół z terenu

województwa świętokrzyskiego. Ponadto LOP jest inicjatorem wielu rajdów edukacyjnych dla szkół różnych szczebli, warsztatów ekologicznych dla dzieci i nauczycieli oraz prowadzi cykl wykładów i prelekcji „Lekcje zielonego myślenia”.

Wiele z programów edukacyjnych nie miałyby miejsca gdyby nie wsparcie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Na realizację w 2011 r. 46 projektów z dziedziny edukacji ekologicznej wydano w formie dotacji kwotę w wysokości 480 921,43 zł, natomiast w 2012 r. 54 projektów na kwotę 613 534,00 zł. Dużym zainteresowaniem cieszyło się dofinansowanie programów edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki surowców wtórnych i zagospodarowania odpadów realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego o zasięgu gminnym i ponadgminnym. Dofinansowywane były olimpiady, konkursy, rajdy edukacyjne, realizacja filmów i audycji radiowych, szkolenia, prenumeraty czasopism tj. „Aura”, „Przyroda Polska” i „Ekoświat”, jak również doposażono m.in. ścieżki dydaktyczne oraz sale dydaktyczne w sprzęt wykorzystywany do prowadzenia zajęć edukacyjnych oraz dokonano zakupu zbiorów bibliotecznych z dziedziny ekologii.

Główną rolę w upowszechnianiu zasad ekorozwoju i rolnictwa ekologicznego odgrywa Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, który jest głównym organizatorem konkursów „Na najlepsze gospodarstwo ekologiczne”, „Przyjazna Wieś” czy „Stwórzmy dzieciom bezpieczne wakacje”. Prowadzi on również prelekcje i szkolenia z zakresu ochrony środowiska dla rolników i szkół wszystkich szczebli na terenie całego województwa. W latach 2011-2012 Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach realizował przedsięwzięcia edukacyjne z zakresu agroturystyki poprzez:

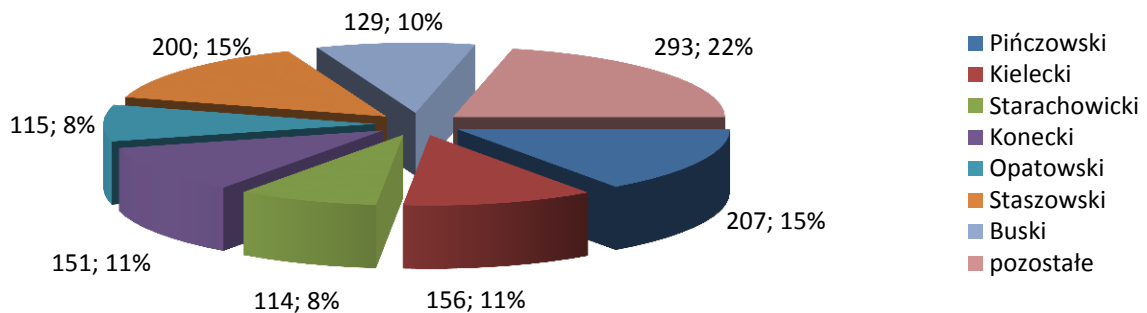
- doradztwo indywidualne i grupowe dotyczące między innymi (przepisów prawnych w agroturystyce, finansowania działalności agroturystycznej z funduszy unijnych, zasad zakładania gospodarstw agroturystycznych) z których skorzystało ponad 2 521 osób,
- 64 szkolenia na temat m.in. (fundusze na rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, gospodarstwa edukacyjne – jak robią to inni, kuchnia regionalna i produkt lokalny w ofercie gospodarstw agroturystycznych, możliwości wsparcia finansowego gospodarstw agroturystycznych i turystyki wiejskiej) dla 691 osób,
- organizowanie wojewódzkiego konkursu „Piękne i bezpieczne gospodarstwo agroturystyczne” w którym udział wzięło 17 gospodarstw,
- zorganizowanie 17 pokazów promujących gospodarstwa agroturystyczne oraz produkty tradycyjne .

Przeprowadzone zostały również pokazy prawidłowego prowadzenia produkcji ekologicznej, a także organizowany był konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne i agroturystyczne.

Ośrodek prowadzi również doradztwo w sprawie sporządzania wniosków i planów w ramach programów rolno środowiskowych oraz działalność wydawniczą. Wydawane były publikacje periodyczne „Aktualności Rolnicze”, wydawnictwa nieperiodyczne w postaci broszur i ulotek, a także wydawnictwa okolicznościowe. W porównaniu do lat ubiegłych istotnie wzrosła ilość gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych. Wzrost ten jest spowodowany rosnącym zapotrzebowaniem na produkty rolnictwa ekologicznego, a także coraz większym zainteresowaniem wypoczynkiem na wsi. Agroturystyka staje się również istotnym źródłem dochodów dla ludności związanej z małymi gospodarstwami rolnymi o małej skali produkcji i niskim poziomie jej towarowości, daje też możliwość rozwoju innych działalności typu handel, gastronomia, usługi turystyczne czy transportowe. Na podstawie danych uzyskanych z ŚODR-u w Modliszewicach, w województwie świętokrzyskim produkcję metodami ekologicznymi prowadzi 1365 gospodarstw. W okresie przestawienia z rolnictwa konwencjonalnego na ekologiczne (w przypadku upraw rolniczych – 2 lata, sadowniczych - 3 lata) jest 315 gospodarstw, a ponad 1050 posiada certyfikat zgodności produkcji z zasadami

rolnictwa ekologicznego. Gospodarstwa prowadzące produkcję metodami ekologicznymi istnieją obecnie w 98 gminach (co przedstawia Załącznik Nr 24), a najwięcej takich gospodarstw funkcjonuje w powiatach: Pińczowskim - 207, Staszowskim – 200, Kieleckim – 156, Koneckim – 151, a najmniej w powiecie Skarżyskim i Kazimierskim.

Wykres Nr 41. Gospodarstwa ekologiczne w województwie świętokrzyskim w 2012 r.

W województwie świętokrzyskim działa również 10 przetwórci ekologicznych oraz 3.

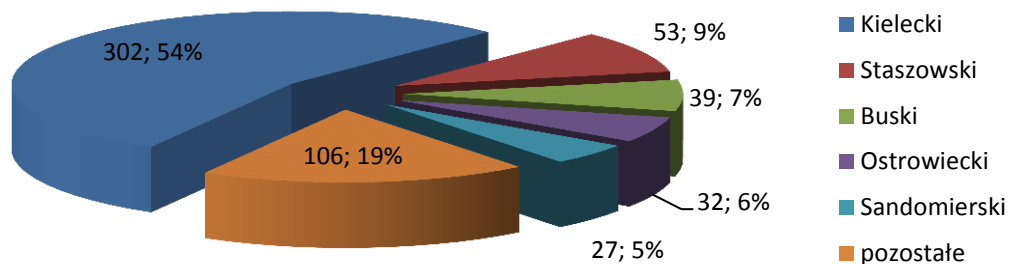
Tabela Nr 27. Lista przetwórców i stowarzyszeń ekologicznych w województwie świętokrzyskim.

Chłodnie StarFruits Sp. z o.o.	Starachowice, ul. Myśliwska 1	pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw
LYOVIT P.P.H.U Jerzy Godek	Daleszyce, ul. Głowackiego 34 A	produkcja przypraw, produkcja mrożonych owoców, ziół, warzyw, produkcja suszonych (liofilizowanych) przypraw, ziół, owoców, warzyw
Mapa Marek Pawlonka	Sandomierz, ul. Tatarska 10	przetwórstwo owoców i warzyw
Natur- Vit	Pińczów, ul. Kopernia 9	przetwórstwo kawy i herbaty
Ostrowieckie Stowarzyszenie Producentów Rolnictwa Ekologicznego "EKOTEL"	Ostrowiec Św. ul. L.Staffa 1; ul. Kilińskiego 3a	sprzedaż żywności ekologicznej
P.H.U Elpol Kozieł Elżbieta	Łonów Piaseczno 42	obrót artykułami spożywczymi
PRONAT.PL Ilona Fedaili-Tomasik	Piekoszów, ul. Chęcińska 8	obrót produktami ekologicznymi
Spółem Piekarnia s.c. Anna Kisiela, Ryszard Liberek	Pińczów, Batalionów Chłopskich 56	produkcja pieczywa
VITALPOL P.P.H. Marek Wiczorek	Solec Zdrój, Świniary 46A	obrót produktami ekologicznymi
Zakład Konfekcjonowania Artykułów Spożywczych Vitana	Pińczów, ul. Wiosenna 6	wytwarzanie produktów przemiału zbóż
Zakład Liofilizacji Liogam M. Bień, G. Kot, A. Prześlak Sp. j.	Sitkówka Nowiny Zgórsko 60 A	pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw, produkcja przypraw
Zakład Piekarniczy Omar	Kielce ul. Skrajna 88	produkcja pieczywa, produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek
Nadnidziańskie Stowarzyszenie Producentów Rolnictwa Ekologicznego Ekonida	Kije, Kliszów 71	Obrót

*Dane MR i RW .minrol.gov.pl

Według posiadanych informacji (ankiet nadesłanych przez gminy), na terenie województwa świętokrzyskiego działalność agroturystyczną prowadzi obecnie 559 gospodarstw. Najliczniej występują one na terenie powiatu kieleckiego – 302. Najwięcej gospodarstw znajduje się w gminach: Bodzentyn – 56, Daleszyce – 29, Nowa Słupia – 29, Bałtów – 27, Szydłów – 26, Bieliny – 26.

Wykres Nr 42. Gospodarstwa agroturystyczne w województwie świętokrzyskim w 2012 r.

Z przedstawionej analizy wynika, że edukacja ekologiczna prowadzona w naszym województwie spełnia swoją rolę i w dużym stopniu przyczynia się do podniesienia świadomości ekologicznej, zarówno wśród dzieci, młodzieży jak i dorosłych.

Reasumując w latach 2011-2012 podnoszenie świadomości ekologicznej wszystkich grup społecznych realizowano poprzez:

- coroczną organizację przez Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska konferencji środowiskowej o charakterze wojewódzkim i krajowym w związku z obchodami Światowych Dni Ochrony Środowiska,
- wojewódzki konkurs plastyczny pn. „Hałas – nasz wróg” przeprowadzony w 2011r. w którym liczba uczestników etapu wojewódzkiego wyniosła 136 a w 2012r został zorganizowany konkurs pn. „Piękno oraz walory przyrodnicze regionu świętokrzyskiego”, na który nadesłano 120 prac, natomiast na I etap-powiatowy wpłynęło łącznie 1 426 prac ,
- realizację „Programów edukacji ekologicznej w zakresie selektywnej zbiórki surowców wtórnych i zagospodarowania odpadów komunalnych” na terenie gmin: Piekoszków, Raków, Chmielnik, Zagnańsk, Ostrowiec Św., Sędziszów, Kije, Morawica, Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywianki oraz powiatu Busko-Zdrój i Kieleckiego,
- coroczne szkolenia dla przewodników terenowych po woj. świętokrzyskim mające na celu podniesienie wiedzy o ŚPN,
- organizację cyklicznych konkursów i olimpiad: „Przyroda moja miłość”, „Przyroda na szkle malowana”, „Mój Las”, „Ziemia – planeta, na której żyjemy” „Piękne i bezpieczne gospodarstwo agroturystyczne”, „Piękna i Bezpieczna Zagroda – Przyjazna Środowisku”, konkurs informatyczny „Świętokrzyskie Moja Mała Ojczyzna”, „Olimpiada Wiedzy Ekologicznej”, „Olimpiada Biologiczna dla szkół ponadgimnazjalnych”.
- rokrocznie wydawany informator pn. „Edukacja ekologiczna w województwie świętokrzyskim” oraz publikacja „Stan środowiska w województwie świętokrzyskim”,
- szkolenia z zakresu ochrony środowiska dla administracji samorządowej,
- wytyczenie i zorganizowanie w 2011r. 6 ścieżek dydaktycznych o charakterze przyrodniczym w miejscowościach: Krasocin, Chmielów, Ożarów, Gartatowice,

Brzezinki oraz busko-Zdrój w ramach projektu „Kształtowanie świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych wśród uczniów szkół wiejskich zrzeszonych w klubach 4H oraz wśród mieszkańców lokalnej społeczności województwa świętokrzyskiego”. Publikacje zawierają wiadomości o faunie, florze, ekosystemach i biocenozach występujących na terenie wyznaczonych ścieżek przyrodniczych.

- wydruk folderów, albumów i informatorów: „Sieradowicki Park Krajobrazowy”, „Pomniki przyrody województwa świętokrzyskiego – skałki, wychodnie skalne”, „W lesie”- eko książeczka malowanka dla dzieci przedszkolnych i nauczania wczesnoszkolnego, „Drzewa leśne – przewodnik terenowy dla dzieci i młodzieży”, „Przyroda Nadleśnictwa Suchedniów”, „Ukryte piękno daleszyckich lasów”, wydanie diaporamy „Przyrodnicze dziedzictwo leśnego kompleksu promocyjnego Puszcza Świętokrzyska”, ścieżki dydaktyczne –
- - „Cisów – Góra Września - Daleszyce”
- - „Hucisko – Perzowa Góra – Kuźniacka Góra - Kuźniaki” oraz wydanie przewodnika po leśnej ścieżce przyrodniczo-historycznej im. Wybranieckich.
- prezentowanie wystaw ruchomych „Przyroda nieożywiona Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych”, „Parki Krajobrazowe Ponidzia” i „Parki Krajobrazowe Gór Świętokrzyskich” które przedstawiają walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe parków. Wystawy prezentowane były 73 razy i każdorazowo oglądało je ok. 200 osób.
- zapewnienie przewodnictwa na trasach ścieżek dydaktycznych wytyczonych na obszarach parków krajobrazowych podczas 196 rajdów i wycieczek autokarowych, w których uczestniczyło 6253 osoby.
- wojewódzki konkurs plastyczny pn. „Poznajemy przyrodę naszych parków krajobrazowych” skierowany do uczniów klas 0-III z terenu całego województwa. W latach 2011-2012 w konkursie udział wzięło 6 735 dzieci z 208 placówek oświatowych.
- Konkurs skierowany do szkół podstawowych i gimnazjów „Ekologia, my i region, w którym żyjemy” organizowany przez ZŚiNPK. W 2011r. w konkursie wzięło udział 431 uczniów z 55 placówek oświatowych, natomiast w 2012r. zgłosiło się 457 uczniów z 44 placówek.
- zorganizowanie przez ZŚiNPK, w 2012r. w ramach środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, 6-dniowych Młodzieżowych Warsztatów Fotograficznych „Wieś na Ponidziu – pejzaż, historia, tradycja”, w których uczestniczyło 24 uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych z powiatów: buskiego i pińczowskiego oraz 20 wycieczek przyrodniczo-krajoznawczych dla uczniów z małych szkół podstawowych i gimnazjów z obszarów wiejskich naszego województwa.
- cykliczne szkolenia przeprowadzane przez pracowników Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich tj.: „Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie”, „Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami pochodzenia rolniczego”, „Prowadzenie produkcji rolniczej na obszarach Natura 2000” czy „Wsparcie dla rozwoju produkcji rolniczej wysokiej jakości w ramach PROW 2007-2013”.

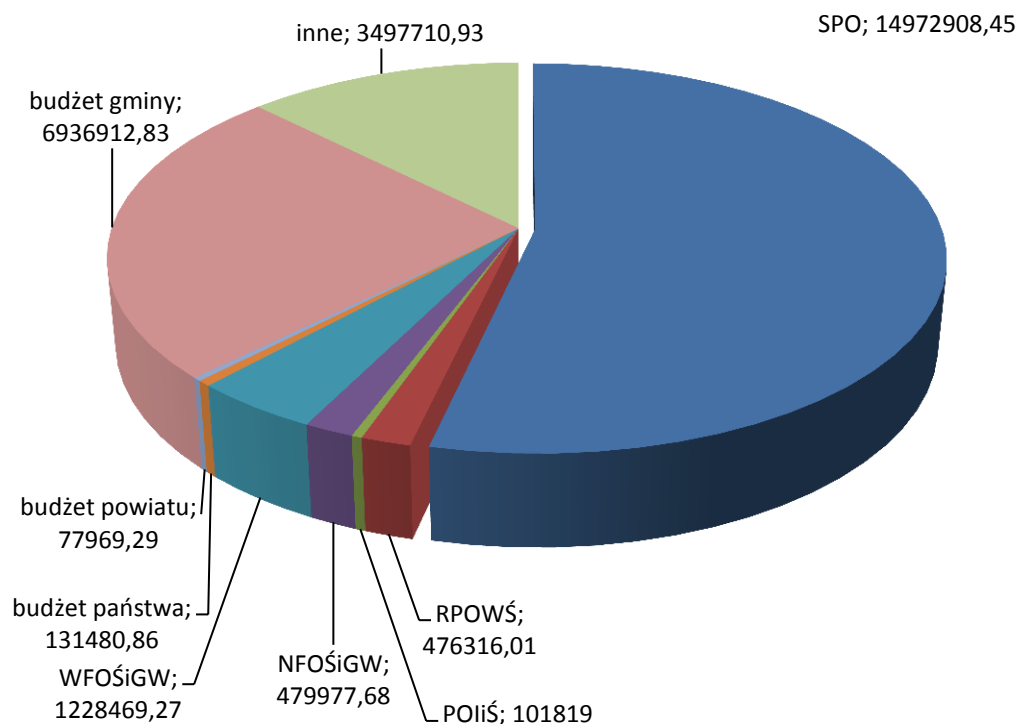
W latach 2011-2012 na realizację 118 zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych związanych z edukacją ekologiczną na terenie województwa świętokrzyskiego wydatkowano kwotę 28 903 564,28 zł. (Załącznik Nr 25). Przedsięwzięcia te finansowane były zarówno ze środków własnych, jak również z funduszy pomocowych tj. RPOWŚ, POIiŚ, SPO (Innowacyjna Gospodarka), NFOŚiGW, WFOŚiGW w Kielcach, budżet państwa oraz budżety powiatów. Beneficjentami środków na edukację ekologiczną, w głównej mierze były jednostki samorządu terytorialnego, nadleśnictwa, ZŚiNPK w Kielcach, ŚPN, uczelnie wyższe oraz

organizacje pozarządowe tj. LOP Kielce, Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika w Krakowie, Ośrodek Pomocy Dzikim Zwierzętom Ptasi Azyl.

Do największych zadań z szeregu przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2011-2012, należą:

- budowa wspólnej platformy wymiany informacji oraz systemu szkoleń zawodowych w parkach narodowych przez Narodową Fundację Ochrony Środowiska;
- Świętokrzyski Szlak Paproci - utworzenie ścieżki ekologicznej w otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w Gminie Bieliny;
- Geopark Kielce - Świętokrzyski Szlak archeologiczny - Budowa Centrum Geoedukacji;
- utworzenie izby edukacji przyrodniczo-leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Kielce;
- Bliżej natury - organizacja ośrodka edukacji przyrodniczej w Rogowicach Gmina Mniów.

Wykres Nr 43. Struktura finansowania edukacji ekologicznej w latach 2011-2012.

4. WSKAŹNIKI WDRAŻANIA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO”.

Przedstawiona w poprzednim rozdziale analiza stanu środowiska naturalnego w województwie świętokrzyskim w poszczególnych jego komponentach wraz z listą przedsięwzięć jakie zostały wykonane w latach 2011 i 2012 daje ogólny obraz efektywności wdrażania „Programu...”. Oceniając realizację celów zawartych w „Programie ...” należy odnieść się do wskaźników, które przedstawia poniższa tabela. Zgodnie z zaleceniami zawartymi w „Programie...” w Raporcie odniesiono się do grupy A, tj. wskaźników stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, monitorowane co 2 lata.

Tabela Nr 28. Wskaźniki efektywności wdrażania „Programu”.

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy (2010)	Stan raportowany (2012)
1.	Jakość wód powierzchniowych, % punktów o dobrym stanie/potencjale ekologicznym	3,7%	28%
2.	Jakość wód podziemnych - % dobrej jakości wód	22,5%	17,6%
3.	Pobór wody	1 269, 5 hm ³	1 373,6 hm ³
4.	Długość sieci kanalizacji rozdzielczej w województwie	3 493,64 km	4 965 km
5.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	52, 7%	70,5%
6.	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	2 844 Mg	2 711 Mg
7.	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	13 330 270 Mg łącznie z CO ₂ , w tym 78 086 Mg zanieczyszczeń innych niż CO ₂	12 692 797 Mg łącznie z CO ₂ , w tym 77 845 Mg zanieczyszczeń innych niż CO ₂
8.	Liczba stref o klasie C kryterium ochrony zdrowia	2	2
9.	Liczba stref o klasie B kryterium ochrony zdrowia	1	0
10.	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	10 GWh	1 265,7 GWh
11.	Lesistość województwa (% ogólnej powierzchni województwa)	27, 9%	28,0%
12.	Powierzchnia terenów objęta formami prawnej ochrony obszarowej (% ogólnej powierzchni województwa)	64,5%	64,5%
13.	Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji	3 383 ha	3 422 ha
14.	Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gosp. wodną	412 mln zł	2 120 mln zł

5. ANALIZA ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Realizacja „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” w latach 2011-2012 finansowana była głównie z budżetów gmin i ze środków własnych przedsiębiorstw, ale możliwość dofinansowania wielu zadań z funduszy krajowych i unijnych była niewątpliwie bodźcem do ich realizacji. Rozpatrywany okres przypadła na zintensyfikowanie prac, jak i zwiększone finansowanie szczególnie z funduszy UE.

Środki krajowe

- **NFOŚiGW** sfinansował 41 przedsięwzięć w niemal każdym komponentcie środowiska na ogólną kwotę 56,7 mln zł. Największe środki z tego funduszu, które napłynęły do naszego województwa w wysokości 32,7 mln zł przeznaczone były na usuwanie skutków powodzi z 2010 r. Ponadto NFOŚiGW zajmował się transferem środków europejskich z POIiŚ, NMFIMF EOG. W 2011 r. NFOŚiGW uruchomił wiele nowych programów wsparcia, które potrwają do 2016 roku m.in.:
 - ✓ Efektywne wykorzystanie energii. **Część 1.** Dofinansowanie audytów energetycznych i elektroenergetycznych w przedsiębiorstwach.
 - ✓ Efektywne wykorzystanie energii. **Część 2.** Dofinansowanie zadań inwestycyjnych prowadzących do oszczędności energii przedsiębiorstw.
 - ✓ Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii "KAWKA".
 - ✓ Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza
 - ✓ Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego,
- **WFOŚiGW w Kielcach** dysponował średnio kwotą ok. 59,2 mln zł rocznie. Środki WFOŚiGW przeznaczane są na dofinansowywanie przedsięwzięć proekologicznych ujętych w liście przedsięwzięć priorytetowych do dofinansowania przez WFOŚiGW w Kielcach, uchwalanych corocznie i uwzględniających potrzeby w ochronie środowiska, zgodnie z polityką ekologiczną województwa. Najczęściej finansowanie z WFOŚiGW w Kielcach było przyznawane w formie pożyczek, częściowo umarzalnych oraz dotacji. W analizowanym okresie Wojewódzki Fundusz wsparł realizację ponad 130 zadań, na ogólną kwotę 79,3 mln zł, głównie w obszarze edukacji ekologicznej (1,0 mln zł), wsparcia w postaci pożyczek dla projektów realizowanych z RPOWŚ i PROW (47,8 mln zł), ale i w ochronie powietrza oraz termomodernizacji (7,3 mln. zł). WFOŚiGW w Kielcach był instytucją wdrażającą dla 7 projektów z terenu województwa Świętokrzyskiego, realizujących zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadami w ramach POIiŚ.

Środki unijne

- **PO Infrastruktura i Środowisko**, z programu tego dofinansowane były 32 zadania na ogólną kwotę 248,12 mln zł, w tym 8 dużych projektów z gospodarki ściekowej, z czego w analizowanym okresie było wydatkowane z Funduszu Spójności blisko 215,15 mln zł.
- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego** na lata 2007-2013, największy program, w ramach którego dofinansowano 82 na łączną kwotę 293,5 mln zł, z czego z RPOWŚ pochodziła kwota 153,16 mln zł.
- **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich** na lata 2007-2013, najpoważniejsze wsparcie, szczególnie terenów wiejskich w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012. Na cele budowy sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej, rozbudowy oczyszczalni ścieków, budową przydomowych oczyszczalni ścieków oraz inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową i odnawialnymi źródłami energii przeznaczono ze środków PROW kwotę 119,1 mln zł.
- **PO Ryby na lata 2007-2013**, to Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, który został stworzony

aby realizować cele polskiej polityki rybackiej. Na terenie województwa świętokrzyskiego z programu tego były finansowane projekty z dziedziny ochrony przyrody na kwotę blisko 514 tys. zł.

Inne źródła zagraniczne

- **Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego**, w latach 2011-2012 na realizację zadań w zakresie termomodernizacji kwotę w wysokości 4,2 mln zł.

Tabela Nr 29. Struktura finansowania Programu ochrony środowiska dla woj. św.

Źródła finansowania	Plan 2011-2015	Wykonanie 2011-2012	
	mln zł	mln zł	%
Środki własne przedsiębiorstw, mieszkańców ¹	1 488,24	823,44	55,3
Środki jednostek samorządu terytorialnego ¹	912,6	625,55	68,5
Budżet państwa	74,88	32,08	42,8
Fundusze ekologiczne	365,04	136,02	37,3
Fundusze unijne	1839,24	540,06	29,4
Razem	4 680,0	2157,15	46,1

6. PODSUMOWANIE

Raport z realizacji drugiej już aktualizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” jest pierwszym okresem sprawozdawczym przypadającym na lata 2011-2012. Był to okres zwiększonej aktywności realizacji wszystkich zamierzeń inwestycyjnych w dziedzinie ochrony środowiska, z uwagi na kończący się termin unijnej perspektywy finansowej na lata 2007-2013.

Analizując zmiany, jakie zaistniały w środowisku w tym czasie, należy stwierdzić, że stan środowiska ulega systematycznej poprawie. Jednakże nadal pozostają obszary, w których jest wiele zapóźnień. Różnice te wynikają głównie z ilości środków, które powinny zostać tam skierowane oraz przede wszystkim możliwości absorpcji tych funduszy przez samorządy, gdyż ich sytuacja finansowa jest bardzo niekorzystna.

Postawione wysoko poprzeczki zarówno przez Politykę ekologiczną państwa, co do osiągnięcia założonych w niej celów, jak również wdrożoną politykę Unii Europejskiej, wymuszają głównie na samorządach lokalnych, zintensyfikowanie działań na płaszczyźnie inwestycji prośrodowiskowych.

Dobrym wskaźnikiem obrazującym poprawę stanu środowiska jest przyroda. Nasze województwo należy do najczystszych ekologicznie obszarów Polski, około 64,5% jego powierzchni zostało poddanych prawnej ochronie przyrody, co stawia nas na pierwszym miejscu w kraju. Bogata szata roślinna, rzadkie zbiorowiska roślinności stepowej, górskiej, bagiennej oraz jedyne w Polsce środkowej stanowisko słonorośli, to niewątpliwe atuty, którymi nie wszyscy mogą się szczycić. Co więcej, na terenie województwa, Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000 zostało objęte 13,7% ogólnej powierzchni naszego regionu. Mamy 2 obszary specjalnej ochrony ptaków oraz 38 obszarów ochrony siedlisk.

Lasy na terenie województwa stanowią 28% ogólnej powierzchni, co stawia nasz region na 10 pozycji w kraju. Lesistość województwa jest nieznacznie niższa od przeciętnej lesistości kraju, wynoszącej 29,3%. Procent lesistości jest jednak liczony z pominięciem naturalnej sukcesji, na terenach, które nie są ujęte w ewidencji. Uregulowanie tego stanu prawnego będzie skutkowało tym, że rzeczywista powierzchnia lasów na terenie naszego województwa będzie znacznie większa. Realizacja programu zwiększenia lesistości, nie jest zadawalająca z uwagi na coraz mniejsze zainteresowanie właścicieli gruntów przeznaczonych do zalesień. Taki stan rzeczy wynika z utrudnień w pozyskiwaniu środków na ten cel oraz ponoszenia dużych nakładów finansowych w stosunku do korzyści.

Podsumowując stan powietrza w naszym województwie można powiedzieć, że zrealizowane zadania spowodowały postęp w ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, nie mniej jednak nadal pozostaje problem dostosowania jakości powietrza do standardów imisyjnych, wprowadzanych przepisami dostosowującymi wymagania do poziomów w Unii Europejskiej.

Największy problem w województwie świętokrzyskim nadal stanowi emisja powierzchniowa oraz niska świadomość społeczeństwa w zakresie zanieczyszczenia powietrza i skutków zdrowotnych z tym związanych, jak również przyzwolenie społeczne na spalanie odpadów

w piecach domowych. Dlatego, najważniejszym zadaniem w ochronie powietrza na następne lata będzie realizacja zadań zawartych w sporządzanych przez gminy Programach ograniczenia niskiej emisji, wynikających z „Programów ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego”, inwestycje drogowe mające na celu przede wszystkim wyprowadzenie ruchu z miast oraz dalsze inwestycje w dużych zakładach przemysłowych i energetycznych.

Biorąc pod uwagę dane rzeczywiste o produkcji energii z odnawialnych źródeł energii oraz o mocy zainstalowanej w źródłach OZE, można zauważyć znaczący pozytywny trend wzrostowy (rozwojowy). Oczywiście należy mieć na uwadze fakt, że pułap wyjściowy jest stosunkowo niski. Rozwój rynku odnawialnych źródeł energii, choćby ze względu na przyjęty przez Polskę pakiet klimatyczny (15% energii musi pochodzić ze źródeł odnawialnych), jest konieczny. Konieczne jest również stworzenie odpowiednich ram prawnych, poprzez

uchwalenie ustawy o OZE. Rozwój odnawialnych źródeł energii stwarza dodatkowe miejsca pracy na obszarach wiejskich. Dotyczy to zwłaszcza wykorzystania biomasy. Odnawialne źródła energii ciągle napotykać na szereg barier, głównie rynkowych przy konkurencji z konwencjonalnymi systemami energetycznymi. Bariery te często nie pozwalają na dostęp do rynku energii, przy ekonomicznym uzasadnieniu. Technologie odnawialnych źródeł energii, pomimo małej skali i parametrów, coraz częściej dobrze pasują do obecnej infrastruktury, chociaż w dalszym ciągu tradycyjny przemysł energetyczny przeciwstawia się im. Odnawialne źródła energii są korzystne dla odizolowanych regionów, gdzie sieć energetyczna jest zbyt słabo rozwinięta lub nie ma jej wcale. Wykorzystanie tam odnawialnych źródeł energii może zastąpić kosztowną rozbudowę sieci energetycznej. Koniecznym składnikiem tworzenia rynku odnawialnych źródeł energii jest pomoc finansowa w postaci subsydiów i zachęt podatkowych oraz dostępność funduszy.

Klimat akustyczny stanowi wyraźny problem na terenie naszego województwa i nie mówimy o nim już tylko w aglomeracjach miejskich, ale także na wsi. Zwiększona ilość samochodów oraz zły stan dróg, wpływają na wzrost hałasu w naszym otoczeniu. Działania, które są podejmowane, aby zmniejszyć poziom hałasu są niewystarczające, ponieważ realizacja takich inwestycji jest długotrwała i bardzo kosztowna. Należy podejmować dalsze działania zmierzające do eliminacji nadmiernego hałasu poprzez wyprowadzenie ruchu z centrów miast, budowę obwodnic, stosowanie cichych nawierzchni, czy nasadzeń odpowiedniej roślinności.

Największy jednak problem w naszym województwie stanowi czystość wód oraz bezpieczeństwo powodziowe. Zanieczyszczenie wód podziemnych i brak wyraźnej tendencji poprawy jakości wód powierzchniowych powodują m.in. ciągłe niedostatki lokalnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, bardzo wysoka dysproporcja pomiędzy siecią wodociągową, a kanalizacyjną oraz nieszczelne szamba. Nastąpił co prawda, wyraźny przyrost długości sieci kanalizacyjnej z 3 493,64 km w 2010 roku do 4 965 km w 2012 roku (przyrost o 1 471,36 km). Niemniej jednak, w tym samym okresie zanotowano wzrost długości nowych sieci wodociągowej o blisko 351 km. Obecnie na terenie województwa świętokrzyskiego mamy 13 173 km sieci wodociągowej, co daje średnio 91,6% zwodociągowania województwa, natomiast sieci kanalizacji sanitarnej tylko 4 965 km, co stanowi ok. 34,3% skanalizowania. Wśród 102 gmin w województwie w dalszym ciągu 10 nie posiada kanalizacji sanitarnej, przy czym dwie gminy są w trakcie realizacji dużych inwestycji, dwie budują przydomowe oczyszczalnie ścieków, a pozostałe mają w planach wyposażenie mieszkańców w indywidualne systemy oczyszczania ścieków, ale jeszcze nie rozpoczęły inwestycji. W województwie zlokalizowanych jest 150 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości ok. 286 tys. m³/doby, w tym 139 oczyszczalni komunalnych, kilkadziesiąt przyzakładowych, z których korzystają zakłady przemysłowe, w tym zakłady produkcyjne, produkcyjno-usługowe i przetwórcze różnych branż, a także oczyszczalnie ścieków obsługujące placówki usługowe i oświatowe. Ponadto funkcjonuje ok. 3 613 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości 7 667,4 m³/d oraz 90 771 zbiorników bezodpływowych. Tylko 60% gmin prowadzi ewidencję szamb i zbiorników bezodpływowych i jedynie połowa prowadzi ewidencję kontroli częstotliwości ich opróżniania.

Bardzo poważny problem stanowi infrastruktura przeciwpowodziowa, która nie zapewnia pełnej ochrony. Dotyczy to braku urządzeń wodnych, złego stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych, jak również braku odpowiedniej drożności urządzeń melioracji szczegółowej – rzek i rowów, a także kanalizacji deszczowej i jej odbiorników. Innym czynnikiem, niewątpliwie o dużym znaczeniu dla bezpieczeństwa powodziowego, jest nadmierne zakrzaczenie dolin rzek, utrudniające skuteczną ochronę ludności i mienia. Brak prowadzenia zabiegów udrażniania dolin i koryt rzek w wielu przypadkach wynika z ograniczeń, jakie stwarzają regulacje prawne związane z ochroną w ramach obszarów Natura 2000 w dolinach rzek. Na pogarszanie stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych

wpływa w dużym stopniu także działalność zwierząt (w tym gatunków objętych ochroną), takich jak bobry, lisy czy nornice. Taki stan rzeczy wiąże się przede wszystkim z olbrzymimi zapóźnieniami oraz ciągłym brakiem środków na tę dziedzinę środowiska. Najbardziej widoczne jest to w efekcie realizacji „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego”, który ze względu na brak środków finansowych jest zrealizowany tylko w 4%.

Ale to nie tylko inwestycje mają wpływ na zmianę środowiska naturalnego. Olbrzymią rolę odgrywa edukacja ekologiczna, kierowana nie tylko do najmłodszych. Z roku na rok obserwujemy znaczący wzrost zaangażowania szkół wszystkich szczebli, organizacji pozarządowych oraz inicjatyw lokalnych, w różnego rodzaju programach edukacyjnych, akcjach i kampaniach społecznych. Także samorządy lokalne doceniają wagę edukacji ekologicznej w kształtowaniu świadomości społeczeństwa

Realizacja „Programu...” finansowana była głównie z budżetów gmin i ze środków własnych przedsiębiorstw. Nie byłaby ona możliwa, gdyby nie wsparcie z funduszy krajowych i unijnych. Jak wynika z przeprowadzonej analizy, wykonanie założonych celów i działań priorytetowych przebiega w bardzo korzystny sposób. Realizacja finansowa kształtuje się na blisko połowie wykonania planów na lata 2011-2015.

Spis wykresów, tablic, map i załączników:

- Wykres Nr 1. Struktura ochrony przyrody w województwie świętokrzyskim.
Wykres Nr 2. Struktura finansowania przyrody w latach 2011-2012.
Wykres Nr 3. Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego JCWP badanych w latach 2010 – 2012 na obszarze województwa świętokrzyskiego (źródło WIOŚ Kielce).
Wykres Nr 4. Ocena ogólna jakości wód powierzchniowych (źródło WIOŚ Kielce).
Wykres Nr 5. Ocena jakości wód podziemnych w województwie świętokrzyskim.
Wykres Nr 6. Stan chemiczny wód podziemnych w woj. świętokrzyskim w latach 2011 – 2012.
Wykres Nr 7. Nakłady na inwestycje wodociągowe w latach 2011-2012.
Wykres Nr 8. Nakłady na inwestycje dot. ujęć wody w latach 2011-2012.
Wykres Nr 9. Porównanie realizacji sieci wodociągowych w latach 2011-2012.
Wykres Nr 10. Nakłady na inwestycje kanalizacyjne w latach 2011-2012.
Wykres Nr 11. Nakłady na inwestycje dot. oczyszczalni ścieków w latach 2011-2012.
Wykres Nr 12. Nakłady na inwestycje dot. przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2011-2012.
Wykres Nr 13. Nakłady na inwestycje dot. kanalizacji deszczowej w latach 2011-2012.
Wykres Nr 14. Nakłady na inwestycje dot. oczyszczalni deszczowych w latach 2011-2012.
Wykres Nr 15. Nakłady na inwestycje przeciwpowodziowe w latach 2011-2012.
Wykres Nr 16. Nakłady na inwestycje dot. zbiorników wodnych w latach 2011-2012.
Wykres Nr 17. Nakłady na inwestycje dot. przeciwdziałaniem skutków powodzi w latach 2011-2012.
Wykres Nr 18. Emisja pyłów, z zakładów szczególnie uciążliwych, w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego (Mg).
Wykres Nr 19. Emisja gazów, z zakładów szczególnie uciążliwych, w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego (Mg).
Wykres Nr 20. Emisja pyłów, z zakładów szczególnie uciążliwych, na tle województw w Polsce (Mg)
Wykres Nr 21. Emisja gazów, z zakładów szczególnie uciążliwych, na tle województw w Polsce (Mg).
Wykres Nr 22. Procentowy udział wykorzystania środków finansowych, spośród planowanych na lata 2012-2020, w pierwszym roku sprawozdawczym z Programu ochrony powietrza.
Wykres Nr 23. Nakłady finansowe na inwestycje w ochronie powietrza w latach 2011-2012.
Wykres Nr 24. Nakłady finansowe na inwestycje w dziedzinie termomodernizacji w latach 2011-2012
Wykres Nr 25. Wielkość produkcji energii w poszczególnych źródłach energii odnawialnej w województwie świętokrzyskim (MW).
Wykres Nr 26. Ilość instalacji OZE na terenie województwa w latach 2010-2012.
Wykres Nr 27. Lokalizacja upraw roślin energetycznych w woj. świętokrzyskim (w ha).
Wykres Nr 28. Nakłady finansowe w zakresie odnawialnych źródeł energii w latach 2011-2012
Wykres Nr 29. Wartości poziomów PEM w latach 2008-2010.
Wykres Nr 30. Wydobyte kopaliny ogółem oraz skał węglanowych (tys. ton)
Wykres Nr 31. Wydobyte kopaliny ogółem oraz skał węglanowych w latach 2010-2012 (tys. ton)
Wykres Nr 32. Struktura własności lasów w województwie świętokrzyskim w 2012r.
Wykres Nr 33. Struktura wiekowa drzewostanów w województwie świętokrzyskim w 2012r.
Wykres Nr 34. Przyczyny pożarów lasu w województwie świętokrzyskim w 2012 r.
Wykres Nr 35. Dynamika prac zalesieniowych w województwie świętokrzyskim
Wykres Nr 36. Kwasowość w województwie świętokrzyskim
Wykres Nr 37. Potrzeby wapnowania.
Wykres Nr 38. Udział poszczególnych pakietów rolnośrodowiskowych w województwie świętokrzyskim w roku 2012
Wykres Nr 39. Instytucje realizujące edukację ekologiczną w latach 2010 – 2012.
Wykres Nr 40. Projekty w ramach otwartego konkursu ofert na wsparcie zadań publicznych Województwa Świętokrzyskiego z zakresu działań na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.
Wykres Nr 41. Gospodarstwa ekologiczne w województwie świętokrzyskim w 2012 r.
Wykres Nr 42. Gospodarstwa agroturystyczne w województwie świętokrzyskim w 2012 r.
Wykres Nr 43. Struktura finansowania edukacji ekologicznej w latach 2011-2012.
Tabela Nr 1. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w woj. świętokrzyskim w latach 2010-2011.
Tabela Nr 2. Struktura podziału mieszkańców aglomeracji województwa świętokrzyskiego wg systemu odprowadzania ścieków.
Tabela Nr 3. Ilość ścieków w aglomeracjach województwa świętokrzyskiego wg systemu odprowadzania.
Tabela Nr 4. Aglomeracje zlikwidowane w latach 2011-2012.

Tabela Nr 5.	Zmiana granic aglomeracji w latach 2011-2012.
Tabela Nr 6.	Sposób zagospodarowania osadów ściekowych w województwie świętokrzyskim.
Tabela Nr 7.	Wielkości normatywne dla pyłu PM10 i wartości zmierzone.
Tabela Nr 8.	Wielkości normatywne dla pyłu PM2,5 i wartości zmierzone.
Tabela Nr 9.	Wielkości normatywne dla B(a)P i wartości zmierzone.
Tabela Nr 10	Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenach rocznych w celu ochrony zdrowia.
Tabela Nr 11	Wynikowe klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenach rocznych w celu ochrony roślin.
Tabela Nr 12	Wielkość emisji pyłowych i gazowych, z zakładów szczególnie uciążliwych, w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012.
Tabela Nr 13	Wielkość emisji pyłowych i gazowych w Polsce, z zakładów szczególnie uciążliwych, w 2011 i 2012 roku.
Tabela Nr 14.	Wykaz odcinków dróg krajowych z terenu woj. świętokrzyskiego, dla których opracowano mapy akustyczne.
Tabela Nr 15.	Wykaz odcinków dróg wojewódzkich z terenu woj. świętokrzyskiego objętych obowiązkiem wykonania map akustycznych.
Tabela Nr 16.	Wyniki pomiarów i ocena hałasu drogowego w roku 2012.
Tabela Nr 17.	Wyniki pomiarów monitoringowych poziomów PEM w środowisku w 2011 r. (źródło: WIOŚ).
Tabela Nr 18.	Wyniki pomiarów monitoringowych poziomów PEM w środowisku w 2012 r. (źródło: WIOŚ).
Tabela Nr 19.	Zestawienie ilości złóż, zasobów geologicznych bilansowych i wydobycia kopalin stałych w woj. świętokrzyskim w latach 2010-2012
Tabela Nr 20.	Rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu wykonanych w Lasach Państwowych na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2011-2012.
Tabela Nr 21.	Stan uszkodzenia lasów województwa świętokrzyskiego na podstawie udziału procentowego drzew w klasach defoliacji.
Tabela Nr 22.	Wnioski złożone do ARiMR w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” wg powiatów w latach 2011-2012.
Tabela Nr 23.	Środki finansowe wypłacone w ramach zadania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” w latach 2011-2012.
Tabela Nr 24.	Stan, pozyskanie w drodze odstrzału oraz ubytki zwierzyny łownej w obwodach łowieckich na terenie województwa świętokrzyskiego w roku gospodarczym 2011/2012.
Tabela Nr 25.	Zawartość mikroelementów w glebie.
Tabela Nr 26.	Liczba złożonych wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych w województwie świętokrzyskim w roku 2012.
Tabela Nr 27.	Lista przetwórców i stowarzyszeń ekologicznych w województwie świętokrzyskim.
Tabela Nr 28.	Wskaźniki efektywności wdrażania „Programu ...”.
Tabela Nr 29.	Struktura finansowania Programu ochrony środowiska dla woj. św.
Mapa Nr 1.	Obszary prawnie chronione w województwie świętokrzyskim.
Mapa Nr 2.	Stan/ potencjał ekologiczny rzek w jednolitych częściach wód powierzchniowych na terenie woj. świętokrzyskiego (źródło: WIOŚ Kielce).
Mapa Nr 3.	Stopień zwodociągowania w województwie świętokrzyskim.
Mapa Nr 4.	Realizacja inwestycji infrastruktury wodociągowej w województwie świętokrzyskim w latach 2011- 2012.
Mapa Nr 5.	Stopień skanalizowania w województwie świętokrzyskim.
Mapa Nr 6.	Oczyszczalnie ścieków na terenie województwa świętokrzyskiego.
Mapa Nr 7.	Gminy wyposażone w przydomowe oczyszczalnie ścieków.
Mapa Nr 8.	Realizacja infrastruktury ściekowej na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2012.
Mapa Nr 9.	Gminy, które realizowały inwestycje w zakresie kanalizacji deszczowej i oczyszczalni ścieków w latach 2011-2012.
Mapa Nr 10.	Realizacja inwestycji infrastruktury przeciwpowodziowej na terenie województwa świętokrzyskiego.
Mapa Nr 11.	Wyniki klasyfikacji stref województwie świętokrzyskim ze względu na ochronę zdrowia ludzi w latach 2011-2012
Mapa Nr 12.	Wyniki klasyfikacji stref w woj. świętokrzyskim ze względu na ochronę roślin w roku 2011.
Mapa Nr 13.	Wyniki klasyfikacji stref w woj. świętokrzyskim ze względu na ochronę roślin w roku 2012.
Mapa Nr 14.	Lokalizacja inwestycji w zakresie ochrony powietrza i termomodernizacji w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012.

- Mapa Nr 15. Lokalizacja inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012.
- Mapa Nr 16. Szkic lokalizacji odcinków dróg krajowych z terenu woj. świętokrzyskiego, dla których opracowano mapy akustyczne.
- Mapa Nr 17. Lesistość gmin województwa świętokrzyskiego w 2012r.
- Mapa Nr 18. Lasy ochronne w województwie świętokrzyskim.
- Mapa Nr 19. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w województwie świętokrzyskim.
- Mapa Nr 20. Zakwaszenie gleb w województwie świętokrzyskim
-
- Załącznik Nr 1. Obszary Natura 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego.
- Załącznik Nr 2. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przyrody.
- Załącznik Nr 3. Zestawienie sieci wodociągowej.
- Załącznik Nr 4. Sumaryczne zestawienie źródeł wody pitnej i stacji uzdatniania
- Załącznik Nr 5. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie sieci wodociągowej.
- Załącznik Nr 6. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie stacji uzdatniania wody.
- Załącznik Nr 7. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie ujęć wody.
- Załącznik Nr 8. Zestawienie sieci sanitarnej.
- Załącznik Nr 9. Zestawienie oczyszczalni ścieków.
- Załącznik Nr 10. Zestawienie przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Załącznik Nr 11. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie kanalizacji ściekowej.
- Załącznik Nr 12. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie oczyszczalni ścieków.
- Załącznik Nr 13. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Załącznik Nr 14. Sumaryczne zestawienie zbiorników.
- Załącznik Nr 15. Zestawienie sieci deszczowej.
- Załącznik Nr 16. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie kanalizacji deszczowych.
- Załącznik Nr 17. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie oczyszczalni deszczowych.
- Załącznik Nr 18. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przeciwpowodziowym.
- Załącznik Nr 19. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie zbiorników wodnych.
- Załącznik Nr 20. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przeciwdziałania skutkom klęsk.
- Załącznik Nr 21. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie ochrony powietrza.
- Załącznik Nr 22. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie termomodernizacji.
- Załącznik Nr 23. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie OZE.
- Załącznik Nr 24. Ilość gospodarstw ekologicznych w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012 wg powiatów i gmin.
- Załącznik Nr 25. Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie edukacji ekologicznej.

Obszary Natura 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego

Lp.	Nazwa i kod obszaru	Gmina	Powierzchnia całkowita obszaru [ha]	Powierzchnia obszaru w województwie [ha]
1	<i>Dolina Białej Nidy</i> PLH260013	Chęciny, Jędrzejów, Oksa, Małogoszcz, Moskorzew, Nagłowice, Radków, Sobków, Włoszczowa	5 116,8	5 116,8
2	<i>Dolina Bobrzy</i> PLH260014	m. Kielce, Miedzian Góra, Piekoszków, Strawczyn	612,7	612,7
3	<i>Dolina Czarnej</i> PLH260015	Bliżyn, Fałków, Końskie, m. Stąporków, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Smyków, Stąporków	5 780,7	4 229,3
4	<i>Dolina Czarnej Nidy</i> PLH260016	Chęciny, Daleszyce, Morawica	1 191,5	1 191,5
5	<i>Dolina Górnej Mierzawy</i> PLH260017	Sędziszów,	912,4	287,0
6	<i>Dolina Górnej Pilicy</i> PLH260018	Kluczewsko, Krasocin, Secemin, Moskorzew, m. Włoszczowa, Słupia Jędrzejowska, Włoszczowa	11 195,1	5 681,8
7	<i>Dolina Kamiennej</i> PLH260019	Bałtów, Bodzechów, Ćmielów, m. Ćmielów, m. Ostrowiec Św., Tarłów	2 585,3	2 457,4
8	<i>Dolina Krasnej</i> PLH260001	Bliżyn, Końskie, Mniów, Stąporków, Zagnańsk	2 384,1	2 384,1
9	<i>Dolina Mierzawy</i> PLH260020	Michałów, Wodzisław	1 320,1	1 320,1
10	<i>Dolina Warkocza</i> PLH260021	Daleszyce, Górnio	337,9	337,9
11	<i>Góry Pieprzowe</i> PLH260022	Dwikozy, m. Sandomierz	77,0	77,0
12	<i>Kras Staszowski</i> PLH260023	m. Staszów, Osiek, Rytwiany, Staszów	1 743,5	1 743,5
13	<i>Krzemionki Opatowskie</i> PLH260024	Bałtów, Bodzechów, Ćmielów	691,1	691,1
14	<i>Lasy Cisowsko-Orłowińskie</i> PLH260040	Bieliny, Daleszyce, Górnio, Łągów, m. Daleszyce, Pierzchnica, Raków	10 406,9	10 406,9
15	<i>Lasy Skarżyskie</i> PLH260011	Bliżyn, m. Skarżysko-Kamienna Skarżysko Kościelne	2 383,5	1 620,1
16	<i>Lasy Suchedniowskie</i> PLH260010	Bliżyn, Łączna, Mniów, m. Skarżysko-Kam., Stąporków, m. Suchedniów, Miedziana Góra Strawczyn, Suchedniów, Zagnańsk	19 120,9	19 120,9
17	<i>Ostoja Barcza</i> PLH260025	Łączna, Masłów, Zagnańsk	1 523,5	1 523,5
18	<i>Ostoja Brzeźnicka</i> PLH260026	Gowarczów, Końskie	811,8	545,0
19	<i>Ostoja Gaj</i> PLH260027	Jędrzejów	466,6	466,6
20	<i>Ostoja Jeleniowska</i> PLH260028	Baćkowice, Bieliny, Łągów, Nowa Słupia, Sadowie, Waśniów	3 589,2	3 589,2
21	<i>Ostoja Kozubowska</i> PLH260029	Czarnocin, Działoszyce, Wiślica, Michałów, Pińczów, Złota	4 256,8	4 256,8
22	<i>Ostoja Nidziańska</i> PLH260003	Busko-Zdrój, Imielno, Kije, m. Pińczów, Michałów, Nowy Korczyn, Opatowiec, Pińczów, Wiślica, Złota	30 633,9	30 633,9
23	<i>Ostoja Pomorzany</i> PLH260030	Końskie, Ruda Maleniecka	906,0	906,0
24	<i>Ostoja Przedborska</i>	Kluczewsko, Krasocin, Łopuszno,	11 605,2	7 969,6

	PLH260004	Słupia Konecka		
25	Ostoja Sieradowicka PLH260031	Bodzentyn, m. Starachowice, m. Suchedniów, Pawłów, Wąchock, Suchedniów	7 847,4	7 847,4
26	Ostoja Sobkowsko-Korytnicka PLH260032	Chęciny, Imielno, Morawica, Sobków,	2 204,1	2 204,1
27	Ostoja Stawiany PLH260033	Chmielnik, Kije, Pińczów	1 194,5	1 194,5
28	Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034	Busko-Zdrój, Chmielnik, Gnojno, m. Busko-Zdrój, Nowy Korczyn, Pacanów, Solec-Zdrój, Stopnica, Wiślica	8 072,9	8 072,9
29	Ostoja Wierzejska PLH260035	m. Kielce, Masłów	224,6	224,6
30	Ostoja Żywnów PLH260036	Bogoria, Iwaniska, Klimontów, Lipnik, Łoniów, m. Osiek, Opatów, Osiek, Staszów	4 480,0	4 480,0
31	Przełom Lubrzanki PLH260037	Górno, Masłów	272,6	272,6
32	Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045	m. Zawichost, Ożarów, Tarłów, Zawichost	15 116,4	4 822,4
33	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049	Koprzywnica, Łoniów, m. Osiek m. Sandomierz, Osiek, Połaniec, Samborzec,	4 059,7	2 265,9
34	Uroczyska Lasów Starachowickich PLH260038	Brody, m. Wąchock, Mirzec	2 349,2	2 327,6
35	Uroczysko Pięty PLH260012	Bliżyn, Stąporków	753,4	753,4
36	Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie PLH260041	Chęciny, Krasocin, Łopuszno, m. Chęciny, m. Kielce, Małogoszcz, Piekoszów, Sitkówka-Nowiny, Sobków	8 616,5	8 616,5
37	Wzgórza Kunowskie PLH260039	Bodzechów, Bodzentyn, Brody, Kunów, m. Kunów, Pawłów, Waśniów	1 868,7	1 868,7
38	Łysogóry PLH260002	Bieliny, Bodzentyn, Górno, Łączna, Masłów, Nawa Słupia, Pawłów, Waśniów	8 081,3	8 081,3

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przyrody

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Busko Zdrój	Wzrost konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa pop.zagosp. terenu "Zimne wody"		856 295,93	513 777,56	PO Ryby
	Razem			856 295,93	513 777,56	
kielecki	Bodzentyn	Cięcia porządkowe w bukowych drzewostanach nasiennych z możliwością zbioru nasion dla zachowania populacji ex situ	47,51 ha	24 360,00	24 360,00	Budżet państwa
		Kompleksowa ochrona ekosystemów ŚPN i Obszaru Natura 2000 Łysogóry przed negatywnymi skutkami antropopresji		414 340,00	414 340,00	NFOŚiGW
		Ochrona bioróżnorodności cennych łąkowych ekosystemów Parku poprzez wykaszanie łąk śródleśnych i wywóz ściętej biomasy	68,08 ha	40 885,00	40 885,00	NFOŚiGW
		Ochrona czynna prawnie chronionych gatunków roślin: cis popolity, pełnik europejski, rosiczka okrągłolistna	2,28 ha	5 462,00	5 462,00	Budżet państwa, NFOŚiGW
		Ochrona czynna prawnie chronionych gatunków zwierząt- motyla przeplatki aurinia	3,00 ha	3 838,00	3 838,00	Budżet państwa, NFOŚiGW
		Plan ochrony Świętokrzyskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 Łysogóry na lata 2013 - 2033.		2 206 567,00	2 206 567,00	POLiS
		Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzew osobników populacji modrzewia polskiego na Chełmowej Górze	47,64 ha	55 848,00	55 848,00	Budżet państwa
		Kielce	Czynna ochrona cisa pospolitego na wybranych obszarach Natura 2000 w Polsce		122 405,00	122 405,00
	Ochrona czynna w rezerwach przyrody			53 605,20	53 605,20	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Ochrona ex-situ dziko rosnących zagrożonych i chronionych roślin w Polsce wschodniej			286 127,00	286 127,00	Budżet państwa, POLiS
	Ochrona in situ żubra w Polsce- część północno-wschodnia			3 346 335,00	3 346 335,00	Budżet państwa, POLiS
	Ogród botaniczny			2 145 741,05	2 145 741,05	Inne, WFOŚiGW
	Prace geod.podział działki i wyznaczenie granic działek dla rezerwatów przyrody: Przęślin, Góry Wschodnie i Skorocice			13 530,00	13 530,01	Inne, WFOŚiGW
	Prace pielęgnacyjne 21 szt. drzew pomników przyrody oraz 50 szt. starych drzew			113 920,00	0	
	Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Góra Miedzianka"			36 900,00	36 900,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Owczary" i "Zachemie"			56 580,00	56 580,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Skorocice"			33 210,00	33 210,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bobrzy			23 247,00	23 247,00	Budżet państwa, POLiS
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej			55 350,00	55 350,00	Budżet państwa, POLiS
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy i Ostoja Nidziańska			91 758,00	91 758,00	Budżet państwa, POLiS
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko - Orłowińskie			70 110,00	70 110,00	Budżet państwa, POLiS
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozubowska			43 050,00	43 050,00	Budżet państwa, POLiS
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przedborska			65 805,00	65 805,00	Budżet państwa, POLiS
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przedborska			59 655,00	0	
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Stawiany			30 000,00	30 000,00	Budżet państwa, POLiS
	Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko Kieleckie			63 591,00	63 591,00	Budżet państwa, POLiS
	Prowadzenie czynnej ochrony siedlisk			315 707,59	315 707,59	Budżet państwa,

		przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000				NFOŚiGW
		Zagospodarowanie 3 stanowisk dokumentacyjnych		17 189,00	0	
		Zagospodarowanie rezerwatu Karczówka w ramach tworzonej ścieżki edukacyjnej: geologiczno-kruszcowo-górnicyj		102 810,00	0	
	Strawczyn	Nasadzenia uzupełniające w zabytkowej Alei lipowej w Oblegorku	23,00 szt.	35 200,00	25 868,48	PROW
	Zagnańsk	Działania związane z ochroną i zachowaniem pomnika przyrody Dębu "Bartek"		222 520,00	222 520,00	Budżet państwa, NFOŚiGW
	Razem		168,51 ha, 23,00 szt.	10 155 645,84	9 852 740,33	
ostrowiecki	Waśniów	Zagospodarowanie zieleni przed budynkiem UG		885,9	0	
	Razem			885,9	0	
staszowski	Staszów	Utrzymanie terenów zielonych w Staszowie		208 529,00	208 529,00	Budżet powiatu
	Razem			208 529,00	208 529,00	
Razem			168,51 ha, 23,00 szt.	11 221 356,67	10 575 046,89	

Zestawienie sieci wodociągowej

Powiat	Gmina	Długość sieci wodociągowej [km]	Stopień zwodociągowania [%]
buski	Busko Zdrój	266,62	85
	Gnojno	109,5	100
	Nowy Korczyn	120,5	88
	Pacanów	215,12	99
	Solec Zdrój	101	98
	Stopnica	126,02	100
	Tuczępy	59,1	100
	Wiślica	102,2	99,5
	Razem	1 100,06	96,19
jędrzejowski	Imielno	67,7	92
	Jędrzejów	127,9	69,4
	Małogoszcz	128,3	98
	Nagłowice	12,4	16,9
	Oksa	53,33	58,33
	Sędziszów	99,35	96,3
	Słupia Jędrzejowska	19,93	40
	Sobków	99,35	96,3
	Wodzisław	139,15	72
	Razem	747,41	71,03
kazimierski	Bejsce	94,86	86,88
	Czarnocin	101,7	99
	Kazimierza Wielka	151,7	71,1
	Opatowiec	81,51	100
	Skalbmierz	154,9	88
	Razem	584,67	89
kielecki	Bieliny	118,78	77
	Bodzentyn	132	100
	Chęciny	148,7	99
	Chmielnik	186	95
	Daleszyce	182,9	99
	Górno	118,5	100
	Kielce	315,9	98
	Łagów	134,1	100
	Łopuszno	164,12	100
	Maslów	85,1	56,5
	Miedziana Góra	101,22	99
	Mniów	127,92	98,3
	Morawica	210,2	99
	Nowa Słupia	114,5	91
	Piekoszów	156,03	96
	Pierzchnica	96,05	99
	Raków	123,8	70
	Sitkówka Nowiny	52,16	95,8
	Strawczyn	140,2	100
	Zagnańsk	124,22	97
Razem	2 832,40	93,48	
konecki	Fałków	109,4	89
	Gowarczów	79,8	100
	Końskie	265,4	100
	Radoszyce	153,64	97
	Ruda Maleniecka	100	95
	Słupia Konecka	78	100
	Smyków	68,78	98
	Stąporków	201	94
	Razem	1 056,02	96,63
opatowski	Baćkowice	105,93	100
	Iwaniska	169	99

	Lipnik	116	95
	Opatów	234,03	100
	Ożarów	181,5	100
	Sadowie	141,74	100
	Tarłów	129,1	82
	Wojciechowice	155	100
	Razem	1 232,30	97
ostrowiecki	Bałtów	78,3	95
	Bodzechów	193,43	95
	Ćmielów	111,3	81
	Kunów	125,5	93,8
	Ostrowiec Świętokrzyski	245,16	100
	Waśniów	172,58	84,7
	Razem	926,27	91,58
pińczowski	Działoszyce	132,83	98
	Kije	93,5	92,6
	Michałów	136,82	80
	Pińczów	214,24	100
	Złota	88,45	100
	Razem	665,84	94,12
sandomierski	Dwikozy	154,8	77,3
	Klimontów	94,81	60
	Koprzywnica	97,21	85
	Łoniów	150,4	93
	Obrazów	155,9	80
	Samorzec	166,16	90
	Sandomierz	122	98
	Wilczyce	103,5	100
	Zawichost	101,5	83,4
	Razem	1 146,28	85,19
skarżyski	Bliżyn	125,88	97,44
	Łączna	58,18	100
	Skarżysko Kamienna	162,1	96
	Skarżysko Kościelne	50,66	100
	Suchedniów	90	99
	Razem	486,82	98,49
starachowicki	Brody	120,94	99
	Mirzec	100,68	91,2
	Pawłów	199,81	99
	Starachowice	318,7	97,7
	Wąchock	54,8	98
	Razem	794,93	96,98
staszowski	Bogoria	152,4	99
	Łubnice	119,7	100
	Oleśnica	58,31	99
	Osiek	131,64	100
	Połaniec	145,1	99
	Rytwiany	101,1	98,8
	Staszów	197,4	98
	Szydłów	79,5	86
	Razem	985,15	97,48
włoszczowski	Kluczewsko	97,6	88
	Krasocin	154,84	99,8
	Moskorzew	34,2	56
	Radków	61,14	94
	Secemin	89,12	99
	Włoszczowa	178	89,1
	Razem	614,9	87,65
Razem		13 173,05	91,59

Sumaryczne zestawienie źródeł wody pitnej i stacji uzdatniania

Zlewnia rzeki	Gmina	Ilość źródeł powierzchniowych	Ilość źródeł podziemnych	Wydajność źródła [m3/d]	Ilość stacji uzdatniania	Wydajność stacji uzdatniania [m3/d]
Kamiennej	Nowa Słupia	1	1	960	1	360
	Tarłów		4	621		
	Wojciechowice		1	1 920,00		
	Bałtów		2	1 210,00		
	Bodzechów		6	2 512,00	4	2 874,00
	Cmielów		4	5 311,60	4	5 311,60
	Kunów		6	3 239,00	4	2 494,00
	Ostrowiec Świętokrzyski		1	9 827,60		
	Waśniów		3	5 136,00	2	2 040,00
	Blizyn		2	6 880,00		
	Łączna		3	2 912,20		
	Skarżysko Kamienna		3	16 268,00	1	14 600,00
	Skarżysko Kościelne		1	2 350,00	1	2 544,00
	Suchedniów		2	4 200,00	2	3 600,00
	Brody		1	300		
	Mirzec		1	32 160,00	1	32 160,00
	Pawłów		3	2 492,00		
	Wąchock		2	3 012,30		
Razem	1	46	101 311,70	20	65 983,60	
Kanału Strumień	Pacanów		2	1 613,10	1	413,1
	Solec Zdrój		4	2 234,00	1	240
	Łubnice		1	1 272,00	1	1 400,00
	Razem		7	5 119,10	3	2 053,10
Koprzywianki	Baćkowice		3	720	1	554,4
	Iwaniska		2	2 404,00	1	1 428,00
	Klimontów		1	590		
	Koprzywnica		2	1 624,00		
	Samborzec		1	407	1	1 800,00
	Razem		9	5 745,00	3	3 782,40
Nidy	Busko Zdrój		4	3 932,96		
	Nowy Korczyn	1		6 000,00	1	6 000,00
	Wiślica		1	2 100,00	1	2 100,00
	Imielno		3	1 973,00	2	1 056,00
	Jędrzejów		8	11 703,07		
	Małogoszcz		3	2 355,60	1	306
	Nagłowice		3	887,66		
	Oksa		3	1 521,00	1	497
	Sędziszów		7	14 733,36		
	Sobków		9	2 364,00		
	Wodzisław		11	1 997,32		
	Bieliny		2	1 489,00	2	1 489,00
	Bodzentyn		3	3 392,00	2	2 043,00
	Chęciny		5	5 642,00		
	Chmielnik	1	5	120 254,00		
	Daleszyce		6	2 745,00		
	Górno		3	3 339,00	2	1 835,00
	Kielce		10	56 456,00		
	Łopuszno		4	4 800,00	1	1 400,00
Masłów		3	2 125,90	2	1 560,00	
Miedziana Góra		1	2 600,00	1	2 600,00	

	Mniów		5	2 352,20	1	434
	Morawica		2	4 445,00		
	Piekoszów		4	3 927,00	1	860
	Pierzchnica		2	850		
	Sitkówka Nowiny		2	3 269,70		
	Strawczyn	1	2	2 450,50	2	1 973,00
	Zagnańsk		2	13 896,00	2	13 896,00
	Kije		2	117		
	Michałów		1	3 840,00		
	Pińczów	1	12	15 692,90	1	5 150,00
	Złota		5	3 442,00	2	2 099,00
	Razem	4	133	306 693,17	25	45 298,00
Nidzicy	Bejsce	1	1	358		
	Czarnocin		2	3 600,00		
	Kazimierza Wielka		1	38		
	Opatowiec		1	512		
	Skalbmierz		1	450	1	450
	Działoszyce		3	3 914,00	1	3 914,00
	Razem	1	9	8 872,00	2	4 364,00
Opatówki	Lipnik		1	2 424,00	1	2 424,00
	Opatów		3	164		
	Sadowie		2	1 176,00	2	1 788,00
	Dwikozy		3	2 426,40	1	80
	Razem		9	6 190,40	4	4 292,00
Pilicy	Fałków		1	340		
	Gowarczów		2	2 791,00		
	Końskie		3	8 720,00	2	1 320,00
	Radoszyce		3	2 040,00	2	1 920,00
	Ruda Maleniecka		2	2 505,00	1	183
	Słupia Konecka		1	3 744,00	1	3 744,00
	Smyków		2	1 073,07	1	432
	Stąporków		5	2 940,50	2	1 917,50
	Kluczewsko		4	1 139,99	1	9,7
	Krasocin		8	2 576,22	6	7 224,00
	Moskorzew		2	816	1	480
	Radków		2	2 256,00		
	Secemin		3	3 165,60		
	Włoszczowa		8	14 949,76	1	204
Razem		46	49 057,14	18	17 434,20	
Wisły	Ożarów		8	1 843,50		
	Loniów		2	601	1	244
	Sandomierz		1	480		
	Zawichost		4	1 860,00	4	1 860,00
	Razem		15	4 784,50	5	2 104,00
Wschodniej i Czarnej Staszowskiej	Gnojno		1	2 160,00		
	Stopnica	1	2	4 416,00		
	Łągów		4	4 505,00		
	Raków		2	2 370,00		
	Bogoria		1	1 200,00	1	1 200,00
	Rytwiany		2	1 732,40	2	2 016,00
	Staszów		5	7 153,00		
	Szydłów		4	5 361,00		
Razem	1	21	28 897,40	3	3 216,00	
Razem		7	295	516 670,41	83	148 527,30

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie gospodarki wodnej

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Gnojno	Budowa wodociągu wraz z przyłączami w miejscowościach Wólka Bosowska, Ruda, Płośnia, Pozogi	11,50 km	692 799,51	512 879,48	PROW
	Solec Zdrój	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. I Maja i Daniewskich w Solcu Zdroju i budowa kanalizacji sanitarnej w msc. Wełnin	1,70 km	3 214 632,21	1 607 316,11	PROW
	Stopnica	Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w gminie Stopnica	0,40 km, 5,00 szt.	474 169,27	237 084,64	PROW
	Wiślica	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz sieci wodociągowej na terenie gminy Wiślica	5,40 km	280 174,72	210 131,04	PROW
		Wodociąg w Hołudzy i Łatanicach	0,56 km, 17,00 szt.	95 000,00	0	
	Razem		19,56 km, 22,00 szt.	4 756 775,71	2 567 411,27	
jędrzejowski	Małogoszcz	Rozbudowa sieci wodociągowej we wsi Złotniki, Mieronice, Kozłów i Małogoszcz		75 426,00	0	
		Rozbudowa sieci wodociągowej we wsi Złotniki Pręty i Kozłów		9 170,00	0	
	Słupia Jędrzejowska	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Słupia Etap II, sieć wodociągowa w miejscowościach Rawka, Wywła,	7,09 km		0	
		Budowa wodociągu i kanalizacji Gminy Słupia Jędrzejowska Etap I miejscowości Nowa Wieś, Słupia	12,84 km	654 860,00	354 344,75	RPOWS
	Sobków	Budowa wodociągu w m. Żerniki i kanalizacji sanitarnej w m. Miąsowa i Mzurowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą	5,80 km, 86,00 szt.	843 482,44	514 355,59	PROW
	Wodzisław	Budowa sieci wodociągowej Gmina Wodzisław	0,20 km	158 000,00	0	
		Budowa wodociągu	0,30 km	110 400,00	60 134,88	RPOWS
	Razem		26,23 km, 86,00 szt.	1 851 338,44	928 835,22	
kazimierski	Czarnocin	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Zagajów	1,50 km, 5,00 szt.	600 000,00	0	
	Kazimierza Wielka	Budowa sieci wodociągowej w m. Odonów	0,68 km	158 989,00	0	
		Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w południowej części gm. Kazimierza Wielka	14,77 km, 105,00 szt.	2 795 149,61	1 677 089,77	RPOWS
	Opatowiec	Rozbudowa wodociągu tranzytowego NIDA 2000	15,92 km	6 998 438,35	0	
	Razem		32,87 km, 110,00 szt.	10 552 576,96	1 677 089,77	
kielecki	Chęciny	Budowa sieci wodociągowej Chęciny ul. Zelejowa II etap	0,36 km	57 558,91	0	
		Budowa sieci wodociągowej	0,33 km	66 258,10	0	

	Korzecko Stare				
	Budowa sieci wodociągowej Łukowa	0,13 km	23 606,66	0	
	Budowa sieci wodociągowej Ostrów w kierunku Wolica	0,19 km	46 555,70	0	
	Budowa sieci wodociągowej Ostrów Wymysłów	0,04 km	56 467,44	0	
	Budowa sieci wodociągowej ul. Zelejowa, Łąki w Chęcinach	0,21 km	49 830,58	0	
	Budowa sieci wodociągowej w Chęcinach os. Zalejowa - etap I	2,92 km	500 000,00	0	
	Budowa sieci wodociągowej w m. Skiby	2,36 km	269 997,61	0	
	Budowa wodociągu w msc. Staroheciny	0,57 km, 1,00 szt.	80 334,81	0	
	Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w Chęcinach ul. Spacerowa	0,24 km	78 801,00	0	
	Przebudowa sieci wodociągowej pompowni Chęciny ul. Zelejowa	0,48 km	113 084,19	0	
	Przebudowa sieci wodociągowej ul. 14 Stycznia w Chęcinach	0,41 km	340 222,87	0	
	Rozb.kan.san.i s.wod.w Chęcinach na ul. Radkowskiej, przedłużeniu ul. 14-go Stycznia i na terenach przyległych	0,60 km	95 039,50	71 279,63	PROW
	Rozbudowa sieci wodociągowej Siedlce - Pogórze	0,17 km	37 791,75	0	
Chmielnik	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Suliszowie oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowości Minostowice	10,96 km	960 126,81	720 095,11	PROW
	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami na os. "Za Kościółkiem"	0,10 km	38 421,72	5 621,10	RPOWS
	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Holendry - Gmina Chmielnik	6,00 km	1 278 384,93	723 182,35	RPOWS
Kielce	Budowa przyłączy wodociągowych w Kielcach		90 004,55	0	
	Budowa wodociągu w Kielcach	2,98 km	2 576 768,29	0	
	Budowa wodociągu w ul. Nowosilniczej	0,31 km	293 514,59	0	
	Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej	0,93 km, 37,00 szt.	2 432 649,29	1 537 434,35	POiS
	Magistrala wodociągowa w ul. Szydłówek Górny i Warszawskiej	0,27 km	321 989,90	0	
	Modernizacja węzłów zasuw		311 670,92	0	
	Przebudowa komór wodociągowych w Kielcach		46 367,41	0	
	Przebudowa wodociągu "Fabet", ul. Urzędnicza, H. Bosaka, Fredry	0,10 km	146 345,05	0	
	Przyłącza wody do leśniczówek	8,00 szt.	35 285,00	35 285,00	Budżet państwa
Łagów	Budowa sieci wodociągowej przy ulicy Dule w Łagowie, gm. Łagów	0,80 km	70 000,00	0	
	Prowadzenie edukacji leśnej	1,75 km		0	

		społeczeństwa				
	Łopuszno	Wodociąg Antonielów	15,36 km, 82,00 szt.	1 328 300,00	446 707,29	PROW
	Morawica	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Gminie Morawica	0,97 km		0	
	Nowa Słupia	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Dębno, Jezioro, Jeleniów, gmina Nowa Słupia	19,43 km	1 997 132,19	1 198 279,31	RPOWS
	Piekoszów	Budowa wodociągu w m. Piekoszów	2,28 km, 170,00 km	573 800,00	0	
	Pierzchnica	Odcinek sieci wodociągowej w msc. Pierzchnianka	0,51 km, 1,00 szt.	25 008,61	0	
		Renowacja studni głębinowej w msc. Wierzbie	0,74 km, 5,00 szt.	96 160,11	0	
	Raków	Budowa sieci wodociągowej w Gminie Raków w miejscowościach Szumsko Kolonia, Radostów, Rembów.	20,43 km	2 081 922,62	1 561 441,97	PROW
	Sitkówka Nowiny	Budowa sieci wodociągowej	2,64 km	663 338,93	0	
	Zagnańsk	Budowa sieci wodociągowej w m. Chrusty gm. Zagnańsk	0,15 km	104 935,91	0	
		Budowa sieci wodociągowej w msc. Samsonów Podlesie gm. Zagnańsk	0,40 km	76 956,11	0	
		Budowa wodociągu w m. Zagnańsk ul. Przemysłowa	0,21 km	68 717,51	0	
	Razem		266,33 km, 134,00 szt.	17 433 349,57	6 299 326,11	
konecki	Gowarczów	Budowa odcinka sieci wodociągowej w Komaszycach	0,20 km	55 700,00	0	
		Budowa odcinków sieci wodociągowej w msc. Gielzów, Kamienna Wola, Bębnów, Brzeźnica i Gowarczów	3,88 km	320 000,00	0	
	Smyków	Przebudowa sieci wodociągowej oraz modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Przyłogi	1,80 km	537 600,00	0	
	Stąporków	Budowa sieci wodociągowej w Janowie	4,18 km		0	
	Razem		10,06 km	913 300,00	0	
opatowski	Iwaniska	Budowa sieci wodociągowej w msc. gminy Iwaniska - Et.II	41,28 km	3 298 591,30	2 473 943,48	PROW
	Lipnik	Sieć wodociągowa we Włostowie /wymiana	0,35 km	50 256,00	0	
	Ożarów	Budowa sieci wodociągowej	1,88 km, 59,00 szt.	98 486,45	0	
	Tarłów	Budowa sieci wodociągowej w Ciszycy Górna, Ciszycy Dolna, Ciszycy Przeozowa, Ostrów, Leśne Chałupy, Dorotka	21,60 km	2 658 016,93	1 363 031,08	RPOWS
	Razem		65,11 km, 59,00 szt.	6 105 350,68	3 836 974,56	
ostrowiecki	Bałtów	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w Gminie Bałtów - V etap.	16,60 km, 101,00 szt.	2 024 790,40	1 030 010,88	PROW
	Ćmielów	Budowa przyłącza wodociągowego w m. Trębanów		21 779,00	0	
		Budowa sieci wodociągowej w m. Czarna Glina	0,47 km	64 470,00	0	

		Przebudowa przyłącza wodociągowego przy ul. Zacisznej w Ćmielowie		2 948,00	0	
	Ostrowiec Świętokrzyski	Rozbudowa sieci wodociągowej	5,90 km, 203,00 szt.	765 713,00	0	
	Waśniów	Budowa wodociągów w m. Sarna Zwola	0,60 km	47 970,00	0	
	Razem		23,57 km, 304,00 szt.	2 927 670,40	1 030 010,88	
pińczowski	Działoszyce	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami i pompownią w m.: Dziewięczyce i Wolica, Zagórz, gm Działoszyce	7,74 km	785 830,84	589 373,13	PROW
	Michałów	Bud.wod. dla m.Góry-Nowa Wieś, Góry Bujnówka, Kołków, Tomaszów, Węchadłów, Sadkówka, Polichno, Przeclawka - Gm.Michałów	42,08 km	7 013 989,16	3 636 753,38	RPOWS
	Pińczów	Budowa wodociągu w Zawarży gmina Pińczów	3,49 km	501 865,14	240 794,89	RPOWS
		Rozbudowa wodociągu w miejscowości Brzeście	0,37 km	23 201,90	0	
	Razem		53,68 km	8 324 887,04	4 466 921,40	
sandomierski	Klimontów	Budowa sieci wodociągowej-tranzytowej Wiązownica - Szymanowice Dolne	6,35 km, 17,00 szt.	383 096,43	0	
		Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Byszów, Rogacz	7,09 km, 74,00 szt.	687 994,29	515 995,72	PROW
		Wodociąg Pęczów	1,58 km	246 397,04	0	
	Obrazów	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Jugoszów	4,18 km, 45,00 szt.		0	
	Samborzec	Budowa sieci wodociągowej Szewce - Samborzec	2,36 km	264 575,47	0	
	Sandomierz	Przebudowa sieci wodociągowej	3,74 km	5 462 498,00	4 206 123,46	POliS
	Razem		25,30 km, 136,00 szt.	7 044 561,23	4 722 119,18	
skarżyski	Bliżyn	Budowa sieci wodociągowej w m. Bliżyn ul. Zafabryczna i Skrajna	0,41 km	61 105,78	0	
		Budowa sieci wodociągowej w m. Brzeście	0,29 km, 4,00 szt.	42 182,28	0	
	Skarżysko Kamienna	Budowa sieci wodociągowej	2,30 km	614 947,68	0	
		Przebudowa ul. Spółdzielczej w Skarżysku -Kamiennej na odcinku od ul. Armii Krajowej do ul. Sokolej	0,05 km	9 954,87	2 986,46	Budżet państwa
	Suchedniów	Wodociąg w ul. Poziomkowej w Suchedniowie		20 000,00	0	
	Razem		3,05 km, 4,00 szt.	748 190,61	2 986,46	
starachowicki	Pawłów	Budowa sieci wodociągowej w m. Dąbrowa	0,21 km	21 764,11	0	
		Budowa sieci wodociągowej w m. Łomno, Rzepin Kolonia	1,70 km	145 985,00	0	
	Starachowice	Budowa sieci wodociągowej ul. Romantyczna	0,36 km	40 000,00	0	
		Budowa sieci wodociągowej w Starachowicach	2,11 km	715 590,00	0	
	Razem		4,38 km	923 339,11	0	
staszowski	Bogoria	Budowa sieci wodociągowej w ul. Polnej w Bogorii	0,91 km	99 840,73	0	
	Oleśnica	Budowa wodociągu wzdłuż	0,56 km	49 897,87	0	

		ulicy Wrzosa w Oleśnicy				
	Osiek	Modernizacja systemu pompowania wody ze zbiornika		50 000,00	50 000,00	Inne
	Połaniec	Budowa ulicy łączącej ul. Krakowską Dużą z ulicą Krakowską Małą w Połańcu	0,27 km	27 309,94	0	
	Rytwiany	Budowa sieci wodociągowej w ciągu ul. Cegielnia w Rytwianach	1,70 km	119 524,70	60 001,40	Budżet powiatu
		Poprawa gospodarki wodnej w Gminie Rytwiany	3,51 km	346 396,89	173 198,45	PROW
	Szydłów	Budowa wodociągu Potok	6,80 km, 54,00 szt.	857 200,00	308 592,00	PROW
	Razem		13,75 km, 54,00 szt.	1 550 170,13	591 791,85	
włoszczowski	Kluczewsko	Zbiornik małej retencji Stanowiska	6 000,00 m3	213 580,93	213 580,93	Budżet państwa, NFOŚiGW
	Krasocin	Budowa sieci wodociągowej w Lipie, Oleszno, ul Słoneczna	1,74 km, 44,00 szt.	171 248,65	0	
	Moskorzew	Budowa sieci wodociągowej w gminie Moskorzew - miejscowości: Damiany i Chlewice - Etap II	20,98 km, 46,00 szt.	2 701 276,61	1 398 450,90	RPOWS
	Secemin	Budowa sieci wodociągowej w m. Secemin i Wałkonowy Dolne	7,80 km, 280,00 szt.	2 220 622,44	945 318,97	PROW
		Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami do działek przyległych w miejscowości Brzozowa; Gabrielów	3,66 km, 102,00 szt.	351 661,42	0	
	Włoszczowa	Budowa sieci wodociągowej ul. Bp. Jaworskiego we Włoszczowie	0,21 km	33 469,13	0	
		Budowa sieci wodociągowej w ul. Konopnickiej we Włoszczowie z przyłączami posesji.	0,27 km, 13,00 szt.	38 900,00	0	
		Budowa sieci wodociągowej w ul. Sobieskiego we Włoszczowie	0,14 km	16 085,93	0	
		Budowa sieci wodociągowej z przyłączami dla sołectwa Przygradów-gmina Włoszczowa	10,00 km	845 052,51	338 021,00	RPOWS
		Budowa wodociągu przy ul. Jędrzejowskiej we Włoszczowie.	0,30 km, 7,00 szt.	69 806,84	0	
	Razem		45,10 km, 6 000,00 m3, 492,00 szt.	6 661 704,46	2 895 371,80	
Razem			588,99 km, 6 000,00 m3, 1 401,00 szt.	69 793 214,34	29 018 838,50	

Zestawienie Inwestycji środowiskowych w zakresie stacji uzdatniania wody

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
jędrzejowski	Małogoszcz	Wykonanie studni redukcyjnej we wsi Żarczyce Małe.		13 548,00	0	
	Razem			13 548,00	0	
kielecki	Chęciny	Budowa stacji uzdatniania wody w Starochęcinach	85,00 m3/d	228 110,50	0	
	Kielce	Modernizacja hydroforni "Dalnia"		37 080,90	0	
	Łągów	Budowa przepompowni wody na sieci wodociągowej PE dn 160 Płucki Zamkowa Wola	30,00 m3/d	98 430,00	0	
	Razem		115,00 m3/d	363 621,40	0	
konecki	Smyków	Uzbrojenie studni w Przyłogach	288,00 m3/d	394 200,00	0	
	Razem		288,00 m3/d	394 200,00	0	
ostrowiecki	Bałtów	Przebudowa z nadbudową stacji wodociągowej - budowa zbiorników wyrównawczych w Wólce Bałtowskiej	840,00 m3/d	1 323 837,87	673 436,32	PROW
	Razem		840,00 m3/d	1 323 837,87	673 436,32	
Razem			1 243,00 m3/d	2 095 207,27	673 436,32	

Zestawienie Inwestycji środowiskowych w zakresie ujęć wody

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
jędrzejowski	Sobków	Odwiert i obudowa studni głębinowej w miejscowości Brzegi		113 300,62	0	
	Razem			113 300,62	0	
kielecki	Kielce	Punkt czerpania wody		25 610,00	25 610,00	Budżet państwa
	Miedziana Góra	Poprawa systemu dostawy wody w Miedzianej Górze		662 021,77	0	
	Sitkówka Nowiny	Budowa ujęcia wody z rzeki Bobrza		4 500 000,00	4 500 000,00	Inne
		Studnia głębinowa nr 4 w Bolechowicach	1 200,00 m3/d	720 438,98	0	
Razem		1 200,00 m3/d	5 908 070,75	4 525 610,00		
konecki	Gowarczów	Bernów (wymiana pomp)		43 000,00	0	
	Razem			43 000,00	0	
skarżyski	Skarżysko Kamienna	Budowa studni głębinowej	400,00 m3/d	70 000,00	70 000,00	Inne
	Razem		400,00 m3/d	70 000,00	70 000,00	
włoszczowski	Radków	Modernizacja ujęcia wody w Radkowie	1 176,00 m3/d	52 940,54	21 705,62	Budżet powiatu
	Razem		1 176,00 m3/d	52 940,54	21 705,62	
Razem			2 776,00 m3/d	6 187 311,91	4 617 315,62	

Zestawienie sieci sanitarnej

Powiat	Gmina	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	Stopień skanalizowania [%]	
buski	Busko Zdrój	166,2	66	
	Gnojno	2,6	3,6	
	Nowy Korczyn	22,7	17	
	Pacanów	42,69	26,5	
	Solec Zdrój	54,39	52	
	Stopnica	126,2	68	
	Tuczępy	16,95	16,1	
	Wiślica	53,25	44	
	Razem	484,98	36,65	
jędrzejowski	Imielno	0	0	
	Jędrzejów	64,9	43,8	
	Małogoszcz	50	42	
	Nagłowice	10,4	4,2	
	Oksa	0	0	
	Sędziszów	36,8	40,32	
	Słupia Jędrzejowska	16,26	24,8	
	Sobków	62,35	42	
	Wodzisław	7,5	4,5	
	Razem	248,21	22,4	
kazimierski	Bejsce	0	0	
	Czarnocin	0,3	0	
	Kazimierza Wielka	41,3	31,6	
	Opatowiec	6,39	11,55	
	Skalbmierz	39,6	21,21	
	Razem	87,59	12,87	
kielecki	Bieliny	68,81	45	
	Bodzentyn	79,7	43	
	Chęciny	27	33	
	Chmielnik	78,5	65	
	Daleszyce	109,7	40	
	Górno	74,8	55	
	Kielce	291,2	94,4	
	Łagów	32,73	42	
	Łopuszno	11,5	7,95	
	Maslów	7,3	9,08	
	Miedziana Góra	56,2	47	
	Mniów	52,2	30,6	
	Morawica	162,4	74	
	Nowa Słupia	34,98	41	
	Piekoszów	123,99	42	
	Pierzchnica	15,88	26	
	Raków	30,14	34,47	
	Sitkówka Nowiny	66,65	96	
	Strawczyn	141,2	85	
	Zagnańsk	60,2	62,7	
	Razem	1 525,08	48,66	
	konecki	Fałków	6,55	16
		Gowarczów	25	23
Końskie		162,9	58,2	
Radoszyce		25,3	28	
Ruda Maleniecka		10,5	17	
Słupia Konecka		0	0	
Smyków		8,75	16	
Stąporków		27,1	31	
Razem		266,1	23,65	
opatowski	Baćkowice	6,9	4	
	Iwaniska	18,9	15,5	

	Lipnik	27,6	29
	Opatów	34,1	55,4
	Ożarów	27,2	46
	Sadowie	0	0
	Tarłów	15,8	17
	Wojciechowice	25,65	20,69
	Razem	156,15	23,45
ostrowiecki	Bałtów	27,69	27
	Bodzechów	22,23	15
	Ćmielów	23	17
	Kunów	23,7	25,8
	Ostrowiec Świętokrzyski	163	92
	Waśniów	16,53	12,4
	Razem	276,15	31,53
pińczowski	Działoszyce	3	4
	Kije	94,6	52
	Michałów	14,68	5
	Pińczów	34,6	65
	Złota	34,22	37,5
	Razem	181,1	32,7
sandomierski	Dwikozy	12,29	21,54
	Klimontów	25,9	27,5
	Koprzywnica	18	26
	Łonów	0	0
	Obrazów	12,7	9,8
	Samborzec	24,2	12
	Sandomierz	102,8	87
	Wilczyce	0	0
	Zawichost	15	26
	Razem	210,89	23,32
skarżyski	Bliżyn	0	0
	Łączna	15,5	21,7
	Skarżysko Kamienna	133,6	84
	Skarżysko Kościelne	24,06	9,2
	Suchedniów	29,2	65,49
	Razem	202,36	36,08
starachowicki	Brody	98,29	69,3
	Mirzec	96,3	22,26
	Pawłów	133,9	52
	Starachowice	264,3	92,4
	Wąchock	75,1	82,5
	Razem	667,89	63,69
staszowski	Bogoria	57,75	35
	Łubnice	0	0
	Oleśnica	16,04	41
	Osiek	18,23	20
	Połaniec	137,7	98,5
	Rytwiany	53,92	39
	Staszów	123,8	75,75
	Szydłów	5,16	6
	Razem	412,6	39,41
włoszczowski	Kluczewsko	57,8	52,38
	Krasocin	67,95	46,1
	Moskorzew	0	0
	Radków	16,23	52
	Secemin	34,2	41,66
	Włoszczowa	69,8	55,9
	Razem	245,98	41,34
Razem		4 965,08	34,65

Zestawienie oczyszczalni ścieków

Zlewnia rzeki	Gmina	Nazwa	RLM	Przepustowość [m3/d]	Dociążenie [%]	Zamierzenia	Ilość ścieków [m3/d]
Kamiennej	Nowa Słupia	Rudki	5 694	300	77	Modernizacja	-
		Stara Słupia	5 650	325	100		-
		Razem	11 344	625	88,5	-	318,63
	Tarlów	Potoczek	750	300	34		-
		Razem	750	300	34	-	271,23
	Wojciechowice	OŚ Jasice	396	496	16	Modernizacja	-
		Razem	396	496	16	-	255,51
	Bałtów	Bałtów	4 952	200	37	Budowa	-
		Razem	4 952	200	37	-	112,88
	Ćmielów	Zakład Porcelany	0	3 200,00			-
		Razem	0	3 200,00		-	344,61
	Kunów	Kunów	7 087	800	50	Modernizacja	-
		Razem	7 087	800	50	-	669,04
	Ostrowiec Świętokrzyski	Celsa Huta Ostrowiec		13 000,00	40		-
		ETC Sp. z o.o.		5	50		-
		Ostrowiec Świętokrzyski	88 573	42 000,00	98	Modernizacja	-
		PZG-ZSP ELKOM		48	50		-
		Razem	88 573	55 053,00	59,5	-	9 308,49
	Waśniów	PSP w Boleszynie		6,5	6		-
		ZS w Mominie		10	13		-
		Pękosławice	2 128	200	39,3		-
		Razem	2 128	216,5	19,43	-	441,17
	Łączna	Kamionki	4 250	150	23	Modernizacja	-
		Zakładowa "Bukowa Góra"	17	27	22		-
		Razem	4 267	177	22,5	-	229,04
	Skarżysko Kamienna	Skarżysko Kamienna	91 500	24 000,00	50	Modernizacja	-
		Razem	91 500	24 000,00	50	-	7 180,82
	Suchedniów	Michniów	145	35	100	Modernizacja	-
		Marywil		13,4	60		-
Suchedniów		9 750	3 020,00	56		-	
Razem		9 895	3 068,40	72	-	842,07	
Brody	Krynki	5 408	900	85,12	Modernizacja	-	
	Styków	4 125	675	82,2		-	
	Razem	9 533	1 575,00	83,66	-	1 052,96	
Pawłów	Godów	13 070	300	98		-	
	Tarczek		300	21		-	
	Razem	13 070	600	59,5	-	816,57	
Starachowice	Starachowice	99 000	18 200,00	56,3	Modernizacja	-	
	Razem	99 000	18 200,00	56,3	-	5 594,28	
Razem		342 495	108 510,90	50,56	-	27 437,30	
Kanału Strumień	Pacanów	Słupia	705	210			-
		Razem	705	210		-	64 587,67
	Solec Zdrój	Solec Zdrój	3 991	564	34,49	Modernizacja	-
		Świniary	2 553	300	13		-
		Zborów	270	60	70		-
		Razem	6 814	924	39,16	-	194,52
	Razem		7 519	1 134,00	29,37	-	64 782,19
Koprzywianki	Baćkowice	Piskrzyn	5 047	350	15	Modernizacja	-

		Razem	5 047	350	15	-	290,64
	Iwaniska	Iwaniska	2 000	380	60	Modernizacja	-
		Razem	2 000	380	60	-	230,14
	Klimontów	Klimontów	4 433	400	67		-
		Razem	4 433	400	67	-	365,63
	Koprzywnica	Koprzywnica	7 380	450	65	Modernizacja- rozbudowa	-
		Razem	7 380	450	65	-	225,75
	Samborzec	Samborzec	9 357	640	22		-
		Razem	9 357	640	22	-	252,05
		Razem	28 217	2 220,00	45,8	-	1 364,21
Nidy	Busko Zdrój	Oczyszczalnia ścieków pokąpiel	13 044	814	40	Modernizacja	-
		Siesławice	24 816	7 400,00		Modernizacja	-
		Razem	37 860	8 214,00	20	-	2 778,64
	Nowy Korczyn	Grotniki Duże	3 439	179	80		-
		Razem	3 439	179	80	-	147,95
	Wiślica	Jurków	3 000	450			-
		Razem	3 000	450		-	233,6
	Jędrzejów	Jędrzejów	48 272	8 620,00	80	Modernizacja	-
		Razem	48 272	8 620,00	80	-	1 854,79
	Małogoszcz	Zakrucze	5 713	1 200,00	75		-
		Złotniki	28	5,5	100		-
		Razem	5 741	1 205,50	87,5	-	646,78
	Nagłowice	Nagłowice	800	127	90	Modernizacja	-
		Warzyn	100	20	60		-
		Razem	900	147	75	-	46,58
	Sędziszów	Sędziszów	8 762	1 300,00	42,3		-
		Razem	8 762	1 300,00	42,3	-	385,6
	Słupia Jędrzejowska	Słupia Jędrzejowska	250	120	100	Likwidacja	-
		Razem	250	120	100	-	51,5
	Sobków	Sobków	9 311	300	50	Modernizacja	-
		Razem	9 311	300	50	-	360
	Wodzisław	Lubcza	270	41	32		-
		Przewody	110	43	46		-
		Przyłęczek	200	45	60		-
		Wodzisław	4 041	500	25		-
		Razem	4 621	629	40,75	-	424,22
	Bieliny	Bieliny	6 715	700			-
		Razem	6 715	700		-	456,18
	Bodzentyn	Bodzentyn	10 709	600	50		-
		Święta Katarzyna	2 605	150	45		-
		Razem	13 314	750	47,5	-	506,85
	Chęciny	Radkowice	12 914	940	100	Modernizacja	-
Razem		12 914	940	100	-	853,24	
Chmielnik	Chmielnik	7 239	2 100,00	81	Modernizacja- rozbudowa	-	
	Piotrkowice	1 600	240	30		-	
	Razem	8 839	2 340,00	55,5	-	727,88	
Daleszyce	Daleszyce	5 000	750	88		-	
	Marzysz	8 946	950	12		-	
	Szczecno	2 000	300	20		-	
	Razem	15 946	2 000,00	40	-	810,96	
Górno	Cedzyna	5 505	1 200,00	25	Modernizacja	-	
	Razem	5 505	1 200,00	25	-	17 802,07	
Kielce	Fabet	865	150	91	Likwidacja	-	
	Razem	865	150	91	-	29 149,59	

Łopuszno	Eustachów	4 600				-	
	Łopuszno ul. Leśna	5	34	75	Likwidacja	-	
	WiR		25	16		-	
	Razem	4 605	59	30,33	-	500,77	
	Masłów	Masłów Pierwszy	43	14,2			-
		Razem	43	14,2		-	4 104,80
	Miedziana Góra	Ćmińsk	133	22	40,6		-
		SP Ćmińsk		10,84	44,6		-
		Motoraj	123	31,4			-
		Kostomłoty II - Laskowa	7 869	500	36	Modernizacja-rozbudowa	-
		Razem	8 125	564,24	30,3	-	1 075,24
	Mniów	Mniów	10 617	200	25		-
		Razem	10 617	200	25	-	577,6
	Morawica	Brzeziny	14 150	2 236,00	65		-
		Razem	14 150	2 236,00	65	-	1 169,86
	Piekoszów	Piekoszów	30 868	2 050,00			-
		Razem	30 868	2 050,00		-	972,54
	Pierzchnica	Drugnia	302	32	50		-
		Pierzchnica	2 000	180	100	Modernizacja	-
Razem		2 302	212	75	-	214,52	
Sitkówka Nowiny	Sitkówka Nowiny	257 108	72 000,00	56	Modernizacja-rozbudowa	-	
	Razem	257 108	72 000,00	56	-	895,89	
Strawczyn	Strawczyn	8 592	1 000,00	70		-	
	Razem	8 592	1 000,00	70	-	578,63	
Zagnańsk	Barcza	2 333	520	58,5		-	
	Bartków	9 543	2 500,00	88,2	Rozbudowa	-	
	Razem	11 876	3 020,00	73,35	-	770,88	
Kije	Kije	4 706	480	50		-	
	Razem	4 706	480	50	-	257,9	
Pińczów	Gacki	2 736	300	20		-	
	Nida Media		50	50		-	
	Pińczów	20 864	12 000,00	50	Modernizacja	-	
	Razem	23 600	12 350,00	40	-	1 416,99	
Złota	Chroberz	500	65	60		-	
	Złota	3 800	165	55		-	
	Razem	4 300	230	57,5	-	122,47	
Razem	567 146	123 659,94	48,64	-	69 894,52		
Nidzicy	Czarnocin	Gimn w Cieszkowach	37	6	100		-
		SP Czarnocin	29	7	100		-
		Razem	66	13	100	-	213,15
	Kazimierza Wielka	Kazimierza Wielka	21 500	3 400,00	41,3	Modernizacja	-
		Łękawice	160	19	43,5		-
		Podolany	150	22	59,4		-
		Razem	21 810	3 441,00	48,07	-	460,27
	Opatowiec	Krzczonów	2 311	57	50		-
		Razem	2 311	57	50	-	218,17
	Działoszyce	Działoszyce	5 980			Budowa	-
		KOS-3	1 500	50	8	Likwidacja	-
		Razem	7 480	50	4	-	-
	Razem	31 667	3 561,00	50,28	-	891,59	
Opatówki	Lipnik	Lipnik	3 199	300	40		-
		Razem	3 199	300	40	-	345,24
	Opatów	Opatów	13 450	1 950,00	38	Modernizacja	-
		Razem	13 450	1 950,00	38	-	674,25

	Dwikozy	Dwikozy	5 573	574	4	Budowa	-
		Razem	5 573	574	4	-	567,4
	Razem		22 222	2 824,00	27,33	-	1 586,89
Pilicy	Fałków	Fałków	3 558	54	75	Likwidacja	-
		Razem	3 558	54	75	-	208,77
	Gowarczów	Ruda Białaczowska	4 917				-
		Razem	4 917			-	283,01
	Końskie	Końskie	1 948	1 020,00	54	Likwidacja	-
		OSM Końskie		1 275,00			-
		Kornica	35 670	6 400,00	56	Modernizacja	-
		Razem	37 618	8 695,00	36,67	-	3 010,41
	Radoszyce	Radoszyce	5 600	900	88		-
		Razem	5 600	900	88	-	338,36
	Ruda Maleniecka	Oczyszczalnia w rudzie Malenie	1 917	200	15		-
		Razem	1 917	200	15	-	158,36
	Smyków	Miedzierza	4 063	300	30		-
		Razem	4 063	300	30	-	143,01
	Stąporków	Zakładowa ŚCR	345	60	67	Modernizacja	-
		Techmłot w Krasnej		5			-
		Stąporków	9 085	2 500,00	43	Modernizacja	-
		Zakładowa Gaspol	20	12	60		-
		Zakładowa Henkel Polska S.A.		25			-
		Razem	9 450	2 602,00	34	-	404,11
	Kluczewsko	Dobromierz	1 740	200	45		-
		Kluczewsko	1 382	240	45		-
		Razem	3 122	440	45	-	1 583,37
	Krasocin	Bukowa	4 061	250			-
		Krasocin	3 405	530	21,8		-
		Oleszno	2 630	280	8,8		-
		Razem	10 096	1 060,00	10,2	-	550,96
	Radków	Radków	1 200	120	25	Rozbudowa	-
		Razem	1 200	120	25	-	108,22
	Secemin	Secemin	2 330	240	30		-
Prefabet		100	20	50	Modernizacja	-	
Razem		2 430	260	40	-	126,85	
Włoszczowa	Marbój		50			-	
	Marbój Nieznanowice	0	50			-	
	Okregowa Sp Mleczarska	0	625		Modernizacja	-	
	Włoszczowa	18 110	4 400,00	59	Modernizacja	-	
	ZSB Stolbud	0	380			-	
	Razem	18 110	5 505,00	11,8	-	1 493,94	
Razem		102 081	20 136,00	29,72	-	8 409,37	
Wisły	Ożarów	Ożarów	5 500	1 080,00	60		-
		Zakładowa Grupa Ożarów	0	250	4		-
		Zakładowa Śmiłów	0	29	17		-
		Razem	5 500	1 359,00	27	-	707,4
	Sandomierz	Sandomierz	30 000	7 500,00	86	Modernizacja	-
		Razem	30 000	7 500,00	86	-	3 204,11
Zawichost	ZPSCHiMp	0	8	41,1		-	

		Piotrowice					
		Zawichost	4 969	195	50		-
		Zawichost PMOW	0	23	43,5		-
		Razem	4 969	226	44,87	-	370,41
	Osiek	Osiek	1 930	300	50		-
		Razem	1 930	300	50	-	360,55
	Razem		42 399	9 385,00	43,95	-	4 642,47
Wschodniej i Czarnej Staszowskiej	Gnojno	Gnojno	702	75	20		-
		OSP w Raczycach	50	4,95	100		-
		Razem	752	79,95	60	-	193,44
	Stopnica	Fałęcin Stary	5 700	300	77	Modernizacja	-
		Razem	5 700	300	77	-	185,75
	Tuczepy	Tuczepy	2 358	170	42		-
		Razem	2 358	170	42	-	242,6
	Łagów	Łagów	18 441	170	100	Modernizacja-rozbudowa	-
		Razem	18 441	170	100	-	623,01
	Raków	Chańcza	600	200	18		-
		Raków	1 200	330	58		-
		Razem	1 800	530	38	-	140,82
	Bogoria	Bogoria	5 175	600	30		-
		Razem	5 175	600	30	-	2 751,49
	Oleśnica	Oleśnica	3 573	300	20		-
		Razem	3 573	300	20	-	189,42
	Połaniec	Łęg	14 500	2 600,00	72		-
		Razem	14 500	2 600,00	72	-	838,77
	Rytwiany	Hotel Rytwiany	0	13			-
		ZSR Sichów Duży	0	50			-
		Razem	0	63		-	282,56
	Staszów	Staszów	33 089	9 500,00	40	Modernizacja	-
		Razem	33 089	9 500,00	40	-	3 211,69
Szydłów	Grabki Duże	390	60			-	
	Szydłów	2 955	115	30	Likwidacja	-	
	Razem	3 345	175	15	-	570,97	
	Razem		88 733	14 487,95	40,47	-	9 230,52
Razem			1 232 479	285 918,79	43,46	-	188 239,06

Zestawienie przydomowych oczyszczalni ścieków

L.p.	Gmina	Liczba mieszkańców w gminie	Liczba mieszkańców obsługiwanych przez kanalizację	Liczba zbiorników bezodpływowych	Liczba przydomowych oczyszczalni	Całkowita przepustowość oczyszczalni	Ewidencja zbiorników bezodpływowych	Częstotliwość opróżniania
1	Baćkowice	5 232	200	b.d.	340	409,2	Nie	Nie
2	Bałtów	3 914	1 441	467	0	0,0	Tak	12xrok
3	Bejsce	4 185	448	751	169	123,7	Tak	3xrok
4	Bieliny	10 203	6 100	293	2	b.d.	Tak	12xrok
5	Bliżyn	8 501	0	1 457	9	13,0	Tak	b.d.
6	Bodzechów	13 701	6 391	b.d.	35	b.d.	Nie	b.d.
7	Bodzentyń	11 821	3 598	b.d.	0	0,0	Nie	b.d.
8	Bogoria	8 127	3 543	1 500	0	0,0	Nie	b.d.
9	Brody	11 113	9 851	480	0	0,0	Tak	b.d.
10	Busko Zdrój	32 647	20 668	2 896	0	0,0	Tak	b.d.
11	Chęciny	14 990	4 778	1 565	10	b.d.	Nie	b.d.
12	Chmielnik	11 586	5 891	799	0	0,0	Tak	6xrok
13	Czarnocin	4 115	0	850	0	0,0	Nie	4xrok
14	Cmielów	7 846	399	1 321	0	b.d.	Tak	2xrok
15	Daleszyce	15 344	7 200	1 800	0	0,0	Tak	6xrok
16	Dwikozy	9 110	1 962	2 305	0	0,0	Tak	6xrok
17	Działoszyce	5 391	216	478	117	117,0	Tak	4xrok
18	Falków	4 984	772	b.d.	1	b.d.	Nie	b.d.
19	Gnojno	4 703	400	723	5	15,0	Tak	2xrok
20	Gowarczów	4 856	1 100	517	0	0,0	Tak	6xrok
21	Górno	13 701	7 320	1 955	2	b.d.	Nie	4xrok
22	Imielno	4 519	0	610	250	234,0	Tak	b.d.
23	Iwaniska	7 074	573	805	0	0,0	Tak	2xrok
24	Jędrzejów	29 081	17 836	b.d.	2	b.d.	Nie	b.d.
25	Kazimierza Wielka	16 835	6 952	2 540	10	7,3	Nie	6xrok
26	Kielce	195 229	184 296	3 675	116	69,6	Tak	b.d.
27	Kije	4 612	2 400	500	0	0,0	Tak	12xrok
28	Klimontów	8 674	2 390	770	2	b.d.	Nie	b.d.
29	Kluczewsko	5 368	2 812	b.d.	0	0,0	Nie	b.d.
30	Końskie	36 988	21 530	2 232	34	2 980,0	Tak	12xrok
31	Koprzywnica	7 108	1 833	1 066	0	0,0	Tak	b.d.
32	Krasocin	10 955	5 053	1 390	0	0,0	Nie	12xrok
33	Kunów	10 052	3 390	1 131	5	b.d.	Tak	4xrok
34	Lipnik	5 685	684	743	0	0,0	Tak	2xrok
35	Łagów	7 090	2 568	300	3	2,7	Tak	6xrok
36	Łączna	5 377	1 132	926	10	b.d.	Nie	b.d.
37	Łoniów	7 545	0	1 327	1	b.d.	Nie	b.d.
38	Łopuszno	9 129	1 000	1 876	2	b.d.	Tak	6xrok
39	Łubnice	4 400	0	570	386	397,1	Nie	b.d.
40	Małogoszcz	11 927	5 172	1 700	14	10,0	Tak	b.d.
41	Masłów	10 414	924	861	54	b.d.	Nie	b.d.
42	Michałów	4 603	0	85	0	0,0	Tak	4xrok
43	Miedziana Góra	10 828	5 152	1 262	33	11,2	Tak	12xrok
44	Mirzec	8 532	1 903	1 026	9	11,6	Tak	2xrok
45	Mniów	9 439	3 092	1 880	3	b.d.	Nie	4xrok
46	Morawica	14 856	10 980	1 085	0	0,0	Nie	b.d.
47	Moskorzew	2 928	0	420	54	52,3	Nie	b.d.
48	Nagłowice	5 324	224	560	0	0,0	Nie	4xrok
49	Nowa Słupia	10 112	4 029	538	5	b.d.	Tak	4xrok
50	Nowy Korczyn	6 305	1 175	1 200	0	0,0	Tak	4xrok
51	Obrazów	6 831	682	b.d.	90	97,8	Nie	b.d.

52	Oksa	4 827	0	580	384	1 862,5	Nie	b.d.
53	Oleśnica	4 000	1 747	412	1	3,0	Tak	2xrok
54	Opatowiec	3 583	0	914	2	0,5	Tak	b.d.
55	Opatów	12 373	6 862	1 106	45	36,0	Tak	6xrok
56	Osiek	7 967	0	1 212	0	0,0	Nie	b.d.
57	Ostrowiec Świętokrzyski	73 369	62 819	1 573	12	11,1	Tak	b.d.
58	Ożarów	11 450	5 112	462	435	261,0	Tak	2xrok
59	Pacanów	7 833	2 496	929	0	0,0	Tak	b.d.
60	Pawłów	15 473	8 050	695	19	14,3	Tak	b.d.
61	Piekoszów	15 996	6 942	2 131	6	b.d.	Tak	12xrok
62	Pierzchnica	4 769	0	b.d.	38	8,8	Nie	b.d.
63	Pińczów	22 270	11 590	2 618	315	278,2	Tak	2xrok
64	Połaniec	12 114	11 992	85	0	0,0	Tak	b.d.
65	Radków	2 588	1 350	490	4	b.d.	Tak	8xrok
66	Radoszyce	9 328	2 572	978	6	12,0	Nie	12xrok
67	Raków	5 987	2 660	800	0	0,0	Nie	b.d.
68	Ruda Maleniecka	3 268	0	45	45	b.d.	Nie	b.d.
69	Rytwiany	6 508	2 575	559	19	110,0	Tak	4xrok
70	Sadowie	4 178	0	701	9	9,2	Nie	4xrok
71	Samborzec	8 961	1 128	1 900	7	b.d.	Tak	b.d.
72	Sandomierz	24 540	20 875	794	4	5,0	Tak	6xrok
73	Secemin	5 058	2 107	780	3	b.d.	Tak	4xrok
74	Sędziszów	13 137	5 297	1 742	0	0,0	Tak	4xrok
75	Sitkówka Nowiny	7 483	7 184	84	0	0,0	Nie	b.d.
76	Skalbmierz	6 883	1 460	722	8	b.d.	Nie	b.d.
77	Skarżysko Kamienna	47 924	37 719	1 350	4	b.d.	Nie	b.d.
78	Skarżysko Kościelne	6 346	584	1 455	10	b.d.	Tak	24xrok
79	Słupia Jędrzejowska	4 446	1 104	455	120	108,0	Nie	b.d.
80	Słupia Konecka	3 538	0	94	46	27,6	Nie	b.d.
81	Smyków	3 833	0	533	144	150,0	Tak	b.d.
82	Sobków	8 483	3 763	1 350	17	57,0	Nie	4xrok
83	Solec Zdrój	5 070	2 636	600	0	0,0	Tak	2xrok
84	Starachowice	51 776	47 841	794	b.d.	0,0	Tak	b.d.
85	Staszów	27 140	21 399	459	0	0,0	Tak	2xrok
86	Stąporków	18 266	5 368	2 309	0	0,0	Tak	2xrok
87	Stopnica	12 543	5 431	301	0	0,0	Tak	4xrok
88	Strawczyn	10 356	6 500	191	0	0,0	Nie	1xrok
89	Suchedniów	10 810	7 080	863	4	21,6	Tak	b.d.
90	Szydłów	4 937	0	500	0	0,0	Tak	2xrok
91	Tarłów	5 966	0	862	0	0,0	Nie	b.d.
92	Tuczepy	3 906	630	b.d.	78	114,0	Nie	b.d.
93	Waśniów	7 159	1 316	270	0	0,0	Nie	12xrok
94	Wąchock	7 092	5 483	200	0	0,0	Tak	b.d.
95	Wilczyce	3 870	0	534	0	0,0	Tak	6xrok
96	Wiślica	5 897	2 274	895	53	26,5	Tak	1xrok
97	Włoszczowa	20 243	11 764	1 424	0	0,0	Tak	12xrok
98	Wodzisław	7 483	1 355	1 030	1	0,6	Tak	24xrok
99	Wojciechowic e	4 318	894	500	1	3,1	Tak	12xrok
100	Zagnańsk	12 812	5 458	1 824	0	0,0	Nie	b.d.
101	Zawichost	4 620	2 465	707	0	0,0	Nie	b.d.
102	Złota	4 754	1 394	57	340	405,2	Tak	2xrok
	Razem	1 276 189	707 136	93 104	3 613	7 667,4	X	X

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie kanalizacji ściekowej

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania	
buski	Busko Zdrój	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta i gminy Busko Zdrój	39,70 km	18 481 600,00	15 709 360,00	POIiS	
	Pacanów	Przebudowa i rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych gminy Solec Zdrój i Pacanów	29,49 km, 117,00 szt.	2 204 600,00	0		
	Solec Zdrój	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. I Maja i Daniewskich w Solcu Zdroju i budowa kanalizacji sanitarnej w msc. Wełnin	11,60 km		0		
		Rozbudowa i przebudowa systemu wodno-kanalizacyjnego Gminy Solec-Zdrój i Pacanów	48,02 km, 503,00 szt.	9 552 800,00	5 731 680,00	RPOWS	
	Stopnica	Budowa kanalizacji sanitarnej dla msc.: Nowa Wieś, Białoborze - Hektary, Klępie Górne	22,40 km, 87,00 szt.	4 333 136,32	1 575 528,37	WFOŚiGW	
		Budowa kanalizacji sanitarnej w msc.: Fałęcin Stary	6,36 km, 38,00 szt.	1 026 225,38	971 322,32	RPOWS, WFOŚiGW	
		Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w gminie Stopnica	1,50 km		0		
		Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Fałęcinie Starym oraz bud.kanalizacji sanitarnej w msc.: Miel, Mariampol, Szczeglin	25,52 km, 190,00 szt.	5 069 037,98	4 591 534,61	RPOWS, WFOŚiGW	
	Wiślica	Ekorozwój Ponidzia - Aktyw. gosp.gm. Wiślica poprzez bud. kan.m. Kuchary, Konieczmosty, Ostrów, Wawrowice - Etap II	17,05 km, 228,00 szt.	5 825 409,77	4 394 689,13	RPOWS, WFOŚiGW	
	Razem		201,64 km, 1 163,00 szt.	46 492 809,45	32 974 114,43		
	jędrzejowski	Jędrzejów	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Jesionka w Jędrzejowie	0,60 km, 12,00 szt.	63 610,84	0	
		Małogoszcz	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami dla m. Leśnica i Zakrucze	12,64 km, 165,00 szt.	1 736 060,95	951 708,61	RPOWS
		Sędziszów	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz przebudowa oczyszczalni ścieków w Sędziszowie - etap I	13,83 km		0	
Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Borszowice oraz kanalizacji sanitarnej Sędziszów i Tarnawa			1,19 km, 6,00 szt.	2 478 740,12	1 400 488,17	RPOWS	
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Tarnawa i Borszowice			9,01 km	2 320 416,54	1 740 312,41	PROW	
Słupia Jędrzejowska		Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Słupia Etap II, sieć kanalizacyjna w miejscowości Rawka.	2,32 km	814 204,69	610 653,52	PROW	
		Budowa wodociągu i kanalizacji Gminy Słupia Jędrzejowska Etap I miejscowości Nowa Wieś, Słupia	10,36 km		0		
Sobków		"Ekorozwój Ponidzia - poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i rozbudowę oczyszczalni ścieków w gm Sobków - II etap	26,23 km	5 961 393,01	3 130 923,61	RPOWS	
		Budowa wodociągu w m. Żerniki i kanalizacji sanitarnej w m. Miąsowa i Mzurowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą	16,90 km	4 893 925,97	2 696 553,21	PROW	
		Ekorozwój Ponidzia- budowa kanalizacji sanitarnej i rozbudowa oczyszczalni ścieków - etap II	26,23 km, 200,00 szt.	5 961 393,00	3 130 923,60	RPOWS	

	Razem		119,31 km, 383,00 szt.	24 229 745,12	13 661 563,13	
kazimierski	Kazimierza Wielka	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie Związków Międzygminnych Nida i Nidzica	28,97 km	9 595 194,00	3 880 296,45	POiS
	Opatowiec	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami i przepompowniami w m. Krzczonów	6,40 km, 111,00 szt.	1 699 928,62	1 274 946,47	PROW
	Skalbmierz	Bud.kan.w m. Topola et. II, Sielec Kolonia i Biskupi,Drożejowice,ul. Witosa,Szkolna,Kępa, 5 Sierpnia,Pl MCS Skalbmierz	23,79 km	3 868 753,20	1 934 376,60	PROW
	Razem		59,16 km, 111,00 szt.	15 163 875,82	7 089 619,52	
kielecki	Bieliny	Ochrona naturalnych walorów przyrodniczych - Etap 2 - Budowa sieci kanalizacyjnej na obszarze Gminy Bieliny	22,37 km, 371,00 szt.	7 561 882,19	3 750 693,57	RPOWS
	Bodzentyn	Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Opatowska w Bodzentynie	4,86 km, 54,00 szt.	1 467 261,89	483 462,79	WFOŚiGW
		Ochrona północno-wschodnich terenów ŚPN - bud.kan.w m. Celiney i Wola Szczygielkowa wraz z budową oczyszczalni ścieków	12,10 km	3 754 989,74	2 816 242,31	PROW
		Podłączenie kanalizacyjne w Woli Szczygielkowej dla zad."Ochrona północno-wschodnich terenów ŚPN	86,00 szt.	491 218,20	491 218,20	NFOŚiGW
	Chęciny	Budowa kanalizacji Radkowiec	0,57 km, 10,00 szt.	211 778,96	108 388,47	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji w Lipowicy, Przymiarkach i Starochęcinach	6,72 km	1 609 729,00	1 609 729,00	RPOWS, WFOŚiGW
	Chmielnik	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Suliszowie oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowości Minostowice	7,73 km	1 593 040,31	965 063,82	PROW
		Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Chmielnik	14,19 km	5 992 247,39	3 478 499,61	RPOWS
	Daleszyce	Bud. kan. sani. z przykanalikami i pompowniami ścieków dla m. Suków, gmina Daleszyce - etap I	21,34 km, 270,00 szt.	11 102 120,33	6 661 272,20	RPOWS
		Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami, pompowniami w m. Marzysz, Borków, Słopiec (gm. Daleszyce)-etap III	24,85 km	9 978 216,81	9 978 216,81	PROW, WFOŚiGW
	Górno	Budowa kanalizacji sanitarnej w Krajnie Zagórze i Krajnie Pierwszym	9,59 km	2 426 213,91	1 819 660,43	PROW
		Ochrona naturalnych walorów przyrodn. gm. ZGGŚ Etap 5. Bud. kan. san. w msc. Bęczków gm. Górno	23,20 km, 302,00 szt.	10 786 718,10	5 818 355,74	RPOWS
	Kielce	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Kielce	5,72 km	6 705 357,01	0	
		Indywidualne przyłącze kanalizacyjne	4,00 szt.	18 723,00	18 723,00	Budżet państwa
		Przebudowa awaryjnego kanału zrzutowego kolektora sanitarnego Pakosz - Sitkówka	0,05 km	21 862,60	0	
		Renowacja kanałów sanitarnych w ul. Samsonowicza, Lecha, Podklasztornej	0,18 km	113 193,83	0	
Łagów	Budowa kanalizacji i wodociągu w 6 lokalizacjach na terenie Gminy Łagów	0,87 km	752 510,58	564 382,94	PROW	
Miedziana Góra	Budowa sieci kanalizacyjno-	6,80 km,	2 822 242,06	1 411 121,03	PROW	

		sanitarnej w msc. Kostomłoty Pierwsze Etap III Zadanie 1	142,00 szt.			
	Mniów	Drugi etap kanalizacji Gminy Mniów - budowa kanalizacji w miejscowości Pielaki, Pieradła i Zaborowice	14,82 km	3 916 353,54	2 937 265,16	PROW
	Morawica	Budowa systemu kanalizacji sanitarnej w gmnie Morawica		40 063 086,71	13 561 354,85	POiS, WFOŚiGW
		Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Gminie Morawica	24,53 km	4 404 233,87	2 202 116,94	PROW
	Piekoszów	Kanalizacja sanitarna w m. Jaworznia - Janów	9,64 km, 100,00 km	2 230 574,11	828 658,28	WFOŚiGW
		Kanalizacja sanitarna w m. Micigózd w gminie Piekoszów	7,27 km, 100,00 szt.	2 215 941,80	498 586,91	WFOŚiGW
	Pierzchnica	Kanalizacja sanitarna w m. Skrzelczyce	5,00 km	2 563 626,09	1 499 977,63	PROW
	Sitkówka Nowiny	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	1,88 km	609 175,57	0	
	Strawczyn	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chełmce wraz z przerzutem ścieków do Strawczynka	21,50 km, 330,00 szt.	6 899 979,23	2 690 991,90	PROW
	Zagnańsk	Budowa kan. sanit. W msc. Bartków, Chrusty, Kaniów, Samsonów Komorniki, Tumlin Dąbrówka Gm. Zagnańsk	11,44 km, 330,00 szt.	9 954 130,02	5 631 051,35	RPOWS
		Budowa kanalizacji sanitarnej w msc. Jaworze Siodła gm. Zagnańsk Etap I	4,34 km, 95,00 szt.	3 602 517,08	1 828 997,92	PROW
		Budowa przyłączy sieci kanalizacyjnej w m. Kajetanów Dolny	51,00 szt.	501 557,00	196 660,50	NFOŚiGW
		Budowa sieci kanalizacyjnej w m. Kajetanów Dolny	3,81 km	1 762 872,90	1 362 171,89	PROW, WFOŚiGW
	Razem		365,37 km, 2 145,00 szt.	146 133 353,83	73 212 863,25	
konecki	Fałków	Kanalizacja sanitarna gminy Fałków - budowa oczyszczalni ścieków 2x300 m3 w miejscowości Fałków - Etap I	2,73 km		0	
	Gowarczów	Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Rudzie Białaczowskiej wraz z kanalizacją sanitarną w cz. Gowarczowie zad. 1, et. I	12,90 km	2 622 000,00	731 538,00	PROW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w m.: Gowarczów	7,44 km	344 731,69	258 548,77	PROW
	Radoszyce	Rozwój społeczno - gospodarczy w Gminie Radoszyce poprzez bud.s.kanalizacyjnej w miejscowościach Kapałów i Mularzów	10,60 km	4 103 768,40	1 373 941,66	PROW
	Ruda Maleniecka	Budowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną w msc. Ruda Maleniecka	10,45 km	5 975 966,35	2 987 983,18	PROW
	Smyków	Budowa kanalizacji Matyniów, Miedzierza	8,80 km, 177,00 szt.	3 960 300,00	2 698 548,42	PROW
	Stąporków	Budowa kanalizacji sanitarnej w Hucisku	15,26 km	3 275 083,38	2 456 312,54	PROW
	Razem		68,18 km, 177,00 szt.	20 281 849,82	10 506 872,57	
opatowski	Baćkowice	Poprawa stanu czystości wód dorzecza Koprzywianki pop. bud. kan. san. w gm. Baćkowice - etap I i III	20,87 km, 160,00 szt.	3 781 232,89	1 361 243,84	WFOŚiGW
	Lipnik	Budowa kanalizacji Lipnik-Leszczków	16,20 km	3 664 000,00	2 137 211,20	RPOWS
	Opatów	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na	1,50 km,	754 500,00	489 670,50	WFOŚiGW

		terenie miasta Opatowa	16,00 szt.			
	Ożarów	Budowa sieci kanalizacyjnej	0,90 km	280 300,00		0
	Wojciechowice	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bidziny	0,25 km, 1,00 szt.	49 936,60		0
	Razem		39,72 km, 177,00 szt.	8 529 969,49	3 988 125,54	
ostrowiecki	Bałtów	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w Gminie Bałtów - I etap	27,69 km, 317,00 szt.	9 770 772,09	4 755 434,78	RPOWS
	Bodzechów	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Szewna - I etap	12,50 km	4 951 779,27	2 475 889,64	PROW
		Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Św.		4 123 741,00	3 505 179,85	POIiS
	Ćmielów	Budowa kanalizacji sanitarnej w m.Ćmielów, Brzóstowa, Grójec	7,49 km	3 018 979,86	2 264 234,90	PROW
	Kunów	Budowa kanalizacji sanitarnej Kunów - Rudka	7,10 km	2 866 029,46	2 149 522,10	PROW
		Budowa kanalizacji sanitarnej Nietulisko Małe	5,30 km, 80,00 szt.	2 954 622,00	1 596 382,27	RPOWS
		Budowa kanalizacji sanitarnej w Wymysłowie. Budowa kanalizacji sanitarnej w Boksyce	2,60 km	1 198 184,00	1 000 124,18	POIiS
	Ostrowiec Świętokrzyski	Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Siennieńska i bocznych w Ostrowcu Św.	0,46 km, 12,00 szt.	322 700,59	258 160,47	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Agrestowej i bocznej, Żurawinowej	0,33 km, 9,00 szt.	99 992,19	79 993,75	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. bocznych od Bałtowskiej i ul. Bocznej	0,60 km, 10,00 szt.	586 700,99	469 360,79	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Las Rzeczeki	0,89 km, 7,00 szt.	297 623,53	238 098,82	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Lawendowej	0,37 km, 3,00 szt.	193 370,06	154 696,05	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Leśnej i Bocznej	0,28 km, 4,00 szt.	50 813,00	40 650,40	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Milewskiego i Jeżewskiej	0,85 km, 5,00 MgW	405 481,68	324 385,34	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Nowe Piaski	0,34 km, 4,00 szt.	67 092,12	53 673,70	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Rzeczeki i Boczna	0,16 km, 3,00 szt.	70 204,40	56 163,52	WFOŚiGW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Sikorskiego	0,24 km, 4,00 szt.	116 121,88	92 897,50	WFOŚiGW
		Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski - etap I	26,72 km, 319,00 szt.	37 977 767,13	29 204 902,92	POIiS
	Waśniów	Ochrona naturalnych walorów przyrodniczych gmin Związku Gmin Gór Świętokrzyskich - etap III, IV	4,00 km	2 528 400,00	1 269 762,48	RPOWS
	Razem		5,00 MgW, 97,92 km, 772,00 szt.	71 600 375,25	49 989 513,46	
pińczowski	Działoszyce	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie Związków Międzygminnych Nida i Nidzica				0
	Kije	Budowa kanalizacji sanitarnej dla gminy Kije - II etap	23,11 km, 259,00 szt.	7 306 442,40	4 018 543,32	RPOWS
		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla gminy Kije - II etap dla miejscowości Gołuchów, Czechów, Stawiany, Hajdaszek	24,10 km, 115,00 szt.	4 407 914,42	3 305 935,82	PROW
	Michałów	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z pompowniami w gminie	12,39 km	3 645 131,49	2 733 848,62	PROW

		Michałów				
	Pińczów	Budowa kanalizacji sanitarnej przy ul. 3 Maja w Pińczowie. Budowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Wyszyńskiego	1,70 km	470 517,24	0	
		Budowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Kluka	0,66 km	196 916,68	0	
	Razem		61,96 km, 374,00 szt.	16 026 922,23	10 058 327,76	
sandomierski	Dwikozy	Budowa kanalizacji sanitarnej w Dwikozach	12,30 km, 185,00 szt.	4 464 937,93	1 665 868,34	PROW
		Budowa podłączeń budynków do sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dwikozy, gm. Dwikozy	199,00 szt.	209 041,54	209 041,54	Inne, NFOŚiGW
	Samborzec	Inwentaryzacja przyłączy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Polanów		11 316,00	0	
		Wykonanie odcinka kanalizacji sanitarnej w miejscowości Samborzec na "Lissach"	0,13 km	17 639,24	0	
	Sandomierz	Budowa i rozbudowa	4,83 km	8 573 725,00	6 533 178,45	POiS
	Zawichost	Bud.kan.san.z przykanalikami oraz pomp.i ścieków i zasilaniem energetycznym dla aglomeracji Zawichost - miasto Zawichost	14,00 km, 203,00 szt.	4 772 225,64	2 861 426,49	RPOWS
	Razem		31,26 km, 587,00 szt.	18 048 885,35	11 269 514,82	
skarżyski	Łączna	Ochrona naturalnych walorów przyrodniczych Gmin Związku Gmin Gór Świętokrzyskich Etap 6		1 552 431,29	931 458,77	RPOWS
	Skarżysko Kamienna	Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	45,00 km	33 873 521,00	26 421 346,38	POiS
		Budowa przyłączy kanalizacyjnych w Skarżyku	3,00 szt.	1 080 636,14	0	
	Skarżysko Kościelne	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami wraz z przepompowniami w m Michałów	4,50 km	2 858 669,00	1 697 763,52	POiS
	Suchedniów	Budowa kolektora sanitarnego od ul. Sportowej do ul. Bugaj w Suchedniowie	1,68 km	2 522 087,68	1 436 076,72	RPOWS
	Razem		51,18 km, 3,00 szt.	41 887 345,11	30 486 645,39	
starachowicki	Brody	Budowa kanalizacji sanitarnej w m Brody - Górki	1,25 km	416 460,80	254 041,09	PROW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w msc. Brody ul. Szkolna, Piaskowa, Akacyjowa	10,59 km, 148,00 szt.	5 343 439,26	3 206 063,56	RPOWS
	Mirzec	Budowa sieci kanalizacji w m. Gadka	0,11 km, 5,00 szt.	50 401,95	10 957,38	Inne
	Pawłów	Budowa kanalizacji sanitarnej w m: Szerzawy	12,11 km, 156,00 szt.	2 752 897,05	1 376 448,53	PROW
		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Brzezcie i Wawrzeńczyce w gminie Pawłów	16,23 km, 143,00 szt.	5 217 648,68	2 608 824,34	RPOWS
		Sieć kanalizacyjna w m. Bukówka	10,00 km	2 271 438,65	1 362 863,19	RPOWS
	Starachowice	Budowa kanalizacji sanitarnej	1,72 km	929 240,00	0	
	Wąchock	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Rataje i Parszów	6,38 km, 48,00 szt.	2 827 448,04	1 470 272,98	PROW
	Razem		58,39 km, 500,00 szt.	19 808 974,43	10 289 471,07	
staszowski	Bogoria	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Bogoria, Kieleczyna, Gorzków, Wola Kieleczyńska	8,75 km	3 822 417,94	2 866 813,46	PROW
		Poprawa stanu czystości wód dorzecza Koprzywianki poprzez bud. kan. san. na terenie gm. Bogoria	7,50 km, 50,00 szt.	1 315 921,16	1 315 921,16	RPOWS, WFOŚiGW

	Połaniec	Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej przy ul. łączącej Krakowską Dużą z ulicą Krakowską Małą w Połańcu	0,25 km, 8,00 szt.	87 292,09	69 833,67	WFOŚiGW
		Odbudowa kanalizacji sanitarnych wokół budynków ZS w Połańcu	0,15 km	34 000,00	34 000,00	Budżet powiatu
	Rytwiany	Podłączenia budynków mieszkalnych z ul. Staszowskiej i Klasztornej w m.Rytwiany do zbiorczego systemu kanalizacyjnego	56,00 szt.	249 046,00	249 046,00	Inne, NFOŚiGW
	Staszów	Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej na os. Ogrody w Staszowie	2,53 km, 60,00 szt.	907 787,91	714 247,53	WFOŚiGW
		Sanitacja rzeki Czarnej Staszowskiej-wykonanie kan. san. dla gm. Połaniec, Staszów i Rytwiany - kan. san. w Staszowie	7,30 km, 110,00 szt.	48 190 940,88	1 734 873,87	WFOŚiGW
		Wykonanie odc. kanalizacji sanitarnej na terenie ZDP w Staszowie	0,05 km	23 001,00	23 001,00	Budżet powiatu
	Szydłów	Kanalizacja m. Szydłów	0,81 km, 62,00 szt.	8 133 800,00	3 334 858,00	PROW
Razem		27,34 km, 346,00 szt.	62 764 206,98	10 342 594,69		
włoszczowski	Krasocin	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bukowa, Występy, Oleszno, Krasocin, Sułków	35,20 km, 325,00 szt.	8 251 000,00	6 013 328,80	RPOWS, WFOŚiGW
		Zbiorcza sieć kanalizacyjna Bukowa, Występy	1,27 km, 8,00 szt.	5 668 000,00	2 275 702,00	PROW, WFOŚiGW
	Radków	Budowa sieci kanalizacyjnych	9,95 km, 195,00 szt.	1 562 000,00	1 118 079,60	PROW, WFOŚiGW
	Secemin	Budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Secemin w m. Secemin ul. Czarnieckiego i ul. Kościuszki oraz m. Brzozowa	14,82 km, 309,00 szt.	6 023 235,35	3 613 941,21	RPOWS
	Włoszczowa	Budowa sieci kanalizacji w ul. Konopnickiej we Włoszczowie z przyłączami posesji	0,20 km, 3,00 szt.	38 900,00		0
		Budowa sieci kanalizacyjnej kamionka w ul. Bpa Jaworskiego we Włoszczowie	0,10 km	36 449,16		0
		Budowa sieci kanalizacyjnej kamionka w ul. Bpa Jaworskiego we Włoszczowie	0,10 km	19 250,00		0
		Kanalizacja sanitarna projekt i budowa dla zadań Kurzelów, Danków Duży	10,00 km	3 258 875,40	2 438 942,35	PROW
	Razem		71,64 km, 840,00 szt.	24 857 709,91	15 459 993,96	
	Razem		5,00 MgW, 1 253,07 km, 7 578,00 szt.	515 826 022,79	279 329 219,59	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie oczyszczalni ścieków

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Solec Zdrój	Rozbudowa i przebudowa systemu wodno-kanalizacyjnego Gminy Solec-Zdrój i Pacanów	1 000,00 m3/d	7 545 590,00	4 527 354,00	RPOWS
	Stopnica	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Fałęcinie	1 028,00 m3/d	4 151 918,62	3 133 868,18	RPOWS, WFOŚiGW
	Wiślica	Modernizacja oczyszczalni Jurków	445,00 m3/d	25 400,00	15 400,02	RPOWS
	Razem		2 473,00 m3/d	11 722 908,62	7 676 622,20	
jędrzejowski	Imielno	Przydomowe oczyszczalnie	280,00 szt., 241,85 m3/d	3 079 296,00	2 309 472,00	PROW
	Sobków	"Ekorozwój Ponidzia - poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i rozbudowę oczyszczalni ścieków w gm Sobków - II etap		244 426,18	48 054,19	RPOWS
	Wodzisław	Przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Lubczy	500,00 m3/d	696 081,00	519 276,43	PROW
		Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wodzisławiu	500,00 m3/d	4 878 780,60	2 113 975,63	RPOWS
	Razem		1 241,85 m3/d, 280,00 szt.	8 898 583,78	4 990 778,25	
kazimierski	Kazimierza Wielka	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie Związków Międzygminnych Nida i Nidzica		3 798 014,00	2 903 201,90	POIiS
	Razem			3 798 014,00	2 903 201,90	
kielecki	Bieliny	Uporząd.gosp. w-ś w otulinie i na terenie ŚPN - Etap IV - rozb. i mod. oczyszczalni ścieków w Bielinach	700,00 m3/d	3 013 220,16	2 259 915,12	PROW
	Bodzentyn	Ochrona północno-wschodnich terenów ŚPN - bud.kan.w m. Celiny i Wola Szczygiełkowa wraz z budową oczyszczalni ścieków	1 000,00 m3/d		0	
	Chęciny	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Radkowicach		1 532 795,95	1 532 795,95	RPOWS, WFOŚiGW
	Kielce	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków Sitkówka dla miasta Kielce	51 000,00 m3/d	243 029 431,98	62 507 169,91	POIiS
	Łągow	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w msc. Łągow	600,00 m3/d	4 511 264,83	2 934 126,65	WFOŚiGW
	Pierzchnica	Oczyszczalnia ścieków w m. Skrzelczycach	38,00 m3/d	541 443,14	328 818,42	PROW
	Razem		53 338,00 m3/d	252 628 156,06	69 562 826,05	
	konecki	Gowarczów	Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Rudzie Białaczowskiejwraz z kanalizacją sanitarną w cz. Gowarczowie zad. 1, et. I	245,00 m3/d	1 435 100,00	830 922,90
Końskie		Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy w Końskich		43 967 058,37	43 967 058,37	POIiS
Radoszyce		Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków	900,00 m3/d	7 498 161,65	4 383 425,30	RPOWS
Ruda Maleniecka		Budowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną w msc. Ruda Maleniecka	200,00 m3/d		0	

	Słupia Konecka	Budowa oczyszczalni ścieków w Domu Pomocy Społecznej "Etola" w Rudzie Pilczyckiej.	28,00 m3/d	329 023,00	70 016,09	Budżet powiatu
	Smyków	Oczyszczalnia ścieków w Miedzierzy	150,00 m3/d	4 324 300,00	0	
	Razem		1 523,00 m3/d	57 553 643,02	49 251 422,66	
opatowski	Lipnik	Budowa oczyszczalni ścieków w msc Lipnik	650,00 m3/d	3 290 100,00	1 919 115,33	RPOWS
	Razem		650,00 m3/d	3 290 100,00	1 919 115,33	
ostrowiecki	Bałtów	Budowa oczyszczalni ścieków w ms. Skarbka	200,00 m3/d	4 028 594,80	1 960 717,09	RPOWS
	Razem		200,00 m3/d	4 028 594,80	1 960 717,09	
sandomierski	Dwikozy	Budowa Gminnej oczyszczalni ścieków w Dwikozach (I etap)	574,00 m3/d	4 688 042,22	2 812 825,33	RPOWS
	Razem		574,00 m3/d	4 688 042,22	2 812 825,33	
starachowicki	Pawłów	Budowa oczyszczalni ścieków w m. Pawłów	300,00 m3/d	5 792 992,33	2 354 851,38	PROW
	Razem		300,00 m3/d	5 792 992,33	2 354 851,38	
staszowski	Szydłów	Oczyszczalnia ścieków	160,00 m3/d	1 312 800,00	144 408,00	PROW
	Razem		160,00 m3/d	1 312 800,00	144 408,00	
włoszczowski	Włoszczowa	Rozbudowa oczyszczalni ścieków we Włoszczowie	4 400,00 m3/d	635 918,86	0	
	Razem		4 400,00 m3/d	635 918,86	0	
Razem			64 859,85 m3/d, 280,00 szt.	354 349 753,69	143 576 768,19	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przydomowych oczyszczalni ścieków

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Gnojno	Przydomowe	4,00 szt.	18 000,00	18 000,00	Inne
	Tuczepy	Przydomowe oczyszczalnie	76,00 szt., 114,00 m ³ /d	162 000,00	121 500,00	PROW
	Wiślica	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz sieci wodociągowej na terenie gminy Wiślica	53,00 szt., 78,90 m ³ /d	535 235,30	454 950,01	Inne, PROW
	Razem		192,90 m ³ /d, 133,00 szt.	715 235,30	594 450,01	
jędrzejowski	Imielno	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	248,00 szt., 241,85 m ³ /d	2 698 600,00	2 185 866,00	Inne, PROW
	Małogoszcz	Przydomowe	14,00 szt.	92 500,00	92 500,00	Inne
	Oksa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	383,00 szt.	4 589 900,00	3 121 132,00	Inne, PROW
	Słupia Jędrzejowska	Przydomowe oczyszczalnie	118,00 szt., 141,30 m ³ /d	1 561 300,00	1 436 396,00	Inne, PROW
	Sobków	Przydomowe	17,00 szt.	116 000,00	116 000,00	Inne
	Wodzisław	Przydomowe	1,00 szt.	7 000,00	7 000,00	Inne
	Razem		383,15 m ³ /d, 781,00 szt.	9 065 300,00	6 958 894,00	
kazimierski	Bejsce	Przydomowe oczyszczalnie	169,00 szt.	1 518 756,50	1 202 855,15	Inne, PROW
	Kazimierza Wielka	Przydomowe	7,00 szt.	30 700,00	30 700,00	Inne
	Skalbmierz	Przydomowe	8,00 szt.	33 500,00	33 500,00	Inne
	Razem		184,00 szt.	1 582 956,50	1 267 055,15	
kielecki	Kielce	Przydomowa oczyszczalnia przy leśniczówce	6,00 szt.	144 620,30	144 620,30	Budżet państwa
	Łągów	Przydomowe	3,00 szt., 1,80 m ³ /d	56 600,00	0	
	Masłów	Przydomowe	44,00 szt.	660 000,00	660 000,00	Inne
	Miedziana Góra	Przydomowe	16,00 szt.	139 000,00	139 000,00	Inne
	Mniów	Przydomowe	3,00 szt.	30 000,00	30 000,00	Inne
	Piekoszów	Przydomowe	6,00 szt.	38 000,00	38 000,00	Inne
	Razem		1,80 m ³ /d, 78,00 szt.	1 068 220,30	1 011 620,30	
konecki	Końskie	Przydomowe oczyszczalnie	17,00 szt., 12,50 m ³ /d	119 000,00	119 000,00	Inne
	Radoszyce	Przydomowe	2,00 szt.	12 000,00	12 000,00	Inne
	Słupia Konecka	Przydomowe oczyszczalnie	45,00 szt.	541 900,00	346 816,00	Inne, PROW
	Razem		12,50 m ³ /d, 64,00 szt.	672 900,00	477 816,00	
opatowski	Opatów	Przydomowe oczyszczalnie	45,00 szt., 36,00 m ³ /d	527 324,90	424 496,55	Inne, PROW
	Ożarów	Przydomowe oczyszczalnie	435,00 szt., 267,60 m ³ /d	6 280 732,80	2 756 613,62	Inne, PROW
	Sadowie	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	6,00 szt.	121 600,00	42 560,00	Inne
	Razem		303,60 m ³ /d, 486,00 szt.	6 929 657,70	3 223 670,17	
ostrowiecki	Bodzechów	Przydomowe	140,00 szt.	1 763 768,00	1 763 768,00	Inne, NFOŚiGW
	Razem		140,00 szt.	1 763 768,00	1 763 768,00	
pińczowski	Pińczów	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Pińczów	278,00 szt.	3 563 682,30	1 247 288,80	PROW, WFOŚiGW
	Złota	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	340,00 szt., 400,40 m ³ /d	3 484 912,90	1 568 210,81	Inne, PROW
	Razem		400,40 m ³ /d, 618,00 szt.	7 048 595,20	2 815 499,61	
sandomierski	Samborzec	Przydomowe	7,00 szt.	71 000,00	71 000,00	Inne
	Razem		7,00 szt.	71 000,00	71 000,00	
skarżyski	Bliżyn	Przydomowe	9,00 szt.	58 000,00	58 000,00	Inne
	Razem		9,00 szt.	58 000,00	58 000,00	
starachowicki	Mirzec	Przydomowe	9,00 szt.	58 500,00	58 500,00	Inne

	Pawłów	Przydomowe	19,00 szt.	97 000,00	97 000,00	Inne
	Razem		28,00 szt.	155 500,00	155 500,00	
staszowski	Łubnice	Przydomowe oczyszczalnie	371,00 szt., 251,00 m3/d	3 961 000,00	2 812 310,00	Inne, PROW
	Rytwiany	Przydomowe	16,00 szt.	122 000,00	122 000,00	Inne
	Razem		251,00 m3/d, 387,00 szt.	4 083 000,00	2 934 310,00	
włoszczowski	Moskorzew	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	55,00 szt., 53,20 m3/d	614 552,00	417 895,36	Inne, PROW
	Secemin	Przydomowe	3,00 szt.	230 000,00	230 000,00	Inne
	Razem		53,20 m3/d, 58,00 szt.	844 552,00	647 895,36	
Razem			1 598,55 m3/d, 2 973,00 szt.	34 058 685,00	21 979 478,60	

Sumaryczne zestawienie zbiorników

Zlewnia rzeki	Gmina	Ilość zbiorników	Powierzchnia [ha]	Pojemność [m3]
Kamiennej	Nowa Słupia	1		1 625 000,00
	Ćmielów	1	4,45	101 400,00
	Ostrowiec Świętokrzyski	1	6,76	16 000,00
	Waśniów	1	3,1	32 000,00
	Blizyn	1	10,34	184 000,00
	Łączna	1	4,35	65 900,00
	Skarżysko Kamienna	2	30,21	1 381 000,00
	Suchedniów	2	44,4	683 000,00
	Brody	1	261	7 500 000,00
	Pawłów	1	415	35 000 000,00
	Starachowice	4	163,4	2 186 000,00
	Wąchock	1	18,75	319 000,00
	Razem	17	961,76	49 093 300,00
Kanału Strumień	Pacanów	3	4,86	87 200,00
	Solec Zdrój	1	5,3	106 000,00
	Razem	4	10,16	193 200,00
Koprzywniki	Baćkowice	2	4,52	100 344,00
	Klimontów	2	50,6	980 000,00
	Koprzywnica	2	18	304 800,00
	Obrazów	1	2,56	
	Razem	7	75,68	1 385 144,00
Nidy	Busko Zdrój	1	23	330 000,00
	Wiślica	1	1,2	1 200,00
	Jędrzejów	2	2	22 400,00
	Małogoszcz	2	45,74	686 100,00
	Sędziszów	2	2,9	39 356,00
	Sobków	2		
	Wodzisław	1	13,53	189 000,00
	Bodzentyn	3	11,68	29 030,00
	Chęciny	2	29,5	
	Chmielnik	1	2,6	25 000,00
	Daleszyce	2	42,9	790 150,00
	Górno	1	64	1 554 000,00
	Kielce	2	10,62	253 360,00
	Łopuszno	8	3,6	
	Masłów	1	1,5	2 800,00
	Miedziana Góra	1	2,75	27 500,00
	Morawica	8	8,73	126 340,00
	Pierzchnica	1	6,13	
	Sitkówka Nowiny	1	2,92	
	Strawczyn	1	9,7	210 000,00
Zagnańsk	3	14,85	244 525,00	
Pińczów	3	36,37	164 000,00	
Razem	49	336,22	4 694 761,00	
Nidzicy	Bejsce	1	1	100 000,00
	Kazimierza Wielka	4	10,04	86 200,00
	Skalbmierz	1	8,38	138 000,00
	Razem	6	19,42	324 200,00
Opatówki	Opatów	1	3,73	57 480,00
	Razem	1	3,73	57 480,00
Pilicy	Końskie	13	89,86	1 035 900,00
	Ruda	2	10	106 100,00

	Maleniecka			
	Słupia Konecka	3	1,42	10 370,00
	Stąporków	6	32,87	543 000,00
	Kluczewsko	1	9,08	110 000,00
	Krasocin	2	1,09	3 778,40
	Radków	1	5,3	5 303,00
	Włoszczowa	8	40,97	660 960,00
	Razem	36	190,59	2 475 411,40
Wisty	Ożarów	2	10,97	
	Łonów	5	121,57	17 474 600,00
	Osiek	2	1,36	17 534,00
	Razem	9	133,9	17 492 134,00
Wschodniej i Czarnej Staszowskiej	Gnojno	1	0,86	
	Stopnica	2	4,46	
	Raków	1	470	24 220 000,00
	Bogoria	2	5,2	95 000,00
	Oleśnica	4	3,36	43 816,00
	Połaniec	1	2,4	36 000,00
	Staszów	2	18,42	
	Razem	13	504,7	24 394 816,00
Razem	142	2 236,16	100 110 446,40	

Zestawienie sieci deszczowej

Powiat	Gmina	Długość sieci deszczowej [km]	Stopień skanalizowania deszczowego [%]	
buski	Busko Zdrój	26,17	1,56	
	Gnojno	0	0	
	Nowy Korczyn	2	0	
	Pacanów	0	0	
	Solec Zdrój	8	7	
	Stopnica	1,6		
	Tuczępy	0	0	
	Wiślica	0	0	
	Razem	37,77	1,07	
jędrzejowski	Imielno	0	0	
	Jędrzejów	16,6	70	
	Małogoszcz	0	0	
	Nagłowice	0	0	
	Oksa	0	0	
	Sędziszów	4,6	0	
	Słupia Jędrzejowska	0	0	
	Sobków	0	0	
	Wodzisław	0	0	
	Razem	21,2	7,78	
kazimierski	Bejsce	0	0	
	Czarnocin	0	0	
	Kazimierza Wielka	3,91	0,15	
	Opatowiec	3	1	
	Skalbmierz	5,5	0	
	Razem	12,41	0,23	
kielecki	Bieliny	3,3	0	
	Bodzentyn	0	0	
	Chęciny	2,14	5	
	Chmielnik	1,3	0,2	
	Daleszyce	0,18		
	Górno	0	0	
	Kielce	218,5	44	
	Łagów	0	0	
	Łopuszno	0	0	
	Masłów	0	0	
	Miedziana Góra	3,2	0	
	Mniów	0	0	
	Morawica	1,75	2,14	
	Nowa Słupia	30,3		
	Piekoszów	1	0	
	Pierzchnica	0	0	
	Raków	0,36	0,13	
	Sitkówka Nowiny	4,36		
	Strawczyn	0	0	
	Zagnańsk	0,38	6	
	Razem	266,77	2,87	
	konecki	Falków	1,5	20
		Gowarczów	0	0
Końskie		42,59	7,2	
Radoszyce		0	0	
Ruda Maleniecka		0	0	
Słupia Konecka		0	0	
Smyków		0	0	
Stąporków		5,33	5	
Razem		49,42	4,03	
opatowski	Baćkowice	0	0	

	Iwaniska	0	0
	Lipnik	0	0
	Opatów	11	60
	Ożarów	5	2,7
	Sadowie	0	0
	Tarłów	0	0
	Wojciechowice	0	0
	Razem	16	7,84
ostrowiecki	Bałtów	0	0
	Bodzechów	0	0
	Ćmielów	2	11
	Kunów	3,3	1
	Ostrowiec Świętokrzyski	56,38	
	Waśniów	0	0
	Razem	61,68	2
pińczowski	Działoszyce		
	Kije	0	0
	Michałów	0	0
	Pińczów	8,89	
	Złota	0	0
	Razem	8,89	0
sandomierski	Dwikozy	0	0
	Klimontów	4	0
	Koprzywnica	0	0
	Łoniów	0	0
	Obrazów	0	0
	Samborzec	0	0
	Sandomierz	55,5	50
	Wilczyce	0	0
	Zawichost		
	Razem	59,5	5,56
skarżyski	Bliżyn	0,89	0,04
	Łączna	0	0
	Skarżysko Kamienna	62,8	48
	Skarżysko Kościelne	0	0
	Suchedniów	7,31	1
	Razem	71	9,81
starachowicki	Brody	0	0
	Mirzec	0	0
	Pawłów	0,5	0,36
	Starachowice	27,2	35
	Wąchock	1,2	0,01
	Razem	28,9	7,07
staszowski	Bogoria	2	0,02
	Łubnice	0	0
	Oleśnica	1,2	0
	Osiek	3,76	13,5
	Połaniec	26,6	30
	Rytwiany	0	0
	Staszów	36,45	
	Szydłów	0,78	0
	Razem	70,79	5,44
włoszczowski	Kluczewsko	0	0
	Krasocin	0	0
	Moskorzew	0	0
	Radków	2,7	
	Secemin	0	0
	Włoszczowa	5,69	0,02
	Razem	8,39	0
Razem		712,72	4,14

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie kanalizacji deszczowej

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Busko Zdrój	Budowa oczyszczalni wód deszczowych wraz z kanalizacją deszczową w ul. Lipowej i Waryńskiego w Busku Zdroju	1 000,00 m ³ /d, 0,80 km	2 794 827,85	2 325 296,77	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Razem		0,80 km, 1 000,00 m ³ /d	2 794 827,85	2 325 296,77	
jędrzejowski	Jędrzejów	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Ogrodowej i Piastowskiej w Jędrzejowie	0,57 km	356 007,71	97 083,30	Budżet państwa
	Sędziszów	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Borszowice oraz kanalizacji sanitarnej Sędziszów i Tarnawa	1,26 km		0	
	Razem		1,83 km	356 007,71	97 083,30	
kielecki	Kielce	Budowa kanału ulgi pod ul. Połną w Kielcach	0,04 km	245 000,00	0	
	Sitkówka Nowiny	Budowa sieci kanalizacji deszczowej	0,49 km	50 000,00	0	
	Zagnańsk	Budowa kanalizacji deszczowej w obrębie Urzędu Gminy	0,19 km	80 000,00	0	
	Razem		0,72 km	375 000,00	0	
konecki	Końskie	Budowa Kanalizacji deszczowej w Nieświniu		48 273,94	0	
	Razem			48 273,94	0	
ostrowiecki	Ostrowiec Świętokrzyski	Budowa kanalizacji deszczowej w Ostrowcu Św.	2,64 km	1 834 737,85	1 834 737,85	Budżet państwa
		Kanalizacja deszczowa w ulicach w Ostrowcu Św.	1,09 km	839 536,91	0	
	Razem		3,73 km	2 674 274,76	1 834 737,85	
pińczowski	Pińczów	Przebudowa kanalizacji deszczowej- montaż separatorów i osadników		108 193,62	0	
	Razem			108 193,62	0	
sandomierski	Sandomierz	Budowa sieci	1,05 km	1 944 834,00	1 515 803,62	POIiS
	Razem		1,05 km	1 944 834,00	1 515 803,62	
skarżyski	Skarżysko Kamienna	Rewitalizacja osiedla Rejów w Skarżysku-Kamiennej Etap I; - zadanie 3 Muzeum. im. Orła Białego	0,10 km	163 840,30	98 304,18	RPOWS
		Budowa kanalizacji deszczowej w Skarżysku	5,13 km	4 855 701,97	0	
		Budowa Skarżyskiego Inkubatora Technologicznego	0,30 km	436 645,00	261 987,00	RPOWS
		Przebudowa ul. Spółdzielczej w Skarżysku -Kamiennej na odcinku od ul. Armii Krajowej do ul. Sokolej	0,20 km	301 133,10	90 339,93	Budżet państwa
		Razem		5,73 km	5 757 320,37	450 631,11
starachowicki	Starachowice	Budowa sieci deszczowej w Starachowicach	0,60 km	550 476,76	275 238,38	Budżet państwa
		Ośrodki edukacji ekologicznej		7 074,00	7 074,00	Budżet powiatu
	Razem		0,60 km	557 550,76	282 312,38	
staszowski	Połaniec	Budowa ulicy łączącej ul. Krakowską Dużą z ulicą Krakowską Małą w Połańcu	0,49 km	612 855,71	490 284,57	WFOŚiGW
		Odbudowa kanalizacji deszczowej wokół budynków ZS w Połańcu	0,15 km	34 096,63	34 096,63	Budżet powiatu

	Razem		0,64 km	646 952,34	524 381,20	
włoszczowski	Włoszczowa	Kanalizacja deszczowa ul.Góral, ul.Zachodnia	1,14 km	1 642 795,45	0	
	Razem		1,14 km	1 642 795,45	0	
Razem			16,24 km, 1 000,00 m ³ /d	16 906 030,80	7 030 246,23	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie oczyszczalni deszczowych

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Busko Zdrój	Budowa podczyszczalni wód deszczowych dla k.d. w ul. Reymonta w Busku-Zdroju	0,90 km, 400,00 m ³ /d	1 917 608,72	1 188 917,40	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Razem		0,90 km, 400,00 m ³ /d	1 917 608,72	1 188 917,40	
kielecki	Kielce	Budowa oczyszczalni wód deszczowych w rejonie ul. Jaworowej		3 856 056,31	0	
		Budowa oczyszczalni wód deszczowych w rejonie ul. Solnej		876 929,00	0	
	Razem			4 732 985,31	0	
ostrowiecki	Ostrowiec Świętokrzyski	Separator (oczyszczalnia wód deszczowych) w ulicy: Wronia, Słoneczna, Pogodna, Ogrodowa, Sikorskiego w Ostrowcu Św.		199 260,00	0	
		Razem		199 260,00	0	
staszowski	Połaniec	Budowa ulicy łączącej ul. Krakowską Dużą z ulicą Krakowską Małą w Połańcu		10 273,60	8 218,88	WFOŚiGW
	Razem			10 273,60	8 218,88	
Razem			0,90 km, 400,00 m ³ /d	6 860 127,63	1 197 136,28	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przeciwpowodziowym

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
kielecki	Chęciny	Udrożnienie koryta rzeki Świśliny w km od 17+900 do 28+800 w m. Dąbrowa - Radkowice		24 640,50	24 640,50	Budżet państwa
	Kielce	Warunki korzystania z wód regionu wodnego w obszarze województwa świętokrzyskiego		181 372,50	145 098,00	WFOŚiGW
	Raków	Remont pompowni w Rakowie		115 746,51	115 746,51	Budżet państwa
		Renowacja powłok betonowych w ciągu komunikacyjnym jazu zapory Chańcza		535 150,19	535 150,19	Budżet państwa
Razem			856 909,70	820 635,20		
opatowski	Tarlów	Rozbudowa lewego wału rz. Wisły Ostrów - Ciszycza	3,44 km	6 746 685,62	4 145 838,31	PROW
		Udrożnienie rzeki Kamiennej od km 10+000 w m. Zemborzyn do km 15+000 w m. Czekarzewice		36 602,37	36 602,37	Budżet państwa
	Razem		3,44 km	6 783 287,99	4 182 440,68	
ostrowiecki	Bałów	Zabezpieczenie brzegów rz. Kamiennej w km 27 do 33 w miejscowości Bałów i Rudka Bałtowska na trzech odcinkach		622 186,39	622 186,39	NFOŚiGW
	Ćmielów	Udrożnienie koryta rzeki Kamiennej na odcinku od km 35+500 do 50+400 w m. Boria - Ćmielów		29 627,75	29 627,75	Budżet państwa
		Udrożnienie rzeki Kamiennej od km 50+400 w m. Ćmielów do km 55+430 w m. Krasków		36 606,95	36 606,95	Budżet państwa
	Kunów	Udrożnienie koryta rzeki Kamiennej od km 69+500 do km 79+500 i od km 78+250 do km 79+500 w gminie Kunów i Brody		49 486,05	49 486,05	Budżet państwa
	Razem			737 907,14	737 907,14	
pińczowski	Pińczów	Wykonanie inwentaryzacji i wał. przyr. "Zrównoważony rozwój gospodarczy zł.rz Nidy w związku z obszarami Natura 2000"		175 890,00	175 890,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Razem			175 890,00	175 890,00	
sandomierski	Koprzywnica	Remont lewego wału rz. Wisły Ciszycza - Kamieniec	1,30 km	3 958 110,93	2 418 405,78	PROW
	Łonów	Remont lewego wału rz. Wisły Chodków	2,25 km	3 262 459,42	1 994 341,44	PROW
		Remont lewego wału rzeki Wisły w km 16+840-18+173, 22+200-23+000 Łęzek-Otoka gm. Łonów	2,13 km	4 835 107,98	3 930 942,79	PROW
	Samborzec	Udrożnienie koryta rzeki Koprzywianki w km 0+000-2+550 w m. Zawisielcze, Koćmierzów oraz w km 7+300-8+550 w m. Samborzec		111 202,82	111 202,82	Górna Wisła
		Udrożnienie rzeki Koprzywianki w km 2+550-5+500 w m. Żłota i Polanów		118 572,00	118 572,00	Górna Wisła
	Sandomierz	Rozbudowa i podwyższenie	2,81 km	7 357 922,70	7 357 922,70	Górna Wisła

		lewego wału rzeki Trześniówki w km 0+900-3+710 w Sandomierzu				
		Usuwanie drzew i krzewów wraz z ich systemem korzeniowym w granicach miasta Sandomierz - Etap I		614 960,64	614 960,64	Górna Wisła
	Razem		8,49 km	20 258 336,49	16 546 348,17	
skarżyski	Skarżysko Kamienna	Wykoszenie wałów przeciwpow.wał lewy i prawy oraz skarp brzegowych rzeki Kamiennej w m. Skarżysko-Kamienna		47 278,73	47 278,73	Budżet państwa
	Razem			47 278,73	47 278,73	
starachowicki	Brody	Awaryjne zabezpieczenie obwałowania koryta odpływowego Zbiornika Brody		45 686,12	45 686,12	Budżet państwa
	Starachowice	Wycinka drzew i krzaków na odcinku rzeki Kamiennej w km 98+000 do 95+100 i 95+100 do 92+100 w Starachowicach		53 611,98	0	
	Razem			99 298,10	45 686,12	
staszowski	Osiek	Zabezpieczenie lewego wału rzeki Wisły w rejonie śluzy w msc. Sworoń oraz mechanizmów podnoszących kłapy zwrotne	0,10 km	713 541,39	713 541,39	Budżet państwa
	Połaniec	Budowa przepompowni wód deszczowych w miejscowości Łęg na cieku od Okrągłej, gm. Połaniec	1,00 szt.	5 982 133,31	5 982 133,31	Górna Wisła
		Naprawa korony i skarp lewego wału rzeki Czarnej Staszowskiej w km 3+793 - 3+989 (196 mb) w m. Połaniec gm. Połaniec		180 604,69	0	
		Odbudowa rzeki Kinety w gminach Lubnice i Połaniec		4 310 705,79	0	
		Odbudowa zniszczonej przez powódź przepompowni wraz ze zbiornikiem wyrównawczym w m. Rybitwy gm. Połaniec		2 173 102,24	0	
		Zabezpieczenie przeciwpowodziowe doliny Kanał Strumień na terenie gmin Połaniec i Lubnice, II etap	3,90 km	8 218 086,55	8 218 086,55	Górna Wisła
		Zabezpieczenie przeciwpowodziowe doliny kanału Strumień w km 0+000-12+980 zad. 1 - etap II w gm. Połaniec		7 894 650,72	0	
		Zabezpieczenie wyryw w brzegach rzeki Czarnej Staszowskiej w m. Winnica i Łąg, Połaniec		519 238,60	519 238,60	Budżet państwa
	Razem		4,00 km, 1,00 szt.	29 992 063,29	15 432 999,85	
Razem			15,93 km, 1,00 szt.	58 950 971,44	37 989 185,89	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie zbiorników wodnych

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
kielecki	Kielce	Zbiorniki retencyjne w lasach	10,00 szt., 75 804,00 m ³	1 131 738,00	1 131 738,00	Budżet państwa
	Morawica	Zbiornik retencyjno-rekreacyjny na rzece Morawka w Morawicy	6,60 ha, 110 000,00 m ³	5 055 109,49	2 996 668,91	RPOWS
	Razem		6,60 ha, 185 804,00 m ³ , 10,00 szt.	6 186 847,49	4 128 406,91	
konecki	Końskie	Odbudowa zbiornika wodnego w Baczyńce		276 966,09	0	
		Remont Jazu piętrzącego w Sielpi		73 885,29	0	
		Remont urządzenia piętrzącego zbiornika wodnego w Szabelni		7 500,00	0	
	Razem			358 351,38	0	
opatowski	Baćkowice	Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego "NIESKURZÓW" w miejscowości Nieskurzów Stary, gm. Baćkowice	4,60 ha, 70 344,00 m ³	4 280 075,78	3 816 115,57	RPOWS, WFOŚiGW
	Razem		4,60 ha, 70 344,00 m ³	4 280 075,78	3 816 115,57	
skarżyski	Bliżyn	Zalew Bliżyński	10,34 ha, 182 000,00 m ³	7 776 623,97	4 288 030,46	RPOWS
	Skarżysko Kamienna	Odbudowa zapory, upustu dennego oraz jazu piętrzącego wraz z kanałem odpływowym poniżej jazu zbiornika wodnego Rejów	30,00 ha, 165 000,00 m ³	1 654 257,63	992 554,58	RPOWS
	Razem		40,34 ha, 347 000,00 m ³	9 430 881,60	5 280 585,04	
staszowski	Bogoria	Budowa zbiornika wodnego małej retencji na rzece Korzennej w miejscowości Bogoria - gm. Bogoria	4,09 ha, 80 000,00 m ³	4 412 693,95	2 287 540,54	RPOWS
	Razem		4,09 ha, 80 000,00 m ³	4 412 693,95	2 287 540,54	
Razem			55,63 ha, 683 148,00 m ³ , 10,00 szt.	24 668 850,20	15 512 648,06	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie przeciwdziałanie skutkom klęsk

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Nowy Korczyn	Remont stacji uzdatniania wody i ujęcia wody pitnej		121 380,09	121 380,09	NFOŚiGW
		Remont studni kanalizacyjnych		68 498,00	68 498,00	NFOŚiGW
	Razem			189 878,09	189 878,09	
kielecki	Kielce	Odbudowa wałów przeciwpowodziowych wraz z budowlami hydrotechnicznymi		26 271 850,00	21 443 083,97	NFOŚiGW
	Nowa Słupia	Ubezpieczenie lewego brzegu rz. Pokrzywianki w m. Cząstków		140 000,00	140 000,00	NFOŚiGW
	Razem			26 411 850,00	21 583 083,97	
opatowski	Tarlów	Odbudowa 5 ostróg regulacyjnych na lewym brzegu rz. Wisły w m. Wesołówka		2 750 000,00	2 750 000,00	NFOŚiGW
		Ubezpieczenie lewego brzegu rz. Kamiennej w m. Zemborzyn		360 000,00	360 000,00	NFOŚiGW
	Razem			3 110 000,00	3 110 000,00	
ostrowiecki	Ćmielów	Ubezpieczenie brzegów z ukształtowaniem koryta rz. Kamiennej w m. Borownia		470 000,00	470 000,00	NFOŚiGW
	Razem			470 000,00	470 000,00	
sandomierski	Dwikozy	Odbudowa zamulonych rowów odwadniających na terenie gminy		901 285,97	886 595,01	NFOŚiGW
	Sandomierz	Odbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej		1 620 007,27	1 552 938,97	NFOŚiGW
		Odbudowa skarpy ziemnej w.zb.na wodę pitną na hydroforni przy ul. Polskiej Organizacji Wojskowej		274 920,78	274 920,78	NFOŚiGW
	Razem			2 796 214,02	2 714 454,76	
starachowicki	Brody	Odbudowa obwałowania koryta odpływowego ze Zbiornika Brody Hżeckie		1 700 000,00	1 700 000,00	NFOŚiGW
	Pawłów	Ubezpieczenie brzegów rz. Świśliny w rejonie mostu drogowego do Kamieniołomu		255 000,00	255 000,00	NFOŚiGW
	Razem			1 955 000,00	1 955 000,00	
staszowski	Łubnice	Stacja uzdatniania wody		116 789,31	115 411,20	NFOŚiGW
		Ubezpieczenie lewego brzegu rzeki Wisły w km 202+100-203+860 w m. Słupiec		2 118 259,38	2 118 259,38	Inne
	Połaniec	Odbudowa infrastruktury po powodzi		1 733 880,61	1 730 759,62	NFOŚiGW
		Remont i odbudowa oczyszczalni ścieków w m. Łęg		815 347,27	815 347,27	NFOŚiGW
	Razem			4 784 276,57	4 779 777,47	
Razem			39 717 218,68	34 802 194,29		

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie ochrony powietrza

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
jędrzejowski	Małogoszcz	Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Małogoszcz	1,80 km	3 286 270,72	1 376 290,18	RPOWS
	Oksa	Budowa kotłowni ekologicznej w ZPO w Oksie	0,27 MgW	594 309,47	297 154,74	RPOWS
	Razem		0,27 MgW, 1,80 km	3 880 580,19	1 673 444,92	
kielecki	Bieliny	Modernizacja gospodarki ciepłej klasztoru na Świętym Krzyżu		3 013 555,00	3 013 555,00	Inne, NFOŚiGW
	Chęciny	Przebudowa budynku Gimnazjum w Wolicy wraz z infrastrukturą towarzyszącą		2 138 336,66	165 079,59	WFOŚiGW
	Chmielnik	Modernizacja kotłowni z węglowej na gazową w budynku wielorodzinnym przy ul. Dygasińskiego		51 000,00	51 000,00	Inne
	Daleszyce	Modernizacja kotłowni w szkole w Brzechowie	0,17 MgW	53 000,00	0	
		Modernizacja kotłowni w szkole w Szczecnie	0,19 MgW	20 000,00	0	
	Kielce	Budowa sieci i przyłączy ciepłowniczych	2,67 km	2 453 559,30	2 453 559,30	Inne
		Budowa węzłów ciepłych		1 269 341,82	1 269 341,82	Inne
		Likwidacja kotłowni przy ul. Zapomnianej 5 i przyłącz.do m.s.c.budynków na osiedlu "Chęcińskie"	1,20 km	5 584 365,30	5 584 365,30	Inne, RPOWS
		Modernizacja elektrofiltra współpracującego z kotłem WP-140		4 517 090,00	4 517 090,00	Inne
		Modernizacja kotłowni przy siedzibie Nadleśnictwa		71 149,00	71 149,00	Budżet państwa
		Monitoring węzłów ciepłych, przebudowa układu technologicznego		75 000,00	75 000,00	Inne
		Program Ochrony Powietrza dla województwa świętokrzyskiego		391 000,00	391 000,00	Budżet państwa, NFOŚiGW
		Przeb.s.c. 1000-lecia PP, IX Wieków, Toporowskiego,Owsiana, Chęcińska, Radiowa, Planty, os.Na Stoku, teren Elektrociep.	0,84 km	1 207 676,40	1 207 676,40	Inne
		Przebud.kotła nr 2 typu WR-022 o mocy 5,8 MW na WR5/WR6-M o mocy 6MW w Miejskiej Ciepłowni przy ul. H. Bosaka 2A	6,00 MgW	1 689 000,00	1 689 000,00	Inne, WFOŚiGW
		Przebud.osiedl.sieci ciepł.w os.Sady od ul. Wojewódzkiej do bud. przy ul. Nowowiejskiej 22 ul. Nowowiejskiej 24		324 184,00	324 184,00	Inne, WFOŚiGW
	Przebud.s.c. ul. Konopnickiej od komory K-19 do K-1 oraz przy ul. Konopnickiej od komory K-19 do ul. Świętokrzyskiej		1 080 000,00	1 080 000,00	Inne, WFOŚiGW	
Przebud.węzłów ciepł.os.Na Stoku, ul. Toporowskiego,Warszawska, Zimna, Połowniaka,Warszawska,Nowaka - Jeziorańskiego		1 156 987,80	1 156 987,80	Inne		
Przebudowa os. sieci ciepł. w os. Sady od ulicy Toporowskiego do bud. przy ul. Nowowiejskiej 5 i ul. Warszawskiej 47		299 900,00	299 900,00	Inne, WFOŚiGW		

		Przebudowa sieci ciepłowniczej przy Al. 1000 lecia PP do budynków dydaktycznych A i B Politechniki Świętokrzyskiej		158 000,00	158 000,00	Inne, WFOŚiGW
		Przebudowa układu technologicznego i rozbudowa monitoringu węzłów ciepłych Miejskiej Ciepłowni przy ul. Hauke Bosaka 2A		53 192,85	53 192,85	Inne
		Remont węzłów ciepłych i wymiana pomp w węzłach ciepłych		76 977,38	76 977,38	Inne
	Sitkówka Nowiny	Budowa kotłowni w budynku komunalnym nr 16 w Sitkówce	0,40 MgW	77 027,75	0	
		Instalacja 3 lokalnych kotłowni gazowych oraz 1 olejowej i wyłączenie istniejącej centralnej kotłowni na miał węglowy		950 000,00	950 000,00	Inne
		Myjka mobilna do samochodów ciężarowych		9 870,00	9 870,00	Inne
		Remonty urządzeń odpylających		1 403 448,00	1 403 448,00	Inne
		Wał ziemny/bariera przeciwhałasowa i przeciwpyłowa od strony zabudowań mieszkalnych os.Sitkówki		350 000,00	350 000,00	Inne
		Zakup, montaż i uruchomienie 4 kpl. rękawowych, teleskopowych urządzeń do rozładunku drobnych kruszyw na składy otwarte		432 794,27	432 794,27	Inne
	Razem		6,76 MgW, 4,71 km	28 906 455,53	26 783 170,71	
konecki	Końskie	Modern.s.c.ul. Łazienna, Warszawska/Spółdzielcza, 16-go Stycznia/Ks. Granata, Mieszka I, UMiG, Wjazdowa do bud. ZSZ Nr1	0,49 km	381 785,74	381 785,74	Inne
		Modernizacja kotłowni gazowej-wymiana kotła gazowego w kotłowni gazowej		65 190,00	65 190,00	Inne
		Modernizacja sieci ciepłej ul. Pocztowa	0,26 km	532 001,42	319 200,85	RPOWS
		Modernizacja systemu ciepłowniczego Etap I - Modernizacja źródła ciepła-budowa kotła WR-15		5 131 517,86	5 131 517,86	Inne, RPOWS
		Modernizacja systemu ciepłowniczego w Końskich	15,00 MgW	531 517,86	215 743,10	RPOWS
		Modernizacja węzłów ciepłych - budowa kompaktowych węzłów ul. Polna 7,Polna 9, Polna 13A, Hubala 17/10, Pocztowa		116 430,78	116 430,78	Inne
	Razem		15,00 MgW, 0,75 km	6 758 443,66	6 229 868,33	
ostrowiecki	Bodzechów	Przebudowa kotłowni w budynku SP w Miłkowie		89 609,00	0	
	Ostrowiec Świętokrzyski	Przebudowa miejskiego systemu przesyłu i dystrybucji ciepła miasta Ostrowca Św. w celu zmniejszenia strat energii		8 790 095,00	8 790 095,00	Inne, POiS
		Przebudowa miejskiego systemu przesyłu i dystrybucji ciepła miasta Ostrowca Św. w celu zmniejszenia strat energii	6,87 km	8 790 095,00	4 746 651,30	POiS
		Rozb.c.o. wysokoparametrowej oraz eliminacja grupowych węzłów ciepłych poprzez bud.		392 948,00	392 948,00	Inne

		wymiennikowni indywidualnych				
		Rozbudowa sieci ciepłej oraz eliminacja grupowych węzłów ciepłych poprzez budowę wymiennikowni indywidualnych	0,70 km	392 948,00	0	
		Rozbudowa sieci ciepłej w celu podłączenia nowych odbiorców i eliminacji niskiej emisji		4 969 017,00	4 969 017,00	Inne
		Rozbudowa sieci ciepłej w celu podłączenia nowych odbiorców i eliminacji niskiej emisji	8,76 km, 266,00 szt.	4 969 017,00	0	
		Wykonanie nasadzeń drzew	25,00 szt.	500	500	Inne
	Razem		16,33 km, 291,00 szt.	28 394 229,00	18 899 211,30	
sandomierski	Sandomierz	Likwidacja wymiennikowni grupowej przy ul. Baczyńskiego 2A w Sandomierzu		836 130,00	639 973,90	WFOŚiGW
		Modern.kotła WR-5 nr 1 w technologii ścian szczelnych oraz układów techn.i automatyki kotłowni "Rokitek" w Sandomierzu	7,00 MgW	3 157 567,13	1 845 597,98	RPOWS, WFOŚiGW
		Modernizacja kotłowni gazowej w Sandomierskim Zamku	0,24 MgW	341 846,99	138 960,80	RPOWS
		Zakup autobusów w celu świadczenia usług transportu publicznego dla miasta Sandomierz	6,00 szt.	4 492 268,18	2 064 197,23	RPOWS
	Razem		7,24 MgW, 6,00 szt.	8 827 812,30	4 688 729,91	
skarżyski	Skarżysko Kamienna	Modernizacja instalacja spalania paliw i systemów ciepłowniczych w ZM MESKO S.A.		18 291 765,00	18 291 765,00	Inne, POIiS
		Modernizacja instalacji odpylania kotła WR-25 w Starachowicach		990 000,00	990 000,00	Inne, WFOŚiGW
		Modernizacja sieci ciepłych w rejonie ul. Żwirki i Wigury, Rejowska 36, 38		99 000,00	0	
		Modernizacja sieci ciepłych w ul. Żwirki i Wigury, Rejowska 36 i 38 i w rejonie Ciepłowni La Monte'a		176 000,00	176 000,00	Inne
		Modernizacja sieci DN300 w rejonie Ciepłowni La Monte'a		77 000,00	0	
		Modernizacja sieci i urządzeń zasilania energetycznego w celu wprowadzenia kogeneracji w Bumar Amunicja S.A.		25 777 515,36	25 777 515,36	Inne, POIiS
		Przebudowa przyłącza do bud. przy ul. Niepodległości 94 i 96 w Skarżysku-Kam.		29 000,00	29 000,00	Inne
		Przebudowa przyłącza do budynku Niepodległości 94 i 96		29 000,00	0	
		Wymiana izolacji ciepłochronnej sieci napowietrznej w Starachowicach		227 000,00	227 000,00	Inne
	Suchedniów	Budowa linii odzulfania - zabudowa taśmociągów odzulfania, automatyka linii		282 300,00	282 300,00	Inne
		Modernizacja kotła WLM-2,5 nr K2		47 552,00	47 552,00	Inne
		Modernizacja kotła WLM-2,5 nr K4		189 833,00	189 833,00	Inne
		Remont linii odpylania, napędy rusztów kotłów K2 i K4, remont pomp obiegowych i stabilizacyjnych		14 175,00	14 175,00	Inne
	Razem			46 230 140,36	46 025 140,36	
starachowicki	Starachowice	Modernizacja odpylania i		959 000,00	767 200,00	WFOŚiGW

		automatyki kotła WR-25					
		Modernizacja sieci c.o.	1,73 km	1 896 641,00	1 048 083,82	WFOŚiGW	
		Przebudowa sieci ciepłej wysokich parametrów z tradycyjnej na preizolowaną w rejonie ul. Majówka w Starachowicach		1 349 091,50	1 349 091,50	Inne, WFOŚiGW	
	Razem		1,73 km	4 204 732,50	3 164 375,32		
staszowski	Połaniec	Modernizacja węzła ciepłowniczego i instalacji c.o. w budynku ZS w Połańcu		36 900,00	36 900,00	PFOŚiGW	
		Phoenix - Modernizacja kotłów 2-7		11 098 000,00	11 098 000,00	Inne	
		Redukcja emisji NOx Blok 5- Obniżenie emisji NOx- instal.spalania niskoem.NOx (zabudowa dysz OFA) dla kotła EP 650 nr 5		6 474 000,00	6 474 000,00	Inne	
		Zielony Blok - Budowa kotła fluidalnego CFB opalanego w 100% biomasą		732 847 000,00	732 847 000,00	Inne	
	Staszów	Budowa kotłowni w Powiatowym Centrum Sportowym	1,20 MgW	261 453,00	261 453,01	PFOŚiGW, RPOWS	
		Modernizacja kotłowni c.w.u. w ZS w Staszowie	0,04 MgW	24 000,00	24 000,00	PFOŚiGW	
		Modernizacja kotłowni gazowej		135 946,45	135 946,45	Inne	
		Modernizacja kotłowni gazowej, wymiana kotła par., przebudowa c.o. w budynku szpitala w Staszowie	0,42 MgW	337 399,00	323 498,17	Inne, PFOŚiGW	
		Razem		1,66 MgW	751 214 698,45	751 200 797,63	
	Razem			30,93 MgW, 25,32 km, 297,00 szt.	878 417 091,99	858 664 738,48	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie termomodernizacji

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Busko Zdrój	Termomodernizacja gminnych obiektów użyteczności publicznej w gminie Busko-Zdrój	11,00 szt.	5 195 408,08	3 121 401,17	NFOŚiGW, RPOWS
	Razem		11,00 szt.	5 195 408,08	3 121 401,17	
jędrzejowski	Jędrzejów	Termomod. budynku szkoły, sali gimnastycznej i internatu Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Krzelowie	40,00%	580 757,92	278 763,80	RPOWS
		Termomodernizacja dachu kompleksu budynków I LO w Jędrzejowie	20,00%	335 544,53	335 544,54	Inne, PFOŚiGW
	Małogoszcz	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Leśnicy		240 000,00	0	
	Razem		60,00%	1 156 302,45	614 308,34	
kielecki	Bodzentyn	Ograniczenie niskiej emisji na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego poprzez termomodernizację osad służbowych	43,00%	936 452,00	936 452,00	Budżet państwa, NFOŚiGW
	Chęciny	Ocieplenie budynków, wraz z częściową wymianą stolarki okiennej i drzwiowej w Woj. Szpitalu Specj. w Czerwonej Górze	926,44 MgW	6 434 843,11	3 209 699,74	RPOWS
		Termomodernizacja sali gimnastycznej oraz zakup i montaż kolektorów słonecznych MOW w Podzamczu gm. Chęciny		736 405,32	736 405,32	PFOŚiGW
	Kielce	Termomodernizacja budynku KCK wraz z modernizacją instalacji w celu ograniczenia ich energochłonności	121,52 MgW	6 444 394,73	2 548 758,12	RPOWS
		Termomodernizacja leśniczówek		184 087,00	184 087,00	Budżet państwa
		Termomodernizacja obiektów Caritas Diecezji Kieleckiej wraz z wykonywaniem instalacji solarnej		2 779 697,00	2 779 697,00	Inne, NFOŚiGW
		Termomodernizacja siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach		4 440 795,99	1 269 623,57	NFOŚiGW
	Łagów	Termomodernizacja obiektu użyteczności publicznej; Szkoła Podstawowa w Rudzie		316 270,00	195 233,47	WFOŚiGW
		Termomodernizacja obiektu użyteczności publicznej w Starej Zbelutce (budynek biblioteki)		51 998,93	34 080,10	WFOŚiGW
	Sitkówka Nowiny	budynku komunalnym nr 16 w Sitkówce		286 837,38	0	
	Zagnańsk	Wykonanie prac termomodernizacyjnych budynku Gminnego Punktu Informacji Turystycznej w Samsonowie gm.Zagnańsk		40 590,00	0	
		Wykonanie prac termomodernizacyjnych budynku Urzędu Gminy w Zagnańsku		257 070,00	79 049,03	WFOŚiGW

			1 047,96 MgW, 43,00 %	22 909 441,46	11 973 085,35	
	Razem					
konecki	Końskie	Poprawa lokalnej infr.eduk.na terenie Gminy Końskie poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej	4 468,14 MgW	5 628 947,46	2 776 759,78	RPOWS
	Razem		4 468,14 MgW	5 628 947,46	2 776 759,78	
opatowski	Opatów	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie powiatu opatowskiego		4 312 940,00	4 312 940,00	NFOŚiGW, PFOŚiGW
	Ożarów	Termonodernizacja budynkow użyteczności Publicznej		8 465 460,00	4 232 730,00	EOG i Norweskie
	Razem			12 778 400,00	8 545 670,00	
ostrowiecki	Bałtów	Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia	62,72%	156 315,66	125 052,53	WFOŚiGW
	Ostrowiec Świętokrzyski	Termomodernizacja dziesięciu budynków oświatowych w Ostrowcu Świętokrzyskim - Publiczna Szkoła Podstawowa nr 8	54,00%	777 969,69	691 226,07	NFOŚiGW
		Termomodernizacja dziesięciu budynków oświatowych w Ostrowcu Świętokrzyskim - Zespół Szkół nr 2	40,00%	2 042 633,26	1 934 986,49	NFOŚiGW
	Razem		156,72%	2 976 918,61	2 751 265,09	
sandomierski	Klimontów	Remont budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Klimontowie -docieplenie ścian zewnętrznych	19,20%	234 957,38	111 369,80	RPOWS
	Razem		19,20%	234 957,38	111 369,80	
skarżyski	Bliżyn	Remiza OSP Wołów		71 287,46	34 645,71	PROW
	Skarżysko Kamienna	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej będących własnością Powiatu Skarżyskiego - łącznie lata 2011-2012	59,00%	8 055 181,16	7 571 870,29	NFOŚiGW, RPOWS
	Razem		59,00%	8 126 468,62	7 606 516,00	
starachowicki	Mirzec	Termomodernizacja - budynek byłego przedszkola	20,00%	91 300,48	41 377,38	RPOWS
	Starachowice	Termomodernizacja budynku szkoły I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Starachowicach	22,00%	390 669,41	390 669,41	PFOŚiGW, WFOŚiGW
		Termomodernizacja budynku szkoły Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Starachowicach	22,00%	646 515,28	646 515,28	PFOŚiGW, WFOŚiGW
	Razem		64,00%	1 128 485,17	1 078 562,07	
staszowski	Osiek	Termomodernizacja budynku PSP w Szwagrowie polegająca na wymianie stolarki okiennej drewnianej na PCV	15,00%	64 594,69	29 997,77	PFOŚiGW
	Połaniec	Wzrost jakości oferty rekr.-sport.-kult.w Gm.Połaniec, w m.Zdzieci Nowe, Zdzieci Stare, Rybitwy, Ruszcza, Maśnik		157 664,84	71 390,64	PROW
		Wzrost jakości oferty rekr.-sport-kult w Gm. Połaniec, w m. Ruszcza, Tursko Małe, Brzozowa, Okrągła, Zrębin,		106 809,94	59 557,22	PROW

		Łęg				
	Razem		15,00%	329 069,47	160 945,63	
włoszczowski	Włoszczowa	Docieplenie budynku Włoszczowa os. Broniewskiego 3a		12 000,00	0	
		Ocieplenie budynku socjalnego Włoszczowa, ul. 1 Maja 19		18 473,27	0	
		Termomodernizacja budynków - wymiana stolarki okiennej Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 we Włoszczowie		12 340,00	12 340,00	PFOŚiGW
		Termomodernizacja budynków - wymiana stolarki okiennej Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 we Włoszczowie		9 963,00	9 963,00	PFOŚiGW
		Termomodernizacja budynków Zespołu Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie		311 824,37	311 824,37	PFOŚiGW
	Razem			364 600,64	334 127,37	
Razem			5 516,10 MgW, 416,92 %, 11,00 szt.	60 828 999,34	39 074 010,60	

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie OZE

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Efekt rzeczowy	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
kielecki	Bodzentyn	Ograniczenie niskiej emisji na terenie ŚPN poprzez wprowadzenie energii odnawialnej do ogrzewania cwu	0,03 MgW	69 768,00	69 768,00	NFOŚiGW
	Chęciny	Termomodernizacja sali gimnastycznej oraz zakup i montaż kolektorów słonecznych MOW w Podzamczu gm. Chęciny	31,93 MgW	290 223,51	290 223,51	PFOŚiGW
	Daleszyce	Instalacja pomp ciepła w przedszkolu w Daleszycach	0,02 MgW		0	
		Instalacja pomp ciepła w świetlicy wiejskiej w Niwach	0,01 MgW	59 400,00	37 422,00	PROW
	Kielce	Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstwa na rynku regionalnym poprzez inwestycję w energetykę wiatrową	0,60 MgW	2 706 000,00	2 706 000,00	Inne, RPOWS
	Morawica	Rozbudowa Małych Elektrowni Wodnych	0,03 MgW	641 014,00	278 071,87	RPOWS
	Piekoszów	Budowa kotłowni wodnej niskotemperaturowej opalanej biomasą - ziarnem owsa w budynku GOK w Piekoszowie	0,09 MgW	345 379,91	93 321,65	RPOWS
	Raków	Budowa małej elektrowni wodnej na zaporze Chańcza zlokalizowanej na rzece Czarnej Staszowskiej		336 746,33	336 746,33	Budżet państwa, RPOWS
	Zagnańsk	Budowa systemów solarnych na obiektach użyteczności publicznych	0,06 MgW	136 640,40	102 480,30	PROW
	Razem		32,77 MgW	4 585 172,15	3 914 033,66	
konecki	Końskie	Modernizacja gospodarki energetycznej z wykorzystaniem OZE (pompa ciepła) w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich	0,40 MgW, 0,69 km	3 438 988,17	0	
	Razem		0,40 MgW, 0,69 km	3 438 988,17	0	
opatowski	Ożarów	montaż instalacji powietrznych kolektorów słonecznych gruntowego wymiennika ciepła/GWC/.	0,13 MgW	879 535,00	527 721,00	PROW
	Razem		0,13 MgW	879 535,00	527 721,00	
sandomierski	Łonów	Modern.systemów ciepłowniczych z wyk. technologii energooszczędnej i OZE w obiektach użyteczności publicznej gm. Łonów	0,02 MgW	1 255 521,29	941 640,97	PROW
	Razem		0,02 MgW	1 255 521,29	941 640,97	
staszowski	Połańiec	Montaż powietrznych pomp ciepła do podgrzania c.w.u. z ZS w Połańcu	0,01 MgW	14 540,00	14 540,00	PFOŚiGW
	Staszów	Budowa instalacji solarnej w Powiatowym Centrum Sportowym	0,10 MgW	134 021,00	134 021,01	PFOŚiGW, RPOWS
	Razem		0,11 MgW	148 561,00	148 561,01	
Razem			33,43 MgW, 0,69 km	10 307 777,61	5 531 956,64	

**Ilość gospodarstw ekologicznych w województwie świętokrzyskim w latach 2011-2012
wg powiatów i gmin (wg danych ŚODR w Modliszewicach)**

L.p.	Powiat	Ilość gospodarstw		Ilość gospodarstw w gminie		
		2011r.	2012r.	Gmina	2011r.	2012r.
1.	Busko-Zdrój	126	129	Busko Zdrój	31	32
				Gnojno	4	4
				Nowy Korczyn	26	28
				Oleśnica	2	2
				Pacanów	17	16
				Solec Zdrój	23	24
				Stopnica	13	13
				Tuczępy	4	4
				Wiślica	6	6
2.	Jędrzejów	53	55	Imielno	14	14
				Jędrzejów	22	23
				Małogoszcz	1	1
				Nagłowice	2	1
				Oksa	0	0
				Sędziszów	5	7
				Słupia Jędrzej.	2	2
				Sobków	4	4
				Wodzisław	3	3
3.	Kazimierza Wielka	12	14	Bejsce	3	4
				Czarnocin	2	2
				Kazimierza W.	2	2
				Opatowiec	4	4
				Skalbmierz	1	2
4.	Kielce	144	156	Bieliny	6	8
				Bodzentyn	15	18
				Chęciny	7	7
				Chmielnik	6	6
				Daleszyce	9	10
				Górno	3	3
				Kielce	27	28
				Łagów	17	19
				Łopuszno	8	9
				Miedziana Góra	3	3
				Mniów	8	8
				Morawica	10	11
				Nowa Słupia	8	9
				Piekoszów	1	2
				Pierzchnica	3	3
				Raków	6	5
Strawczyn	5	5				
Zagnańsk	2	2				
5.	Końskie	135	151	Falków	6	6
				Gowarczów	16	21
				Końskie	42	45
				Radoszyce	38	42
				Ruda Maleniecka	10	12
				Słupia	9	9
				Smyków	8	8
Stąporków	6	8				

6.	Opatów	119	115	Baćkowice	6	6
				Iwaniska	66	63
				Lipnik	4	4
				Opatów	10	10
				Ożarów	14	13
				Sadowie	5	5
				Tarłów	9	9
				Wojciechowice	5	5
7.	Ostrowiec Św.	93	86	Bałtów	22	19
				Bodzechów	17	16
				Ćmielów	5	5
				Kunów	7	6
				Ostrowiec	29	28
				Waśniów	13	12
8.	Pińczów	189	207	Działoszyce	12	14
				Kije	40	52
				Michałów	17	22
				Pińczów	115	113
				Złota	5	6
9.	Sandomierz	59	59	Dwikozy	2	2
				Klimontów	11	11
				Koprzywnica	6	5
				Łoniów	14	15
				Obrazów	5	5
				Sandomierz	10	10
				Wilczyce	6	6
				Zawichost	5	5
10.	Skarżysko Kamienna	17	7	Bliżyn	3	2
				Łączna	1	1
				Skarżysko Kam.	10	3
				Skarżysko Kościel.	3	1
11.	Starachowice	103	114	Brody	4	4
				Mirzec	58	64
				Pawłów	29	36
				Starachowice	9	7
				Wąchock	3	3
12.	Staszów	171	200	Bogoria	25	28
				Łubnice	51	63
				Oleśnica	10	14
				Osiek	34	38
				Połaniec	6	6
				Rytwiany	5	5
				Staszów	30	36
				Szydłów	10	10
13.	Włoszczowa	70	72	Kluczewsko	5	5
				Krasocin	8	8
				Moskorzew	8	8
				Radków	25	26
				Secemin	2	2
				Włoszczowa	22	23
	Razem	1291	1365		1291	1365

Zestawienie inwestycji środowiskowych w zakresie edukacji ekologicznej

Powiat	Gmina	Nazwa zadania	Lata realizacji	Wartość zadania	Wartość dofinansowania	Źródła dofinansowania
buski	Busko Zdrój	Program edukacyjno-ekologiczny "Ziemia dla człowieka, człowiek dla ziemi"	2011-2012	44 227,61	30 870,87	WFOŚiGW
	Razem			44 227,61	30 870,87	
jędrzejowski	Małogoszcz	Wakacje z ekologami " Odkrywamy Dziedzictwo Przyrodnicze Polskich Parków Narodowych "	2011-2012	25 000,00	0	
	Sędziszów	Programu selektywnej zbiórki odpadów dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	2011-2012	70 000,00	37 002,00	WFOŚiGW
	Razem			95 000,00	37 002,00	
kielecki	Bieliny	"Dzień Ziemi" "Sprzątanie świata"	2011-2012	9 363,09	0	
		Świętokrzyski Szlak Paproci - utworzenie ścieżki ekologicznej w otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w Gminie Bieliny	2011-2011	462 687,76	237 821,51	RPOWS
	Bodzentyn	Bezpłatne rozdawnictwo wydawnictw edukacyjnych	2012-2012	44 080,86	44 080,86	Budżet państwa
		Budowa wspólnej platformy wymiany informacji oraz systemu szkoleń zawodowych w parkach narodowych	2011-2012	101 819,00	101 819,00	POiS
		Druk kalendarzy na rok 2013	2012-2012	3 200,00	3 200,00	Budżet państwa
		Druk wydawnictw edukacyjnych	2011-2011	50 000,00	50 000,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Druk wydawnictw o charakterze edukacyjnym	2011-2011	50 000,00	50 000,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Materiały promocyjne - statuetki okolicznościowe	2011-2011	350	350	Budżet państwa
		Nagrody w konkursach edukacyjnych	2012-2012	1 264,81	0	
		Wykonanie tablicy edukacyjnej	2011-2011	2 500,00	2 500,00	Budżet państwa
		Zakup materiałów do prowadzenia zajęć edukacyjnych	2012-2012	1 034,40	1 034,40	Budżet państwa
	Chęciny	Druk książki "Kto słucha przyrody, widzi ją"	2012-2012	3 500,00	2 999,85	WFOŚiGW
		Druk książki "Mój świat to przyroda i ludzie, a miłość do nich to moje życie"	2011-2011	3 500,00	2 999,85	WFOŚiGW
		Druk scenariusza widowiska o tematyce ekologicznej "Leśne tajemnice"	2011-2011	3 500,00	2 999,85	WFOŚiGW
	Chmielnik	Program edukacji ekologicznej w zakresie selektywnej zbiórki stałych odpadów komunalnych	2011-2012	40 395,31	33 604,86	WFOŚiGW
	Daleszyce	Wydanie albumu fotograficznego "Ukryte piękno daleszyckich lasów"	2012-2012	15 600,00	15 600,00	Inne, WFOŚiGW
		Wydanie diaporamy "Przyrodnicze dziedzictwo leśnego kompleksu promocyjnego Puszcza Świętokrzyska	2012-2012	12 000,00	12 000,00	Inne, WFOŚiGW
		Wydanie przewodnika po leśnej ścieżce przyrodniczo-historycznej im. Wybranieckich	2011-2011	9 870,00	9 870,00	Inne, WFOŚiGW
		Zakup elektronicznej tablicy edukacyjnej "Leśny koncert"	2012-2012	12 500,00	12 500,00	Inne, WFOŚiGW
		zakup i montaż interaktywnych tablic edukacyjnych	2012-2012	8 000,00	8 000,00	Inne, WFOŚiGW
		Zakup i montaż tablic edukacyjnych o tematyce przyrodniczo-ekologicznej	2011-2011	5 950,00	5 950,01	Inne, WFOŚiGW
		Zakup posterów typu roll-up "Formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Daleszyce" oraz eksp. do sali edukacyjnej	2011-2011	4 558,00	4 558,00	Inne, WFOŚiGW
	Kielce	"W lesie" - eko-książeczka malowanka dla dzieci przedszkolnych i nauczania	2011-2012	16 679,20	16 679,20	Inne, WFOŚiGW

wczesnoszkolnego				
Akcje edukacyjne	2011-2012	11 111,20	0	
Dotacje dla organizacji pozarządowych	2011-2012	116 388,00	0	
Druk publikacji "Monitoring Środowiska Przyrodniczego"	2011-2012	27 400,00	27 400,00	Inne, WFOŚiGW
Drzewa leśne przewodnik terenowy dla dzieci i młodzieży	2012-2012	10 014,66	10 014,66	Inne, WFOŚiGW
Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony środowiska przed hałasem	2011-2011	9 800,00	0	
Eliminacje okręgowe Olimpiady Biologicznej szkół ponadgimnazjalnych z województwa świętokrzyskiego	2011-2012	31 821,55	31 821,55	Inne, WFOŚiGW
Geopark Kielce - Świętokrzyski Szlak archeologiczny - Budowa Centrum Geoedukacji	2011-2012	20 894 374,06	14 972 908,45	SPO
Hubertus Świętokrzyski	2011-2012	50 000,00	0	
Kalendarz ekologiczny	2011-2012	22 235,20	22 235,20	Inne, WFOŚiGW
Kalendarz o tematyce ekologicznej	2011-2012	15 681,52	0	
Kampania edukacyjna baterie i akumulatory	2012-2012	65 780,00	65 780,00	Budżet państwa
Konkurs plastyczny "Eko - ludek"	2011-2012	24 550,00	24 550,01	Budżet państwa, WFOŚiGW
Konkurs plastyczny pn.: "Przyroda na szkle malowana"	2011-2012	24 446,00	24 446,00	Inne, WFOŚiGW
Konkurs przyrodniczy "Mój las"	2011-2012	8 195,00	8 195,00	Inne, WFOŚiGW
Kto mieszka w lesie - przyrodnicza loteryjka obrazkowa*	2012-2012	6 671,52	6 671,52	Inne, WFOŚiGW
Lekcja zielonego myślenia - cykl zajęć, zakup sprzętu edukacyjnego*	2011-2011	26 000,00	26 000,00	Inne, WFOŚiGW
Międzynarodowe Konferencje Ekologiczne	2012-2012	21 272,12	2 961,08	WFOŚiGW
Nagrody dla laureatów konkursów ekologicznych	2011-2012	6 136,74	0	
Ogólnopolski Konkurs Literacki "Przyroda Moja Miłość"	2011-2012	16 668,00	16 668,00	Inne, WFOŚiGW
Olimpiada Wiedzy Ekologicznej	2012-2012	5 000,00	5 000,00	Inne, WFOŚiGW
Olimpiada Wiedzy Ekologicznej dla szkół średnich województwa świętokrzyskiego	2011-2011	6 556,00	6 556,00	Inne, WFOŚiGW
Pomniki przyrody województwa świętokrzyskiego cz. 8 skałki wychodnie skalne	2011-2011	3 334,00	3 334,00	Inne, WFOŚiGW
Pory roku - edukacyjna gra przyrodnicza	2012-2012	6 671,52	6 671,52	Inne, WFOŚiGW
Prenumeraty czasopism dla szkół województwa świętokrzyskiego	2011-2012	35 407,89	35 407,89	Inne, WFOŚiGW
Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. "Dla Ziemi, dla siebie" - praca ciągła od 2004 roku	2011-2012	73 647,18	73 647,18	Budżet powiatu, WFOŚiGW
Rambit przyrodniczy dla szkół podstawowych	2011-2012	7 820,00	7 820,00	Inne, WFOŚiGW
Szkolenia w zakresie ochrony środowiska	2011-2012	26 277,91	0	
Ścieżka edukacyjna	2011-2012	81 160,00	81 160,00	Budżet państwa
Tablice informacyjne	2012-2012	28 216,00	28 216,00	Budżet państwa
Turniej wiedzy ekologicznej dla przedszkoli i szkół podstawowych klas IV-VI	2012-2012	8 890,00	8 890,00	Inne, WFOŚiGW
Ulotki o tematyce ekologicznej	2012-2012	1 722,00	0	

		Utworzenie izby edukacji przyrodniczo-leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Kielce	2012-2012	1 064 488,08	1 064 488,08	Budżet państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		V Olimpiada Wiedzy ekologicznej dla szkół gimnazjalnych województwa świętokrzyskiego	2012-2012	4 445,00	4 445,00	Inne,
		Wiaty edukacyjne	2012-2012	431 937,00	431 937,00	Budżet państwa
		Wojewódzki konkurs ekologiczny "Ekologia, my i region w którym żyjemy"	2011-2012	49 550,00	49 550,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Wojewódzki konkurs plastyczny	2011-2012	8 768,44	0	
		Wojewódzki konkurs plastyczny "Poznajemy przyrodę naszych parków krajobrazowych"	2011-2012	23 000,00	23 000,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Wydanie informatora "Edukacja ekologiczna dla województwa świętokrzyskiego"	2011-2012	5 763,92	0	
		Wydanie kalendarza edukacyjnego	2011-2012	42 840,00	42 840,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Wydanie zeszytu edukacyjnego ŚiNPK	2011-2011	18 322,50	18 322,50	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Wydruk "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2012-2018"	2012-2012	20 000,00	18 000,00	WFOŚiGW
		Wydruki o tematyce ekologicznej	2011-2012	49 742,70	49 742,70	Inne, WFOŚiGW
		Wydruk publikacji ekologicznych	2011-2012	69 000,00	69 000,00	Inne, WFOŚiGW
		Wykonanie wystawy "Ptaki krajobrazowe Poniżnia"	2012-2012	12 000,00	12 000,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Wznowienie wydawnictw	2011-2011	11 529,00	11 529,01	Budżet państwa, WFOŚiGW
		Zadaszenie turystyczne	2011-2011	6 879,00	6 879,00	Budżet państwa
		Zwierzęta naszych lasów - edukacyjna gra przyrodnicza	2011-2011	6 750,00	6 750,01	Inne, WFOŚiGW
	Mniów	Bliżej natury - organizacja ośrodka edukacji przyrodniczej w Rogowicach Gmina Mniów	2012-2012	481 612,48	238 494,50	RPOWS
	Morawica	Zielone Dzieciaki - Festiwal Recyklingu w Morawicy	2011-2012	57 354,90	21 812,07	WFOŚiGW
	Piekoszów	Program edukacji ekologicznej dot. selektywnej zbiórki surowców	2012-2012	33 000,00	27 000,60	WFOŚiGW
	Raków	Gminny Program edukacji ekologicznej pn. "Recykling naszą nadzieją - zbiórka surowców wtórnych"	2011-2011	12 000,00	9 999,60	WFOŚiGW
	Raków	Gminny Program edukacji ekologicznej pn. "Surowce wtórne segreguję - przyrodę szanuję"	2012-2012	11 000,00	9 000,20	WFOŚiGW
	Zagnańsk	Prog.ed.ekol.-segregacja surowców wtórnych i zagosp.odpadów przez szkoły z terenu gm Zagnańsk	2011-2012	39 580,93	18 998,85	WFOŚiGW
	Razem			24 995 164,45	18 248 710,57	
konecki	Końskie	Konferencja: Realizacja PROW na lata 2007-2013, zmian zachodzących w rolnictwie na obsz.wiejskich oraz przyszłości WPR	2012-2012	16 762,00	16 762,00	Inne
	Końskie	Konferencja: Wsparcie dla rozwoju produkcji rolniczej wysokiej jakości w ramach PROW 2007-2013	2012-2012	14 000,00	14 000,00	Inne
	Końskie	Konferencja dotycząca rezultatów PROW na lata 2007-2013. Promocja dobrych praktyk rolniczych	2012-2012	14 765,00	14 765,00	Inne
	Końskie	Konkurs fotograficzny "Zanurzeni w przyrodzie"	2011-2012	15 211,00	8 000,99	WFOŚiGW
	Końskie	Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne	2011-2012	47 992,49	47 992,49	Inne

		Przyrodnicze ścieżki edukacyjne w klubach 4H	2011-2011	20 700,00	20 700,00	Inne, WFOŚiGW
		Realizacja programu: Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami pochodzenia rolniczego	2011-2012	11 400,00	11 400,00	Inne
		Rozbudowa zbiorów bibliotecznych z dziedziny ekologii	2011-2012	10 000,00	8 000,00	WFOŚiGW
		Szkolenia: Wymogi wzajemnej zgodności dla gosp.w ubiegających się o płatności w ramach PROW	2012-2012	1 314 949,46	1 314 949,46	Inne
		Szkolenia dot. dopłat bezpośrednich i chorób zakaźnych	2011-2012	1 801 245,00	1 801 245,00	Inne
		Szkolenie w zakresie - alternatywne źródła energii i ich zastosowanie	2011-2012	164 153,00	164 153,00	Inne
	Stąporków	Wydruk folderu Nadleśnictwo Stąporków	2012-2012	6 400,00	6 400,00	Inne, WFOŚiGW
		Wydruk mapy przyrodniczej Nadleśnictwa Stąporków	2012-2012	14 000,00	14 000,00	Inne, WFOŚiGW
		Wyposażenie sali edukacyjnej w szkółce leśnej w Nieklaniu Wielkim	2012-2012	37 800,00	37 800,00	Inne, WFOŚiGW
	Razem			3 489 377,95	3 480 167,94	
opatowski	Bačkowice	Program eduk. ekol. "Zbieramy,i segregujemy, przetwarzamy odpady - VI edycja"	2011-2011	87 787,56	32 999,34	WFOŚiGW
	Razem			87 787,56	32 999,34	
ostrowiecki	Ostrowiec Świętokrzyski	Program promocji i wdrażania selektywnej zbiórki odpadów dla mieszkańców gminy Ostrowiec Św.	2011-2012	76 908,00	36 908,15	WFOŚiGW
		Rozwój edukacji leśnej na terenie Nadleśnictwa Ostrowiec Św.	2012-2012	21 000,00	21 000,00	Budżet państwa, WFOŚiGW
	Waśniów	Etap gminny konkursu plastycznego "Hałas nasz wróg"	2011-2011	611	0	
	Razem			98 519,00	57 908,15	
pińczowski	Kije	Program edukacji ekologicznej w zakresie selektywnej zbiórki stałych odpadów komunalnych	2012-2012	15 000,00	13 500,00	WFOŚiGW
	Razem			15 000,00	13 500,00	
skarżyski	Skarżysko Kamienna	"Etap powiatowy konkursu "Hałas - nasz wróg"	2011-2011	1 576,79	0	
		"Piękno oraz walory przyrodnicze regionu świętokrzyskiego"	2012-2012	1 288,30	0	
	Suchedniów	Wydanie folderu "Przyroda Nadleśnictwa Suchedniów"	2011-2011	10 500,00	9 450,00	WFOŚiGW
	Razem			13 365,09	9 450,00	
staszowski	Połańc	Edukacja ekologiczna w Zespole Szkół w Połańcu	2011-2011	2 500,00	2 500,00	Budżet powiatu
		Edukacja ekologiczna w ZS w Połańcu	2012-2012	2 500,00	2 500,00	Budżet powiatu
	Staszów	Edukacja ekologiczna w LO w Staszowie	2012-2012	2 000,00	2 000,00	Budżet powiatu
		Edukacja ekologiczna w ZSE Staszów	2011-2011	9 998,00	9 998,00	Budżet powiatu
		Konkurs plastyczny	2011-2012	2 350,00	2 350,00	Budżet powiatu
		Piknik ekologiczny	2011-2012	1 846,00	1 846,00	Budżet powiatu
		Program edukacyjny "Zielona Polska"	2011-2012	3 936,00	3 936,00	Budżet powiatu
	Razem			25 130,00	25 130,00	
włoszczowski	Włoszczowa	Akcja ekologiczna - Grupa Eko(kon)trolki - Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2	2012-2012	1 389,90	1 389,90	Budżet powiatu
		Dofinansowanie konkursu "Z ekologią na Ty" dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2	2011-2012	11 940,02	11 940,02	Budżet powiatu
		Konkurs fotograficzny przyroda powiatu włoszczowskiego - Zespół Placówek Oświatowych Nr 1 we Włoszczowie	2012-2012	475,16	475,16	Budżet powiatu
		Konkurs plastyczny	2011-	655	0	

		2011			
	Konkurs plastyczny	2011-2012	3 645,29	3 645,29	Budżet powiatu
	Konkurs wiedzy o środowisku przyrodniczym powiatu włoszczowskiego	2011-2012	9 872,75	9 872,75	Budżet powiatu, WFOŚiGW
	Międzynarodowy Dzień Ziemi	2011-2011	700	700	Budżet powiatu
	Seminarium szkoleniowe dot. rolnictwa ekologicznego	2011-2011	1 250,00	1 250,00	Budżet powiatu
	Spektakle ekologiczne	2012-2012	8 425,00	0	
	Wyjazd szkoleniowy na targi "Agrotravel"	2011-2012	1 639,50	1 639,50	Budżet powiatu
	Razem		39 992,62	30 912,62	
Razem			28 903 564,28	21 966 651,49	